

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

15'inci Toplantı

15 Kasım 2019 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleri

- a)Milli Eğitim Bakanlığı*
- b)Yükseköğretim Kurulu*
- c)Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı*
- ç)Yükseköğretim Kalite Kurulu*
- d)Üniversiteler*
- e)Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü*
- f)İTÜNOVA Teknoloji AŞ*

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, 2018 yılı kesin hesabı ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin (E) cetvelindeki harcamalarla ilgili olarak Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'tan açıklama istediğine ilişkin açıklaması

2.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, eğitimle ilgili temsilcilerin Komisyonunda bulunmadığına, üniversitelerin bütçelerini Komisyonunda savunmaları gerektiğine ve YÖK Başkanının sunum yapıp yapmayacağına ilişkin açıklaması

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

V.-SUNUMLAR

1.-Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

2.- YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç'ın, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

15'inci Toplantı

15 Kasım 2019 Cuma

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.09'da açılarak iki oturum yaptı.

Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu, 2018 yılı kesin hesabı ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin (E) cetvelindeki harcamalarla ilgili olarak Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'tan açıklama istediğine,

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, eğitimle ilgili temsilcilerin Komisyonunda bulunmadığına, üniversitelerin bütçelerini Komisyonunda savunmaları gerektiğine ve YÖK Başkanının sunum yapıp yapmayacağına,

Komisyon Başkanı Lütfi Elvan, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk,

YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç,

Tarafından, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunum yaptı.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkerelerinin görüşülmelerine devam edilerek;

Millî Eğitim Bakanlığının,

Yükseköğretim Kurulunun,

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının,

Yükseköğretim Kalite Kurulunun,

Üniversitelerin,

2020 yılı bütçeleri ile 2018 yılı kesin hesapları;

Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün,

2018 yılı kesin hesabı kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 20.17'de toplantıya son verildi.

15 Kasım 2019 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.09

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli temsilcileri, yazılı ve görsel basınıımızın kıymetli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 15’inci Birleşimini açıyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleri ()*

a)Millî Eğitim Bakanlığı

b)Yükseköğretim Kurulu

c)Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı

ç)Yükseköğretim Kalite Kurulu

d)Üniversiteler

e)Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü

f)İTÜNOVA Teknoloji AŞ

BAŞKAN - Gündemimizde Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, Yükseköğretim Kalite Kurulunun bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları; üniversitelere ait 127 bütçe, 125 kesin hesap ve 96 adet Sayıştay raporu; Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün kesin hesabı ile İTÜNOVA Teknoloji AŞ’nin Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Şimdi sunumunu yapmak üzere Millî Eğitim Bakanımız Sayın Ziya Selçuk’a söz vereceğim. Ancak bazı hususları tekrar hem burada bulunan bürokratlara hem de diğer arkadaşlarımıza hatırlatmak istiyorum: Ayakta kimseyi istemiyorum; bu, bir. Hiç kimseyi ayakta görmek istemiyorum, eğer yer yoksa lütfen dışarı çıksın arkadaşlarımız, salonda izleyebiliyorlar.

İkincisi: Kapı girişlerinde yine kimseyi istemiyorum. Özellikle koruma arkadaşlar falan varsa onlar lütfen dışarıda uygun yerlere otursunlar. Dolayısıyla salon içerisindeki çalışma ortamının sağlıklı olması açısından bu uyarıları yapmak durumundayım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Usul hakkında söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, bir dakika süre veriyorum.

* (1/278) ve (1/277) esas numaralı Kanun Teklifleri ile Sayıştay tezkereleri 24 Ekim 2019 tarihli 4’üncü Toplantı tutanağına eklidir.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, 2018 yılı kesin hesabı ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin (E) cetvelindeki harcamalarla ilgili olarak Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'tan açıklama istediğine ilişkin açıklaması

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz.

Sayın Başkan ilettiği, sunumunuzda 2018'le ilgili olarak kesin hesapla ilgili bazı konuları da açıklamanızı istiyoruz, iletilmiştir zannediyorum ama.

Onunla birlikte, sizde farklı bir durum var, 2020 yılı bütçe kanununun (E) cetvelinde sizin çok büyük harcamalarınız var Millî Eğitim Bakanlığı olarak. O harcamalarla ilgili de açıklama yapabilirsiniz memnun oluruz. Çünkü o harcamalar demek bütçenin milyarlarca lira dışına çıkması demektir. Bunun gerekçelerini de açıklayabilirsiniz sunumunuzda memnun oluruz.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

2.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, eğitimle ilgili temsilcilerin Komisyonunda bulunmadığına, üniversitelerin bütçelerini Komisyonunda savunmaları gerektiğine ve YÖK Başkanının sunum yapıp yapmayacağına ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hoş geldiniz Komisyonumuza, iyi bir gün diliyorum.

Sayın Başkan, Eğitim Bakanlığını da eğitim emekçileri sendikalarının temsilcileri olmadan görüşeceğiz. Bu konudaki görüşlerinizi merak ediyorum. Veli temsilcileri yok burada, öğrenci temsilcileri yok. Gençlik Bakanlığını gençler olmadan görüştük, Eğitim Bakanlığını da veliler, öğrenci temsilcileri ve sendikaları olmadan görüşeceğiz. Sayın Bakan, sunumunuzda bununla ilgili görüşlerinizi de merak ediyorum eğer Başkan bu tutumunu değiştirmezse.

Diğer bir mesele, Sayın Başkan, belirttiniz, 127 üniversitenin bütçesini de görüşeceğiz; bakın, 127 üniversitenin bütçesini görüşeceğiz, Sayın Bakan ortada oturuyor, herhâlde bütçelerle ilgili Sayın Bakan sunum yapacak ancak bir üniversitenin eğer mali özerkliği yoksa, gelip bütçesini bir ülkenin Meclisinde savunamıyorsa o üniversite özgür değildir arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Maalesef, 12 Eylül darbelerinin ihdas ettiği YÖK hâlâ otuz dokuz yıl sonra bu koltukta oturuyor. Bu Meclisin bir milletvekili olarak ben bunun utancını yaşıyorum. Üniversiteler özgür olmalı ve bütçelerini kendileri savunmalılar Sayın Başkan.

Ayrıca, üniversiteler arasında bütçe artışında farklılıklar var. Bununla ilgili bazı ideolojik işaretler görüyoruz, bazı üniversitelerin bütçeleri çok daha fazla artmış, bazıları çok daha az artmış; bununla ilgili üniversitelerin kendi bütçesini savunmasını talep ediyoruz Sayın Başkan. Üniversiteler gelsin, burada bütçelerini savunsun. Bununla ilgili düşüncelerinizi merak ediyorum.

Yükseköğretim Kurulu Başkanı acaba sunum yapacak mı? Yapmayacaksa neden yapmayacak? Bütçelerini savunabilecek mi, savunamayacaksa neden savunamayacak? Bununla ilgili de görüşlerinizi merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Lütfi Elvan'ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Bütçe görüşmelerine yönelik, bütçe görüşmelerinde yer alacak kurum ve kuruluşlara yönelik görüşümde herhangi bir değişiklik söz konusu değil. Bu, birincisi.

İkincisi: 127 üniversitenin yöneticilerini, takdir edersiniz ki burada teker teker, mümkün değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Alt komisyon kurarsınız Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, alt komisyon kurarsınız, böyle değil, bu kadar basit değil bu mesele. 127 tane üniversiteden bahsediyoruz, milyonlarca çocuğumuz orada eğitim görüyor, onların hakkını savunmak...

BAŞKAN – Tabii, anayasal açıdan Plan ve Bütçe Komisyonuna ve Genel Kurula verilmiş bir toplam süre var, bu süre içerisinde biz bunu tamamlamak durumundayız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, YÖK neden sunum yapmıyor?

BAŞKAN - Bugüne kadar YÖK herhangi bir sunuş gerçekleştirmemiş...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Suimisal emsal olmaz.

BAŞKAN - ...ama şunu yapabiliriz yani eğer Sayın Başkan yaptıkları bazı çalışmalara yönelik düşüncelerini, duygularını ifade etmek istiyorsa Sayın Bakandan sonra bir on dakika YÖK Başkanımıza söz vermek isterim açıkçası.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İyi olur Başkan, iyi olur.

BAŞKAN - Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi sunumunu yapmak üzere Sayın Bakana söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Böyle gelmiş, böyle gitsin.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Paylan, bakın “sunum” dediniz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Üniversiteler bütçelerini savunsunlar, üniversiteler savunsun ama.” diyoruz, öncelikli talebimiz.

BAŞKAN – Siz de bu işin fizibil bir şey olmadığını biliyorsunuz ama yine söylüyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bir alt komisyona havale edelim, savunsunlar üniversiteler bütçelerini, ne olacak, ihtiyaçlarını söylesinler. Üniversiteler bütçelerini savunmalı.

BAŞKAN – Sayın Paylan, bu işin fizibil bir yönünün olmadığını siz de biliyorsunuz ama nezaketen burada ifade ettiniz.

Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakan, buradaki milletvekili arkadaşlarımıza sorun, hepsi bu görüşe katılır arkadaşların, hepsi çünkü pek çok hoca var burada, hepsi bu görüşe katılır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, buyurun lütfen.

Süreniz otuz dakika.

V.-SUNUMLAR

1.-Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK - Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı ve üniversitelerin 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifleri ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tekliflerini sunmak ve Bakanlık faaliyetlerimiz ile hedeflerimiz hakkında bilgi vermek üzere huzurlarınızda bulunmaktayım. Bu vesileyle Komisyonumuzun Başkan ve tüm üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Eğitim, zamanın ruhuna uygun olarak değişen ve gelişen, birikim ve tecrübeler ışığında sürekli yenilenen bir süreçtir, insani ve ulusal hedeflere ulaşmanın, tüm alanlarda gelişme sağlamanın da vazgeçilmez bir unsurudur. Eğitimin temel amacı, insanda duygu, bilgi ve becerinin geliştirilmesi, insanın kişisel ve mesleki gelişimine yardımcı olmaktır. Bir nesil yetiştirmenin bir medeniyet inşa etmek olduğu gerçeğinden hareketle inisiyatif alan, eleştirel düşünen, iletişim becerisi yüksek, girişimci ve yapıcı bireyler yetiştirmek toplumsal kalkınmanın en önemli dinamiğini oluşturmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı olarak herkesin eğitim ve öğretime eşit ve adil şartlar altında erişmesi, çağın gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve davranışı kazanması, girişimci, yenilikçi, dil becerileri yüksek, iletişime ve öğrenmeye açık, öz güven ve sorumluluk sahibi, sağlıklı ve mutlu bireyler olarak yetişmesi önceliğimizdir. Bu önceliklerimizi bildiğiniz üzere 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde de ölçülebilir hedefler şeklinde sıralayarak milletimizle paylaştık.

Toplumun tüm kesimlerini içine alan örgün ve yaygın eğitim ve öğretim hizmetlerini yerine getirebilmek için eğitim bütçemiz 177 milyar 605 milyon 504 bin Türk lirası olarak belirlenmiştir. Bu rakam 2020 yılı merkezî yönetim bütçesinin yüzde 16,2'sini oluşturmaktadır.

2019-2020 eğitim ve öğretim yılında resmî ve özel 12.851 okul öncesi, 24.856 ilkökul, 19.345 ortaokul ve 12.662 liseyle toplam 69.714 okulumuzda 1 milyon 126 bin 780 öğretmen ve açık öğretim öğrencileri de dâhil olmak üzere 17 milyon 870 bin 712 öğrencimizle eğitim ve öğretime devam ediyoruz.

Okul terklerinin ve öğrenci barınma sorunlarının en aza indirilmesine, güvenli eğitim ortamlarının sağlanmasına, kadın ve çocukların da içerisinde yer aldığı daha dezavantajlı kesimlerin eğitimden azami derecede faydalanmasına yönelik faaliyetlere de kararlılıkla devam edilmektedir.

Eğitim ve öğretimde niteliğin artırılmasına, okullar arasındaki nitelik ve nicelik farklılıklarının giderilerek fırsat ve imkân eşitliğinin sağlanmasına, çağ nüfusu içindeki herkese öğrenim hakkının kullanılmasına ve kaynakların rasyonel olarak değerlendirilmesine yapacağımız bütün çalışmalarımızda azami derecede gayret gösterdiğimizi ve göstereceğimizi de belirtmek isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde ve dünyada yaşanan bilimsel, teknolojik ve sosyokültürel gelişmeler, öğrencilerin gelecekte toplumun üretken bireyleri olabilmeleri için gereken nitelikleri değiştirmiş durumdadır. Bulduğumuz çağda öğrencilerin sahip olmaları gereken temel

bilgi, beceri ve değerleri edindirme süreci de bu doğrultuda önem kazanmıştır. Bu durum, kendilerinden çok şey beklenen ve büyük umutlar bağlanan genç nesillerin daha donanımlı bir şekilde yetiştirilmesi ve bu manada da programlarının geliştirilmesi ihtiyacını doğurmaktadır.

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde ve On Birinci Kalkınma Planı kapsamında öğretim programlarının esnek, modüler ve uygulamalı yapıya kavuşturulması hedeflenmektedir. Bu hedef doğrultusunda da temel becerilere ilişkin zorunlu derslerin korunması şartıyla derinleşme, kişiselleştirme ve uygulamaya yeterli zaman sağlamak için zorunlu ders saati ve çeşitlerinin azaltılması, tüm eğitim kademelerinde ders çizelgelerinin yeniden yapılandırılması, özel eğitim ihtiyacı olan bireylere yönelik müfredatların geliştirilmesi, hayat boyu öğrenme programlarının çeşitliliği ve niteliğinin artırılarak kazanımlarının belgelendirilmesine ilişkin çalışmalarımıza da devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öğrencilerimizin 4 temel dil becerisi yeterliliklerinin tespit edilmesi ve bu doğrultuda dil düzeylerinin belirlenmesi çalışmaları bizler için ayrı bir önem ifade etmektedir. Bakanlık olarak Türkçeye Kutadgu Bilig'den beri nefes verenlerin ruhunu şad edecek çalışmaları milletimize bir hizmet olarak görüyoruz. Buradan hareketle, 2023 Eğitim Vizyonu'nda Türkçe dil yeterlilikleri konusuna ayrı bir başlık açarak Türkçenin korunması ve geliştirilmesini temel eğitimin omurgası olarak ele aldık ve Türkçe Söz Varlığı Projesi'ni hayata geçirdik. Projeye ilk ve ortaöğretim öğrencilerinin söz varlığını tespit etmek ve geliştirmek; öğretim programları, ders kitapları ve eğitim öğretime yönelik kültür kitaplarının yazımı ile dijital yapımlarda esas alınabilecek sınıf ve kur seviyelerine göre tasnif edilmiş söz varlığı listeleri ve sözlükleri oluşturmak amaçlanmaktadır. Proje kapsamında, öğrencilerin yazılı dile dayalı olarak kullandıkları sözcüklerin sıklık ve yaygınlık oranları belirlenecek, sıklık listelerinin sınıflar düzeyinde nasıl farklılaştığı ortaya koyulacak, öğrencilerin sözcük listelerinin sınıflandırılmasına yönelik normlar belirlenecek; hiyerarşik, tematik ilişki ağları oluşturulacak ve yayınlarda en sık kullanılan sözcükler ile öğrencilerin kullandıkları sözcükler belli ölçütlere göre karşılaştırılacaktır.

2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde belirtildiği üzere, ilkökul ve ortaokullarda bazı yeniliklere ve düzenlemelere gidilmektedir. Eylül ayı sonu itibarıyla 69 ayını dolduran çocuklar ilkökula kaydedilmiş durumda. Ancak çocuğun gelişim durumuna bağlı olarak okula erken başlama veya kaydın ertelenmesine de imkân sağlanmıştır.

Çalışma takvimine ara tatiller eklenerek çalışma dönemlerinin daha dengeli hâle gelmesi sağlanmıştır. Öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını kaybedecek kadar okuldan uzaklaşmaması ve yaz tatilindeki unutmaya süresini azaltmak için de süre iki hafta kısaltılmıştır. Yaz tatilinden alınan iki hafta her dönem için birer haftalık ara tatil olacak şekilde düzenlenmiştir. Bu ara tatillerde yönetici ve öğretmenler kendi okullarında mesleki çalışmalarını yürüteceklerdir.

Eğitimin bir parçası olarak görülen teneffüs süreleri tekli eğitim yapılan okullarda asgari on beş dakika, ikili eğitim yapılan okullarda ise en az on dakika olarak belirlenmiştir. Çocukların teneffüs ihtiyaçları ve dersleri dikkatle dinleme süreleri de göz önünde bulundurularak ortaokullarda uygulanan blok ders uygulaması yürürlükten kaldırılmıştır.

Çeşitli nedenlerle okuma, yazma ve matematik dersinde temel becerilerde desteğe ihtiyacı olan öğrencilerimiz için 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında İlkokullarda Yetiştirme Programı'nı (İYEP) 81 il düzeyinde 3 ve 4'üncü sınıflara uyguladık. 2019-2020 eğitim ve öğretim yılında 3'üncü sınıf düzeyindeki öğrencilerimize Türkçe, matematik dersleri ve psikososyal yönden destek çalışmalarımıza devam edecektir.

İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin el, algoritma, robotik ve sanatsal tasarım becerilerinin geliştirilmesi için okullarımızda 3 bin civarında tasarı beceri atölyesi açılmıştır, imkânlar seviyesinde açılmaya devam edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim sisteminde eğitim politikaları başta olmak üzere müfredat, materyal, teknoloji gibi alanlarda yapılan her türlü reform ve iyileştirme çabalarının başarısı, uygulamada büyük ölçüde öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin mesleki yeterlilikleri, ilgi ve adanmışlıklarına bağlıdır. Bu çerçevede, odağı çocuğun refahı olan kapsayıcı ve nitelikli bir eğitim hizmetinin sağlanmasında, öğretmen ve okul yöneticilerinin mesleki becerilerinin geliştirilmesi önceliklerimizdendir. Bu önceliği temel alarak öğretmen ve okul yöneticilerimizin mesleki gelişim etkinliklerinin geliştirilmesi için bilimsel bilgiyi öğretmenlerimizin deneyimleriyle yeniden inşa ederek bu çerçevede yeni bir mesleki gelişim anlayışı, sistem ve model oluşturulması hedeflenmiştir. Ayrıca ihtiyaç duyulan alanlarda, öğretmenlere yönelik lisansüstü eğitim programları açılması için yükseköğretim kurumlarıyla iş birliği içerisinde çalışmalara da devam edilmektedir.

Öğretmen ve okul yöneticilerinin yetiştirilmesine yönelik yüz yüze ve çevrim içi olmak üzere karma bir modelde mesleki gelişim sisteminin altyapısının kurulmasına yönelik mesleki ve bireysel gelişim alanlarında sertifika programları hazırlanmış ve pilotlama çalışmaları tamamlanmıştır.

Yabancı dil eğitiminde öğretmen nitelik ve yeterliliklerin yükseltilmesi çerçevesinde, uluslararası kuruluşlarla yapılan iş birliğiyle Almanca, İngilizce, Fransızca ve Arapça öğretmenlerine yönelik eğitimler gerçekleştirilmiştir. Yabancı Dil Mesleki Gelişim Programı geliştirilmiş ve programların pilotlama çalışmaları tamamlanmıştır.

Mevcut insan kaynağının en verimli şekilde kıymetlendirilmesi ve aidiyetin güçlenmesi için öğretmen ve yöneticilerin hakları konusunda gerekli duyarlılık gösterilerek öğretmen ve okul yöneticilerimizin atanmaları, çalışma şartları, görevde yükselmeleri, özlük hakları ve benzeri diğer hususları dikkate alan öğretmenlik meslek kanununa ilişkin hazırlık çalışmaları da yürütülmektedir.

Okul içi ve okul dışı öğrenme ortamlarından aktif bir şekilde yararlanarak öğrencilerimizin öğrenme süreçlerini güncel hayatın içine yerleştirerek hem kalıcı hem de yaratıcı bir eğitim ve öğretim sürecine yönelik çalışmalarımızı öğretmenlerimizin rehberliğinde devam ettiriyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfındaki mevcut personelimiz hakkında bazı bilgileri de sizlerle paylaşmak istiyorum. Bakanlığımıza bağlı resmi eğitim kurumlarında görev yapan 946.114 öğretmenimiz bulunmaktadır. Hükûmetlerimiz döneminde atanan öğretmen sayımız mevcut öğretmen sayısının yüzde 69'una karşılık gelmektedir. Bu, aynı zamanda genç bir öğretmen kadrosuna sahip olduğumuzu gösterir. Nitekim 40 yaş ve altındaki öğretmen sayımız toplam öğretmen sayımızın yüzde 65'ine tekabül etmektedir. Bu süre içinde öğretmen başına düşen öğrenci sayımız ilköğretimde 16'ya, ortaöğretimde de 11'e düşmüştür. Ülkemizin tüm coğrafi bölgelerindeki öğretmen doluluk oranları birbirine yakın bir orana yükseltilmiştir. Norm kadro doluluk oranları Doğu Anadolu Bölgesi'nde yüzde 90,61, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yüzde 88,45; ülke genelinde ise yüzde 90,34 seviyesindedir.

Öğretmenlerimizin mali ve sosyal haklarında önemli iyileştirmeler yapılmış ve 1/7/2019 tarihi itibarıyla Bakanlığımız bünyesinde göreve yeni başlayan 9'uncu derece 1'inci kademedeki bir öğretmenimizin maaşı 3.910 Türk lirası, ek ders ücreti net 16,32 Türk lirası olmuştur. Haftada on beş saat ayda altmış saat ek ders veren bir öğretmene 980 Türk lirası ek ders ücretiyle birlikte 4.890 Türk lirası aylık ücret ödenmektedir. Ayrıca tüm öğretmenlere, her eğitim ve öğretim yılı başında eğitim ve öğretime hazırlık ödeneği verilmekte olup 2019-2020 eğitim ve öğretim yılında 1.180 TL ödenmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımız, 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nde veriye dayalı yönetim anlayışını benimsemiş, bu anlayıştan hareketle mekânsal verinin toplanması ve yönetimi noktasında Millî Eğitim Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemi hayata geçmiştir. Bakanlığımıza ait bütün taşınmaz bilgileri; konum, imar planı, mülkiyet, tapu, yüz ölçümü, bina bilgileri, okul türü, fotoğraflar ve benzeri, Coğrafi Bilgi Sistemi'yle elektronik ortama taşınarak Bakanlık bilgi sistemlerinin konumsal altyapısı oluşturulmuştur. Millî Eğitim Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemi'yle planlanması, izlenmesi, denetlenmesi çok daha kolay ve sağlıklı hâle getirilen eğitim altyapımızı, derslik başına düşen öğrenci sayısını azaltmak ve ikili öğretime son vererek tüm okullarımızda tam gün eğitim ve öğretime geçmek hedefleri doğrultusunda güçlendiriyoruz. Bu çerçevede, 2003 yılından bugüne kadar, 51.912'si hayırsever vatandaşımız tarafından olmak üzere, 315.884 adet yeni dersliğin yapımı tamamlanarak eğitim ve öğretimin hizmetine sunulmuştur.

Her eğitim kademesinde derslik başına düşen öğrenci sayısı yeni yapılan derslikler sayesinde, ülke genelinde her geçen gün azalmaktadır. Bütün bu çalışmalar sonrasında derslik başına düşen öğrenci sayısı ilköğretimde 24'e, ortaöğretimde ise 20'ye düşmüştür. Ayrıca, geleceğimizin teminatı çocuklarımızın güvenli bir eğitim ve öğretim hayatı geçirmelerini, muhtemel şiddet olayları ile madde bağımlılığı ve diğer zararlı alışkanlıklardan korunmalarını sağlamak amacıyla Bakanlığımız ile İçişleri Bakanlığı arasında Okullarda Güvenli Ortamın Sağlanmasına Yönelik Koruyucu ve Önleyici Tedbirlerin Artırılmasına İlişkin İşbirliği Protokolü imzalanmıştır. Protokol kapsamında, Emniyet Genel Müdürlüğüne güvenlik, konum ve altyapı uygunluğu dikkate alınarak belirlenen 762 okul ile İller İdaresi Genel Müdürlüğüne belirlenen bin okulda Güvenli Okul Projesi uygulamalarına başlanmıştır. Proje kapsamında, 2019 yılı itibarıyla 752 okulumuz Emniyet Genel Müdürlüğü Kent Güvenliği Yönetim Sistemi'ne entegre edilmiştir.

Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının eğitim ortamlarının geliştirilmesi amacıyla 2020 yılında spor lisesi, güzel sanatlar lisesi, küçük tip bilim sanat merkezi, turizm otelcilik programı uygulayan mesleki ve teknik Anadolu lisesi ile mesleki eğitim merkezi için proje çalışmaları planlanmaktadır. Planlanan projeler, ekonomiklik, enerji verimliliği, emniyet, ergonomi, erişilebilirlik ve estetik kriterleri temel alarak hazırlanmaktadır.

Eğitim yapılarında enerji tasarrufu sağlanabilmesi ve eğitim yapılarının kendi enerjisini üretebilmesi amacıyla yapılacak çalışmalar kapsamında, daha önce yapılanlara ilave olarak 2020 yılında 32 derslikli bir okul enerji verimliliği esas alınarak tasarlanacaktır.

Eğitim yapılarına ait kültür mirasımızın bilimsel esaslar doğrultusunda korunmasına öncülük etmesi ve araştırmacılara kaynak oluşturması amacıyla tarihi eğitim yapılarına ilişkin örnek rölöve çalışmaları yapılacaktır. Ayrıca, Bakanlığımız yatırımlarında kullanılması amacıyla ülke genelinde gönüllü mimarlık ve mühendislik ofislerinin katkı sağlayacağı farklı tür ve derecede eğitim yapılarına ait alternatif proje havuzu oluşturulacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; akademik bilgiyi beceriye dönüştürmek, çocuklara ilgi, yetenek ve mizaçları doğrultusunda pratikler kazandırmak öncelikli politikamız arasındadır. Bütün çabamız kültür, sanat, spor, bilim ve hayat becerilerinde çocuklarımıza derinlikli bir bakış açısı sunmak ve onların ellerini kullanmalarına fırsat verecek teori ve pratiği birleştirmektir. Esas hedefimiz çocuğun tabiatına hürmet etmek ve onu bir hiza taşı olarak takip etmektir. Bu kapsamda uzun vadeli bir gelecek yatırımı olan tasarım beceri atölyelerini hayata geçirdik. Bakanlığımız tarafından tasarım beceri atölyeleri ve öğretmen odalarının iç mekân tasarımları tamamlanmıştır. Eğitim yapılarına ait derslik, yatakhane, kütüphane, yemekhane, beden eğitimi salonu, çok amaçlı salon ve benzeri diğer alanların iç mekân tasarımlarının geliştirilmesi doğal yaşam, renk, akustik, aydınlatma, malzeme, enerji yönetimi

ve mekân algısı üzerinden planlanmaktadır. Tasarım beceri atölyelerinin yaygınlaştırılması amacıyla 2020 yılında orta ölçekli planlama yapılarak tüm ilçelerde toplam 10 bin adet tasarım ve beceri atölyesi kurulması planlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öğrenme süreçlerinin teknolojik altyapıyla desteklenmesinde önemli mesafe kaydedilmiştir. Bugüne kadar yarım milyona yakın etkileşimli tahta okullarımıza kurulmuştur. 15 binden fazla okulda, okul içi ağ altyapısı tesis edilerek 1 milyonun üzerinde ağ ucu kurulumu yapılmıştır. Bu okullara sanal özel ağ üzerinden geniş bant internet erişimi verilmektedir. Bu imkâna sahip olmayan okullarımıza ise kablolu, uydu ve mobil erişim teknolojileri kullanılarak internet bağlantısı sağlamaktayız. Okullarımızın teknolojik imkânlarını üç boyutlu yazıcılar, kodlama, tasarım ve bilişim araçları ile üretime yönelik setler ve tek kart bilgisayarlarla daha da iyileştirmektediriz. Tüm bunları yaparken yenilikçi ve ekonomik çözümler üreterek daha az kaynakla daha çok çocuğumuza fayda sağlamak için de çalışmaktayız.

Altyapının verimli ve etkili kullanılabilmesi öğretmenlerimizin yetkinliğine ve özellikle de dijital eğitim içeriklerinin kalitesine, yeterliliğine ve kullanılabilir olmasına bağlıdır. Dijital eğitim platformumuz Eğitim Bilişim Ağı gelişen teknolojiyle uyumlu şekilde tamamen yenilenmiştir. Bu kapsamda, öğrencilerimizin zengin ve iyi organize edilmiş dijital eğitim materyallerine hızlı, kolay ve güvenli bir şekilde ulaşmaları sağlanmıştır. Öğrencilerimize motive edici bir deneyim yaşatmak amacıyla puanlandırma sistemi ve arma sistemi uygulamaya konulmuştur. Başarılarını, projelerini ve sertifikalarını kaydedip paylaşabilecekleri Eğitim Bilişim Ağı portfolyo ve referans materyallerin olduğu kütüphane alanları açılmış, akıllı içerik önerme sistemi devreye alınmıştır. Kodlama, siber zorbalık, kişisel verilerin güvenliği, İngilizce öğretimi gibi birçok alanda oyunlar eklenmiş, eğlenirken öğrenen bir yapı kurulmuştur. Eğitim Bilişim Ağı platformu bu yıl devlet okullarının yanı sıra özel okulların da kullanımına açılmıştır. Ayrıca, öğretmenlere özel olarak, kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sağlayacak uzaktan eğitimler ve yenilikçi içerikler de sunulmuştur. Üniversitede öğrenim görmeye devam eden öğretmen adaylarına ve eğitim fakültesi akademisyenlerine Eğitim Bilişim Ağı' nı kullanma ve içerik geliştirme imkânı da sağlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim ve öğretime erişimin artırılarak fırsat eşitliğinin sağlanması konusunda yaptığımız çalışmalardan da kısaca bahsetmek isterim. Ülkemizin her çocuğu bizim için değerlidir ve eğitime erişimini sağlıklı bir şekilde temin etmeliyiz. Bu kapsamda, ilköğretim, ortaöğretim ve özel eğitim okul kurumlarına devam eden öğrenciler ile yaygın eğitim hizmetinden yararlanan özel eğitim kursiyelerinin resmî okul ve kurumlara taşıma yoluyla erişimlerinin sağlanmasına da devam etmekteyiz. 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında toplam 1 milyon 324 bin 960 öğrenci taşıma hizmetlerinden faydalanmış ve 2 milyar 847 milyon 104 bin Türk lirası ödeme yapılmıştır. 2019-2020 eğitim ve öğretim yılında toplam 1 milyon 209 bin 621 öğrenci taşıma hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bakanlık bütçemiz ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'ndan taşıma ve öğle yemeği hizmetleri için de toplam 4 milyar 514 milyon TL kaynak ayrılmıştır. İlköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine verilen burs ve pansiyon hizmetleri de eğitim ve öğretime erişimi artırarak fırsat eşitliğinin sağlanmasına katkı sağlayan önemli uygulamalardır. Bu kapsamda, 2019 yılı itibarıyla ilköğretim ve ortaöğretimde 285.118 öğrencimiz aylık 275 Türk lirası burs almakta ve 3.089 pansiyonda 327.406 öğrencimiz ise barınma hizmetlerinden faydalanmaktadır.

Yükseköğretim öğrencilerimizi de kendilerine aylık olarak yapılan burs ve öğrenim kredisi ödemeleriyle desteklemekteyiz. Bu kapsamda ocak ayı itibarıyla ön lisans ve lisans öğrencilerimizin burs, öğrenim kredi ödemeleri yüzde 10 artışla 500 TL'den 550 TL'ye çıkarılacaktır. Lisansüstü eğitimde ise yüksek lisans öğrencileri için 1.100 TL, doktora öğrencileri için 1.650 TL öğrenim kredisi ödemesi yapılacaktır.

Eğitim ve öğretime erişimin artırılması konusunda bahsetmek istediğim diğer bir husus da Şartlı Eğitim Yardımı Programı'dır. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında yapılan protokol çerçevesinde, 2003 yılından bu yana Türkiye çapında uygulanmakta olan bu program kapsamında ihtiyaç sahibi ailelere, çocuklarını düzenli olarak okula göndermeleri şartıyla her ay eğitim yardımı yapılmaktadır. Okul öncesi ve ilköğretime devam eden erkek çocukları için 35 Türk lirası, kız çocukları için 40 Türk lirası, ortaöğretime devam eden erkek çocukları için 50 Türk lirası, kız çocukları için 60 Türk lirası aylık destek verilmektedir. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'ndan karşılanan şartlı eğitim yardımıyla 2003 yılından 2019 yılına kadar ilk ve ortaöğretimdeki öğrencilerimizin annelerine 7 milyar 243 milyon 587 bin 496 Türk lirası ödeme yapılmıştır.

Bilindiği üzere, ücretsiz ders kitabı dağıtımı eğitimde fırsat eşitliğine yönelik yürütülen çalışmalardan bir diğeridir. Bu kapsamda, 2003'ten 2019 yılına kadar toplam 3 milyar 3 milyon 771 bin 195 adet kitap öğrencilerimize ücretsiz olarak dağıtılmıştır. Bu uygulama için toplam 6 milyar 340 milyon 155 bin 701 Türk lirası ödeme yapılmıştır. Ortaöğretim öğrencilerine ücretsiz ders kitabı dağıtılması amacıyla 2020 yılı Bakanlık bütçesine 511 milyon Türk lirası, ilköğretim öğrencilerine ücretsiz olarak dağıtılacak ders kitapları için de Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'ndan 2020 yılında kullanılmak üzere 823 milyon Türk lirası kaynak tahsisi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin ekonomik kalkınmasında ve gençlerin istihdamının sağlanmasındaki rolü nedeniyle mesleki ve teknik eğitimin yeri ve önemi yadsınamaz bir gerçekliktir. Gelişmiş toplumların önemli göstergelerinden biri de iş dünyasının veya sanayinin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan kaynağının varlığıdır. Bu nedenle mesleki ve teknik eğitime ayrı bir önem veriyoruz.

Ülkeler mesleki ve teknik eğitim sistemlerini kendi ekonomilerinin mevcut durumuna ve kendi ülke gerçeklerine uygun bir şekilde kurgulamakta ve güncellemektedir. Bakanlığımız da ülkemizin gerçekleri ile örtüşen ve dokusuna uygun mesleki ve teknik eğitim için yeni yol haritasını 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde sunmaktadır. Yeni yol haritası sektöre duyarlı, ülkenin önceliklerine göre kendisini sürekli güncelleyen, dinamik bir mesleki ve teknik eğitim inşası öngörmektedir.

Bakanlığımızın 2023 Eğitim Vizyonu'ndan hareketle geliştirilen yeni yol haritası çerçevesinde, mesleki eğitim programlarını güncellemek, mesleki eğitimde uygulama kapasitesini artırmak, mesleki eğitimin kalitesine yönelik izleme ve iyileştirme yapmak, mesleki eğitim verilen tüm alanlarda sektörel iş birliklerini güçlendirmek, mesleki eğitimde sektörün talepleri doğrultusunda yeni alanlarda eğitim seçeneği sunmak, mesleki eğitim yoluyla sosyal entegrasyon ve kamu diplomasisine katkı sağlamak ve mesleki eğitim mezunlarının mezun oldukları alanlarda çalışmalarını teşvik etmek amacıyla faaliyetlerini planlamış ve uygulamaya başlamıştır.

2023 Eğitim Vizyonu doğrultusunda ortaya konulan mesleki eğitimdeki hedefler, orta ve uzun vadede mesleki eğitimin prestijinin artmasını, mesleki eğitime yönelik talebin yükselmesini sağlayacaktır. Bu yeni dönemde hedeflere ulaşabilmek için kamu ve iş dünyasıyla iş birliği içerisinde çalışılmaya devam edilecektir. Planlanan faaliyetler doğrultusunda, 2019 yılında mesleki eğitim paydaşları ile imzalanan iş birliği protokolleriyle ASELSAN Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İstanbul Teknik Üniversitesi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Çağaloğlu Geleneksel Türk Sanatları Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi gibi model okullar faaliyete geçirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iş dünyasının ihtiyaç duyduğu mesleki alanlarda nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi için mesleki eğitimin kalitesinin artırılması ve eğitim-istihdam-üretim bağlantısının sağlıklı bir zeminde yürütülmesi gerekmektedir. Eğitim-istihdam-üretim ilişkisinin güçlendirilmesi amacıyla mesleki ve teknik eğitimde patent, faydalı model ve tasarım farkındalığı artırılarak tüm mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının bu alanlardaki girişimleri desteklenmektedir. Bu kapsamda 2019-2020 eğitim ve öğretim yılının teması “Patent, Faydalı Model ve Tasarım” olarak belirlenmiştir. Ayrıca özel sektörün kendi talep ettiği nitelikte iş gücünü yetiştirebilmesine imkân sağlamak amacıyla özel mesleki eğitim merkezi açılmasına imkân verilmiş, mesleki ve teknik Anadolu liseleri ile mesleki eğitim merkezlerinde öğretimi yapılan tüm alan ve dal programları ulusal meslek standartları ve ulusal yeterliliklere uyumlu hâle getirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bireylerin, dinamik ve değişken bir iş gücü piyasasında rekabet edebilmeleri ve ekonomik seviyelerini koruyabilmeleri için istihdam edilebilme niteliklerini kazanmaya ve bu nitelikleri sürekli olarak geliştirmeye ve yenilemeye ihtiyaçları vardır. Bireylerin yaşamları boyunca devam eden değişkenlik, gelişim ve her geçen gün daha da önem kazanan bu ihtiyaçlar hayat boyu öğrenme yaklaşımının doğmasına ve yaygınlaşmasına sebep olmuştur. Hayat boyu öğrenme yaklaşımı her ne kadar ülkemizde 2000’li yıllarda yaygınlaşmaya başlasa da bu alanda ciddi kazanımlar elde ettik. 2018 yılı itibarıyla hayat boyu öğrenmeye katılım oranımız yüzde 6,2’dir. Türkiye Avrupa Birliği Resmî İstatistik Birimi (EUROSTAT) tarafından yayımlanan verilere göre Avrupa Birliği hayat Boyu Öğrenmeye Katılım oranlarının artırılmasında en yüksek artış oranına sahip 2’nci ülkedir. On Birinci Kalkınma Planı’nda bu hedef 2023 yılı için yüzde 8 olarak belirlenmiştir.

Türkiye’nin tüm il ve ilçelerinde resmî 994 halk eğitim merkezi ve 24 olgunlaşma enstitüsü olmak üzere toplam 1.017 yaygın eğitim kurumumuz bulunmaktadır. Bu kurumlarda 2019 yılı içerisinde 4 milyon 680 bin 892 kursiyerimiz ekim ayı itibarıyla 71 alanda 3.406 kurs programı doğrultusunda eğitimler almaktadır.

Bununla birlikte, 2023 eğitim vizyonundan ve günün ihtiyaçlarından hareketle dijital, finans, sağlık, ekoloji ve sosyal medya gibi 21’inci yüzyıl becerileri arasında yer alan okuryazarlıklara ilişkin farkındalık ve beceri eğitimleri de düzenlenmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı olarak özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin fiziksel, zihinsel ve mesleki gelişimlerine büyük önem vermekteyiz. Engelli bireylere toplumla bütünleşmeleri, bireysel yetenekleri doğrultusunda ihtiyaç duydukları alanlarda kendilerini geliştirmeleri için destek olmak, onlara gerekli şartları ve ortamları hazırlamak en temel amaçlarımızdan biridir. Bu kapsamda özel eğitim ihtiyacı olan bireylere yönelik olarak eğitsel değerlendirme, tanılama ve yönlendirme hizmetlerini yürüten, sorumluluk bölgelerinde bulunan okul ve kurumlardaki rehberlik hizmetlerinin koordinasyonu ve bireysel rehberlik hizmetlerinin yürütülmesini sağlayan rehberlik ve araştırma merkezlerimizin etkinliği ve verimliliğini artırma kapsamındaki çalışmalarımız devam etmektedir.

Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin her türlü sosyal hak ve eşit eğitim fırsatlarından yararlanması, toplumsal yaşantıyla bütünleşme ve sosyal becerilerinin desteklenmesi amacıyla öncelikle, özel eğitim ihtiyacı olmayan akranlarıyla birlikte olmak üzere en az düzeyde sınırlandırılmış eğitim ortamlarına erişimlerinin sağlanması esastır. Buna göre özel eğitim ihtiyacı olan bireylere yönelik kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları, özel eğitim sınıfları, özel eğitim okulları, evde veya hastanede eğitim hizmetlerimiz her geçen gün artarak devam etmektedir.

Ayrıca, görme, işitme, dil, konuşma, ses bozukluğu bulunan, ortopedik, zihinsel, otistik, sosyal, duygusal bozukluğu olan engelli bireylerden, özel eğitim değerlendirme kurullarınca destek eğitimi almaları uygun görülenlerin eğitim giderleri, sosyal güvencesi olup olmadığına bakılmaksızın 1 Haziran

2006 tarihinden itibaren Bakanlığımızca karşılanmaktadır. Bu kapsamda 2018-2019 eğitim ve öğretim yılı itibarıyla 2.505 özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde 365.617 engelli birey destek eğitiminden faydalanmıştır. Engellilerin eğitim ve rehabilitasyonuna ilişkin faaliyetlerin devamlılığının sağlanması amacıyla 2020 yılı bütçemizde 3 milyar 680 milyon Türk lirası kaynak tahsis edilmiştir.

Ülkemizin stratejik alanlarına esas olmak üzere bilim, kültür, sanat, sanayi ve teknolojide yüksek bir akademik düzey hedefiyle ülkemize katma değer oluşturma yolunda büyük önem verdiğimiz özel yetenekli bireylerin eğitimi için de çalışmalarımız devam etmektedir.

Geçtiğimiz yıl 160 olan Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) sayısı bu yıl her ilde en az bir tane olmak üzere 164'e çıkarılmıştır. 2019 Eylül ayı itibarıyla BİLSEM'lerde toplam 63.095 öğrenciye eğitim verilmektedir. Özel yetenekli öğrenciler BİLSEM'lerin yanı sıra destek eğitim odalarından da yararlanabilmektedirler. 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında özel yetenekli bireyleri tanılama sürecinde 1, 2 ve 3'üncü sınıf düzeyindeki 791.485 öğrenci grup tarama uygulamasına tablet bilgisayar üzerinden katılmıştır.

Ülkemizin tüm yerleşim birimlerinde bulunan özel yetenekli öğrencilerimizin özgün tanılama araçlarıyla tespit edilmesi ve gelişim süreçlerinin desteklenerek izlenmesi, bu öğrencilerimizin uzun vadede hem bireysel yaşamlarına hem de ülkemizin büyümesine katma değer oluşturmalarını sağlayacaktır. Bu noktada özel yetenekli çocuklarımızı akranlarından ayırtırmadan doğalarına uygun bir eğitim yöntemi belirlemek amaçlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019-2020 eğitim ve öğretim yılı itibarıyla tüm eğitim kademelerinde toplam 14.311 özel okul bulunmaktadır. 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında açık öğretim öğrencileri hariç tüm özel okullarda kayıtlı öğrencilerin toplam öğrenci sayısına oranı yüzde 8,72'ye ulaşmıştır. Örgün eğitim içerisindeki özel okul sayılarının toplam okul sayısına oranı ise yüzde 19,2'dir.

Eğitim sisteminde ciddi bir yük üstlenen özel öğretim alanı önümüzdeki üç yıllık süreçte sistemin içinde daha esnek ve amaca yönelik bir yapıya dönüştürülecektir. Uluslararası standartlar gözetilerek gelişen özel öğretim, tüm okullar için destekleyici ve geliştirici bir işlev üstlenecektir.

2014-2015 eğitim ve öğretim yılında Bakanlığımızın başlatmış olduğu eğitim ve öğretim desteği uygulaması, devlet okullarındaki ikili eğitim yükünün ve derslik başına düşen öğrenci sayısının azaltılmasına katkı sağlamıştır.

2018-2019 eğitim ve öğretim yılında almış olduğumuz karar gereği özel öğretime teşvik uygulamasını kademeli olarak azaltıyoruz. Bu kapsamda, 2019-2020 eğitim ve öğretim yılında, eğitim öğretim desteği kapsamına yeni öğrenci alınmamıştır. Ancak 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 ve 2018-2019 eğitim ve öğretim yıllarında yürürlüğe giren tebliğler çerçevesinde eğitim öğretim desteği kapsamına alınıp öğretim kademesini tamamlamayan ve 2019-2020 eğitim ve öğretim yılında 5580 sayılı Kanun kapsamında açılan ilkökul 2, 3, 4'üncü sınıf, ortaokul 6, 7, 8'inci sınıf ve ortaöğretim 10, 11, 12'nci sınıf ile 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında hazırlık sınıfında destek alan öğrencilerden toplamda 90.365 öğrencinin eğitim ve öğretim desteği ödemesi devam etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim sürecinin önemli boyutlarından biri de hiç şüphesiz ki ölçme ve değerlendirmedir. Öğrencilerin okul yaşamı boyunca akademik, sosyal, sportif ve kültürel alanlarda edindiği çıktıları belirlemenin eğitim sistemimizin verimliliğini belirleyecek ve yapılacak planlamalara ışık tutacak olmasından hareketle bu süreci ayrıca önemsiyor, ölçme ve değerlendirme alanında da Bakanlık olarak "ölçmek için öğrenmek yerine öğrenmek için ölçmek" felsefesine uygun bir yapı oluşturuyoruz.

Avrupa Dil Portfolyosu referansı ile yürütülen Türkçede okuma, yazma, dinleme ve konuşma olmak üzere 4 becerinin bize ait bir kurgu üzerinden ölçülmesi noktasında ilk kez Türkçe sınav pilot uygulamasını tamamladık. Diğer taraftan 81 ilde okullarımızda hem sınıf içi ölçme ve değerlendirmenin sağlıklı olarak ele alınması hem de illerde okullarımızın eksik kalan yönlerinin tamamlanması için oluşturulan Ölçme ve Değerlendirme Merkezlerinin kurulmasını tamamladık ve hizmete aldık. Ölçme ve değerlendirmenin 3 temel ilkesi olan “güvenirlilik, geçerlik ve kullanılabilirlik” ilkeleri göz önünde bulundurularak Ankara’da bulunan sınav evrakının hazırlandığı ve basıldığı tesisimizi son teknolojilerle tamamen yeniledik.

Çağdaş öğrenme yaklaşımlarının ve öğrenme yaşantılarının vazgeçilmez bir parçası olan tamamlayıcı değerlendirme araçlarını eğitim ve öğretim sistemimize entegre etme çalışmalarımıza devam etmekteyiz. Bu kapsamda çocuklarımızın izlenmesi, değerlendirilmesi, geliştirilmesi ve yönlendirilmesi amacıyla Bakanlık olarak okul yöneticilerimiz, öğretmenlerimiz ve velilerimizle birlikte çalışarak her çocuk için bir e-portfolyo oluşturduk. Çocuklarımızın kaygıdan uzak bir şekilde kendilerini tanımları, ilgi ve yeteneklerinin, disiplinler arası çalışmalarının bütünsel bazda tespiti, rehberlik ve bir üst kuruma yöneltilme hizmetlerinin doğru yapılması hususundaki çalışmalarımızın önemli bir ayağı olan e-portfolyoyu çok sayıda ve karmaşık sonuçları daha anlamlı hâle getiren bir sistem olarak tasarladık.

E-portfolyo uygulamamızla öğrencilerimizin erken çocukluktan lise mezuniyetine kadar eğitim yaşamları boyunca farklı alanlarda yapmış oldukları çalışmalara ulaşacak, öğrencinin ilgi ve merakını yıllara yayılan bir süreçle izleyecek, bir sonraki eğitim kademesindeki tercihlerinin veriye dayalı olarak yapılmasını sağlayacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilgilerinize sunmak istediğim bir diğer husus da Bakanlığımızın yurt dışı eğitim ve öğretim faaliyetleriyle ilgili gelişmelerdir. Yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın ve soydaşlarımızın eğitim ihtiyacını karşılamak ve eğitim ve öğretim alanındaki uluslararası ilişkilerimizin geliştirilmesini sağlamak amacıyla Bakanlığımızın 61 ülkede 58’i eğitim müşavirliği ve 31’i eğitim ataşeliği olmak üzere toplam 89 temsilciliği bulunmaktadır. Bakanlığımızca açılan, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın ve soydaşlarımızın çocuklarının devam ettiği 16 ilköğretim, 23 ortaokul, 27 lise, 2 Türkiye Türkçesi Öğretim Merkezi olmak üzere toplam 68 eğitim kurumunda eğitim ve öğretim hizmeti verilmektedir.

Bildiğiniz gibi, ülkemizin eğitim alanında sahip olduğu birikimini insanlığın hizmetine sunmak ve yurt dışında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek amacıyla Türkiye Maarif Vakfını kurduk. Türkiye Cumhuriyeti devleti adına kurulan Vakıf aynı zamanda yurt dışındaki vatandaşlarımızın çocuklarının eğitim ve öğretim ihtiyacını gidererek onların ana vatanlarıyla bağlarını sağlamlaştırma yönünde önemli bir görevi de ifa etmektedir. Bugün itibarıyla, Türkiye Maarif Vakfı 100 ülke ile resmî temas sağlamış, 47 ülkede temsilcilik açmış ve 41 ülkede toplam 314 okul, üniversite ve eğitim merkeziyle eğitim ve öğretim hizmeti sunmaktadır.

Ayrıca, 1416 sayılı Kanun kapsamında yetişmiş insan kaynağı ihtiyacını karşılamak amacıyla Bakanlığımız tarafından üniversiteler ve bazı kamu kurumları adına yurt dışındaki üniversitelere yüksek lisans ve doktora öğrencisi gönderilmektedir. 2019 yılında 509 farklı alanda 1.195 yurt dışı kontenjan açılmış olup Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezinin lisans programları tablosundaki 1.102 lisans alanı taranmış ve ilan edilen burs kontenjanlarına 432 farklı lisans alanından mezun olan öğrencilerin başvurabilmesi sağlanmıştır. Şu an 46 farklı ülkede 3.950 öğrencimiz öğrenim görmektedir. Uluslararası bilim, teknik ve sanat birikiminden daha fazla yararlanarak ülkemizin gelişimine ivme

kazandırabilecek ve ülkemizi ihtiyaç duyulan alanlarda daha ileriye taşıyabilecek nitelikli insan gücünü yetiştirmek amacıyla yürütülen hareketlilik programları kapsamında yurt dışına daha fazla öğrenci göndermeyi hedefliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımız tarafından Sayıştay Başkanlığınca hesap verme sorumluluğu çerçevesinde gerçekleştirilen denetimler ile düzenlilik denetimi Bakanlığımızdaki eksikliklerin görülmesi ve görülen bu eksikliklerin giderilmesi açısından bir fırsat olarak görülmektedir. Sayıştay bulgularında yer verilen öneriler Bakanlığımız tarafından ayrıntılı bir şekilde incelenmekte ve bulgularda belirtilen konuların veya benzer sorunların oluşmaması için yapılması gereken iş ve işlemler hassasiyetle takip edilmekte ve gereken tedbirler alınmaktadır. Nitekim 2017 yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu'nda yer verilen "Bakanlık Bütçesine Dâhil Edilmesi Gereken Gelir ve Giderlerin Bakanlıkça Çıkarılan Yönetmelik, Yönerge ve Esaslara Dayanılarak Özel Hesaplar Şeklinde Yönetilmesi" başlıklı bulguya ilişkin 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda "Bu tür hesapların bütçeyle ilişkilendirilmesi veya kapatılarak bakiyelerinin bütçeye dâhil edilmesi yönünde Bakanlıkça 2018 yılında kapsamlı bir çalışma başlatılmış ve önemli gelişmeler sağlanmıştır. Bu kapsamda yaygın ve yüksek tutarlar ihtiva eden motorlu taşıt sürücülere, SRC ve iş makineleri kurslarına ilişkin hesapların il millî eğitim müdürlükleri bünyesinde kurulan döner sermaye işletmelerinin hesaplarına aktarılması sağlanmıştır. Özellikle il ve ilçe müdürlükleri tarafından açılmış ve yasal dayanağı kalmamış olan konuya da faaliyetlere ilişkin çok sayıdaki banka hesabının da kapatılması yoluna gidilmiştir." denilerek Bakanlığımızın bu yöndeki çalışmaları takdir edilmiştir.

Yine, aynı şekilde "İlk ve Ortaöğretim Kurumlarının Yapımı İçin Bakanlığın İhtiyaç Duyduğu Analizlerin Bedelsiz Tahsil Edilmesi Gerekirken İmar Uygulamalarındaki Aksaklıklar Nedeniyle Yüklü Kamulaştırma Bedellerinin Ödenmesi" başlıklı bulguya ilişkin Bakanlığımız ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı arasında kamulaştırma ve imar sorunlarının çözümü amacıyla mevzuat eksikliklerinin giderilmesine yönelik İmar Kanunu'nda yapılan değişiklikler hakkında gerekli görüşmeler yapılmış ve Gazi Meclisimizin uygun görmesiyle 10/7/2019 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 3194 sayılı İmar Kanunu'ndaki değişiklikle mevzuat eksiklikleri giderilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2018 yılı Bakanlığımız kesin hesap verilerinden de kısaca bahsetmek isterim. Bakanlığımıza 2018 yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu'yla 92 milyar 528 milyon 652 bin Türk lirası ödenek tahsis edilmiştir. 2018 yıl sonu itibarıyla 66 milyar 570 milyon 169 bin 398 TL'si personel giderleri, 10 milyar 409 milyon 169 bin 42 TL'si Sosyal Güvenlik Kurumuna devlet primi giderleri, 9 milyar 750 milyon 568 bin 26 TL'si mal ve hizmet alım giderleri, 2 milyar 633 milyon 714 bin 304 TL'si cari giderler, 9 milyar 960 milyon 891 bin 301 TL'si sermaye giderleri, 118 milyon 4 bin TL'si sermaye transferleri olmak üzere toplam 99 milyar 448 milyon 55 bin 71 TL harcama yapılmıştır.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayabilir misiniz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Daha yarısında.

BAŞKAN – Yarısında değil efendim, bitmek üzere. Siz iyi bakmadınız, iyi takip etmiyorsunuz anlaşılan Sayın Paylan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe görüşmelerimiz kapsamında değineceğim son husus Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığımızın çalışmaları ve önümüzdeki yıla ilişkin projeksiyonlar.

ÖSYM ülkemizin önemli hizmet kurumlarından biridir. Bütün hizmetlerini e-devlet standartları çerçevesinde yürütmekte, hızla gelişen bilimsel ve teknolojik yeniliklerden yararlanarak sürekli kendisini yenilemektedir. Sınav hizmetleri süreçlerinde ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi standartları ile ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi standartlarının gerçekleştirilmesi için başlatılan çalışmalar tamamlanmak üzeredir. ÖSYM bünyesinde 2019 yılı içinde 188 sınav koordinatörlüğü aracılığıyla yaklaşık 7 milyon 750 bin adayın katıldığı, 10'u elektronik sınav olmak üzere 42 sınav gerçekleştirilmiş olup yıl sonuna kadar 49 sınav için 8 milyon 100 bin adayın sınavlara katılımı beklenmektedir. 2019 yılı ikinci yarısından itibaren Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavları ÖSYM tarafından gerçekleştirilecektir. ÖSYM'nin 2020 yılında ise yaklaşık 11 milyon aday için sınav gerçekleştireceği öngörülmektedir.

ÖSYM yıl başında açıklanan sınav takvimi çerçevesinde hizmetlerini yerine getirirken bazı önemli yenilikleri de gerçekleştirmiştir. Elektronik sınav uygulamasının yaygınlaştırılması bunlardan biridir. Ankara'da hizmete giren Esenboğa e-Sınav Merkezinde aynı anda 5 bin adayın elektronik sınava girebileceği kapasiteyle dünyanın en büyük elektronik sınav merkezidir. İngilizce yabancı dil sınavında uygulanan elektronik sınavlara Almanca, Fransızca, Arapça, Rusça ve Farsça sınavları da eklenmiştir. Ayrıca Ankara, İstanbul ve İzmir illerinde hizmet veren e-Sınav merkezlerini ulaşılabilirliği kolaylaştırmak amacıyla ülkemizin diğer bölgelerine de yayma planı çerçevesinde Adana ilinde elektronik sınav yapılabilmesi için altyapı çalışmaları başlatılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim alanında gerçekleştireceğimiz bütün faaliyetler için 91 milyar 467 milyon 345 bin Türk lirası personel giderleri, 14 milyar 367 milyon 680 bin Türk lirası Sosyal Güvenlik Kurumuna devlet primi giderleri, 9 milyar 956 milyon 271 bin Türk lirası mal ve hizmet alım giderlerine kullanılmak üzere cari harcamalar, 3 milyar 739 milyon 169 bin Türk lirası devlet parasız yatılı öğrencileri, burslar ile diğer cari transferler, 5 milyar 836 milyon 918 bin Türk lirası sermaye giderleri, 29 milyon 479 bin Türk lirası sermaye transferleri olmak üzere toplam 125 milyar 396 milyon 862 bin Türk lirası Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine tahsis edilmiştir. Bununla birlikte, 36 milyar 145 milyon 740 bin Türk lirası Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, üniversitelerin bütçesi, 717 milyon 792 bin Türk lirası Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı bütçesi, 15 milyar 245 milyon 110 bin Türk lirası Yükseköğrenim, Kredi ve Yurtlar Kurumu bütçesi olmak üzere toplam bütçemiz 177 milyar 605 milyon 504 bin Türk lirası olarak öngörülmüştür. Ayrıca ilköğretim öğrencilerinin ücretsiz ders kitabı giderleri, taşınmalı ilköğretim, ortaöğretim uygulaması kapsamında öğle yemeği giderleri ve özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin taşıma giderleri için toplam 2 milyar 623 milyon Türk lirası kaynak da Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'ndan karşılanacaktır. Bakanlığımız bütçesine ve faaliyetlerine ilişkin ayrıntılı veri, tablo, grafik ve açıklamalar "2020 Yılı Bütçe Sunuşu" kitabımızın devamında yer almaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim ülkemizin yarınını şekillendiren en önemli unsurdur ve insana dair yapılacak yatırımların en değerlisidir. Hükümetimiz bu bilinçle hareket etmekte, eğitim alanına yönelik yatırımlarını bilimsel ve pedagojik gelişmelere koşut bir şekilde sürdürmektedir. Millî Eğitim Bakanı olarak şahsım, eğitim camiamız ve milletimiz adına genel bütçeden en büyük payı eğitime ayırma geleneğini başlatan Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere bu sürece katkısı olan ve bize destek veren herkese teşekkür ediyorum.

Eğitimin ortak memleket meselesi olarak görülüp bu desteğin sürdürülmesi önemlidir. Komisyonomuzun da bu desteği vereceğine inancım tamdır. Vereceğiniz destek için bir kez daha teşekkür ediyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı 2020 yılı bütçesinin eğitim ailemize, öğretmenlerimize, öğrencilerimize, velilerimize ve ülkemize hayırlı olmasını diliyor, muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakana sunuşları için çok teşekkür ediyorum.

Şimdi Yükseköğretim Kurulu Başkanımıza söz veriyorum.

Buyurun Sayın Başkan, süreniz on dakika.

2.- YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç'ın, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sizin şahsınızda bütün Komisyon üyelerini de saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Bu, tabii, bir ilk oldu ve hazırlıksız olduğumuz da ortada. Yalnız, ben böyle bir husustan, tabii, mutluluk duydum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama talep etmeliydiniz siz de yani.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ - Bu güzeldi.

BAŞKAN – Sayın Paylan'a teşekkür ediyoruz efendim.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ - Peki, teşekkür ederim. Belki gelenek olursa, önümüzdeki sene için de böyle bir gelenek ihdas edilirse tabii ki biz bundan mutluluk duyarız.

Şimdi, öncelikle, tabii, “yükseköğretim alanı” diyoruz. “Yükseköğretim alanı” dediğimizde neden bahsediyoruz önce buna bakmamız lazım. Şu an toplam 207 üniversitemiz var; bunun 129'u devlet, 73'ü vakıf, 5'i de -müstakil vakıf dediğimiz, meslek yüksek okulu dediğimiz- müstakil vakıf meslek yüksek okulu dediğimiz kurumsal yapı. Ama toplam 207 kurumsal yapıdan bahsediyoruz, bu birinci maddemiz.

İkinci maddemiz: Öğrenci sayımıza baktığımızda devasa bir rakam, 7 milyon 800 bine ulaştı bu. Toplam öğretim elemanı sayımıza bakalım, o da 168 bin. 168 bin öğretim elemanımız var, 7 milyon 800 bin civarında da yükseköğretim öğrenci sayısı var. Bunun, tabii, olumlu yönleri, tehditkâr yönleri... Bunlar ayrı bir fasıl yani olumlu-olumsuzu bu büyük hacmin, bunlar ayrıca konuşulur soru sorulursa.

Öğrencilerimize baktığımızda, kız öğrencilerimizin sayısı 3 milyon 700, erkek öğrenci sayımızın da...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kadın...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ - Yani biz mesela hoca olarak amfilerde derslerde “kızım” diyoruz “kadınım” demiyoruz. Onun için biz “kız öğrencimiz” diyoruz.

Şimdi bunu böyle geçelim.

Öğretim elemanı sayımızda da 92 bine 75 bin civarında bir durum var. Burada bütün Meclisimizin, benim gurur duyduğum gibi sizlerin de gurur duymanız gereken bir husus da öğretim elemanı sayısında Avrupa'nın en iyilerindeniz. Gerçekten hepimizin mutluluk duyacağı bir husus.

Bir diğer husus... Bu, durum tespiti yani alanla ilgili.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Yönetici bir kadın var!

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayı bakımından mı?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ - Öğretim elemanı yani hem doçent, profesör, doktor öğretim üyesi hem de okutman, araştırma görevlisi, öğretim görevlisi, 75 bine 92 bin. Ama bu sayı gittikçe erkekler aleyhine, kadınlar lehine artış sağlıyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Kadın” diyelim de.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ - Peki, bu noktada. Ama öğrencilerimize “kızımız” diyoruz.

Şimdi Yükseköğretim Kurulu olarak malumunuz son dört yılda bütün dünyada küresel büyük gelişmeler var, Endüstri 4.0 var, uluslararasılaşma ayrı bir boyut kazandı. Çok dinamik bir yapı. Biz, onun için “Başkan olduğumuzda yeni YÖK mottosuyla yeni ne yapabiliriz?” Bir, üslubumuzu değiştirebiliriz. Yöntem, YÖK’ün yönteminin, karar alma yönteminin değişmesi lazım. İki, ilgi alanları ve odaklandığı noktaların değişmesi lazım dedik. Bunun için 4 ana hedef belirlemiştik. Birincisi -bunu da kamuoyuna da beyan ettik- bağımsız kalite kurulunun kurulmasıydı. Yani bu ne demek? Bu şu demek: Aslında YÖK’ün yetkilerinin önemli bir kısmının Kalite Kuruluna verilmesi idi. Daha önceden nasıl idi? YÖK birtakım kararlar alıyor, bunların birtakım sonuçları oluyor. Bütün toplum bu sonuçlardan etkileniyor ama bu sonuçların nitelik açısından bağlantısıyla ilgili yine YÖK kendisi karar veriyor. Biz istedik ki kendi kararlarımızla ilgili bizden bağımsız -Avrupa’daki gibi- birtakım kurumsal yapılar karar versin ve iç gelişme, tekâmül bunun üzerinden yürüsün. Kalite Kurulunun kurulmasıyla uğraştık hatta o zamanki Başbakanımıza arz ettikten sonra ana muhalefet partisine gittik, diğer muhalefet partilerine gittik ve bütün Meclisin oy birliğiyle bu bizim başlattığımız süreç yasalaştı ve müstakil bir Kalite Kurulu kuruldu. Kalite kurulu, tabii, ne yapıyor? O ayrı bir husus. Şu an çünkü kurumsal yapısı var. Başkanı da -hocamız- yanımızda üniversitelerimizin değerlendirmelerini yapıyor ve kamuoyuna açık olarak yapıyor. Bu çok önemli bir husus. Yani YÖK’ün yetkilerinin, daha önce YÖK’te olan yetkilerin YÖK’ün girişimiyle başka bir yapısal kimliğe devrinden bahsediyoruz. Önemli bir yetkiydi.

Daha sonra malumunuz üniversitelerle ilgili, yükseköğretim sistemiyle ilgili Türkiye’de eleştirilen bir husus da... “Bütün üniversiteler hepsi aynı, birbirinin kopyası, birbirinin benzeri, fotokopi usulü bu üniversiteler.” denildiğinde biz dedik ki: Yükseköğretime çeşitliliği getirmemiz lazım. Bu çeşitliliğin ne olması lazım? Küresel yükseköğretim sistemlerine bakıldı, edildi, başkaca girişimler de incelendi, araştırma üniversiteleri ve bölgesel kalkınma odaklı üniversiteler olarak iki ana koldan Türk yükseköğretim sistemine çeşitliliği getirmemiz lazım dedik ve bundan dört yıl önce beyan ettik, süreci başlattık ve şu an -hımdolsun- gerçekten de bu 2 proje -tasarım boyutuyla ilgisi yok- artık hayat bulan, ete kemiğe bürünen bir durum oldu ve araştırma üniversiteleri belirlendi; bir de 5 aday araştırma üniversitesi belirlendi. Dolayısıyla üniversitelerimizin hepsi tek tip kimlikten çıkartılmaya çalışılıyor. Bunlar, tabii, çok uzun süreçlerle, birtakım parametrelerle değerlendirilerek belirlendi.

Bunun dışında, bir de bölgesel kalkınma odaklı üniversitelerimizi belirleyelim dedik çünkü her üniversitemiz, Anadolu’da kurulan her üniversitemiz bir İTÜ, ODTÜ, İstanbul Üniversitesi, Ankara Üniversitesi olayım diyor. Hâlbuki onların o bölgelere veremeyeceği değerleri o bölgelerde kurulan üniversiteler verebilir dedik. Buradan çıktık. Bingöl Üniversitesi, Burdur, Düzce, Kırşehir, Uşak, Aksaray, Kastamonu mesela ormancılık, Muş hayvancılık, Siirt tarım ve hayvancılık, Uşak tekstil, dericilik, Ahi Evran jeotermal, Düzce’ye sağlık çevre alanında misyonlar verdik. Verilen o misyonlar çerçevesinde ilgili bakanlıklarla da görüştük. Bugün için, şu an için belki mütevazı ama kamu kaynaklarını oralara, bu alanlara has olmak üzere tahsis yapılıyor, Yükseköğretim Kurulu olarak biz de kadro tahsisi yapıyoruz bu alanlarda kurulmak üzere ki geçen hafta da 50 kadro bu alanlarda kullanılmak üzere bu üniversitelere tahsis edildi.

Bir diğer hedefimiz, yükseköğretim sistemini yapısal olarak değiştirebilecek enstrümanlardan birisi de uluslararasılaşmaydı. Uluslararasılaşmaya sadece ekonomik bir getiri olarak bakılmaması lazım. Ülkenin görünürlüğüne de katkı sağlar. Bu da tamam, bu da çok doğru ama diğer açıdan bir başka husus da uluslararasılaşmaya açıldığınızda sizin, niteliği ve kaliteyi de artık uluslararası normlarda

yükseltmeye çalışmanız lazım. Başkan olduğumuzda 48 bin idi, şu an uluslararası öğrenci sayımız -48 binden aldık- 172 bin, Avrupa'nın hiçbir ülkesinde bu artış oranı yakalanmış değil. Bu çok gerçekçi bir rakam.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Neyi kastediyorsunuz?

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Kaçı Suriyeli o sayının Sayın Başkan?

BAŞKAN – Türkiye'deki...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – “Uluslararası öğrenci” dediğimiz devlet ve vakıf üniversitelerine yurt dışından gelen öğrencilerin sayısını.

BAŞKAN – Yabancı öğrenciler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaçı devlet?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ - Yabancı öğrenci.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Dağılımı söyler misiniz Sayın Başkan? Yabancı öğrencilerin dağılımı ne?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Şimdi, yabancı öğrencilerin üniversite sıralamalarında yaparız ama...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Ülke sıralamaları...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Ülke sıralamalarını...

Bütün dünyada olduğu gibi, mesela diyelim ki İngiltere'deki yabancı uyruklu öğrenci sayısı derken mesela orada Bakana şu sorulmuyor...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, siz Türkiye'dekini söyleyin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen ya! Yine başladınız Sayın Şahin ya! Lütfen ya!

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Mesela İngilizce orada ağırlıklı belirleyici bir faktördür, değil mi? Başkaca ülkelerde de bölge ülkeleri... Mesela Malezya'ya bakın, Malezya'nın da o bölge ülkeleridir oraya öğrenci gönderen. Malezya'da çok ciddi öğrenci... Türkiye'de de Balkanlar var, Afrika var, Orta Avrupa var, Türkiler var.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Çoğunluk Afrikalı mı yani?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Şimdi bir diğer husus da...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) –1'inci sırada kim var?

BAŞKAN – Arkadaşlar, şöyle yapalım: Yani çok merak ediyorsunuz, anladım. Hazırlıksız bir şekilde geldi ve sunuş yapıyor Sayın Başkan, aynı anda hepsini ezberlemesi mümkün değil. Dolayısıyla bu listeyi veririz size arkadaşlar, bir sakıncası yok yani mümkündür.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Belki biliyordur Sayın Başkanım, bilmez olur mu ya.

BAŞKAN – Buyurun.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Sayın Başkanım, ayrıca şöyle bir husus da var: Biz Eğitim Komisyonunu zannederseniz iki ay kadar önce çağırılmıştık, hem iktidar hem muhalefet partilerinin üyelerini YÖK'e çağırılmıştık. Bir kısım üyelerimiz geldi. Bizim bir de böyle bir usulümüz var. Demek ki bize şu düşüyor: Plan ve Bütçe'deki vekillerimizi de biz çağıralım, geniş bir sunum da yapalım, davet edelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aslında siz etmeseniz de üniversiteler etse daha iyi olur.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Bir hususu daha ifade edeyim.

BAŞKAN – Peki efendim, bir cümle alalım.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Teşekkür ederim.

Bir de bir Türkiye projesi olarak sunduğumuz ve şu an dördüncü yılına giren 100/2000 Projesi de bu yeni YÖK mottosuyla başlattığımız sürecin bir sonucu. 100/2000 Projesi demek ülkenin 100 öncelikli alanında –bunların arasında robotik de var, nanoteknoloji de var, aşı da var, göç çalışması da var- doktoralı insan yetiştirme... Şu an bunların hepsi de disiplinler arasıdır. Sistemde 4.250 kişi disiplinler arası bu programlarda burslandırılmıştır. Bu burslandırmayla alakalı da 4.250 kişinin burslandırılmasıyla alakalı da olumsuz, sıkıntılı tek bir şikâyet dahi söz konusu değildir. En iyi üniversitelerimizde bu 4.250 kişi asgari ücretin üstünde bir ücretle ülkenin öncelikli alanlarında da eğitimlerini almaktadır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Neden bazı üniversitelerdeki artış az, bütçeleri neden az artıyor bazı üniversitelerin?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Diğer bir husus da geçen hafta –bu arayışı atıyorum- başlattığımız bir süreç var, iki hafta önce, hem TÜSİAD hem MÜSİAD hem TOBB hem ilgili bütün paydaşların, özel sektörün de akademiyle birlikte geleceğin meslekleriyle ilgili bir süreç başlattık. Önümüzdeki seneye de geleceğin meslekleriyle ilgili bu süreci tamamlayacağız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, görüşmelere başlıyoruz. Yalnız, görüşmelere başlamadan önce arkadaşlarımızı da Komisyon üyelerimiz tanımak isterler, Bakanlıkta çalışan üst düzey bürokrat arkadaşlarımızı.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER(Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ(Devam)

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleri(Devam)

a)Milli Eğitim Bakanlığı(Devam)

b)Yükseköğretim Kurulu(Devam)

c)Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı(Devam)

ç)Yükseköğretim Kalite Kurulu(Devam)

d)Üniversiteler(Devam)

e)Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü(Devam)

f)İTÜNOVA Teknoloji AŞ(Devam)

BAŞKAN - Şimdi, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım, Sayın Yükseköğretim Kurulu Başkanım, değerli bürokratlarımız, basınımızın değerli temsilcileri; bugün bütçe görüşmelerinde gündemimizde olan Bakanlığımız, aslında birini diğerinden ayırmak istemem ama ülkemizin geleceği, aydınlık geleceğimiz adına en önemli ve üzerinde çok hassasiyetle, dikkatle durmamız ve muhalefetin dediği doğrulara da

dikkat ederek, değer vererek, gerekiyorsa yaptığımız iş ve işlemlerde ve planlama süreçlerimizde gereken değişiklikleri de sadece doğruyu ve gerçeği bulmak adına dikkatle davranmamız gereken bir Bakanlığımız. O nedenle böylesi kutsal bir görev yapan, eğitim görevi yapan başta Sayın Bakan, bütün bürokratlar, bütün öğretmenlerimiz, bütün eğitim emekçileri olmak üzere gerek ilköğretim, ortaöğretim, lise gerekse yükseköğretimde görev yapan tüm eğitimcilerimize ve eğitim emekçilerine baştan şükranlarımı sunmak istiyorum.

Sayın Başkan, öğrenme bir süreç, doğal olarak da bir amacı var bu sürecin. Bireyin gelişimi, bireyin topluma, insanlığa yararlı birey olması ve toplumu toplum yapan değerler manzumesinde bireyin aydın, çağdaş ve nitelikli bir birey olabilmesi adına gerçekleştirilen bir süreç ve devletin de bu süreci bu amaca yönelik en uygun koşullarda sağlaması gerekiyor. Bu koşullar aslında Millî Eğitim Temel Kanunu'nda çok temel genel amaçlar dizesi içerisinde belirtilmiş. Bunu okumak istemiyorum zaman alacak diye ama bu genel amaçlara tam anlamıyla uyabiliyor muyuz, uyamıyor muyuz, biraz bunu da konuşmanın içeriğinde ifade etmek isterim.

Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesinin 177 milyar 605 milyon 504 bin olduğunu biliyoruz ve bunun merkezi yönetim bütçesi içerisinde yüzde 16,2 oranında teşkil ettiğini de biliyoruz. Gayrisafi yurt içi hasılda ise oransal değeri yüzde 2,6'ya düşüyor. Bakın, OECD ortalaması yüzde 6, OECD üyesi ülkelerin gayrisafi yurt içi hasıllarının da ortalama yüzde 6'sı, bizde yüzde 2,56. Yani böylesi kutsal, böylesi önem arz ettiğimiz, önem yüklediğimiz kurumun bütçesinin, bu da gösteriyor ki, en azından OECD ortalamasına gelebilmemiz adına, gayrisafi yurt içi hasılda oranının en az 2 katına çıkması gerekiyor.

Ben eminim, Sayın Bakan, Sayın YÖK Başkanı, bürokratlarımız, mevcut bütçenin çok daha üzerinde olmasını temenni ediyorlar, buna göre bir hazırlık yapıyorlar ama kısıtlama, sınırlar, öncelikler... İşte ben de diyorum ki: Merkezi yönetim bütçemizin öncelikleri belirlenirken eğitime daha öncelik verilmesi, gerekiyorsa buradan asla kısılmaması gerekiyor.

Bakın, ödenek üstü harcama var 2018'de 32 milyar lira. Bu ne demek? Bu yanlıştır demiyorum. Ödenek üstü harcamanın yapılması iyi bir şey, demek ki ihtiyaç duyuldu ve ödenek üstü harcama kondu ama demek ki planlama yapılırken öyle bir kısmışız ki Millî Eğitimi, ödenek üstü harcamayla 32 milyara ihtiyaç duyulmuş. Kısmayalım, sınırlandırmayalım, bundan tasarruf etmeyelim. Eğitimden tasarruf olmaz, olmamalıdır. O nedenle, bunu özellikle belirtmek istiyorum.

Tabii, eğitime bütçeden ayrılan payın sürekli gerileme içerisinde olduğunu da söylemek lazım bunun yanında, 2018'de yüzde 17,66 iken 2020'de yüzde 16,1'e düşmüş.

SALİH CORA (Trabzon) – Yıllarca en fazla pay...

BAŞKAN – Ya lütfen Sayın Cora!

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Biraz sabrederseniz... Ben sataşarak konuşmuyorum. Ben sizin de ortak fikirde olmanız dileğiyle konuşuyorum Sayın Cora.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun... Devam edin.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani söylediğim rakamlar gerçek rakamlar. Bunları da çarpıtarak söylemenin bir anlamı yok.

Eğitim yatırımlarına ayrılan kaynak 2002'de yüzde 17,8 iken 2020'de –geldiğimiz nokta-yüzde 4,65; eğitim yatırımlarına ayrılan kaynak. Yani yüzde 17-18'lerden yüzde 4,5'lara. Dolayısıyla yatırımların gayrisafi yurt içi hasılda payı ise 2018'deki, bir önceki yıl yüzde 0,21'ken 2020'de yüzde 0,12. Yatırımı gittikçe kısıyoruz, kısıyoruz.

Şunu diyebilirsiniz: Artık eğitimde yatırıma ihtiyacımız yok. On numara, dört dörtlük, hiçbir ihtiyaç kalmadığı için yatırımdan tasarruf ediyoruz. Böyle mi gerçekten? Buna inanıyor muyuz? Böyle olmadığını hepimiz çok iyi biliyoruz.

Tabii, YÖK'ün payı da azalıyor, 2020'de yüzde 0,73'e düşmüş durumda.

Şimdi, tabii, eğitimde ilk, orta, lise, YÖK hangi alanda, hangi yaş grubunda olursa olsun nicel ve nitelik yetersizlik olduğunu ve bunun devam etmekte olduğunu da görmek lazım.

Nitelik açısından: Sayın YÖK Başkanımız "Öğretim üyesi sayısından çok iyiyiz." dedi ama. Ben de bir akademisyenim, üniversiteden ayrılarak buralarda bulunan bir meslektaşımıyım. Ama akademik başarımın sadece nicel ve öğretim üyesi sayısı ile belirlenemeyeceğini, ortaya konamayacağını da gayet iyi biliyoruz. Burada öğretim üyesi başına düşen araştırma sayısı, yurt dışı endekslere giren yayın sayısı, öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı gibi verilerin kıyaslanmasıyla bu başarıyı ortaya koymanın daha doğru olacağını düşünüyorum. Tabii, Yükseköğretim Kalite Kurulunun bu konudaki çalışmalarını da dikkatle, takdirle izliyorum. Diliyorum Kurulun çalışmaları bu başarıyı bize sağlar.

Ama PISA verileri bakarsak, PISA verilerinin ne olduğunu da hepimiz gayet iyi biliyoruz. Bu verilere baktığımızda OECD ülkeleri ortalamaları 2015 -daha henüz 2019 raporu yayınlanmadığı için 2015 verileri üzerinden konuşuyoruz. 2019'da dilerim bunlar daha iyi bir noktaya gelmiştir- 72 ülke arasında matematik alanında 49'uncu sıradayız, okuma alanında 50'nci sırada, bilim alanında 52'nci sıradayız. Dolayısıyla burada bu verilere göre nitelikten bahsetmek de pek mümkün değil, arzu ettiğimiz nitelikten bahsetmek pek mümkün değil.

Millî Eğitim Bakanlığının bu ABİDE... 8'inci sınıf öğrencilerinin örneğin yüzde 16'sının daha 4 işlem yapamıyor olduğu Bakanlığın kendi raporunda, yaptığı çalışmada ortaya konmuş.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bunun çeşitli sebepleri var. Yani bir kere üniversitelerin idari ve mali özerkliğinin esas olması, baskıya üniversitelerde son verilmesi, üniversitede öğretim üyeleri ve öğrencilerin aydın birey olarak yetişebilmesinin önünün sınırsız, sonsuz açılabilmesi, fikir özgürlüğünün mutlak olması, bilimsel bilgi ve teknolojiyi üreten üretim merkezleri olması gerekiyor ama fikir beyan eden barış akademisyenleri hakkında yapılan işlemler ne yazık ki bu konuda üniversitelerde... Bunun sadece barış akademisyenlerinin şahıslarıyla ilgili olmadığını, üniversitelerin tümünde öğretim üyeleri üzerinde ciddi bir baskı oluşturduğunu ve bu bahsettiğim özgürlüklere yönelik otosansür, otokısıtlama getirdiğini de görmek, bilmek gerekiyor.

Tabii, değerli arkadaşlar, biz ülke olarak gelişmek istiyoruz, büyümek istiyoruz, üretmek istiyoruz. Bu üretimi, başkalarından lisans alarak, başkalarının patentlerini alarak, başkalarının fikri mülkiyet haklarını kullanarak değil, kendimiz üretmek, AR-GE yaparak, araştırma geliştirmekle, patent ve fikri mülkiyet hakları geliştirerek ulusal ve uluslararası düzeyde yapmamız gerekiyor ama hâlen daha 0,96 hedef koyuyoruz AR-GE yatırımlarında gayrisafi yurt içi hasıladan pay olarak.

OECD ortalaması 2,4; Avrupa 28, ortalaması yüzde 2. Buraya gelmeden önce tekrar teyit ettim, baktım. İsrail ile Kore yüzde 4,5 ayırıyor değerli arkadaşlar. Kore'nin bugün bulunduğu ekonomik durum şans eseri değil, tesadüf değil. Amerika Birleşik Devletleri yüzde 2,8; biz gayrisafi yurt içi hasıladan 0,96'yı hedef koyuyoruz. Yani 2020-21'de yüzde 1; 1,1'e doğru ancak varacağız.

Değerli arkadaşlar, AR-GE'ye çok kaynak aktaralım. Sayın Bakanım, Sayın YÖK Başkanım, daha çok kaynak aktaralım, bütçeye koyalım, imkânlarımızı bu yönde zorlayalım çünkü ancak bu sayede biz, yüksek teknolojik ürün, katma değeri yüksek ürün üretebilir, inovasyon yapabilir ve Hükümetin çok sıklıkla kullandığı, bizim de tabii ki bu ifadelerden mutlu olduğumuz "millî ve yerli" olabilmek adına biz kendi AR-GE'mizi de, kendi patentimizi, kendi fikri mülkiyet haklarımızı üretebilelim.

Şimdi, eğitim sürecinin, öğrenim sürecinin... Öğretim kelimesinin de ben kabul etmiyorum siz ne dersiniz deyin. Öğretmek diye bir şey yoktur aslında. Birey öğrenir, sürecin kendisi öğrenmektir. Öğrenmek istemezse siz ne kadar anlattırsanız anlatın o süreç başarılı olmaz. Dolayısıyla bireyin, öğrencinin öğrenim isteği ve arzusunda olması ve koşulların da buna uygun olması gerekiyor ki eğitim ortamı, fiziki koşullar, öğretmen niteliği, öğretmenin kalitesi ve içerik tabii ki bu anlamda önem kazanıyor.

Peki, öğretim ortamı, başta öğretmen olmak üzere kalitesi doğru mudur, yeterli midir? Bakın, öğretmen kalitesiyle ilgili bir veri var. Bu çalışmada ben bunu çok önemsedim, hemen sizlerle paylaşmak istiyorum. Matematik başarıları yüksek olanların öğretmenlikten ziyade başka meslekleri arzuladıkları ortaya çıkmış. PISA sonuçlarına göre pek çok ülkedeki 15 yaşındaki öğrencilere “Gelecekte öğretmen olmak ister misin?” diye sorulduğunda, matematik başarıları yüksek olan çocukların öğretmenliği, diğer ülkelerde bizden daha çok istediği ama bizde düşük kaldığı, dolayısıyla başka bir meslek seçmek isteyenlerden 40,1 puan düşük olduğu, sıralamada Türkiye'nin diğer ülkelerin çok gerisinde olduğunu görüyoruz. Yani öğretmen olmak isteyen çocuk sayımız, başarılı çocuklarımız maalesef gittikçe azalıyor.

Tabii, öğretmen olmanın, bunu arzu etmenin koşullarını da yerine getirmek gerekiyor. Örneğin öğretmenin maaşı, toplumdaki saygınlığı, toplumdaki yeri önemli ki özlük haklarını, öğretmen maaşlarının OECD ortalamasının yarısından daha az olduğunu, OECD ortalamasının yüzde 48,7'si düzeyinde olduğunu da biliyoruz.

Tabii, bir yandan öğretmen ihtiyacı, branş öğretmenlerinde değil sınıf öğretmenlerinde ve doğu-batı arasında veya okullaşma anlamında, eğitimde fırsat eşitliği konusunda gerçekten bir eşitsizliği de görmek lazım ki öğretmenlerin 3600 ek gösterge talebini bilmek lazım. Atanamayan öğretmenlerin 2002'de 68 bin iken bugün 700 bine ulaştığını ve bunun hâlen bir sorun olduğunu ve 2020 bütçesinde bu anlamda bütçe rakamlarına baktığımızda bu atanamayan öğretmenlere müjde verecek, onları umutlandıracak bir bütçe olmadığını da görmek lazım. Oysa ki taşınmalı eğitim ile birleştirilmiş eğitimden, sınıf uygulamalarından vazgeçilmesi ve atama bekleyen en az 200 bin öğretmenin bu anlamda istihdamının sağlanması da bu öğretim kalitesi açısından önemli. Okul öncesi eğitimde de okullaşma oranı düşük. OECD raporuna göre Türkiye 42 ülke arasında en sona yer alan Suudi Arabistan'ın bir üzerinde yer alıyor, bir çabanın devam etmesi gerekiyor. Bakın, öğretmen maaşları ortalamada vaizlerden daha düşük, vaizden daha düşük öğretmen maaşına sahibiz şu anda. Bu ülkede, Atatürk'ün o veciz sözü, milletvekili maaşının öğretmen maaşından daha yüksek olmaması gerektiği konusundaki dileğini dikkate aldığımızda ne durumda olduğumuzu görüyoruz.

Tabii, gittikçe özel alana kayıyor aynı zamanda eğitim, öğretim. Devlet okulları arasında eğitim kalitesi eşitsizliği, bölgesel farklılıklar, velilerin özel okullara yönlendirilmesi, Millî Eğitim Bakanlığının da bu konudaki politikasının bu noktada olması dikkate değer, dikkat çeken bir konu.

Değerli arkadaşlar, engelli çocukların eğitime erişimi de çok düşük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Kâtip Şirin Ünal geçti)

BAŞKAN – Ek süre verdim, tamamlayalım Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

0-18 yaş arası 600 bin engelli çocuğun yüzde 3,4'ü ancak bu eğitime erişebiliyor. Çocuk işçiliği sorununu gayet iyi biliyoruz, bunun temel nedeninin çocukların okula devam durumunun takip edilmesi, denetlenmesi ve çocukların okullara kayıtlanmalarının dikkatli bir şekilde takip edilmesi, denetlenmesi çok önemli.

Değerli arkadaşlar, ülkemizde Suriyeli mülteciler var, biliyoruz, misafirlerimiz, başımızın tacı. Bir lokmamızı kendileriyle paylaşmayı bilen, bu kültüre sahip bir milletiz bu ülkede ama hâlen, Ekim 2018 itibarıyla eğitime erişemeyen 405.906 Suriyeli çocuk var, 1 milyon 47 bin 537 Suriyeli çocuğun 405.906'sı henüz eğitime erişemiyor. Onları da bu anlamda düşünmemiz gerekiyor.

(Oturum Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Lütfen Sayın Sındır, tamamlayalım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Toparlıyorum, eksikim kalmam diye şöyle bir göz gezdiriyorum.

Sayın Başkanım, burada söylemek istediğim bir mesele de okulların fiziki durumları. Tabii, bu FATİH Projesi, arkadaşlarımız bu konuya daha detaylı girecekler ama belediye başkanlığı da yapmış bir kişi olarak gayet iyi biliyorum, eşim de benim emekli öğretmendir, sınıf öğretmenidir, ikimiz de eğitimciydik. Okulunda ve birçok okulda, İzmir'de, Bornova da dâhil olmak üzere İzmir'de Bornova'da hâlen daha ikili eğitim yapıyor, onu da söyleyeyim ama boyası, badanası gibi imkânlarla maddi kaynak bulamıyor okullar, velilere dönüyorlar veya belediyelere dönüyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım efendim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bitiriyorum.

İşte “Okullar Hayat Olsun” diye bir proje uygulaması başlatıldı, hâlen devam ediyor mu bilmiyorum ama o proje çerçevesinde Orman Genel Müdürlüğünden ağaç, işte belediyelerden de boya, badana ve işçilik desteği bekleniyor. Bu, tabii çok dağınık bir düzen getiriyor. Yapılacaksa Millî Eğitim Bakanlığı okulların bütün fiziki yapılarını, her şeyiyle belediyelere devretsin. Belediyeler de buna göre ödenek alsın ve bilsinler işlerini. Bu bir sorun, bu sorunun da en kısa sürede çözülmesi gerekir diye düşünüyorum.

Eğitimin salt öğretim ve öğrenim süreci olarak değil bireyin matematik, fizik, fen bilimleri dışında kültür, sanat, spor, müzik, vesaire gibi bireyin kendini gerçekleştirmesinde, bütünleştirmesinde, aydınlanma yolunda, kendini bütünleştirmesinde bu atölyelerin, bu çalışmaların da mutlaka desteklenmesi... İşte bu noktada yatırımın bütçeden daha yüksek pay alması gerekir diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Bakanım, tekrar bütçe hayırlı olsun diyorum, sizlere ve bütün Millî Eğitim camiasına, kutsal bir görev gören bütün öğretmenlerimize, bütün eğitim emekçilerimize şahsınızda, Yükseköğretim Kurulumuz da dâhil olmak üzere başarılar diliyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sındır.

Sayın Konuk, buyurun lütfen.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, Değerli Bakanım, YÖK Başkanımız, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini siyasi saiklerden uzak bir şekilde değerlendirmek gerektiğine inanıyorum. Çünkü, eğitim davası bir milletin gelecek davasıdır. Siyasi saiklerle asla bakılmaması gereken bir alandır ki bu alanda kavgayı bitirmemiz lazım, önce bunu başarabilmemiz lazım. Çünkü, eğitimde başarılı olmadan Türkiye'nin, Türk milletinin geleceğini inşa edemeyeceğimiz çok açık.

Millî Eğitim Bakanlığı zor bir bakanlık. Tabii, Millî Eğitim Bakanlığının zor hâle gelmesi biraz da siyasetin bu alana yaptığı olumsuz müdahalelerden kaynaklanan bir durumdur. Öyle her türlü etkiye açık bir bakanlık doğru yapamaz, yapmak istese de doğruyu yapamaz. İşte Millî Eğitim Bakanlığı da maalesef siyasetin etkisine çok açık bir bakanlık. Dolayısıyla, ben bakanların istediği şekilde bakanlık yapabildiğini düşünmüyorum. Şimdi, Ziya Selçuk'a bakıyorum, son derece güzel şeyler söylüyor teoride ama uygulamada bunları göremiyoruz. “Acaba bir el Millî Eğitim Bakanını tutuyor mu, engelliyor mu?” diye aklıma geliyor. Çünkü, son derece doğru şeyler...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yok, aklınıza şeytani şeyler gelmesin.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Tabii, şeytan size yakın bana değil. Benim söylediğimi anlamaktan bile uzaksın, ne diyeyim ki? Ben başka bir şey diyorum sen başka bir şey anlıyorsun.

Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili tabii saatlerce konuşabilirim ama stajyerlik döneminden, öğretmen atanmasından sonuna kadar her alana dokunmak gereken bir Bakanlık hâline geldiğini Millî Eğitim Bakanlığının biliyoruz. Onun için, öncelikle bu alanlara sağlam vuruşlar yapmamız gerek. Mesela stajyerlik döneminde performans değerlendirmesine tabi tutuyoruz öğretmeni, ardından bir yazılı sınava alıyoruz. Ya performans sistemi, dönemi zaten ağır bir dönem, görsel bir imtihan dönemi. Ben zaman zaman Millî Eğitim Bakanlığı yetkilileriyle görüştüğümde “Ya Sayın Başkanım, bu zaten usulen yapılan bir sınav, önemli değil, her giren geçiyor.” Usulen yapılan sınavsa bu sınavın ortadan kaldırılması gerekir. Çünkü performans değerlendirme dönemi yeterli bir dönemdir. Bunu mutlaka Sayın Bakandan bekliyorum.

Öğretmen istihdam politikası... Öğretmenlik mesleği bir uzmanlık mesleğidir. Öğretmenler arasında bir kast sistemi oluşturulmasına izin verilemez yani “sözleşmelilik”, “kadroluluk”, “ücretlilik” gibi âdeta bir kast sistemi, böylesine önemli bir mesleği ifa eden insanlar arasına sokulamaz. Yani öğretmenlik mesleğini -her meslek önemli ama- alelade bir meslek gibi gören bir anlayışın Türk millî eğitiminin problemlerini çözebilme ihtimali yoktur. Önce buradan anlayacağız, bu “sözleşmelilik” kavramını kaldıracğız. Âdeta millî eğitime mikrop gibi sirayet etmiş, öğretmenlerimizin motivasyonunu düşüren bir sistemi kaldıracğız. Bakın, Saadet öğretmen Antep'te intihar etti. Bugün annesinin açıklamaları vardı, Sayın Bakanım okumuşsunuzdur, görmüşsünüzdür. Okul müdürünün, müdür yardımcısının mobbing uyguladığını hatta -kimin attığını söylemiyor annesi ama- birinin yumruk attığını... Ya, öğretmenlik bu kadar ucuz bir meslek erbabı mıdır ki önüne gelen baskı yapacak? Öncelikle öğretmeni baskılardan arı bir meslek mensubu hâline getirmek lazım ki eğitim davasında bir iddiamız olabilsin. Bunu başaramadan istediğiniz kadar bütçe ayırın -ki bütçe de zayıf zaten- istediğiniz kadar övün, kutsayın, hiçbir anlam ifade etmez. Önce bunu çözmek zorundayız. Eğer eğitim davasında bir iddiamız olacaksa öğretmeni en tepeye taşımak zorundayız. Bunun başka bir çıkışı, başka bir formülü söz konusu bile değildir.

Sayın Bakanım, öğretmen alımında radikal tedbirler alınmak zorundadır, bütçe imkânlarını sonuna kadar zorlamak zorundayız. Bakın, hâlen, bugünlerde öğretmen ataması sayısı konuşuluyor. Sayın Bakan, işte davul başkasında, tokmak başkasında olunca böyle oluyor, bir sayı telaffuz edemiyor. 100 binin üzerinde bir öğretmen norm açığı olduğunu biliyoruz, bu Sayın Bakanın kendi ifadesidir ama bir öğretmen sayısı telaffuz edemiyoruz.

Dün engelli öğretmenler geldi yanıma. Dün Genel Kurulda da ifade ettim, şu anda Millî Eğitim Bakanlığı 5 bin engelli istihdam edebilir, kadro var, sistem öyle ama 1.200 engelli öğretmen adayı var, bunlar atanma bekliyor.

Sayın Bakanım, burada şubat ayında dişe dokunur bir öğretmen ataması yapmalıyız ki ücretli öğretmenlik sistemini kaldıracacağız iddianız var, yok edileceği iddiası var Sayın Bakanım. O iddianın evveleminde gerçekleşmesinin tek yolu öğretmen istihdamını artırmaktır, bunu başaracağız, bunu başarmak zorundayız.

Yönetici atama sistemi bana göre ilk düğmeyi iliklemedir, eğer siz sağlam bir yönetici atama sistemi uygulayamamışsanız, koyamamışsanız ortaya, iddianızdan da vazgeçtiniz demektir. Şimdi, bakın, Saadet öğretmeninden bahsettik; ya, okul müdürünün, yönetimin görevi motivasyon sağlamaktır; tehdit etmek, tahkir etmek, üzme, kırmak dökmek değil. İşte bu motivasyonu sağlayacak yönetici kadrolarını bulamadığımız sürece eğitimde hangi hedefleri ortaya koyarsak koyalım bunu başaramayız. Yıllardır dile getirdik, yıllardır söyledik, yönetici atama, yönetici atama, yönetici atama; bunu çözemedik. En kabiliyetsiz, en beceriksiz insanları bir sendikanın üyesi olması sıfatıyla okul müdürü yaptık, müdür yardımcısı yaptık. Sayın Bakanım, bakın, proje okulları var. 940 proje okulunun 829'unda bir sendikanın üyesi olanlar okul müdürü. Bu kabul edilebilir mi ya? Herhangi bir sendikayı övmek adına söylemiyorum ya da herhangi bir sendikayı korumak adına söylemiyorum; biz en becerikli insanları, en donanımlı insanları yönetici yapmak zorundayız. Ülkücü olabilir, solcu olabilir, dindar olabilir; ona bakmıyorum. En becerikli, en kabiliyetli insanları bulmak ve bunun yöntemini tespit etmek zorundayız. Yoksa eğitimde, emin olun, bir iddiamız kalmaz. İyi yönetici bulamazsanız öğretmeni motive edemezsiniz. Motive edemediğiniz öğretmenle de eğitim öğretimde başarı sağlayamazsınız. Bunlar zincir gibi birbirine bağlı konular.

Sayın Bakanım, eğitim öğretim patronu Millî Eğitim Bakanlığıdır ama eğitim içerisindeki en önemli malzeme de öğretmendir ve öğretmen dışı unsurların Millî Eğitim Bakanlığına girmesine müsaade edilemez. Vakıf ismi vermeyeceğim tartışma yaratmasın diye, hangi vakıf olursa olsun, okulda ne işi var ya? Herhangi bir vakfın öğrenciyle ne işi olabilir? Eğer biz bir vakıfla, ne adına olursa olsun, bir sözleşme yapıyorsak 1 milyon öğretmenimizi alenen aşağılıyoruz demektir. Yani “Ben bu öğretmenle başaramadığımı, eksiklerimi bu vakfın elemanlarıyla tamamlıyorum.” anlamı çıkar bundan. Buna asla müsaade edilemez hangi vakıf olursa olsun, adı sanı ne olursa olsun, hangi dernek olursa olsun.

Öğretmen meslek kanunu çıkarma konusunda Sayın Bakan çok iddialıydı, iddialı başladı ama herhâlde bütçe engellemeleri sebebiyle midir, nedir, bilmiyorum, öğretmen meslek kanununda biraz, böyle, zayıflık görüyorum yani o kadar iddialı cümleler duyamıyorum Sayın Bakandan. Öğretmen meslek kanunu mutlaka çıkmalı demin anlattığım problemleri çözmek adına, o, stajyerlikten başlayarak ta emeklilik dönemine kadar, yönetici atamaya kadar hatta öğretmenin öğrenciden korkmayacağı bir sistemi dizayn etmek adına.

Şimdi, teorik olarak çok güzel şeyler söyleniyor, konuşuluyor ama elimizdeki tek malzemenin öğretmen olduğunu düşündüğümüzde bizim yapmamız gereken nedir, biliyor musunuz? Otuz yedi sene öğretmenlik yapmış biri olarak söylüyorum: Eğer derslikte öğretmeni tek hâkim kılamıyorsanız, ne yaparsanız yapın, hangi parayı koyarsanız koyun hiçbir şeyi başaramazsınız. Onun için öğretmenin o derslik içerisinde mutlak hâkim olduğunu öğretmene hissettirmemiz lazım. Nasıl hissedecek? Öğretmen diyecek ki benim arkamda Millî Eğitim Bakanlığı var, benim arkamda devlet var, ben devleti temsil ediyorum. Dolayısıyla öğretmene böyle bir güveni, öz güveni vermek zorundayız.

Tabii, mahrumiyet bölgelerinde öğretmen tutamamak gibi birtakım gerekçeler hep önümüze çıkar ama bunun yolu orada çakılı kadrolar meydana getirmek değildir. Bu bölgeleri cazibe merkezleri hâline getirmek mümkün. İşte mahrumiyet bölgesi tazminatı uygulaması aslında yıllardır ortaya konulan taleplerdir, gerçekten de öyle. Şimdi, Mardin'in Derik ilçesinde görev yapan bir öğretmen ile gelişmiş bir ilçede görev yapan bir öğretmenin ek ders ücreti de maaşı da aynı olduğu sürece bu bölgeleri cazibe merkezi hâline getiremeyiz. İddia ediyorum, eğer bu, mahrumiyet bölgesi tazminatını dişe dokunur bir şekilde dizayn ederseniz bu bölgelere öğretmenler koşu koşu gidecektir, bunu iddia ediyorum.

Az önce bir tabloyu inceledim ben burada, işte “9’un 1’indeki öğretmen maaşı şu kadar, artı şu kadar ek ders” diye, sanki bütün öğretmenler “full” ek ders alıyor gibi bir tablo yapılmış; bu doğru değildir tabii. Yani haftada üç saat ek ders ücreti alan öğretmenler varken, altmış saat alanlar varken -hatta teknik öğretmenler biraz daha fazla alır- hiç almayanlar da var. Dolayısıyla o tablo doğruyu yansıtan bir tablo değildir.

Sayın Bakanım, bu, lise giriş sınavında bir yenilik yapamadınız, bir yenilik yok. Yani siz geldiğinizde hangi sistem varsa hâlâ aynı sistem devam ediyor. Bakın, bu yıl 4+4+4 sisteminin ilk mezunlarını veriyoruz. Bu ne demek, biliyor musunuz? Bu, geçen yıl TEOG dediğimiz yani lise giriş sınavına giren öğrenci sayısı 1 milyon 200 bin iken bu sene 1 milyon 900 bine çıkacak demektir yani liseye gidecek 700 bin öğrenci fazlalığıyla karşı karşıyayız. Peki, bu 700 bin nüfusu barındıracak dersliğimiz var mı? Bu 700 bin artı öğrenciyi eğitecek öğretmen kadromuz var mı? Bunun tedbiri alındı mı? Yani 4+4+4 sistemini getirdiniz ama “Bunun bir yıldaki öğrenci sayısı artışı 700 bine çıktığı zaman ne yapacağız?” sorusunu kendimize sorduk mu, cevabını verdik mi? Şimdi, geçen yıl bile lise yerleştirmede problemler yaşadığımızı göz önüne aldığımızda bu, artı 700 bin öğrenciyle lise yerleştirmede büyük sıkıntılar yaşayacağımız bellidir. Herhâlde burada özel okullara biraz gün doğar gibime geliyor. Yani lisede umduğunu bulamayan velilerimizin biraz daha özel okul arama konusunda telaşa düşeceğini de hepimizin bilmesi gerekir.

BAŞKAN – Sayın Koncuk, lütfen konuşmanızı tamamlayınız.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Son cümlemi söylüyorum Sayın Başkanım.

Hizmet içi eğitim hep usulen yapıldı. Otuz yedi sene öğretmenlik yaptım, 2 kere katıldım; birinde fotokopi verdiler gönderdiler, birinde biraz eğitim aldım. 2 kere bakın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkanım, bir dakika daha.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Dolayısıyla bu hizmet içi eğitimlerin gerçekten sonuç alıcı şekilde dizayn edilmesi lazım.

Mesleki eğitim: Ben 1985 yılından emekli olduğum tarihe kadar endüstri meslek liselerinde görev yapmış bir öğretmenim. Daha önceki hâlini biliyorum mesleki eğitimin. Daha iyi durumda değiliz. Yani ben iddia ediyorum, 1985 yılından daha iyi durumda değiliz meslek eğitimi noktasında. Sayı artabilir, vesaire. Kaliteyi söylüyorum. O kaliteyi tekrar yakalamak zorundayız. İşletmelerde 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu’nu daha uygulanır hâle getirmemiz lazım.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Ben teşekkür ediyorum. YÖK’le ilgili bir şey söyleyemedim Yekta Bey. Başarılar diliyorum YÖK Başkanımıza da Sayın Bakanımıza da. Bakanlığımızın bütçesi hayırlı, uğurlu olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Kayıtlara geçmesi açısından bu arada, tabii Sayın Koncuk İsmail Tatlıoğlu yerine konuşmuştur. Onu da ifade edeyim.

Şimdi Sayın Kalaycı'ya söz veriyorum, MHP Grubu adına.

Buyurun efendim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, YÖK Başkanım, kıymetli bürokratlarımız, kıymetli basın mensupları; öncelikle hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunumunuzdan dolayı teşekkür ediyorum, başarılı çalışmalarınızın devamını diliyorum. YÖK Başkanım, size de teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, ben de öğretmenlerimizden başlamak istiyorum. Hepimizin üzerinde büyük emekleri bulunan, ellerinden öptüğümüz öğretmenlerimizin sorunları ve beklentileri var. 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne de az kaldı. Bugün de Millî Eğitim Bakanlığımızın 2020 bütçesini görüşüyoruz. Öğretmenlerimiz umutla bekliyor. Atamayı bekleyen öğretmenlerimiz kadro bekliyor, 2020 atamaları ne olacak, onu bekliyor, şubat ayında yapılacak atama sayısını bekliyor. Sizin bir açıklamanız oldu. “Sanılıyor ki bir masaya oturup 20 bin, 40 bin, 60 bin yazıyorum. Bana kalsa 60 bin az, 80 bin olsun derim.” dediniz. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak destekliyoruz. Bunu, burada bu görüşmelerde netleştirelim. Güzel bir mesaj verelim.

Yine, sözleşmeli öğretmenlerimiz kadro bekliyor. Artık, bu sözleşmeli öğretmenlik uygulamasına yeniden son vermeliyiz.

Yine, öğretmenlerimiz 3600 ek göstergelyi bekliyor. Bu konudaki düzenlemeyi de bir an önce yapmamız gerekiyor.

Ayrıca engelli öğretmenlerimiz var, onlar 1.200 bir kontenjan istiyor. Yine, bu ücretli öğretmenlerimizden tüm şartları sağlayıp mülakatı geçerek okul tercihinde bulunup atanamayan, 900 civarında olduklarını söyleyen arkadaşlarımız da atama bekliyor.

Yani buradan bu arkadaşlarımıza yönelik olumlu mesajlar, müjdeler verirsek onları sevindirmiş oluruz, 24 Kasım öncesi bir müjde vermiş oluruz.

Sayın Bakanım, öğretmenlik meslek kanunu -programda da yer alıyor- bir an önce çıkarılmalı; öğretmenlik mesleğinin toplumsal statüsü güçlendirilmeli. Sözleşmeli öğretmenlik güvencesiz bir sistem. 2011 yılında kaldırılan sözleşmeli öğretmen istihdamının yeniden başlatılması, geçmişte yaşanan mağduriyetlerin tekrardan yaşanmasına sebep olmaktadır. Öğretmenlik mesleği özel bir ihtisas mesleğidir. Asli ve sürekli kamu hizmetinin öncelikle kadrolu memurlar eliyle görülmesi de Anayasa'mızda ifade edilen bir husustur. Bunun yerine sözleşmeli personel istihdamı yaptığımız zaman aynı görevi yerine getiren personel arasında, aralarındaki statü farklılığından dolayı farklı uygulamalara, farklı özlük haklarına tabi tutuyoruz. Bu ayırım, eğitim öğretim hayatında çalışma barışını da olumsuz yönünde etkiliyor. Sözleşmeli öğretmen istihdamından vazgeçilmelidir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz kanun teklifimizi de verdik. Sözleşmeli öğretmenlerimizin tamamı kadroya geçirilmeli, kadroya geçiş süreci tamamlanana kadar da kadrolu öğretmenlerin yararlandığı tüm özlük haklarından yararlandırılmalı diyorum.

Yine, biraz önce de ifade ettim, öğretmenlerimize 3600 ek gösterge vaadimiz var, AK PARTİ'nin de var, Milliyetçi Hareket Partisinin de var. Bu konuda da Milliyetçi Hareket Partisi olarak kanun teklifimizi verdik. Cumhurbaşkanlığı sözcümüzün, AK PARTİ sözcümüzün açıklamaları oldu, bu 3600 ek göstergeyle ilgili çalışmaların sürdüğü konusunda. Bunun da bir an önce çalışmalarının tamamlanıp Meclisimize sevkini bekliyoruz.

Öğretmenlerimizin çalışma şartları iyileştirilmeli, öğretmenlere ödenen ek ders ücretleri vergiden muaf tutulmalı; eğitim ve öğretime hazırlama ödenekleri çağdaş gelişmeleri takip edebilecekleri araştırma ve geliştirmeye imkân verecek bir düzeye yükseltilmelidir. Ayrıca, bu ödeneklerin, hem Millî Eğitim Bakanlığı hem Yükseköğretim personelimize de verilmesi görüşündeyiz.

Tayın, terfi ve yer değiştirmelerde liyakat, hakkaniyet ve adalet prensiplerinden ayrılmamalı. Yönetici personel ve öğretmen alımında birçok haksızlığı beraberinde getiren mülakat uygulaması, liyakati ve hakkaniyeti esas alan objektif kriterlere bağlanmalı, sendikal ayrımcılığın önüne geçilmelidir.

Atanamayan öğretmenler çaresiz bir şekilde maddi külfet altında bırakılmakta, hayatlarını düzene sokamamakta, atanamaları sebebiyle mahalle baskısıyla karşı karşıya kalmakta, çeşitli psikolojik veya fiziksel sorunlar yaşamaktadır. Atama bekleyen öğretmenlerimizin atanabilmesi noktasında gerekli kadroların oluşturulması anlamında somut politikalar üretilmelidir, atanamayan öğretmen sorunu kademeli olarak bütünüyle çözümlenmelidir.

Sayın Bakanım, Bakanlığın teftiş yapısıyla ilgili de sorunlar var. Malum, 2010 yılında, 2011 yılında, 2014 yılında, 2016 yılında bu konuda düzenlemeler yapıldı. "Reform" ya da "iyileştirme" adı altında yapılan değişimler sorunları çözmediği gibi yeni sorunlara da yol açmış durumda. Daha önce kapatılan Teftiş Kurulu Başkanlığı 2016 yılında yeniden açıldı. Merkez teşkilatında, ülke çapında denetim yetkisini haiz 750 Bakanlık maarif müfettişi ve müfettiş yardımcısı kadrosu ihdas edildi. İllerdeki maarif müfettişleri kaldırıldı, kapatıldı ve buralarda çalışan maarif müfettişlerinin yetkileri azaltıldı, kadrolar da şahsa bağlı hâle getirildi. 2017 Ocakta, bu 2.304 maarif müfettişi arasından 500 Bakanlık maarif müfettişliği için sınav yapıldı, 431 Bakanlık müfettişi atandı ama mülakatın nesnel ölçüler olmadan, objektif ve adil yapılmadığı gerekçesiyle açılan davalarda yerel mahkemeler işlemlerin hukuka uygun olmadığına karar verdi. Danıştay da mülakat sürecinin yürütmesini durdurma kararı verdi. Yani bu tablo, Millî Eğitim Bakanlığımıza yani insan eğitimiyle uğraşan Millî Eğitim Bakanlığımıza yakışmıyor. Bu denetim sistemiyle ilgili Sayıştayımızın da raporunda öneri var. Bunu bir an önce düzeltmeliyiz. Denetim önemli, teftiş önemli.

Sayın Bakanım, eğitimin her kademesinde müfredatın millî ve çağın gereklerine uygun bir şekilde planlanması ve uygulanması esas olmalıdır. Manevi ve kültürel yozlaşmaya karşı Anadolu'da mayalanan bilgi ve hikmet genç kuşaklara aktarılmalıdır. Çocuklarımıza eğitim öğretimde imkân ve fırsat eşitliği sağlanmalı, toplumun bütün fertlerinin ilgi, eğilim ve yetenekleri doğrultusunda eğitilmesi esas olmalıdır.

Yine, 2020 programında da öngörüldüğü üzere çocukların kendilerini ve mesleklerini tanımalarını sağlayacak, kariyer seçim süreçlerini destekleyen kariyer rehberliği sistemi bir an önce kurulmalıdır.

Eğitimin bütün kademelerinde müfredat ve sınav sistemi gibi temel konulara istikrar kazandırılmalıdır. Öğretim programları, düşünme ve öğretmeye odaklı, bilgiye erişen, bilgiyi analiz edip işleyerek değer süreçlerine aktarma yetenekleri geliştirilmiş, ekip çalışmasına uyumlu bireylerin yetiştirilmesi hedeflerine dönük olarak ele alınmalıdır. Üstün zekâlı ve üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim imkânlarına kavuşturulması sağlanarak bu öğrencilere yönelik stratejik bir kariyer planlaması ve yönlendirme sistemi geliştirilmelidir.

Sayın Bakanım, eğitim sistemimizdeki en önemli yanlış, ihtiyaçtan fazla eleman yetiştirme sorunudur. Eğitim-istihdam ilişkisinin kurulamaması en önemli sorunlarımızdan birisidir. Bir yanda ihtiyaç duyulan alanlarda eğitilmiş insan gücü bulunamazken diğer yanda binlerce üniversite mezunu iş bekleyen gençlerimiz vardır. Ekonominin ihtiyacı olan ara insan gücünün yetiştirilmesi amacıyla örgün ve yaygın mesleki teknik eğitime ve beceri kazandırıcı eğitime ağırlık verilerek eğitim programları meslek standardına dayalı olarak yeniden düzenlenmeli, istihdam edilebilirliği artıran mesleki eğitimin ortaöğretim içindeki payı daha da yükseltilmelidir.

Eğitim sistemimiz “Ezberle, yaz, unut.” değil “Araştır, öğren, kullan.” olmalıdır. En etkili ve kalıcı eğitim, yaparak öğrenmektir. Bugün dünyada bilgi bollaşırken, bilgiye ulaşma kolaylaşırken yaratıcılık ve bilgiyi kullanma becerisi ön plana çıkmaktadır. Gençler, ilköğretim ve ortaöğretim kademesindeki yönlendirme çerçevesinde ve beceri, yetenek, eğilim ve arzular istikametinde istedikleri bölümde yükseköğrenime devam etme imkânına kavuşturulmalı, aldıkları eğitimle çağın şartlarına, ekonomik ve sosyal hayata hazırlanabilmelidir. Bugün toplumların üstünlükleri bilim ve teknoloji alanında vardıkları düzeylerle ölçülmektedir.

Çağımızın en önemli özelliklerinden biri olan yüksek teknoloji ve bilgi toplumu seviyesine ulaşılmasında insan gücü ve maddi kaynakların akılcı, etkili, verimli ve ekonomik şekilde kullanılmasında ve demokrasimizin gelişip kökleşmesinde en büyük görev üniversitemize düşmektedir. Yine, amaç irdelendiğinde üniversitelerin eğitim öğretim yapma, bilim üretme ve yayma fonksiyonlarına günümüzde iki temel görevin daha eklendiği görülmektedir. Bunlar, sanayiyle bütünleşme ve çevreye hizmettir. Üniversitemizin, ülkemizin ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştiren, araştırma yaparak bilim ve teknoloji üreten, toplumsal gelişmeye önderlik eden, bilimsel yöntemlerle meselelere çözüm üreten, dünya üniversiteleriyle yarışır eğitim kurumları hâline getirilmesi esas olmalıdır. Üniversitelerin eğitim, araştırma ve geliştirme, toplumu bilgilendirme gibi geleneksel fonksiyonlarının yanında bilgiyi sanayileştiren ve ticarileştiren bir yapıda olmaları temin edilmelidir.

Sayın Bakanım, Bakanlık bütçemizin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum, tekrar hepimize başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi Sayın Paylan’a söz veriyorum. Sayın Paylan’ın konuşmasından sonra ara vereceğim.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, Komisyonumuza hoş geldiniz öncelikle.

Geçen yıl çok önemli bir vizyon belgesi sunmuştunuz. Toplumda büyük bir heyecan yarattınız gerçekten. Ben de yıllarca azınlık okullarında yöneticilik yaptım hasbelkader, oranın daha demokratik, çocuklarımıza daha iyi hizmet verebilen bir Bakanlık olması için çok mücadeleler verdim, çağrılar yaptım. Bu anlamda sizin bu vizyon belgeniz bende de çok büyük bir heyecan yarattı, toplumda da. Siz çok heyecanlıydınız ve her gün medyadaydınız neredeyse, en popüler Bakan oldunuz bir süre çünkü çok önemli şeyler söylüyordunuz. Çünkü hepimizin çocuğu var, torunu var, yeğeni var, akrabası var. O hayaller herkese dokundu, sizin yüzünüz çok gülüyordu o günlerde. Bugün baktım ki Sayın Bakan, sizi bayağı bir yormuşlar, yüzünüz gülmüyor. Mesela, sizin solunuzda oturan YÖK Başkanı var, arkınızda oturan Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı var. Bu tip kurumlar, demokratik olmayan kurumlar yüzünden sizin hayalleriniz sanıyorum duvarlara çarpmış, o Millî Eğitim Bakanlığının koridorlarında, o gri

duvarların içinde kaybolup gitmiş diye düşünüyorum çünkü siz de artık hayallerden bahsedemiyorsunuz yeterince. Hayaller çok güzeldi gerçekten ama bu Millî Eğitim Bakanlığının yapısı bu hayalleri maalesef öğütmiş, götürmüş diye duydum çünkü bugün de vizyon belgenizden tek bir kelime dahi etmediniz yani vizyon belgesine referans dahi vermediniz konuşmanızda. Ben bunun için çok üzgünüm Sayın Bakan, böyle olmasını istemezdim, neden vermediniz bunu merak ediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Verdim, 12 kere verdim aslında, yazıyor burada.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, Sayın Bakan, ben o zaman daha güçlü vermenizi tercih ederdim.

Vizyon belgenizle ilgili o hayaller çok kıymetliydi Sayın Bakan. Ben geçen yıl vizyon belgenizi çok önemli bulmuştum ama yeterince demokratik bulmamıştım, hatırlıyorsunuz, demokrasi meselesi çünkü çocuklara çok iyi matematik öğretebilirsiniz, inanın çok iyi hocalarla, analitik zekâsı olan bir hocayla düzenli, çok iyi bir matematik eğitimi verebilirsiniz veya çok iyi İngilizce öğretebilirsiniz çocuklara iyi yöntemlerle ama o çocuklar eğer ki demokratik bilince, demokratik kültüre kavuşamamışsa çok iyi matematik bilen mühendisler olabilirler ama toplumsal barıştan bihaberdirler, bir arada yaşadıkları toplumun farklılıklarından bihaberdirler ve toplumsal barışı sağlayamazlar, aynı, Avrupa’da geçmişte olduğu gibi veya ülkemizde geçmişte olduğu gibi çatışmalar, kutuplaşmalar, kamplaşmalarla ne huzur bulabilirler ne de refah bulabilirler Sayın Bakan. Maalesef biz bu girdabın içindeyiz, belki yüz yıldır bu girdabın içindeyiz. Yakın zamana kadar daha demokratik bir çıkış hayallerimiz vardı ama son yıllarda her gün kaybediyoruz bu anlamda, demokratik değerlerimiz konusunda geriye gidiyoruz Sayın Bakan.

Bakın, çok önemli bir cümle ettiniz, çocuğun tabiatına hürmet etmekten bahsettiniz, bu çok önemli, gerçekten çok çok önemli. Şimdi, düşünün ki Türkiye’de ben de bir azınlık okulunda okudum, sonra devlet okuluna gittim. Sayın Bakan, devlet okuluna gittiğimde benim değerlerimin farkında dahi olmayan, benim kimliğimin farkında dahi olmayan öğretmenlerle ve yöneticilerle karşılaştım. Yani bir hoca geldi, inkılap tarihi hocası -belki benim varlığımın da farkında değil, bilmiyorum- yalnızca dedi ki: “Ermeniler bizi arkamızdan hançerledi, o yüzden onları göndermek zorunda kaldık.” Tek bildiği cümle bu. Ya, Ermeni kim, ne yapmış, birlikte bin yıl yaşamış mıyız, yaşamamış mıyız, Dolmabahçe Sarayı’ni kim yapmış, birlikte ne değerler üretmişiz? Bir arada yaşamayı kutsayan, savunan hiçbir cümle yok; Ermeni tek bir yerde geçiyor “Arkamızdan hançerledi.” Veya Araplarla ilgili de benzer cümleler kurardı “Araplar bizi arkamızdan hançerledi, o yüzden biz o coğrafyalardan kovulduk, çıktık, çıkmak durumunda kaldık.” Arap böyle geçiyordu. Kürt tek bir yerde geçiyordu, Kürt Teali Cemiyeti; bu kadar, başka bir yerde geçmiyordu.

Sayın Bakan, bakın, ders kitaplarıyla ilgili tekrar bir inceleme yaptırırım, çok önemli bulgular var, ders kitaplarında hâlâ -belki bu kadar vahim değil ama- buna benzer ifadeler geçiyor. Kürt, Süryani, Ermeni, Arap, Alevi, Sünni, bunlar yani bir arada yaşadığımız kimlikler kardeşçe yaşayacağına ders kitaplarında maalesef demokratik bir şekilde, eşitlikçi bir şekilde geçmiyor, öğretmenler bu bilinçte değil.

Bakın, ABD’de bir sınıfa girdim değerli arkadaşlar, çünkü bana tavsiye ettiler, anaokulundan itibaren ayrımcılık dersi veriyorlar çocuklara, biliyor musunuz? Bakıyorsunuz, ben de girdim o derse, özellikle girmek istedim; siyah çocuklar var, beyaz çocuklar var, Uzak Doğulu çocuklar var, Hispanik çocuklar var; öğretmen önce onların değerlerini anlatıyor, dillerini anlatıyor, bakın, “Bu çocuklar İspanyolca konuşuyor. Bu çocuk Çince konuşuyor ama bak, ortak bir dilimiz de var İngilizce, hepimizin anladığı dil de İngilizce olacak.” O çocukların anneleri geliyor, kendi kültürlerini anlatıyorlar, yemeklerini anlatıyorlar, nereden gelmişler, nasıl müzik dinlerler, ne yaparlar, bunları anlatıyorlar ve çocuklar o çoğul kültürle büyüyorlar ama ortak değerleri de var, mesela orada bir bayrak asılı, ABD bayrağı, herkes

ona saygı duyuyor, aynı burada olduğu gibi. Bakın, ortak değerlerimiz var ama bir de kimliklerimiz var. Değerlerimize herkesin saygı duyacağı bir eğitim anlayışına ihtiyaç var ama Sayın Bakan, maalesef, yaşadığımız siyasi iklimden dolayı herhâlde bu yönde herhangi bir açılım yapmadınız, bu yönde sizi eleştiriyorum. Yani iyi matematik konusunda belki yapmış olabilirsiniz, iyi İngilizce öğretilim diye yapmış olabilirsiniz ama demokrasi bilinci ve kültürü, çocuklarımıza çok kimlikliliğimizi anlatan herhangi bir açıklama duymadım, ders kitapları da hâlâ pek çok ayrımcı ifadeyle dolu.

Sayın Cumhurbaşkanı dindar ve kindar bir nesilden bahsetti, özellikle de “kindar”ı bir sefer söyledi, “dindar nesil”i genelde söyler. Olabilir, bakın, bir Cumhurbaşkanı dindar bir nesil isteyebilir ancak dindar nesil eğer ki vicdanlı değilse pek çok nefret suçuna yol açabilir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yok ama Sayın Paylan, lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Din adına bölgemizde, ülkemizde olan suçları biliyorsunuz yani dini vicdanla eğer ki birleştirmesiniz...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Alakası yok ama Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - ...vicdanlı dindar nesiller olmadığı sürece...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama olur mu? Bunu kabul etme şansımız yok Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - ...maalesef din adına pek çok suçla da karşı karşıya kalabiliriz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle bir dindarlıktan bahsetmiyor Sayın Paylan. Bunu kabul etme şansımız yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, o duyguyu eğer ki adalet duygusuyla buluşturmazsak Sayın Bakan yani çocukları adalet duygusuyla buluşturmazsak maalesef toplumsal barışı sağlayamayız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Normal bir dinden bahsetmiyor “dindar” derken Sayın Paylan.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Başkan, dün de söyledi aynı şeyi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir dinleyn arkadaşlar.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, müdahale edecek misiniz?

Bakın, empati duygusuna sahip nesiller yetiştirmek...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan, müdahale edecek misiniz? Bunu kabul etmemiz mümkün değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, neye itiraz ediyorsunuz yahu? “Dindarlığı vicdanla buluşturalım.” diyorum yahu. Allah Allah!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Cumhurbaşkanımız “vicdansız nesil” demedi “dindar nesil”den kastı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben de öyle demedim ki...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Öyle demedi yahu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Bunu buluşturalım.” diyorum, böyle demedim ki.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Onu kastediyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - “Buluşturalım.” diyorum yahu. Bunu vicdanla, adaletle, empati duygusuyla, empati duygusuna sahip nesiller yaratamazsak, ahlakla buluşturamazsak maalesef demokrat nesiller yetiştiremezsek yalnızca dindar nesil olarak tanımlarsak burada bir eksiklik olur. İşte bu çoğul anlamda bu değerleri çocuklarımızla buluşturmamız lazım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Zaten dindarlığın içinde ahlak da vardır, vicdan da vardır, namus da vardır, hepsi vardır

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mesela eleştirel düşünce duygusuna sahip, eleştirel düşünebilen çocuklar, kuşaklar yetiştirebiliyor muyuz? Birisine bir Cumhurbaşkanı veya Süleyman Soylu, İçişleri Bakanı birine “düşman” dediğinde, birine “terörist” dediğinde o çocuk acaba bunu bir kabul olarak mı alıyor yoksa arkadaş, o benim arkadaşım olabilir, onun farklı bir kimliği var, bir derdi var, bir kadındır, LGBTİ bireydir, Kürt’tür, Türk’tür, Ermeni’dir, Suriyeli göçmendir, mülteci, ona karşı acaba bir empati duyabiliyor mu yoksa Suriyeli mülteciye, tıpkı babalarının olduğu gibi maalesef ciddi bir nefret söylemini mi kullanıyor? Bundan vazgeçirmek için neler yapıyoruz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Biz düşmanın kim olduğunu da biliriz, teröristin kim olduğunu da biliriz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Anlamıyorsunuz yahu!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Nefret dilini siz kullanıyorsunuz. Bu kadar ajite etmenin, kişiler üzerinden ajite etmenin hiçbir anlamı yok

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, bakın, Diyanet İşleri Başkanlığı geçen gün bir video yayınladı, şunu diyor videoda: Bir koca elinde telefonla oturuyor, eşi de kek getiriyor. Kocasının yüzüne bakıyor, kocası yüzüne bakmıyor. Sonra çay getiriyor, kocasının yüzüne bakıyor, kocası yüzüne bakmıyor. Sayın Bakan, işte böyle bir videoyu Diyanet İşleri Başkanlığımız yayınlatabiliyor. Siz onlarla konuştunuz mu acaba? Bu, toplumsal cinsiyet eşitliğinde bizim hayal ettiğimiz, vizyon belgesinde hayal ettiğimiz normlara aykırı diyebildiniz mi mesela? Bunlar çok önemli. Ya, toplumsal cinsiyet eşitliğinde... Ben de eşime kek götürüyorum yahu ben götürüyorum yani çay da götürüyorum, o da bana getirebiliyor. Yani bu eşitsizlik, maalesef eski ders kitaplarında bunlar vardı. Bunlar büyük oranda ayıklandı ama Diyanet İşleri Başkanlığı bunu yaptığı zaman işte toplumsal cinsiyet eşitliğine ulaşamıyoruz.

Sayın Bakan, bakın, bazı faşizan uygulamalarla ilgili emareler duyuyorum. Sayın Bakan, bunlar çok önemli bakın, öğrencilere zekâ testi yapılacağına dair bazı duyular aldık; çok tehlikeli Sayın Bakan. Bakın, ben azınlık okullarında okudum, her tür çocuk vardı yani matematikte daha zayıf olan ama sporda çok iyi olan, feni iyi bilmeyen ama inanılmaz tiyatro oynayabilen, inanılmaz resim yapan arkadaşlarım vardı. İşte o çoğulluk içinde sosyal zekâmız gelişti. En zengini de en yoksulu da aynı sınıftaydı Sayın Bakan, inanın paylaşmayı da öğrendik o sayede, en zenginle en yoksul aynı sınıftaydı, paylaşmayı öğrendik. İşte bu paylaşımı öğrenmek, heterojen yapıları sınıflar sosyal zekâyı geliştirir. Belki matematik öğreniminde biraz geriye düşebilir ama sosyal zekâyı geliştirir. Bu anlamdaki uygulamaları reddetmemiz lazım Sayın Bakan.

Bakın, Gaziantep’te bir öğretmen intihar etti, mobbinge uğradığına dair... Bu mobbing uygulamalarıyla ilgili ne diyorsunuz Sayın Bakan?

Bakın, geçenlerde hepimizin vicdanı sızladı şu fotoğrafla. Özel eğitim bölümü otistik öğrenci sınıfları” diye Sayın Bakan... Bir yönetici bunu astırma vicdansızlığını yapabildi Sayın Bakan. İşte “vicdanlı nesiller” bu yüzden diyorum. O yönetici belki dindar olabilir ama vicdanlı değildi arkadaşlar, bakın, vicdanlı değildi. İşte vicdanla buluşturmamız gerekir diye bu yüzden diyorum arkadaşlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani niye dindar diye kastediyorsun yahu, niye “dindar”ı getirip orada kullanıyorsun Sayın Paylan?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Belki” dedim arkadaşlar. “Belki” dedim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Vicdansız dindarlık kadar büyük bir tehlike var mı?

BAŞKAN – Arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Niye “dindar” kelimesini kullanıyorsun orada?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın arkadaşlar, yine bir öğretmen zihinsel engelli bir öğrenciyi... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, kabul etmiyorum, dinimize resmen hakaret ediyor.

BAŞKAN – Bir saniye... Bir saniye...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ne hakareti ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, geri alsın sözünü. Sözünü geri alsın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Çok doğru söylüyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, eğitimde....

BAŞKAN – Bir saniye... Bir saniye Sayın Paylan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sözünü geri alsın.

BAŞKAN – Arkadaşlar, ben tutanakları getirteceğim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır, şimdi yine aynıını kullandı Sayın Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani “belki” dedim arkadaşlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Fotoğraf gösteriyor, “Bu arkadaş dindar yöneticidir.” diyor...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Belki” dedim. “Belki” dedim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Olabilir” dedi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Olabilir.” dedim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşı tanımıyorum, ne olduğunu bilmiyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, söz istiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Olabilir” dedim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Niye üstünüze alınıyorsunuz yahu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne demek? Olur mu öyle şey ya! Ne demek yani kabul edilir mi?

BAŞKAN – Arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Yönetici” kelimesini kullansın niye “dindar” kelimesini kullanıyor?

BAŞKAN – Bir saniye... Söz vereceğim size.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, siz dinlemediniz. “Dindar yönetici vicdansız.” diyor. Böyle bir şey diyebilir mi? Niye “dindar” kelimesini başına koyuyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle demedim. Öyle demedim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aynıımı söyledin. Tutanakları çıkar, bak, aynıımı söyledin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Açın, tutanaklara bakın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aynıımı söyledin, sözünü geri al.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Belki” dedim, olabilir ama...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım böyle bir şey olabilir mi?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Bir saniye... Bir saniye, söz vereceğim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkanım...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, niye söz verdiniz oraya? Söz benim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, söz vereceğim “Bir şey ilave edeceğim.” dedi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama söz benim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – İfadeniz maksadını aştı Garo Bey, sözünüz maksadını aştı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani böyle bir şey olabilir mi Sayın Paylan, lütfen ya!

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Din ahlakıdır, vicdandır zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, bununla buluşturalım diyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ahlakı olmayan, vicdanı olmayan dindar olamaz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru, haklısınız, katılıyorum, altına imza atıyorum.

BAŞKAN – Garo Bey... Garo Bey...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Belki dindar görünebilir.” diyeyim o zaman.

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Olmaz olmaz, kesinlikle kabul etmiyoruz bunu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vicdansız, vicdansız...

BAŞKAN – Arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Hristiyan” kelimesini kullan o zaman Müslümanlığı kullanamazsın, İslamiyet’i kullanamazsın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kullanıyorum, bir Hristiyan dindar gözükebilir ama tekme atınca vicdansızdır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşlar, niye müsaade ediyorsunuz buna yahu?

BAŞKAN – Bir saniye... Bir saniye arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben “Müslüman” demedim ki yahu “dindar” dedim, Hristiyan da olabilir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aklımızla alay etmeyin yahu!

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Müslüman” demedim “dindar” dedim.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

Bir saniye arkadaşlar, sakın olun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yahu bizde de dindar gözüküüp fetbahlık yapan bir sürü insan var. (AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, burada hangi dinden bahsediyor?

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hristiyanlıktan bahsediyorum, tamam mı? Hristiyan gözüküüp de fetbahlık yapan bir sürü insan var, Müslüman gözüküüp de fetbahlık yapan bir sürü insan var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İslamiyeti kullanamazsın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Vicdansız dindarlık kadar büyük bir tehlike var mı?

BAŞKAN – Arkadaşlar... Lütfen arkadaşlar, bir saniye ama...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne diyorsunuz yahu? Müsaade mi edeceğiz konuşmasına? Ne diyorsunuz orada?

BAŞKAN – Arkadaşlar lütfen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dindar kelimesini kullanarak Müslümanları kastedemez, buna müsaade edemeyiz.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Parmak sallama yahu! Niye parmak sallıyorsun?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Haddinizi bilin!

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sen haddini bil!

BAŞKAN – Lütfen... Lütfen...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir oturun yahu ne oluyor? Deminden beri söylüyoruz. Oturun yahu!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen yahu...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Özellikle cümle arasında geçiriyor. Müsaade edemem.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Dindar gözüken” dedim yahu. Bu vicdanlı bir insan mı yahu?

BAŞKAN – Garo Bey, şimdi bakın, bir saniye, bir şey söyleyeceğim, bir müsaade edin.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – “Dindarlıkla ilgisi olmayan” demek istedi.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Paylan, burada siz hep çoğulculuktan, insanların...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet ama ben dindar bir...

BAŞKAN – Bir saniye, bir saniye, bir müsaade edin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Hristiyan” diyorum kardeşim, var mı ya!

BAŞKAN – “Hristiyan” da diyemezsin. “Hristiyan” da diyemezsin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hristiyan gözükep fetbahlık yapan bir sürü adam var yahu.

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Paylan, bir müsaade edin.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Cümle çok açık, dindar nesil yetiştirebilirsiniz ama vicdanlı olsun. Bunun neresi kötü?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hakkıdır, diyebilir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne söylediğini çok iyi anladım.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sizdeki hastalığı söylüyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tutanakları çıkarınız; ne diyor çok iyi biliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Aydemir, bir müsaade edin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben çok iyi dinliyorum, ne dediğini de çok iyi anladım ben.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz de gayet iyi dinledik.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne söylediğini çok iyi anladım ben.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Öyle bir şey demedi yahu!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sizdeki hastalığı söylüyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan “gözükten” dedim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Aydemir, arkadaşlar; bir sakın olun, bir saniye, bir şey söyleyeceğim.

Sayın Paylan, şunu söyleyeceğim...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan “dindar gözükten” dedim.

BAŞKAN – Bir müsaade edin, söz vereceğim size.

Bir müsaade edin arkadaşlar yahu sakın olun.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – O zaman öyle söyleyin.

BAŞKAN – Sayın Karakaya lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dindar gözüküyor olabilir...

BAŞKAN – Lütfen, bakın...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – ...ama vicdanlı değildir. “Bu, vicdansız.” dedim.

BAŞKAN – Sayın Paylan... Sayın Paylan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tutanakları çıkaracağız, ne dediğini çok iyi biliyorum, çok iyi dinledim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hristiyanlığı da vicdanla buluşturalım Müslümanlığı da vicdanla buluşturalım. Ne var bunda ya?

BAŞKAN – Sayın Paylan, bakın...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Müslümanların buluşmasına falan gerek yok, zaten var.

BAŞKAN – Bir saniye ya...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz vicdansızsınız ya! Bu yaptığınızda bile vicdansızlık var. Bu yaptığınızda bile vicdansızsınız!

BAŞKAN – Sayın Paylan... Sayın Paylan...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır Sayın Paylan...

BAŞKAN - Sayın Aydemir...

Lütfen bana bir müsaade edin ya! Lütfen bana bir müsaade edin ya!

Sayın Paylan, siz konuşmalarınızda bir araya geldiğimizde hep çoğulcu olduğunuzu, insanların dilinin, dininin, ırkının, dindar veya dindar olmamasının önemli olmadığını hep ifade ettiniz. Ama bakın, bu nesil nasıl büyüdü biliyor musunuz? Bu nesil... Televizyonlara imamlar çıkarıldı, o imamların nasıl ve ne şekilde sahtekârlık yaptıkları anlatıldı yıllarca. Şimdi, siz, eğer “dindar” ile “vicdansız”ı yan yana koyduğunuz anda herkeste çağrışan da o oluyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Dindar gözükten” dedim Başkanım.

BAŞKAN – Gözükten, olsun, o ifadeyi kullanmayın. O ifadeyi kullanmayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Dindar gözükten” dedim ya!

BAŞKAN – Ya, bakın, şunu söyleyebilirsiniz Sayın Paylan: “Vicdansız olabilir.” diyebilirsiniz ama “dindar” ile “vicdansız”ı yan yana koyduğunuz anda tabii ki doğal olarak bu arkadaşlarımız tepki gösterecekler. Lütfen siz de konuşmanıza dikkat ederseniz, belki bunu kastetmemiş olabilirsiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Benim bunu kastetmediğim konuşmamın insicamından belli.

BAŞKAN – Lütfen açıklık getirin. Lütfen buna açıklık getirin ve konuşmanızı tamamlayın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, bir saniye... Sayın Başkanım, lütfen...

Beni işaret ederek “Vicdansızsın!” dedi, suçlama var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) -“Vicdansızsın!” dedim, evet.

BAŞKAN – Evet, onu geri alır, sizi seviyor zaten Paylan. Lütfen onu önce bir geri alın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, bakın, ben “dindar gözüken” dedim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Gözüken” kelimesi yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben şunu söyleyeyim arkadaşlar: Bakın, arkadaşlar, bunu söylerim. Ben adalet duygusuna sahip bir insanım. Ben 90’lı yıllarda başörtülü arkadaşlarım üniversiteden atılırken onlarla beraber eylemde cop yemiş bir insanım, şahitlerini getiririm buraya. Ben onlar için de mücadele ettim, her türlü de mücadele etmeye devam ederim. Ama şimdi gadre uğrayan insanlar var, ayrımcılığa uğrayan insanlar var ve burada vicdansızlık var arkadaşlar, bu bir vicdansızlıktır. Buna hepimiz imza atıyoruz değil mi?

BAŞKAN – Tamam.

SALİH CORA (Trabzon) – Ne alakası var?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani önemli olan... Şunu demek istiyorum: “Dindarlık” tabirinin “dindar neslin” yanına “vicdanlı nesil, adaletli nesil, demokrat nesil” koymamız lazım diyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan, devam edin, kesmeyeceğim Sayın Paylan. Yalnız şunu yaptınız, bakın, belki de bilmeyerek yaptınız, “Vicdansız!” dediniz, “Dindar yönetici ama vicdansız.” dediniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır “Dindar olabilir.” dedim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır “Belki dindar olabilir.” dedim.

BAŞKAN – Bir saniye arkadaşlar...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkan, tutanakları getirin.

BAŞKAN - Bir saniye arkadaşlar... Tutanakları getireceğim arkadaşlar.

Evet, lütfen tamamlayınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya arkadaşlar, bunda bir şey yok. “Dindarlık”ın yanına “vicdan” koyarız, olur biter.

BAŞKAN – Lütfen konuşmanızı tamamlayınız.

Arkadaşlar, tutanakları getireceğim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sekiz dakikam vardı.

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, bakın, Sayın Bakanım, eğitimde fırsat eşitliğini yaratmamız lazım, çok önemli. Bu konuda adım atmadığınızı düşünüyorum. Neden biliyor musunuz? Bakın, siz dersaneleri kapattınız evet ama her mahallede, zengin mahallelerde yalnızca, işte efendim “etüt merkezi” adı altında bu dersaneler devam ediyor, bunu biliyorsunuz. Zenginler özel öğretmenler tutabiliyor, bunu biliyorsunuz ama yoksullar bu şansa sahip değiller ve “iyi okullar” dediğimiz –tırnak içinde söylüyorum- önceki Bakanın söylediği “nitelikli okullar” dediğiniz okullara yalnızca varlıklı aileler gidiyor.

Sayın Bakan, doğru illeri neden eğitimde en gerideler? Neden PISA sonuçlarında bizim doğru illeri, Kürtlerin yoğun yaşadığı iller en sonuncular? Bununla ilgili sunumunuzda herhangi bir şey duyamadık. Doğru illerinin bu makûs talihini değiştirmek üzere illüzyon duyamadık. Neden Sayın Bakan, neden mesela ana dili temelli çok dilli eğitimin bizim eğitimimizi daha iyi bir noktaya vardırabileceğiyle ilgili bir vizyon sizden duyamadık?

“İki Dil Bir Bavul” filmini seyrettiniz mi Sayın Bakan? Eminim seyretmişsinizdir. Ben inanın geçenlerde Diyarbakır’ın bir köyüne gittim, bir öğretmenle konuştum. Yeni atanmış, çocukların hepsi çok ağırlıklı olarak Kürtçe biliyorlar. Türkçeyi de biliyorlar ama çok yarım yamalak çünkü televizyon izlediğinde ancak öğreniyor ama annesinden babasından Kürtçe öğrenmiş. “Aynı ‘İki Dil Bir Bavul’ filmini yaşadım.” dedi öğretmen, biliyor musunuz? “Sınıfa girdim, çocuklar aralarında Kürtçe konuşuyorlar. Ben girdim, tek kelime Kürtçe bilmiyorum. Ne çocuk beni anlıyor ne ben çocuğu anlıyorum.” Büyük bir travma. Pedagojik anlamda gerçekten çok büyük bir travma yaşıyor. Oysa o çocuk iki dilli eğitim alsa, ana dili temelli çok dilli eğitim alsa, tıpkı benim gibi, azınlık okulunda yaptığım gibi, ülkede uygulaması da var. Ben önce Ermenice öğrendim arkadaşlar anaokulunda. İlkokulda hayatıma Türkçe girdi. İki dil kardeş, birlikte yürüdü. Hiç dillerin hiyerarşisi olduğunu da bilmiyorduk. İki dilde kardeş olduk. Sonra hayatıma İngilizce girdi, onu da çok iyi öğrendim, en az Türkçem kadar iyidir. İspanyolca’yı da daha kolay öğrendim. Bugünlerde de Kürtçeyi öğreniyorum. Hani dil öğrenmeyi bilen bir çocuk daha kolay diğer dilleri öğrenir Sayın Bakan. Ama siz “tek dil” dersiniz o çocuğun İngilizceyi de belki öğrenememesine sebebiyet verirsiniz. Ana dili temelli çok dilli eğitim, eğitim reformu girişiminin... Yıllarca beraber çalışma yaptık, çok önemli bir modeldir.

Sayın Bakan, bir azınlık okulunu ziyaret etmediniz bugüne kadar. Sizi bir Ermeni veya Rum azınlık okuluna davet ediyorum. Orada ana dili temelli çok dilli eğitimin nasıl yapıldığını incelemenizi talep ediyorum. Hani gitmeyin İngiltere’ye, İspanya’ya; orada var bu modeller. Gelin Türkiye’de azınlık okulunda bu modeli tartışalım sizinle. Nasıl çocuklara pedagojik anlamda faydası olacağını, Kürtçeyi öğrenmenin Türkçeye bir zarar vermeyeceğini, tam tersine onu daha iyi öğreneceğini ve toplumsal barışa da büyük bir katkısı olacağını lütfen beraber çalışalım. Bunu sizden geçen sene de istihdam etmişim ama bu konuda bir adım maalesef atamadık.

Sayın Bakan, inovatif bir toplum hayali kurduğunuz söylemişsiniz Vizyon Belgesi’nde. Vallahi solunuzda oturan şahsı asla kastetmiyorum, YÖK kurumuyla asla inovatif bir toplum kuramazsınız. O kurum öyle var olduğu sürece inovatif bir toplum olmaz. Özgür üniversite olmadığı sürece inovatif bir toplum kuramayız. Üniversiteyi şu bütçesinde dahi özgür kılamıyoruz Sayın Bakanım.

Bakın, barış bildirisini imzaladı öğretim görevlileri, bu Mecliste dahi linç edildiler onlar. Barış istemek suç değildir Sayın Bakan, tam tersine savaş istemek suçtur. Bir öğretmen barış isteyebilir. Bunu da Anayasa Mahkemesi biliyorsunuz geçtiğimiz aylarda tescil etti ama üniversitelerde atılmış binlerce öğretim görevlisi var barış bildirisine imza attığı için. Hâlâ YÖK bu konuda bir adım atmıyor; bu öğretmenlerin, bu eğitim görevlilerinin geri alınmasıyla ilgili bir adım atmıyor. Attıysanız lütfen söyleyin, sizden özür dileyeceğim. Ama eğer Anayasa Mahkemesi tescil etmişse o konuda hakkı teslim etmek lazım.

Bir “tweet” atıyor diye öğrenciler gece yataklarından alınıyor Sayın Bakan. Bununla ilgili ne düşünüyorsunuz? Bakın, bir “tweet” atıyor. Hepimiz delikanlı olduk değil mi? Eminim siz de gençliğinizde pek çok yöneticiye kızmışsınızdır, ben de kızdım, hiç kuşku yok ki siz de kızmışsınızdır. “Ya, bu böyle olur mu arkadaş?” deyip bir sesinizi yükseltmişsinizdir, belki benim gibi eylemlere katılmışsınızdır. Çünkü gençlik itirazdır. Yeni kuşağı anlamamız lazım. Onların itirazı daha sert de olabilir. Eleştiriye tahammülümüz olması gerekmez mi?

Peki, siz Süleyman Soylu'nun yakasına yapışmıyor musunuz bir öğrenciyi gece yatağından aldığımız zaman bir "tweet" atıyor diye?

BAŞKAN – Ya, arkadaşlar, Sayın Soylu geldiğinde siz düşünceni ifade edebilirsiniz ama böyle bir ifade kullanılmaz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, böyle mi yeni kuşağı özgür düşünceye kavuşturacağız? O öğrenciler geldiğinde ne yapıyor biliyor musunuz sonra, çıktığında, en yetenekli gençlerimizi Harvard'da buluyoruz, en yetenekli gençlerimizi Silikon Vadisi'nde buluyoruz. Çünkü diyor ki o gençler: "Burada ben düşüncemi daha iyi ifade edemiyorsam nasıl kendi fikrimi geliştirip de yaratıcı bir şey yapabilirim bu ülkede?" İşte, bir "tweet" atıyor diye gece öğrenciyi yatağından almamalıyız Sayın Bakan.

Sayın Bakan, bu bütçede öğretmen ataması var mı? Yok. Yok, bütçemiz yok çünkü sizin en az 150 bin öğretmene ihtiyacınız var, bizim tespitlerimize göre 200 bin ek öğretmene ihtiyacımız var. Ama bunları atayabilecek bir bütçe size verilmemiş. Tekrar bütçenizi bence iyi savunamamışsınız. Sebep şu: Sayın Bakan, bakın, tercihlerimiz S-400 füzesi olduğu zaman siz öğretmen atamıyorsunuz. Şu sırada ABD'ye blöf olsun diye alınan S-400 füzesi var ya, hani şimdi vazgeçilecek -büyük olasılıkla, sırf blöf olsun diye alındı- 2,5 milyar dolar, parasını da ödedik yani 15 milyar TL. Sayın Bakan, siz bu 15 milyar TL'yle 200 bin öğretmen ataması yapabiliriniz.

İşte, bütçeler bir ülkenin vicdanıdır. Vicdanımızı o intihar eden, ataması yapılamayan öğretmenlerden yana mı kullanıyoruz, yoksa S-400 füzesinden yana mı kullanıyoruz? Toplumsal barış ve bölgesel barış vizyonumuz olursa bu kadar silaha, savaşa bütçe ayırmamıza gerek kalmaz, öğretmenlerimizi de atarız, diğer kamu emekçilerine de hak ettikleri ücretleri verebiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım efendim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, sizden istirhamım... Evet, zor bir dönemden geçiyoruz, farkındayım, hayalleriniz var, bunları gerçekleştirme konusunda zorlanıyorsunuz. Ancak en azından... Bakın, biz bu kuşaklar, üç kuşaktır toplumsal barışı yakalayamadık.

Bakın, birbirimize bağırıyoruz çağırıyoruz değil mi, iyi anlamıyoruz ama kompartıman kompartıman bu toplum, bakın; kutuplaşmalar var, fay hatlarında çok ciddi enerji var. Bu enerjinin deprem üretmemesi için Sayın Bakan, tıpkı, maalesef başka bölge ve ülkelerinde olduğu gibi bu fay hatlarındaki enerjiyi azaltmamız lazım. Bu da sizin yeni kuşağı kurtarmanızdan geçiyor. Yeni kuşağa, barış düşüncesini, kardeşlik düşüncesini, adalet ve vicdan düşüncesini mutlaka zerk etmemiz gerekiyor. O kuşaklar bu değerlerle eğer ki dolu olursa emin olun birbirleriyle konuşurlar, belki biraz bağırışlırlar ama mutlaka anlaşlırlar, "Kardeşimsin." derler, kardeşlik hukukunu yaratırlar, demokratik bir anayasayı ortaya koyarlar belki on yıl sonra. Bu hayallerimizi gerçekleştirirsek hep beraber barış içinde yaşayabiliriz. Sizin bence tarihe düşülebilecek en önemli göreviniz bu Sayın Bakan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Birleşime 13.45'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.31

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 13.47****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN – Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, 15’inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize devam ediyoruz.

Şimdi Sayın Kırkpınar’a söz vereceğim, daha sonra Sayın Beştaş ve onu müteakiben Sayın Kaya’ya söz vereceğim.

Sayın Kırkpınar, buyurun lütfen.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Çok Değerli Başkanım, Komisyonumuzun kıymetli üyeleri, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, çok kıymetli bürokratlarımız, basınımızın çok değerli mensupları; ben de hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Tabii, çok önemli bir bakanlığımızın ve kurumlarımızın bütçelerini görüşüyoruz. Gerçekten çok büyük bir bakanlık, çok zor bir bakanlık. Sayın Bakanımın sunumunu çok dikkatli bir şekilde takip ettim; tabii, tamamını sunum yapamadı, bir kısmını da sunum kitapçığından okuma fırsatı bulduk. Geçen seneki sunumunu da aynı heyecanla ve dikkatle takip etmiştik. Gerçekten her iki sunum da misyon ve vizyon açısından Türkiye’imizin geleceği adına çok önemli sunumlardı. Ben başta kendileri olmak üzere tüm ekibine bir kere daha konuşmalarımın başında teşekkür ediyorum.

Tabii, yine, konuşmacılarımızdan bir kısmı ifade etti, bu Bakanlık gerçekten kutsal bir bakanlık. Sayın Bakanım, zor bir bakanlık dedik bu Bakanlık ama tabii toplumumuzun çeşitli kesimlerinden size çok ciddi anlamda bir teveccüh söz konusu. Dolayısıyla bu sizin bu işi yapmanızda biraz daha elinizi kolaylaştırıyor diye düşünüyorum. O yüzden de şanslısınız. İnşallah bu hâliniz, bu durumunuz devam eder.

Yine, tabii, eğitim dediğimizde, öğretim dediğimizde bizim, bütün ülkelerin, bütün insanlığın geleceğini ilgilendirdiği için... Özellikle gelecekte ve şimdi, şu an bilgiye ve bilime sahip olanlar dünyayı yönetiyorlar. Dolayısıyla eğitimin ve öğretimin önemini burada çok fazla tekrarlamaya gerek yok. Zaten şöyle de bir atasözü var: “Eğer siz bir yıl sonrayı düşünüyorsanız tohum ekin, on yıl sonrayı düşünüyorsanız fidan ekin, eğer yüz yıl sonrayı hedefliyorsanız insana yatırım yapın, insan yetiştirin.” Dolayısıyla sizin böyle bir göreviniz var ve eğitim öğretim de gerçekten bu kadar önemli. Tabii eğitime yapılan yatırımlara, yapılacak olan yatırımlara siz ne kadar kaynak ayırırsanız ayırın mutlaka o kaynak yetmeyecektir çünkü siz sınırsız ihtiyaçlara sınırlı imkânlarla hizmet etmeye çalışıyorsunuz. Dolayısıyla böyle bir durumla karşı karşıyayız.

Türkiye’nin genel durumu ve içinde bulunmuş olduğu şartlara da baktığımızda, özellikle 90’lı yıllardan sonra köylerden şehirlere doğru hızlı bir nüfus akışı söz konusu. Tabii, sanayi toplumuna geçişte her ülkenin yaşamış olduğu bir sorun bu. İşte, bu süreçte şehir merkezlerinde özellikle dersliklerin ve öğretmen ihtiyacının çok ciddi anlamda arttığı bir dönem yaşadı Türkiye bu bizim on sekiz yıllık bir süreçte ama şükürler olsun, hem derslik sayısında hem öğretmen sayısında gerçekten çok ciddi anlamda tüm imkânlar kullanılarak büyük mesafeler katedilmiş oldu.

Tabii bir de eğitimle ilgili, eğitimin çeşitlendirilmesiyle ilgili, özellikle bu mesleki eğitime çok önem vermiş olmanız, eğitimde meslekleşmeye doğru bir yönelme bizim hem tarım toplumu olmamız açısından hem de son zamanlarda özellikle sanayi toplumuna doğru hızlı gidişimizden dolayı meslek liselerinin bu mesleki alanlara doğru yönlendirilmesi ve istihdam açısından da iktisadi açıdan da hem ülkemizin hem de bireylerin, işeiyi temin açısından, iktisadi durumlarının düzelmesine en büyük katkıyı yapacaktır. Bu anlamda, Almanya'nın meslek liseleri eğitiminin ben dikkatlice incelenmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Tabii, burada gerek muhalefet partili konuşmacılarımız gerekse iktidar tarafından yapılan konuşmalarda çok ciddi fikirler ifade edildi eğitimle ilgili. Eğitim öyle bir kurum ki eğitim öyle bir sektör ki gerçekten herkesin bir şey söylemesi gereken bir alan. Dolayısıyla burada tartışmalar yapılıyor, yapılacak da. Buradan çok önemli çıkarımlar elde etmek lazım. Fikirlerin çatışmasından hakikatler ortaya çıkar, bunu biliyoruz. Yani çatışma derken bu, tartışma anlamında, ses yükseltme anlamında değil tabii ki. Eğer fikrimiz varsa sözümüzün yükselmesi anlamında bu ifadeleri kullanıyorum. Özellikle şunu da ifade etmek istiyorum. Meslek liselerinin son zamanlarda yaygınlaştırılmış olmasıyla ilgili yine sizinle görüşmemizde sizin çalıştaylarınızda ifade ettiğiniz gibi, organize sanayi bölgelerindeki meslek liselerinin statüsünün değiştirilerek organize sanayi bölgelerindeki işletmelerin bir atölye olarak kullanılması ve bu meslek liselerinin denetimi sizde olmak şartıyla yönetimini ve yapılaşmasını o organize sanayi bölgelerine bırakarak hem burada Millî Eğitimin üzerindeki bir yükü almış olacağız hem de oradaki çocuklarımız, gençlerimiz iş gücü sahibi olmuş olacaklar. Bunu sizin önemseyeceğinizi biliyorum. Ben bir kere daha bunu hatırlatma gereği duydum.

Diğer taraftan, yine, tabii ki öğretmenlik mesleği çok kutsal bir meslek, “Peygamber mesleği” diyoruz. Öğretmenlere çok önem vermemiz gerektiğini ifade ediyor diğer konuşmacı arkadaşlarımız. Yalnız öğretmene en çok değer bizim iktidarımız döneminde verildi, ben bunu ifade etmek istiyorum çünkü bizim gençliğimizde üniversiteye başlamadan önceki süreçlerde hep şöyle bir şey ifade edilirdi: “Ya, hiçbir şey olamıyorsanız bari öğretmen olun.” Bu anlayışla hep biz o süreçlerde yetişmiştik, yetiştirilmiştik. Yalnız daha sonra, şimdilerde artık bu ifadeleri duymamaya başladık. Bu da öğretmenlerimiz açısından, öğretmenlik açısından güzel bir gelişme. Ben hem ücretleri anlamında hem eğitimleri anlamında tabii ki kapasitenin, niteliğin biraz daha artırılması taraftarıyım herkesin de ifade ettiği gibi.

Aynı zamanda, bugün 15 Kasım, yaklaşık bir hafta, on gün sonra 24 Kasım kutlayacağız. Ben şimdiden de bütün öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyorum, ebediyete intikal edenlere de Allah'tan rahmet diliyorum.

Yine, aynı şekilde bütçe açısından eğitime en yüksek pay, en yüksek bütçe ayrımı AK PARTİ hükümetleri döneminde yapılmıştır. Eğitime vermiş olduğu bu destekten dolayı başta Sayın Cumhurbaşkanımıza ben özellikle teşekkür ediyorum, şükranlarımı sunuyorum.

Ayrıca, yine, tabii, ara vermeden önce dindar nesille ilgili yine bir husus dile getirildi. Tabii, ben yeni bir tartışma açılın diye bu konuyu ifade etmiyorum, sadece bir açıklık getirmek adına şunu ifade etmek istiyorum: Yani dindar nesil dendiği zaman farklı şeyler anlaşılmasın. Bize göre dindar nesil demek, hak demek, hukuk demek, adalet demek, kardeşlik demek, barış demek, eşitlik demek ve vicdan demek, bütün dinlere saygı demek, hoşgörü demek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hükümetin pratiği...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Bizim kastımız da bu, kastettiğimiz de bu. Özellikle ben bunun altını çizmek istiyorum.

Tabii, bu yine, az önce ifade edildi. İşte, İslam dini ya da Hristiyanlık diye hiçbir dinin ama hiçbir dinin bu şekilde suçlanmaması... Sayın Paylan ifade etmişti.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben “dindar gözükkenler” dedim zaten.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – İşte, o kelimeler hiçbir din için kullanılmamalı, sadece İslam dini için değil. Diğer taraftan, bizim...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Münafık” diye bir tabir yok mu sizin dininizde? “Münafık” diye bir tabir var mı?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Şimdi konuşmamı tamamlayayım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, öyle mi! Tamamlatmayacağız!

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, siz nereden çıktınız ya, burada mıydınız?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Etme bulma dünyası!

BAŞKAN – Evet, buyurun, siz lütfen tamamlayınız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Müdahil olunca böyle oluyor işte.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Şunu da belirtmek istiyorum: Sayın Bakanım, şu an daha ben sunumuma geçmedim yani konuşmama geçmedim.

BAŞKAN – Tamam, söz vereceğim. Diğerlerine ne süre veriysem size de aynı süreyi vereceğim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Üç dakikan var.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Şimdi, çok kısa, öz olarak, özet olarak ben yapmış olduğumuz hizmetleri anlatmak...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Aaay!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Çok da meşhur oldu sizin bu oflamanız puflamanız. Gerçekten...

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, sakın olalım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Biraz sakın olalım.

Şimdi, 343 bin olan derslik sayımız 2019 yılında 706 bine ulaştırıldı.

Yine, 36 olan derslik başına düşen öğrenci sayısının 20'lere indiğini Sayın Bakanımız da ifade etti. Derslik başına düşen öğrenci sayısının yine GAP ve DAP bölgesinde 55'lerden, 60'lardan 30'lara kadar düştüğünü ifade etmek istiyorum.

Yine, Millî Eğitim Bakanlığımız tarafından ilk ve ortaöğretim öğrencilerine 13 TL burs verilirken şimdi 275 liralık bir burs verildiğini ve bu sayının da gerçekten yüzde 200, 300 artırıldığını ifade etmek istiyorum.

Millî Eğitim Bakanlığının okullarında 2003 yılında 1.486 pansiyonda 285.700 öğrenci bulunurken bugün 3.062'ye ulaşmış pansiyon sayımız ve burada kalan öğrenci sayısı 353 binlere çıkarılmıştır. Tabii, burada taşınabilir eğitim de son derece bu anlamda katkı sağlamıştır eğitimin yaygınlaştırılması adına. Yine, yükseköğretimle ilgili 1,6 milyon olan öğrenci sayımız bugün itibarıyla 3,8 milyona ulaşmış, üniversitelerde örgün öğretimde ise -yüzde olarak- yüzde 12,9'dan bugün yüzde 44,1'e ulaşılmış; tabii, açık öğretim bunun dışında. Yine, 2002 yılında 76 olan üniversite sayımızın bugün 208'e ulaştığını ifade etmek istiyorum. 45 TL olan öğrenim kredisinin ocak ayı itibarıyla 550 TL olacağını da belirtmek istiyorum. Aynı şekilde, YURTKUR'umuzdaki yatak kapasitesi 183 bin iken bugün itibarıyla 675

bine ulaşmış. Tabii ki bunun biraz daha artırılmasını biz geçenki görüşmelerimizde de ifade etmiştik. Eğitime ayrılan yatırımın bütçesi 1,9 milyarken 2002 yılında şimdi 2019 yılında 9,1 milyara çıkartılmış durumda. Yine, on altı yılda 610 bin öğretmen ataması yapılarak öğretmen sayımızın 1 milyonlu rakamlara ulaştığını ben ifade etmek istiyorum. Son on altı yılda örgün eğitimin tüm kademelerinde öğrenci sayısı yükselmesine rağmen ilköğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının 28'den 16'ya, ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının ise 18'den 12'ye düşürüldüğünü ayrıca ifade etmek istiyorum. Tabii, bu rakamlar belki güncel olmayabilir, biz bunların daha altına düşmeyi hedefliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayınız efendim.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – 3.925 engelli öğretmen ataması 2013-2018 eğitim öğretim sürecinde yapılmıştır. Aynı şekilde 21.849 olan okullardaki laboratuvar sayımız bugün itibarıyla 40 binli rakamlara ulaşmış durumda. Köyde ve kentte eğitime öğretime açık bütün okullardaki öğrencilere internet ulaşımında çok büyük bir mesafe, ivme katedilmiş. Yine, on beş yılda okullarda 6.144 yeni spor salonu yapılarak bu anlamda da çok büyük bir ivme kazandırılmıştır. On altı yılda 1.534 yeni pansiyon yapılarak pansiyon sayımız 3 binleri geçmiştir. İlköğretim öğrencilerine eğitim öğretim hakkında eşit şekilde yararlanabilmeleri adına 2002 ve 2003'te, Sayın Bakanımızın da ifade ettiği gibi, eğitim öğretim desteği sağlanmış, bu yıl da bu noktada kaynak ayrılmıştır. İnşallah bundan sonraki süreçlerde de bir eğitim politikamız olarak bu kaynak ayrılacak daha başarılı olunması temennisiyle.

Diğer taraftan, eğitim öğretime katılımı teşvik etmek için başlatılan şartlı eğitim yardımı kapsamında 2018 yılına kadar ilk ve ortaöğretimdeki çocukların annelerine 6,4 milyar TL'lik ödeme yapılmıştır. 2014 yılında başlatılan uygulamayla 2018 yılında 301 bin öğretmenimize kademeye göre yıllık 3.290 TL ile 4.610 TL arasında değişik miktarlarda katkı sağlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hemen tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Üniversitelerde öğretim elemanı sayımız aynı dönemde yüzde 100'ün üzerinde artış göstererek 166 bine ulaşmıştır. Tabii, AK PARTİ hükümetlerinin on sekiz yılda yapmış olduğu bu hizmetleri, çalışmalarını burada on-on beş dakikayla anlatmak, ifade etmek mümkün değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Eleştirmek hiç mümkün değil.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Dolayısıyla, ben burada konuşmalarına son verirken Bakanlığımızın ve kurumlarımızın tüm bütçelerinin hayırlı ve bereketli olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Beştaş, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Hoş geldiniz.

Evet, eğitim alanındaki sorunlar gerçekten çok büyük ve hepsini anlatmamız mümkün değil. Şuradan başlayayım: Türkiye OECD ülkeleri arasında Meksika'dan sonra eğitime en az harcamanın yapıldığı ülke olarak duruyor. Bu konuda sizin de görüşlerinizi merak ediyoruz doğrusu.

Yine, öğretmenlere dair çok yıkıcı problemler var, genel başlıklarıyla söyleyeyim: Mesela 3600 ek gösterge seçim vaatleri arasında olmasına rağmen, ciddi bir seçim propagandası aracı olmuştur ama şu ana kadar bu söz tutulmadı ve on binlerce eğitimci, öğretmen bu göstergeyi bekliyor gerçekten, bunun önündeki engellerin kaldırılmasını istiyor.

Diğer bir mesele, güvencesiz istihdam ve esnek çalışma koşulları eğitim alanında da maalesef bir kural hâline geldi ve eğitim emekçileri kadrolu, sözleşmeli, geçici sözleşmeli, vekil, ücretli olarak farklı şekillerde istihdam ediliyorlar ve bu, eğitimin niteliğini gerçekten ciddi anlamda düşürüyor, etkiliyor.

Bir de ayrıca, buna ek olarak, bir güvenlik soruşturması uygulaması var ve güvenlik soruşturması uygulamasının çok subjektif olduğunu, elimizdeki birçok veriden bunun “iltisak” diye icat edilen bir kavramdan farklı şekillerde sirayet ettirildiğini ve KHK’yle de bunu çok büyük bir mağduriyete sebep olduğunu, ilk derecedeki sorumlu kişi olarak Sayın Bakan, sizinle paylaşmak istiyorum. Gerçekten bu KHK’yle ihraç edilenler ve güvenlik soruşturmasına takılan eğitimcilerin sorunu çok önemli bir yerde duruyor.

Yine, ataması yapılmayan öğretmenlere ilişkin bu konuda Millî Eğitim Bakanlığı ne düşünüyor gerçekten? Yine, şu anki sayıya göre ataması yapılmayan öğretmen sayısı bizim elimizdeki verilere göre 438 bin, resmî öğretmen açığı ise 109 bin. Bu, ileriki dönemlerde 1 milyonu aşacaktır bu şekilde giderse.

Bununla ilgili birçok başlık var ama OHAL, KHK, atanamayan öğretmen, 3600 ek gösterge ve diğer başlıklarda özellikle eğitimcilerin sorunlarının çözümünü ve bu konuda sizin görüşlerinizi diliyoruz, bu konuda çözüm öneriyoruz aynı zamanda.

Bu alana ilişkin son olarak, 15 Temmuz 2016’dan sonra sistemimizde “mülakat” adı altında, biliyorsunuz, bir yöntem gelişti ve bunun gerçekten sadece eğitimciler değil, kamuoyunda kişiye özel -tırnak içinde değil- torpil olarak görüldüğünü ve mülakattan eleniriz, yakınımız yok, dostumuz yok gibi tartışmaların yoğunlukla yaşandığını da paylaşmak isterim.

Diğer çok önemli bir mesele, eğitim müfredatındaki ayrımcılık ve cinsiyetçilik hayatın birçok alına ilişkin. Türkiye çoğulcu bir ülke. Çok dilli, çok renkli, çok kültürlü ve kadın erkek eşitliğinin olması gereken bir sistemdeyiz. Ama okul kitaplarında gerçekten bu ayrımcılık ve cinsiyetçilik inanılmaz boyutlarda. Yani şunu söyleyeyim -bir iki örnek vereceğim- cinsiyetçiliğin en görünür olduğu alan: Örneğin, örgün ve yedek öğrenim sisteminde bu cinsiyet farkı kapatılmıyor. Açık öğretim hariç tüm düzeylerde erkeklerden geri durumda kız çocuklarının okuma oranı.

Mesela meslek liselerinde bölümler cinsiyetçiliğe göre ayrıştırılıyor. Ne oluyor? Hemşire kadın olur, öğretmen kadın olur ama tamirci ya da buna ilişkin meslek tercihlerinde kız çocukları...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Yasak yok.

MERAL DANİŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yasak yok ama böyle bir fiili ayrıştırma hâli var.

Ders kitaplarında kız çocuklarına daha çok ev içi alanda –bu çok somut- ya da onların rolüne –tırnak içinde- uygun meslekler, ev hanımlığı, öğretmenlik, hemşirelik ve benzeri yapılrken müdürler hep erkek oluyor nedense kadın müdür olamazmış gibi. Kitaplarda gördüm bunları.

Yine, örneğin, buna dair kimlik anlamında da bir ayrımcılık var. Mesela Sevgili Hrant Dink’in hayalidi, neden Ali Agop’a top atmıyor diye.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız efendim, süreniz doldu.

MERAL DANİŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Başkan, lütfen, bitmedi. İki dakika...

BAŞKAN – İki dakika veremem. Beş dakika açtım zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Pozitif ayrımcılık...

BAŞKAN – Lütfen...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani Agop, Rojda adları neden kitaplarda yok?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

MERALDANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani şu veri çok önemli: Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği’nde “Evli olanların kayıtları yapılmaz, öğrenci iken evlenenlerin okulla ilişkisi kesilerek kayıtları e-Okul üzerinden Açık Öğretim Lisesine veya Mesleki Açık Öğretim Lisesine gönderilir.” denerek aslında çocuk yaşta evliliklerin önü açılıyor bu şekilde.

TÜİK son on yılda 482.908 kız çocuğunun devletin izniyle evlendirildiğini tespit etmiş. Son altı yılda 142.298 çocuk anne oldu ve bu çocukların büyük kısmı dinî nikâhla evlendirildi.

Şimdi bu veriler kız çocuklarının erken yaşta evlendirilmesi, eğitimden kopmasını da destekleyen bir politikaya dönüşüyor. Bu konuda maalesef çok veri var ama...

BAŞKAN – Evet...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum.

Son olarak, deminki dindarlık meselesine ilişkin iki cümle söyleyeceğim, yanlış yorumlandı: Her dindarım diyen dindar değildir yani bir kere bu bir. İkincisi, dindarlık subjektif bir kavramdır yani kişiye göre değişir. “Dindar vicdansız olamaz.” diye bir genelleme yeryüzünde hiçbir din için yapılamaz yani bu da subjektif bir kavramdır ve şu anda vicdansızlığa örnek olarak binlerce, yüz binlerce örnek verebiliriz. Örneğin, kayyum atamak büyük bir vicdansızlıktır.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Kaya, buyurun.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; öncelikle 2019-2020 Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi hayırlı uğurlu olsun diyorum.

Sayın Bakanımız, elverişli koşullarda çalışan öğretmenlere ve yöneticilere teşvik verileceği, öğretmen ve okul müdürlerinin yüksek lisanslı olmaları için çaba sarf edileceği, öğretmen yetiştirme programlarının uygulamalı olarak yeniden düzenleneceği; okul yöneticilerinin ehliyet ve liyakate göre atanacaklarını, sınavların ve sınavla öğrenci alan okulların azaltılacağını, öğretmenlik meslek kanununun çıkartılacağını, öğretmenlerin, özellikle de ücretli öğretmenlerin ücretlerinin artırılacağı ve mümkünse de ücretli öğretmenlere ve sözleşmeli öğretmenlere son verilebileceği gibi çok önemli açıklamalarla 2023 Vizyon Belgesi’ni açıklamıştı. Biraz önce Milliyetçi Hareket Partisi adına konuşan arkadaşımız, sayın vekilimiz de özellikle üç temel noktanın altını çizdi. “Sözleşmeli öğretmenler kaldırılın.” dedi, “Öğretmenlere 3600 ek gösterge verilsin.” dedi ve özellikle de hem İYİ PARTİ’den arkadaşımız hem Milliyetçi Hareket Partisinden hem de Halkların Demokratik Partisinden arkadaşlar konuşurken de engelli 5 bin öğretmen alınması gerekirken talep edilen 1.250 kişinin sorununun çözülmediğinden bahsettiler.

Şimdi, özellikle Milliyetçi Hareket Partisi sözcüsünün bunları söylemesini önemsiyorum. Çünkü biz bugüne kadar söyledik, Millî Eğitim Bakanı olarak siz söylediniz ama Adalet ve Kalkınma Partisi bugüne kadar ne yazık ki bu konuda herhangi bir adım atmadı. Şimdi, buradan bir çağrı yapıyorum: Gelin, bu öğretmenlerin sorunlarını bu Komisyonunda önerelim, Genel Kurula Milliyetçi Hareket Partisi önermesini versin. Öğretmenlik meslek kanunu, 3600 ek gösterge, sözleşmeli öğretmenlerin kaldırılması,

engelli öğretmenlerin göreve hemen başlatılması konusunu biz Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak gerçekleştirelim. Bizim bu adımımızı sanırım Millî Eğitim Bakanlığı kadroları da, hem Bakanımız hem de kadrolarımız ayakta alkışlayacaktır. Gerçekten, Millî Eğitim Bakanlığı kadrolarınızı... Özellikle siz de üç dönem milletvekilliği yaptınız ve şu anda Millî Eğitim Bakanlığı sıralarında oturuyorsunuz, bence Adalet ve Kalkınma Partisinin de kurucususunuz. Bu konuda Milliyetçi Hareket Partisi “Evet.” diyor, Cumhuriyet Halk Partisi “Evet.” diyor, İYİ PARTİ “Evet.” diyor, Halkların Demokratik Partisi “Evet.” diyor; “Hayır.” diyeni lütfen hep beraber eleştirelim ve doğru bir noktaya getirelim diye düşünüyorum.

Bu bütçe sizin tespit ettiğiniz sorunları çözmeye yetmiyor, çok açık ve net. Adalet ve Kalkınma Partisi kurulduğunda ve ilk hükümet olduğunda Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin oranı ile bugünkü oranını sanırım bilmeyenimiz yok; karşılaştığımızda çok ciddi, yüzde 14 gibi bir azalma var. Bu azalmayla, eğitimin sorunlarını çözmek, öğretmenlerin sorunlarını çözmek ve bu işin üstesinden gelmek mümkün değil. Millî Eğitime ayrılan bütçedeki payın özellikle yüzde 73’ü personel gideri, yüzde 11’i de sosyal güvenlik devlet primi gideri. Yani bütçenin yüzde 84’ü hiçbir yatırıma ve eğitime yönelik alana ne yazık ki ayrılmıyor. 2020 bütçesinde eğitim yatırımlarına ayrılan payın yüzde 4,65’e düşmesini hiç kimsenin kabul etmemesi gerektiğini düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız efendim.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bitiriyorum.

Sayın Bakanım, On Birinci Kalkınma Planı’nda FATİH Projesi’nden hiç bahsedilmiyor. FATİH Projesi ne oldu? FATİH Projesi’ne harcanan 30 milyar dolar nereye gitti? Bunun hesabını biz Parlamentoda hangi koşullarda soracağız?

Bir de şunu söyleyerek bitirmek istiyorum: Öğrencilere verilen -500 lira- krediyi 550 liraya çıkardığımızı söylediniz, bu güzel. Peki, icralık öğrenci sayısını biliyor musunuz? Bu icralık olan öğrencilerin sorunlarını el birliğiyle çözmeliyiz.

İkinci olarak da geçen dönem atadığımız öğretmenlerden yaklaşık 5 bin öğretmen “Güvenlik soruşturması tamamlanmadı.” gerekçesiyle yaklaşık olarak üç aydır göreve başlatılmıyor. Bunların bir an önce göreve başlatılması konusunda girişimlerde bulunmanızı öneririm.

Saygılar sunuyorum.

Hayırlı uğurlu olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Karakaya, Sayın Aksu adına konuşacak.

Buyurunuz.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Komisyunun çok saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, Sayın YÖK Başkanımız, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanımız ve Bakanlık üst düzey yöneticileri, diğer kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bugün yine çok önemli bir kurumumuzun, Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesini görüşüyoruz. Çok güzel değerlendirmeler oluyor. Bunlardan inşallah hepimiz de istifade edeceğiz.

Ben birkaç konuyu zamanın elverdiği ölçüde dile getirmeye çalışacağım, bazı değerlendirmelerim olacak. Yani öncelikle biz burada bütçe görüşmelerini yapıyoruz. Bütçe dediğimiz zaman bütçenin gerçekten ne anlama geldiğini, sınırlarını belki çok net bir şekilde ortaya koyabilir ya da o bağlamda

düşünebilirsek değerlendirmelerimizden çok daha istifade edilir diye düşünüyorum. Biz bütçeyle aslında gelecek bir yıl içerisindeki faaliyetlerin rakamlaştırılmış yani mali bünyeye, mali yapıya da dönüştürülmüş hâlimden bahsediyoruz, mali planlarımız.

Tabii, rakamlaştırma bu planlarda neyi ortaya koyuyor? Ağırlıklı olarak da sınırlamayı ortaya koyuyor çünkü sonuçta kaynaklar sonsuz değil. Yani sonsuz kaynağımız olsa herkes herhâlde kafasındaki her şeyi gerçekleştirebilir. Asıl zorluğumuz, güçlüğümüz de burada. Bu anlamda, baktığımızda, aslında biz her yıl bu bütçe kanunuyla Türk milleti adına gayrisafi yurt içi hasılanın önemli bir kısmını topluyoruz, onu toplama yetkisi veriyoruz.

2020 yılı için gayrisafi yurt içi hasıla tahmini 4,9 trilyon TL. Bu tabii, önemli, devasa bir kaynak. Yani bir yıl içerisinde Türkiye'nin ürettiği tüm mal ve hizmetlerin parasal karşılığı. Biz bu parasal oluşum, üretim içerisinde yine önemli bir kısmı... Bu yıldan yıla değişmekle birlikte örneğin bu sene merkezî yönetim bütçemiz 1,1 trilyon, yüzde 25 civarında bir rakam. Bunu ne yapıyoruz? Gayrisafi yurt içi hasıladan topluyoruz. O toplama yetkisini burada aslında bütçe olarak konuşuyoruz ve yeniden dağıtıyoruz. Aslında 1,1 değil bu, daha az, yüzde 22,5'a denk gelir. Biz bütçenin o gelir kısmını ağırlıklı olarak topluyoruz. Gider kısmı ile gelir kısmı arasındaki farkta da aslında Hükûmete borçlanma yetkisi veriyoruz yani o kadar kaynağı harcama yetkisi veriyoruz.

Bu anlamda, buradaki asıl bütçe büyüklüğü tabii ki farklı kriterlerle karşılaştırılabilir, diğer ülkelerle karşılaştırabiliriz, OECD'yle karşılaştırabiliriz, geçmiş yıllarla mukayese edebiliriz, bunları artı-eksi değerlendirebiliriz ama tabii ki burada şu an görüştüğümüz kurumların yöneticileri bu büyüklüklerin sorumlusu ya da hesabını verecek durumda değiller. Onlar neyin hesabını verme durumundalar? Kendilerine tahsis edilen kaynağın, bugün örneğin eğitimle ilgili tahsis edilen yani o bir yıllık gayrisafi yurt içi hasıladan toplayacağımız 1,1'in ya da gelir kısmı daha düşük bir rakam, yüzde 19,6'lık kısmın içinden buraya ayırdığımız kaynak. Bu kaynak ne kadar? Toplam eğitimle birlikte, Millî Eğitim Bakanlığıyla birlikte ÖSYM, KYK, YÖK dâhil olmak üzere 177,5 milyar TL. Tabii ki bunun dağılımı bu anlamda önemli. Ben, işin doğrusu Sayın Bakana, Sayın Millî Eğitim Bakanımıza sormak istiyorum. Dolayısıyla, size tahsis edilen bu kaynağın -Millî Eğitim Bakanlığı için 125,4 milyar TL'yi- gerçekten amaç ve hedeflerinizi önceleyecek şekilde dağılımını yapabildiniz mi? Benim gördüğüm kadarıyla yine Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin yaklaşık yüzde 73'ü personel giderlerine gidiyor. Bu, karar almada etkili olunmayacak bir alandır. Yani bunu çok olduğu anlamında söylemiyorum. Personelle ilgili... Öğretmenlerin ekonomik durumu zaten ortada. Böyle bir yanlış anlaşılma olmasın ama yani karar almayla, yöneticilerin de yapacağı bir şey söz konusu değil. Tabii ki kaynağın devlet işlevleri arasında paylaşılması her ülkenin öncelikleriyle de alakalıdır. Burada bazı şeyleri de belki görmekte fayda var. Yani Türkiye kırk yıldır ekonomik kaynaklarından özellikle güvenlikle alakalı olarak, iç dış güvenlikle alakalı olarak ciddi kaynaklar ayırıyor ve kırk yıldır Türkiye terörle mücadele ediyor. Terörle mücadelede harcanan rakamlar, yine bölgesel durumumuzdan kaynaklanan ve -sığınmacılar için çok ciddi kaynaklar harcadık- bunlar bizim alternatif maliyetleri, fırsat maliyetleri son derece yüksek olan kaynaklardır. Yani alternatif ya da fırsat maliyetinden kastım şudur: Sadece yapılan harcama değil, bunların bir de alternatif kullanımlarından mahrum kalınmadan kaybettiğimiz gelirler vardır. O yönleriyle de baktığımızda hakikaten çok önemli bir durum. Bu anlamda, inşallah, bu Barış Pınarı Harekâtı'yla ve son dönemlerde izlenen politikalarla birlikte, Türkiye, beka sorunu olarak gördüğümüz özellikle bu FETÖ ve PKK terör örgütüyle ilgili olarak nihai noktaya gelecek; bunları önemli ölçüde öteleyerek kaynak noktasında da -inşallah- eğitime çok daha fazla kaynak ayırma imkânımız olacak diye düşünüyorum.

Sayın Bakanım, siz özellikle faaliyetlerle ilgili zaman zaman değerlendirmelerde bulunuyorsunuz ama ben işin ekonomik boyutuyla ilgili belki bir şeyi dikkate getireceğim. Biz, harcama ve maliyet dediğimizde aslında bunlar doğrudan doğruya aktivitelerle alakalı. Türkiye'nin en önemli sorunlarından bir tanesi de bu aktivitelerin yapılmasında, daha doğrusu aktivite değer oluşumu dengesinin ya da ilişkisinin gözardı edilmesi. Yani aktivite kaynak tüketir, tüketilen kaynak giderdir, harcamadır, her ne ad verirsiniz verin ama katma değer oluşturmayan, katma değere dönüştürmeyen aktivitenin tükettiği kaynak zarardır. Bu da bizim maalesef tüm sektörlerimizde ki eğitimde de bu var yani eğitim öğretime katkı sağlamayan birçok aktivitemiz var. Bu aktivitelerin eliminasyonu kaynak yönetimi açısından önemli bir etki oluşturacak diyorum.

Öğretmenlerimizin durumuyla ilgili Milliyetçi Hareket Partisi görüşünü Sayın Mustafa Kalaycı çok ifade ettiler, ben tekrar etmek istemiyorum. Yani hakikaten öğretmenlerimizin moral ve motivasyon açısından durumu önemli.

Yine, bir başka konu, çok fazla gündeme gelmedi, üstü kapalı söylendi zaman sıkıntısından dolayı, değerli Komisyon üyelerinden söyleyenler oldu ama. Özellikle teknolojik gelişmenin son dönemlerdeki yani bu yapay zekâyla da ilişkilendirdiğimizde işte Endüstri 4.0'ı geçtiğimiz yıllarda ağırlıklı olarak paylaştık, "nesnelerin interneti" dediğiniz konular, makinelerin öğrenmesi yani bunlarla ilgili birçok konuyu gündeme getirmeye başladı. Bunlar, gelecekteki istihdam piyasası, iş piyasası açısından da son derece önemli hususlar. Tabii, eğitimde bugün aldığımız kararların sonuçları yirmi yıl sonrasıyla alakalı, bunları kestirmek, bunlarla ilgili bugünden kesin bir şeyler söylemek belki mümkün değil ama o amaçlara uygun olarak eğitim ve öğretimin planlanması, doğal olarak sizlerin yapacağı çalışmalarla alakalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayabilir misiniz efendim.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Başkan, aslında söylenecek çok şey var, zamanın sınırlı, kısıtı olduğunu biliyoruz. Herkes her şeyin farkında, önemli olan bunları uygulamaya yansıtılabilmektir diyorum.

Ben bu bütçenin Millî Eğitim Bakanlığımız için, Türk milleti için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Bir de bir şeyi hemen eklemek istiyorum: Biz sadece Millî Eğitim Bakanlığına verilen bütçeler üzerinde konuşuyoruz, çalışmalar, raporlamalar o yönde eğitim maliyeti açısından. Aslında ülkenin eğitim maliyeti boyutu -biz toplamda bu fonksiyonla ilgili ne kaynak tüketiyoruz, buralardaki artılar, eksiler- üzerinde bir çalışmanın yapılmasının ve bu konuda bir talimat vermenizin de önemli olduğunu düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGIN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, Millî Eğitim, elbette geleceğimiz; Millî Eğitim, yarınlarımız. Bu anlamda, başlıklar hâlinde birtakım değerlendirmelerde bulunmak istiyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı için bütçeden ayrılan paydan başlamak istiyorum. Mesela son üç yılda sürekli gerileme içerisinde. 2018 yılında yüzde 17,66 olan bu pay, içinde bulunduğumuz yıl yüzde 16,81 iken 2020 yılı için teklif edilen tutarın bütçe içindeki payı yüzde 16,1'dir. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi içinde eğitim yatırımları için ayrılan paya baktığımızda ise gerileme içinde olduğu net bir şekilde görülmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay ise 2002 yılında yüzde 17,18 iken bu oran, 2018'de yüzde 8,38'e, 2019'da da yüzde 4,88'e düşmüş ve 2020 için yüzde 4,65 olarak teklif edilmiştir. Yani Millî Eğitim Bakanlığı eğitim yatırımı yapmaktan vazgeçme noktasına gelmiştir. Eğitim yatırımlarının gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki payına bakmak, Bakanlığın eğitim politikalarına verdiği önemi göstermek açısından daha anlamlı olacaktır. Eğitim yatırımlarına ayrılan bütçenin gayrisafi yurt içi hasılaya göre oranı 2018'de yüzde 0,21 iken 2019'da yüzde 0,13; 2020'de de yüzde 0,12 olacaktır. Bu oranlar, eğitimin gelişmesini sağlayacak olmaktan çok uzaktır.

Yine, ülkemiz açısından çok önemli olan fakat AKP iktidarları tarafından hep değersiz bulunan bir başka alan da üniversitelerdir. 2003 yılından bu yana devlet üniversitesi sayısı 2,5 katına, öğrenci sayısı 2 katına ulaşmış olmasına rağmen üniversiteler için ayrılan pay azalma eğilimindedir. YÖK ve üniversitelerin bütçeleri toplamı gayrisafi yurt içi hasılası içerisindeki payı 2018'de 0,79 iken bu oran 2019'da yüzde 0,74 ve 2020'de yüzde 0,73 olarak hesaplanmaktadır.

Sayın Bakan, üniversitelerin asli fonksiyonlarını yerine getirebilmeleri için tam bir idari ve mali özerkliğe kavuşturulması, üzerlerindeki baskıya son verilmesi, fikir özgürlüğünün tam anlamıyla kullanılabilmesi bir ortam yaratılması, bilim ve teknoloji üretimine yönelik olarak ihtiyaç duyulan tüm tedbirlerin alınması ve gerekli ortamın yaratılması gerekmektedir. Bu çerçevedeki ilk aksiyon, barış akademisyenleriyle ilgili olmalıdır.

Diğer bir konu, artık Bakanlık projeye ilgili olarak ne bir bitiş tarihi açıklıyor ne de projenin hangi aşamada olduğunu söylüyor, biraz önce de konuşuldu. Tablet dağıtılıyor mu, bilmiyoruz; FATİH Projesi bitti mi, bittiyse devletin toplam zararı nedir Sayın Bakan? Bu projeye ilgili kafa karışıklığının mutlaka giderilmesi önemlidir diye düşünüyoruz.

Taşımali eğitim ve kapatılan okullara gelince, eğitim sorunlarının başında, taşımali eğitim ve kapanan köy okulları geliyor. Bu sorunlar atanamayan öğretmenler çerçevesinde düşünüldüğünde daha da hazin bir hâl alıyor. 42.351 merkezden 17.234 okula toplam 1 milyon 218 bin 581 öğrenci taşınmaktadır Sayın Bakanım. 2013 yılında 825.090 olan taşıma kapsamındaki öğrenci sayısı 2018'de ise 1 milyon 338 bin 672 olarak gerçekleşmiştir. Taşımali eğitim için yapılan yemek dâhil toplam ödeme tutarı ise 2013 yılında 962 milyon 668 bin iken 2018 yılında da 2 milyar 514 milyon 916 bin TL'ye yükselmiştir. Öğrenciler için tam bir eziyet olan bu uygulamanın bize göre geçerli hiçbir açıklaması bulunmuyor. Bunun yanında 2002 yılından bu yana 17 bin köy okulunun kapatıldığı görülüyor. Bu durum 21'inci yüzyıl Türkiye için üzücü bir tablodur.

Sayın Bakan, bir de bir konu var: İntiharlar... Maalesef, hepimiz ve siz de üzülüyorsunuz mutlaka, kamuoyunda... Atanamadığı için inşaatta çalışırken düşen, ölen ve intihar edenlerle ilgili -ben hani ailelere de tekrar acılarını hatırlatmak istemiyorum- sadece bir elimde bir tomar dosya var. İnanıyorum ki sizler de üzülüyorsunuz atanamadığı için intihar eden öğretmen haberlerine. 2002 yılında 68 bin olan ataması yapılmayan öğretmen sayısı 2019 yılında 700 bine yaklaşmıştır. On yedi yılda KPSS'ye giren her 100 öğretmenden sadece 16'sı atanmıştır. Kangren hâline gelmiş bu sorunla ilgili olarak ivedilikle öğretmenlere 3600 ek gösterge hakkının verilmesi, kapatılan köy okullarının açılması ve taşımali

eğitim için birleştirilmiş sınıf uygulamasına son verilmesi tedbirleri hayata geçirilerek atama bekleyen retmenlerden en az 200 bininin atamasının hemen yapılması gerekmektedir. Türkiye’de ortalama retmen maaşları da OECD ortalamasının yarısından daha azdır Sayın Bakan.

Diğer bir konu: retmenler arasında kadrolu, sözleşmeli ya da ücretli retmen ayrımı yapılması doğru değildir. Eğitimde yaşanan nitelik bozulmasının en temel nedenlerinden biri, retmen alımında güvencesiz istihdam politikalarının benimsenmesidir. Tüm retmenler kadrolu ve güvenceli olmalıdır. Köy okullarının kapatılması, yatılı ilköğretim bölge okullarının yatılı bölge ortaokullarına dönüştürülerek sayılarının ve kapasitelerinin azaltılması, özellikle yoksul aile çocuklarının vakıf, dernek ve cemaatlerin yurtlarına ve okullara teslim edilmelerine neden olmaktadır Sayın Bakanım. Son dönemlerde yaşanan cinsel istismar, yurt yangınları ve kazaları gibi olaylar eğitim sistemine yeni bir toplumsal sorun olarak girmiştir. Cemaat ve tarikatların yurt amalarına izin verilmemelidir. Vakıf, dernek, tarikat ve şahısların yurt açma izinleri iptal edilmeli, kaçak olarak faaliyet gösterenlerin hızla kapatılması sağlanmalıdır.

Sayın Bakan, 5018 sayılı Kanun’un “denek üstü harcama” başlıklı 70’inci maddesine aykırı bir Şekilde Millî Eğitim Bakanlığı, 32 milyar lira başlangıç deneginin yüzde 34’ denek üstü harcama gerçekleştirmiştir. Bu konuda sizden bir açıklama bekliyoruz. Yine, Bakanlığın il ve ilçe müdürlükleri ile Bakanlığa bağlı okul ve kurumlar tarafından yasal dayanağı olmaksızın açılan ve bte dışında yönetilen çok sayıda banka hesabı bulunduğu tespit edilmiştir Sayıştay raporlarında, bu konuda da bir açıklama bekliyoruz.

Sayın Bakan, bir diğer konu otizm. Otizmin görülme sıklığından hareketle -ki bugün her 58 çocuktan 1’i otizmliler doğuyor- ülkemizde 0-18 yaş arası 350 bin otizmliler çocuğumuz var. Eğitime ulaşanların sayısı sadece 27 bin, o da Aksaray’daki gibi. Aksaray’da bu çocuklarımıza eğitim verenler ise bir ay sertifika almış, psikoloji bölümü, muhasebe bölümü ücretli retmenler. Hâlbuki otizmde tek are, erken başlayan, sürekli olan, haftada en az kırk saat olması gereken nitelikli eğitimidir. ABD’de eğitimle bağımsız hayata tutunma yüzde 50, Hollanda’nın 17 milyon nüfusu var, yüzde 40’ını lise mezunu yapabilmiş. Bizde ise lise mezunu sadece 532. Bu sayı gösteriyor ki otizmliler bireylerin eğitimi konusunda sınıfta kaldık. Haftada iki saat eğitim gören otizmliler çocuklarla haftada kırk saat eğitim gören çocuklara aynı soruyu soruyorsunuz Sayın Bakan, bu vicdansızlıktır. Uzmanlara göre otizmliler bireylerin otizmliler olmayan bireylerle mümkün olduğunca birlikte olması, ayrıca otizmliler bireyler nitelikli, kesintisiz, yoğun bir eğitim verilmesi hayati bir öneme sahiptir. Bu husus hem yasal hem de bilimsel gerçekliktir. Basına yansayan haberlere göre ülkemizde 19 bin özel eğitim retmeni açığı vardır ancak özel eğitim gibi hassas bir alanda maalesef başka alanlardan mezun niversite mezunları ücretli retmen olarak çalıştırılmaktadır. Oysaki şu anda atama bekleyen hazır 4 bin, alan mezunu vardır. şehir hastanelerine 10 milyarca lira gereksiz ödeme yapan, Ali Ağaoğlu’na sıklığında 1,7 milyar lira verebilen iktidar 4 bin mezunun atanmasını hemen yapabilecek bteyi de oluşturabilecektir.

Aksaray’da yaşanan olaya ilişkin Sayın Bakan, konuya hassasiyetle yaklaştığınızı söylediniz ve münferit olduğunu söylediniz, basından öyle rendik. Sayın Bakan, şunu söylemek isterim ki bu durum hassasiyet konusu değildir. Meclisimizde bu konuda yürütülen Komisyon alışmaları ve velilerden aldığımız geri dönüşlere göre üzülerek söylüyorum ki Aksaray’daki olay münferit değildir. Ülkemizde birçok okulda bu türden hadiseler yaşanagelmektedir. Bakanlığınızın lke genelinde kapatılan özel eğitim sınıfları ve velilerimizin sıkıntılı hakkında bilgisi var mıdır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Lütfen, tamamlayalım efendim.

SÜLEYMAN GİRGIN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Örnek vermek istiyorum Sayın Bakan, bir veliyi de tanıyorum Ankara'dan çünkü. Örnek burnumuzun dibinde, Ankara'nın merkez ilçesinde iki ay önce yaşanan ve bir velinin aktardığı olayı size anlatmak istiyorum. Şöyle ki Ankara'nın en büyük ilçelerinden yeni sayılabilecek bir okulda iki yıldır mevcut bulunan ve öğretmen ya da yer problemi de olmayan özel eğitim sınıfları velilere haber bile verilmeden kapatılmıştır. Konu hakkında velilere sadece okullar açılmadan dört gün önce gayriresmî ve vurdumduymaz bir kısa mesajla sınıfın kapatıldığı sonradan bildirilmiş, telefonla aramaya tenezzül edilmediği gibi alternatif bile sunulmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Son cümle Başkanım...

İşin en acıklı yanı ise bu özel eğitim sınıflarının kapatılmasını talep eden müdire hanımın eşinin Ağustos 2019'a kadar Millî Eğitim Bakan Yardımcılığı görevinde bulunmasıdır. Bu örnek bile Millî Eğitimin ve bazı idarecilerin otizmli çocukların eğitimine yönelik umursamaz bakış açılarını göstermektedir. Bu konuda somut ve nitelikli adımların acilen atılmasını talep ediyoruz.

Birkaç sorum olacak ve sonra bitireceğim Başkanım, çok kısa. Millî Eğitim Bakanlığının kaç öğretmene ihtiyacı vardır ve 2020 yılında kaç öğretmen atanacaktır? Öğretmenlere 3600 ek gösterge ne zaman verilecektir? Öğretmenlerin ek ders ücretleri ne zaman artırılabilecektir? İlkokulların yeniden beş yıl yapılması planlanıyor mu? Son olarak, çocuklar, karanlıkta okula gelip gidiyor Sayın Bakan. Pedagojik olarak bunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Enerji Bakanlığıyla görüşerek bu sorunu çözmeyi düşünüyor musunuz?

Bütçeniz hayırlı olsun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Girgin.

Sayın Bekaroğlu, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Çok teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önce usulle ilgili bir cümle kurmak istiyorum. Sağlık Bakanlığı bütçesini görüştük burada. Daha sonraki gün burada bir tartışma oldu "Sayıştay denetçisine sözleşmeleri verdiniz mi vermediniz mi?" diye. "Verdik." dedi. Şimdi bakıyoruz, bir gün önce Sağlık Bakanlığının bütçesinin görüşülmesine saatler kala Sayıştay bir yazı gönderiyor Sağlık Bakanlığına: "Kendisine teslim edilen belgelerin yeterli ve uygun olduğuna..."

Değerli arkadaşlarım, bu, çok şaibeli bir iş ve çok merak ediyorum, bu Sayıştay raporunda "Belgeler verilmedi, sözleşmeler verilmedi." diye yazan denetçiye ne oldu? Değerli arkadaşlarım, böyle devlet yönetilir mi; bunu takdirlerinize arz ediyorum.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; bu Kabinede çok sayıda, mesleğinde, alanında başarılı olmuş insanlar var; Turizm Bakanı, Sağlık Bakanı, Tarım Bakanı, Millî Eğitim Bakanı, Ticaret Bakanı filan yani. Tamam, güzel, Cumhurbaşkanı böyle takdir etti. Ben merak ediyorum, bunların her biri iş adamı, belli bir şeyi yönetiyorlardı. Kendi alanlarındaki ticaretleri devam ediyor mu? Mesela siz ne yaptınız hisselerinizi? Haber "Oktay Selçuk'a devretti." Bu, çok tartışmalı bir şey. Yani bir taraftan özel okullarla ilgili kararlar alacaksınız, öbür taraftan da özel okul sahibi olunacak, bu çok etik bir şey olmadı diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, daldan dala atlayarak gideceğim, iki tane konu üzerinde duracağım esas. Yükseköğretim Kurulu Sayıştayın raporlarına hiç cevap vermemiş. Takmıyor mu? Ne yapıyorsunuz? Verdiniz mi?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Verdik.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Güzel. Bu rektör atamalarıyla ilgili gerçekten bir değişiklik yapmayı düşünüyor musunuz? Sayın Başkan, bu rektörler felaket ya.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Kurum Başkanı direkt atıyor Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Türkiye'nin her tarafından nepotizmin şeyleri geliyor ya; akraba, eş dost memur yapılıyor, şu bu.

Bakın, bir rektör Kıbrıs'ta ne dedi biliyor musunuz Sayın Başkan. Kıbrıs'ta 2 üniversite, evlenme anlamına geliyor bu "Tabii, biz kocayız, biz erkek tarafıyız." Bir rektör, İTÜ Rektörü... Bunlarla ilgili bir şey yapın, rezil oluyoruz ya, ne demek "Erkek tarafıyız." Lütfen, rica ediyoruz.

YÖK'le ilgili çok şey var da eğitim hastaneleriyle ilgili birtakım şüpheler var, endişeler var, özellikle İstanbul'daki eğitim hastaneleriyle ilgili, eğitim hastanelerinin kapatılacağıyla, şehir hastanelerine doktorlarının devredileceğiyle ilgili. Gerçekten, tıp eğitimiyle ilgili bu şekildeki tasarrufların ne anlama geleceğini muhtemelen aranızda tartışıyorsunuzdur. Ben de endişe olarak size aktarmış olayım.

Özel okullar tercihtir de -özel okullarla ilgili- bu Hükümet geldiğinde yüzde 2'lerde olan özel okulların şeyinin yüzde 25'e ulaştığına dair bilgiler mevcut. Yani tercihtir filan ama bu iş, özel okul işi yani okullardaki bu fark gerçekten cumhuriyetin en önemli, en temel ilkesi olan eşit yurttaşlığa, fırsat eşitliğine aykırı bir şey. "Ya, işte, biz devlet okullarına da böyle yapıyoruz." Hayır, efendim, özellikle yeni başlayanların, ilkokuldan, ortaokuldan, oradan beri insanların ayrılması... Bir tarafının yolu -sizin yolunuz- bu taraftadır, siz burada bulunduğunuz zorluklar içinde, sıkıntılar içinde çamur içinde kalın. Belli bir kesim ise dalga dalga gidiyor. Bakıyorum sizin üst düzey yetkililerinizin hiçbiri -biraz sonra değineceğim- imam-hatibe falan göndermiyorlar, hatta çok özel okullara çocuklarını gönderiyorlar. Bu sadece ekonomik olarak değil, fırsat eşitliği açısından yani gerçekten cumhuriyetin temel ilkesi eşit yurttaşlık açısından da çok ciddi bir yaradır; bunu bu şekilde bilelim. "Bizim diğer okullarımız da özel okullar kadar iyidir." filan, öyle değil, diğer özel okullar kadar iyi değil; bazı özel okullar hiç iyi değil, o da ayrı bir şey.

Değerli arkadaşlarım, YÖK Başkanından başlamışken, bugünlerde bir Şehir Üniversitesi tartışması var. Dindar, vicdansız olur mu? Olur, bal gibi olur. Halk Bankasını yönetenler dindar insanlardır muhtemelen, devlet bankası, siz atadınız, yaptıkları işi görüyor musunuz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ne yapmış Halk Bankası?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yaptıkları işi görüyor musunuz değerli arkadaşlarım?

Bakın, Şehir Üniversitesi eski Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun vakfının kurduğu bir üniversite. Ahmet Davutoğlu'nu savunacak pozisyona falan düşmüyorum, öyle bir derdim yok ama bir haksızlığın altını çizmek istiyorum değerli arkadaşlarım. Bu Şehir Üniversitesini kimse bana anlatmasın. Türkiye'de dünya kadar vakıf üniversitesi var Sayın YÖK Başkanı, Sayın Bakan, bunların durumlarını az çok biliyoruz; devletin kurduğu ve dünya kadar kaynak aktardığı üniversitelerde durumların ne olduğunu az çok biliyoruz ama Şehir Üniversitesi kısa zamanda önemli mesafeler kaydetmiş, Türkiye'nin gerçekten önemli, prestijli üniversitesi hâline gelmiştir; bunu hepimiz biliyorsunuz.

Şimdi, ne yapıyor? Evet, TMMOB “Burada tarihi binalar var.” diye bir dava açmış Danıştayda. 8 tane arsadan, 8 tane parselden biri üzerine açmış davayı, o davayı kazanmış. Şimdi, Halk Bankası “Sen benden 300 milyon TL borç alırken rehin olarak gösterdiğin ya da ipotek ettiğin bu parsellerin artık değeri kalmamıştır, hazineye geçmiştir. Dolayısıyla ben seninle bütün bu borç ilişkilerimi bozuyorum ve borçlarımı tahsil etmek için işlem başlatıyorum.” diyor. El koyuyor bütün hesaplarına, el koyduruyor, maaş verilemiyor, 1 kuruş para harcatılmıyor ama bakıyorsunuz, 1 tane parsel değil, 8 tane parseldir ve -diğerlerinin değeri de- en az 700-750 milyon TL'lik bir varlığı var. Bu varlığı nereden etti, kim bağışladı? Bu, ayrı bir tartışma konusudur. Bu, siyaseten bir üniversitenin, çok önemli bir kurumun katledilmesi, yok edilmesidir, yapmayın! Yani siyasi gücü, devletin gücünü, yargı gücünü siz muhaliflerinizi yok etmek için kullanma... Vergiyi silah olarak, bankayı silah olarak kullanıyorsunuz.

Dindar nesil... Ne dindar nesli arkadaşlar ya, böyle bir şey olur mu? Bunu tarih yazacaktır Sayın Başkan, bunu tarih yazacaktır. Size de sizden sonrakilerin yüzüne bu vurulacaktır. “Yargı yapıyor.” Yargı falan yapmıyor, öyle bir şey yok. “Banka yapıyor.” Banka falan yapmıyor, çok açık, çok net, banka yapmıyor. Oraya değer biçmek için insanlar gönderilmiş, burada bir parsel var, bunun değeri 1 milyar, bunu devlet almış, burada da benzer 8 tane parsel var, 1 kuruş etmez. Böyle yargı olmaz, böyle bilirkişi falan olmaz, bunlar ciddi bir problemdir. Yapmayın, ayıptır yani siyasi rakip olacak, bilmem ne olacak diye Türkiye'nin önemli bir kuruluşunu, önemli üniversitesini -oraya doğru gidiyor- yok etmeyin, doğru değil. Çok prestijli bir üniversiteye doğru gidiyor, gerçekten gidiyor yani Bilkent gibi Bilgi Üniversitesi gibi -yani vakıf üniversitelerinden söz ediyorum- buraya doğru gidiyor, çok ayıp.

Değerli arkadaşlarım, ben şimdi bundan sonraki süreçte imam-hatiplerle ilgili konuşacağım. Ben 3 çocuğumu imam-hatip lisesinde okuttum, biraz da inat olsun diye okuttum. Çocuklarımdan biri -işte kız çocuklarıydı- üniversiteye girdi, işte bitirmek üzereydi, başörtüsü kavgası çıkınca son zamanlarda peruk taktı, okulunu bitirdi. Küçük kızım orta kısımdan ayrıldı, şeye gitti. Ortanca kızım üniversitede okuyordu yani imam-hatipten sonra istediği ideal okulu kazandı, Mimar Sinan Üniversitesinde sosyoloji okuyordu. Geldiler işte, 28 Şubatın o gaddar döneminde işte başörtüsü probleminden dolayı çocuğum okulunu terk etti; iki sene uğraştı olmadı, işte Viyana'larda, şuralar buralara gitti ama okudu Allah'a çok şükür. Kimseye düşmanlık falan beslemiyorum, bu ülkenin yaşamış olduğu ciddi problemlerden bir tanesi. Aslında dindarlık kavgası filan değildi, imam-hatip kavgası değildi; bu kavga, apaçık bir iktidar kavgasıydı. Bir dönem yeni bir dalga geliyordu Anadolu'da, belliydi ki iktidara doğru uzanacaktı, başka bir elit seçkin iktidarı kaybetmek istemiyorlardı. O benim kızım gibi, 16-17 yaşındaki üniversiteye giren çocuğum gibi insanlar bu kavganın malzemesi yapıldılar, yaralandılar o insanlar. Nasıl bakıyor şimdi, ölçmeye çalışıyorum, nasıl bakıyor bu ülkeye acaba, bu ülkeyi yönetenlere nasıl bakıyor? Bilmiyorum, binlerce insan nasıl bakıyor, onu bilmiyorum ama aynı şey bugün yapıyor değerli arkadaşlar, tersten aynı şey bugün yapıyor.

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım efendim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Biraz beş on dakika... İmam-hatip meselesi önemli bir mesele. Bir cümle söyleyeceğim, bu cümle hepimizin ihtiyacı var.

Hâlâ neden fen liseleri değil de imam-hatip okulları destekleniyor diye şeyler çıkıyor. İşte eski Genelkurmay Başkanımız “Ne oluyor kardeşim, imam-hatiplerin sayısını niye artıyor?” filan. Değerli arkadaşlarım, -bizim arkadaşlara da söylüyorum- yahu mesele imam-hatip okullarının artma meselesi filan değil. Bu konuyu mutlaka ve mutlaka iktidar savaşının aracı olmaktan çıkarmamız gerekiyor, geçmişte yapıldı, şimdi Sayın Cumhurbaşkanı yapıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Nasıl yapıyoruz?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Dindar nesil, imam-hatip nesli, şu kadar milyon insanlar, biz filan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın efendim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, değerli arkadaşlarım, ilgisi olmayan alanlarda sadece işte EĞİTİM-BİR-SEN size yol veriyor Sayın Bakanım, sadece imam-hatipler bütün okullarda müdür olmuyor, ilgisi olmayan dünya kadar alanlarda şeyler var, bunlar yanlış.

Bitiriyorum, bitiriyorum.

BAŞKAN – Lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Din eğitimiyle ilgili bir şey yapacaksak şu imam-hatiplileri oturup bir gözden geçirmemiz gerekiyor. Bu imam-hatipler ne dindar nesil yetiştirir, yok öyle bir şey. İnternet kafelere kaç kişi gidiyor biliyor musunuz, kaç çocuk gidiyor biliyor musunuz Sayın Bakanım? 7,5 milyon çocuğumuz gidiyor. Yüzde 27,4 oldu gençlerde işsizlik. Bakın, imam-hatip okulları dindar insan filan yetiştirmiyor, böyle bir şey yok. Zaten belli, çocuklar okulları kazanamıyorlar, giremiyorlar, perişan oluyorlar, bu bir iktidarı pekiştirme ve sürdürme aracı hâline geldi. Bunlar doğru değil, uyarın, uyarın Sayın Cumhurbaşkanını, bunlar doğru değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayınız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bunun yerine, Türkiye’de bugünkü koşullara uygun, şartlara uygun, bilime uygun, akla uygun, dine uygun, geleneğe uygun bir din eğitimi yöntemini bulun Sayın Bakanım ya, yetkinsiniz siz bu konuda; bulun, cesur olun. Bulun ve bu imam-hatip şeyinden, bu kavgadan bu ülkeyi, bu gençleri kurtarın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir dakika daha vererseniz...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Milyonlarca genç benim kızım gibi yaralanıyor. İmam-hatip ihtiyacımız varsa onlarla ilgili elbette kurumlar açılır. En iyisini açın, ona buna düşürmeyin bunu, devlet yapsın, en iyisini yapsın. Ama lütfen bu çocuklar -milyonları buldu, milyonları geçti- diğer çocuklarla yani... Cumhuriyetin kaçınıcı yılına geliyoruz, şunu bir kaldıralım yani öğretmen-imam kavgası, imam-hatip-köy enstitüsü kavgası... Bunu bir kaldıralım ya, yorulduk, vallahi yorulduk. Binlerce, milyonlarca gencimizi, insanımızı sakat bıraktık bu sebepten dolayı. Dolayısıyla imam-hatip konusunu masaya yatırın, cesur bir şekilde ortaya koyun. Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı Sayın Kılıçdaroğlu bu konuda size ciddi destekler verecektir.

Teşekkür ederim efendim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, aynı şeyleri ben söyleyince arkadaşlar ayağa kalkıyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Samimiyet çok önemli Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynı şeyleri söyledik.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, ben de benden önceki arkadaşlarım gibi sizin şahsınızda teşkilatınızı, yardımcılarınızı, kadrolarınızı saygıyla selamlıyorum.

Sunumunuzda şunu söylediniz, dediniz ki: “Eğitim, zamanın ruhuna uygun olarak değişen ve gelişen birikim ve tecrübeler ışığında yenilenen bir süreçtir. Eğitim, insani ve ulusal hedeflere ulaşmanın, tüm alanlarda gelişme sağlamanın ve toplumsal adaletin vazgeçilmez bir unsurudur. Eğitimin temel amacı duygu, bilgi ve becerilerin bir parçası olmak suretiyle insanın kişisel ve mesleki gelişimine yardımcı olmaktır. Bir nesil yetiştirmenin bir medeniyet inşa etmek olduğu gerçeğinden hareketle inisiyatif alan, eleştirel düşünen, iletişim becerisi yüksek, girişimci ve yapıcı bireyler yetiştirmek toplumsal kalkınmanın en önemli dinamiğini oluşturmaktadır.” Yüzde yüz katılıyorum ve ben salonda bunun altına imza atmayacak hiçbir kişinin olduğunu da düşünmüyorum fakat bizim toplumumuzda maalesef şöyle bir hastalık var: Bu hastalık ele geçirme hastalığı, gençlerin beynini nasıl kontrol edebilirim gayreti. Bu perspektiften hareket edince burada yazılan ve herkesin de altına imza atmakta hazır olduğu ve kabul ettiği şey maalesef bir türlü gerçekleşmiyor.

Hukuk ve eğitim sisteminin siyasal görüşlerden yüzde yüz bağımsızlaştırılması pek mümkün değil fakat bunu yüzde yüze yakın olarak gerçekleştirmiş insanlar var, toplumlar var, topluluklar var ancak bu, kalkınmış ülkelerde bir ölçüde biraz önce dediğim gibi başarılıdır. Oradaki siyasetçiler, politikacılar uzun zaman içinde edindikleri tecrübeler ışığında siyasal görüşü ne olursa olsun iyi tasarlanmış bir hukuk ve eğitim sisteminin uzun dönemde yaratacağı değer farkındalar ama biz toplum olarak henüz bu farkındalık noktasına gelebilmiş değiliz. Biz atı kendimize göre kişnetmenin yollarını arıyoruz, bunda da çoğu kez başarılı oluyoruz ve sonuçta da geldiğimiz noktada tahterevallı oynuyoruz. Birileri yetkiyi eline alıyor, yasaları kendine göre kişnetiyor ve karşı tarafa birtakım olumsuz eylemler yüklüyor ve biz bundan şikâyet ediyoruz, gün geliyor hesap değişiyor, bu kere biz şikâyet ettiklerimizin şablonunu aynen uyguluyoruz, onlara uyguluyoruz. Böyle bir kafa yapısıyla, böyle bir ele geçirme kültürüyle biz bir yere varamayız.

Sayın milletvekilim biraz önce söyledi, 28 Şubat döneminde beş yıllık ilkököl eğitimi sekiz yıla çıkarıldı ve biz bunlara itiraz ettik; arkasından 28 Şubat gibi -aynı dönemde oldu- bir süreç yaşadık. Ben Atatürk Orman Çiftliği'nin etrafında “El Ele Zinciri” diye eyleme katıldığımı hatırlıyorum; ben de başörtülü mağdur 2 kız babasıyım fakat maalesef geldiğimiz nokta itibarıyla biz şu anda beyefendinin dediği gibi buralardan ders çıkarıp da bu toplumu nasıl daha demokratik hâle getirebiliriz, nasıl aynı düzlemde buluşabiliriz ve başarızın hesabını kitabını yapabilmiş, aynı noktaya gelebilmiş değiliz. Benim o “El Ele Zinciri” eyleminde bağıra bağıra bağıra boğamızın telleri şişti YÖK Kanunu'nu eleştirirken fakat bekliyordum ki bu şey değiştiğinde YÖK Kanunu değişecek. Fakat maalesef YÖK Kanunu noktası, virgülden değiştirilmeden uygulandı; demek ki mesele YÖK Kanunu değilmiş, mesele zihniyetmiş, YÖK Kanunu'nu kendime göre nasıl kişnetebilirimmiş mesele; mesele buymuş. Dolayısıyla varabildiğimiz, gidebildiğimiz bir yer yok. Aynı şeyi yine imam-hatiplerde görüyoruz; bu ülkenin ekonomisi, üretimi ve iş gücünü imam-hatip okullarının nârında yaktı. Onların puanını aşağıya çekmek suretiyle bütün meslek okullarının puanını aşağıya çekti ve Türkiye'deki mesleki eğitimi tarumar etti ama bugün geldiğimiz noktada da o gün geldiğimiz noktadan çok farklı bir noktada değiliz. Ben, yeryüzünde hiçbir öğretinin “Hırsızlık yap, aldat, aldan, kamu malını çal.” dediğini düşünmüyorum, böyle bir sistem yok; ne herhangi bir dilde ne herhangi bir felsefi sistemde ne ahlak sisteminde böyle bir şey yok. İnsanoğluna bütün inançlar “Çalma.” diyor, “Çaldırma.” diyor, “Öldürme.” diyor, “Aldatma.” diyor, “Aldanma.” diyor. Bunlar evrensel değerler. Ama biz, Müslümanlar olarak -kendi adıma konuşayım, içimizde farklı arkadaşlar var- bunları yaparken Allah adına yaptığımız için, onu tanıdığımız, bildiğimiz için cennete gitmek istediğimiz için, bu evrensel değerleri Allah adına yaptığımızı düşünürüz ve aklımıza sürekli not ediyoruz. Ama etrafımda benim Hristiyan da var, Musevi de var, ateist de var,

onlarda da bu evrensel değerler var. Dolayısıyla bu evrensel değerlere gelindiğinde, ben dünyada bunun faydasını görüyorum. Ahirette onun hesabını soracak olan Allah, onu ben bilmiyorum. Ama bu dünyada bunun faydasını görüyorum. Ateist bir komşumda eğer bu ahlak varsa canımı, malımı, ırzımı rahatlıkla koruyabiliyorum, bir Ermeni varsa koruyabiliyorum, bir Hristiyan varsa koruyabiliyorum. Bunlar evrensel değer.

Nitekim, ben size bir şey okuyacağım, Bismillahirrahmanirrahim, Kur'an-ı Kerim'den Maûn suresi: "Gördün mü o hesap ve ceza gününü yalanlayanları? İşte o, yetimi itip kakan, yoksula yedirmeyi özendirmeyen kimsedir. Yazıklar olsun o namaz kılana ki onlar namazlarını ciddiye almazlar. Onlar namazlarıyla gösteriş yaparlar. Ufacık bir yardıma bile engel olurlar." Bu, Kur'an'ı Kerim'de Cenab-ı Hakk'ın söylediği...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şehir Üniversitesini yıkarlar.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bu ayet niye indi, nasıl indi? Elmalılı Hamdi Yazır'ın tefsirinin son cildinde uzun bir bölüm var, oradan herkes bakabilir. Dolayısıyla söylemek istediğim şey şu: Bu ele geçirme kültürü bizde olduğu sürece bizim demokratik bir toplum yaratmamız, yaşatmamız mümkün değil. Bütçeyle ilgili olarak tabii, söylenecek çok şey var fakat bizim asıl meselemiz bu. Eğer bu sorunu dört başı mamur çözüp demokratik bir toplum yaratamazsak... Demokrasi mükemmel bir sistem olmayabilir ama insanoğlunun bulunduğu en kötü olmayan sistemlerden bir tanesi, kavga, dövüş etmeden, iktidarın el değiştirmesinin başka bir yolu yok burada; belli sürelerle millet iradesini ortaya koyuyor. Millet yanlıta birleşir mi? Birleşir. Doğruda birleşir mi? Birleşir. Ama kavga etmememin yolu, belli süreyle, dört yıl süreyle iktidara, bir siyasi görüşe yetki veriyoruz ama dört yıl sonra beğenmezsek değiştirme hakkımız var. Dolayısıyla bizim ne yapıp yapıp bunu... Dolayısıyla ben Bakanlık bütçesine bu açıdan bakıyorum. Eğer Bakanlık millettten aldığı, topladığı vergilerle yaptığı bu harcamaların sonucunda böyle bir değerler sistemini benimsemiş, özümsemiş toplumsal yapı oluşturamazsa harcadığımız paraların hepsi çöpe gitmiş demektir.

Bütçenin yapısına baktığımızda çok şey söylenebilir. İşte, eğitimin bütçenin toplamından aldığı paya bakabiliriz, bütçenin millî gelirden aldığı paya bakabiliriz. Onlarda azalmalar var, eksilmeler var, vesaireler var. Bunların üzerinden gelinebilir. Ekonomiyi rayına oturturuz, büyümeyi sağlarız. Bu 724 milyarı gelecek sene 950 milyara çıkarırız, bunları daha da iyileştirebiliriz. Fakat bu iyileşmenin olabilmesi için bunun, başta söylediğim mutlaka ve mutlaka olması lazım.

Nereden başlamamız lazım? Aşağıdan yukarıya doğru mu, yukarıdan aşağıya doğru mu? Bence ikisinin birlikte gitmesi lazım dolayısıyla işin öğretmenden başlaması lazım. Bu bağlamda, öğretmen arzında da bir sıkıntı var şu anda, öğretmen talebinde de bir sıkıntı var. Biraz önce söylediğim konuya geri dönecek olursam değerler eğitimi verilmesine ilişkin iş birliği protokolüyle varılmak istenen hedef eğer öğretmen yetiştiren kurumlarda o öğretmenlere verilemiyor ise günde sekiz saat, altı saat öğretmen sınıfta bu değerleri aktaracak kabiliyete sahip değil, eksik geldiyse bunu da dışarıdan başka kurumlarla, başka derneklerle vesairelerle... Biz maalesef, cemiyeti böldük ve cemaatten böldük. Cemiyetin bölünmemesi lazım, cemiyetin birlik olması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız efendim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Lütfen bir iki dakika daha verin.

BAŞKAN – Buyurun efendim, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Dolayısıyla bu varılmak istenen değerler sisteminin verilmesine ilişkin iş birliği protokolü çerçevesinde yapılmak istenen şeyin öğretmen yetiştiren müesseselerde öğretmenlere verilmesi lazım, biraz önce ilk konuşan arkadaşım da aynı şeyi söyledi. Eğer onu vermezsek biz yine, dışarıdan ele geçirmeyi reform sanan bir zihniyetle devam edeceğiz. Bugün biz varız, o kurullar gelirler, öğrencilerin beynine, aklıma hükmetmeye; yarın siz gidersiniz, biz geliriz, biz de başka bir şey yaparız; döner dururuz, kısır bir döngünün içerisine gireriz. Onun için bence bunların ortadan kaldırılması lazım.

Üniversitelerle ilgili de bir iki şey söylemek istiyorum. Rahmetli Necip Fazıl şunu derdi: Üniversiteler akla gelebilecek en olmanın bile söylenebileceği yerler. Orada insanlar savaşır. Neyle savaşır? Makaleleriyle ve kalemleriyle savaşır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben bir makale yazarım, bir akademisyen yazar, bir akademisyen ona cevap verir, bir başka akademisyen onu eleştirir ve sonuçta, üç ay sonra, üç yıl sonra, beş yıl sonra o makaleden hareketle çıkan en akla gelmedik, en saçma fikir bile bir yerde şeyini bulabilir. Dolayısıyla üniversiteye bu zihniyetle yaklaşmadığımız sürece üniversitelerin üniversite olması mümkün değil. Dünyada her ülkede baktığımızda bilgi üreten 3-5 tane üniversite var. O bilgiyi üreten diğer üniversiteler, o üniversitelerin ürettikleri bilgileri toplumun diğer kesimlerine öğretiyorlar, aktarıyorlar ve oradan da işte teknolojiye dönüşüyor, müteşebbise dönüşüyor. Dolayısıyla bizim şu anda bilgi üretebilecek 3-5 tane üniversitemizin olması lazım fakat maalesef ortalıkta böyle bir şey söz konusu değil. Eğer en -yani turnak içinde söyleyeyim- saçma fikrin bile tartışılmadığı bir üniversite varsa o üniversite “üniversite” adını hak etmiyor, edemez.

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayınız efendim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Dolayısıyla benim sizden istirhamım şu: Eğer üniversitelerin başarılı olmasını istiyorsak bir, üretilen makale ve o makalelere verilen referanslar ve o referanslardan hareketle hangi üniversite nereye geldi ve kaynakların da ona göre tahsis edilmesi gerekiyor. Şu anda böyle bir şey yok.

Ben son olarak şunu söyleyeyim: 2010 yılında iktisat alanında, Amerika Birleşik Devletleri’ndeki “citation index”e göre Türkiye’de ekonomi konusunda üretilen makalelerde en fazla referans verilen makalenin üretildiği yer Koç Üniversitesi idi, ikincisi Sabancı ile Bilkentti, üçüncü Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Araştırma ve Para Politikası Genel Müdürlüğüydü. Dolayısıyla eğer biz, bize gelecek yıl ve ondan sonraki yıllar üniversitelerin bu üretkenliğiyle ilgili, ürettikleri makaleler, o makalelere verilen referanslar ilgili sıralamaya girmezse yani yaptığımızın “Şu kadar harcadık.” “Bu kadar harcadık.” “Şu müesseseyi kurduk.” bunların hiçbir kıymeti yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Eğer bu ülke vatandaşından topladığı şeyi yerine getirecek ise, onun kıymetini alacak ise o zaman bütün bunların yapılması gerekir diye düşünüyorum.

Sayın Başkanım, biraz daha süre istirham ediyorum.

Sayın Hocam, 1416 sayılı bir Yasa var. Ben 1416 sayılı Yasa’ya göre elli yıl önce İngiltere’de okumuş birisiyim, yaşım 72 ve beni siz okuttunuz, Millî Eğitim Bakanlığı okuttu, Ticaret Bakanlığı adına okudum ama Merkez Bankasına geçtim, on yıllık mecburi hizmetimi devretmedikleri için ben

14 bin sterlin karşılığı olan 342.926 lirayı kanuni faizleri, avukatlık ücretleriyle birlikte 615 bin lira olarak devlete geri ödedim. Şu anda sizin aracılığınızla yurt dışına master ve doktora gönderilmiş öğrenciler var, onlar şu anda bu koridorlarda sürekli dolaşıyorlar ve çok mağdurlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 200-250 bin dolarlık yükleri var, gelirleri şu anda ortalama 24-25 bin dolar. Dolayısıyla gerçekten aileleri vesaireleri parçalanmış durumda. Bunların içinde haklı olanlar olabilir, haksız olanlar da olabilir. Ben şimdi bunu size vereceğim, lütfen buna bir eğilirsanız memnun olurum. Memnun olurum derken, Türk milletinin bir sorununu çözmüş olursunuz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum efendim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Keşke grup adına konuşsaydınız Sayın Yılmaz.

Şimdi, ben de Sayın Yılmaz gibi Millî Eğitim Bakanlığının bursuyla, daha doğrusu Millî Eğitim Bakanlığının 1416 sayılı Kanun’u kapsamında okumuş birisiyim, onu da söyleyeyim.

Evet, çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Cemal Öztürk, buyurunuz lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Çok teşekkür ediyorum.

Başkanı, Değerli Bakanım, Bakan Yardımcım, YÖK Başkanı, Yükseköğretim Kalite Kurulu Başkanı, ÖSYM Başkanı, değerli arkadaşlarım -tabii ki sizleri- değerli katılımcılar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün çok önemli bir Bakanlığımızın, Millî Eğitim Bakanlığımızın 2020 yılı bütçesini ve 2018 yılı kesin hesabını görüşüyoruz. Saat ondan beri konuşan arkadaşlarımız hakikaten katkılar yaptılar, istifade ettik; her birimiz, süremiz içinde, bir bütünün, doğrunun önemli parçalarını dile getirdik. Hani, bir replik vardı, “Eğitim şart.” diyordu ya şeyde, “Eğitim şart.” Ben de eski bir eğitimciyim, onu da bilmiyordunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmadığınız şey kalmamış Cemal ağabey.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet, öyle oldu maalesef. “Çok şey yapan hiçbir şey yapamaz.” derler. En sonunda siyasetçi olduk.

Ama 2005 yılında çok sevdiğim üniversiteden istifa etmek zorunda kaldım. Ben bir 28 Şubat mağduruyum, çocuklarım da öyle. Biraz önce Sayın Bekaroğlu dile getirdi. Tabii, bu hikâyemi sizinle paylaşacak değilim, çok uzun. 1997 yılı 28 Şubat hepimizin üzerinden buldozer gibi geçti. O yıllarda ben de Karadeniz Teknik Üniversitesinde İşletme Anabilim Dalında öğretim görevliydim, Sayın Bekaroğlu da Tıp Fakültesinde öğretim üyesiydi; onun çocuklarının yaşadıklarını benim çocuklarım da yaşadı.

Ben bir imam-hatip mezunuyum; 1969 yılında bir köy ilkokulunu bitirdim ve Giresun’a imam-hatibe gittim. Eğer imam-hatip olmasaydı okuyamayacaktım çünkü rahmetli babam kesinlikle imam-hatipte okumamda ısrar ediyordu, öğretmenim de öğretmen okuluna gitmemi istiyordu; arada kalmış bir çocuğun yaşadığı travmayı düşünün. Ama babama rağmen öğretmen okulu sınavına girdim -o zamanlar bu test şeyi yoktu hocam, ÖSYM henüz çıkmamıştı o yıllarda- bize sabahleyin kompozisyonda -kompozisyon olarak- sordular ki: “‘Bıçak yarısı iyileşir ama dil yarısı iyileşmez.’ sözünü açıklayın.” Tabii, ben bir köylü çocuğuyum, bıçak yarısını çok iyi biliyorum ama bu dil yarısı dilin neresinde çıkıyor bunu bir türlü, yarım saat çözemedim. Meğer babam gönül koymuş. Ve o dil yarısını izah edemediğim için öğretmen okulunu kazanamadım. Sonra imam-hatibe gittim, babamın

dediği gibi ve iyi ki de gitmişim; İkinci sınıf vatandaş muamelesi nedir, öteleştirmek nedir, itilmek nedir, bunu yaşadık. Başta, tabii, o günkü matematik hocamı hatırlıyorum; beni her derste döverdi. Aslında matematiğim 10'du, sınıfın en iyisiydim; geçenlerde de gittim, karnemi de aldım okuldan, hakikaten matematiğim 10. Bir gün beni çağırdı, şöyle yarı şaka yarı ciddi hakaret ederek dedi ki: "Bilmem ne herif, seni niye dövdüğümü hâlâ anlamadın mı?" Ben ağlıyorum, gözüm yaşlı, "Anlamadım öğretmenim." dedim. "Ailene söyle, seni buradan alsın. İmam mı olacaksın, cenaze mi yıkayacaksın? Sen niye fen lisesine gitmiyorsun?" Bakın, o gün; bu dediğim 1970 yılı. Sonra 1971 muhtırası oldu, ardından da imam-hatibin orta kısımları kapatıldı. Ben parasız yatılıya gittim, parasız yatılıda okudum. Sonra, Ecevit rahmetli oldu, Erbakan rahmetli oldu. O dönemki hükûmetin, kurulan koalisyonun ilk aldığı kararlardan birisiyle imam-hatiplerin orta kısımları açıldı ve imam-hatip okullarına da lise hakkı verilerek lise mezunu sayıldık; o dönemin ilk mezunlarından biriyim ben, lise edebiyat kolu. Ben işletme fakültesini kazandım. Okulun en yaramaz çocuğuydum; spor yapıyordum, futbolcuydum, şiir okuyordum, hatiptim ama parasız yatılıdaydım; okuldan kaçırıyorduk, pansiyondan kaçırıyordum, haşarı bir öğrenciydim. Biz o yıl 106 kişi mezun olduk, 96'mız üniversiteye girdi, 10 arkadaşımızın da yaşı çok büyük olduğu için -onlar Kur'an kurslarından gelmişti- onlar sınava hiç girmediler, imam oldular. Bizim içimizde şimdi çeşitli profesör arkadaşlar var, siyasetçiler var, valiler var, diplomatlar var ama o 96 kişi içinde eğitimciler de var. Bunu anlatmak ihtiyacı hissettim çünkü biz de ötelenmiş, itilmiş bir neslin çocuğuyuz.

Benim çocuklarım da imam hatip mezunu oldukları için 28 Şubat sürecinde birisi üniversite katsayı engelene takıldı; birisi orta kısımdan ayrıldı fen lisesine gitti, inşaat mühendisi oldu; birisi Kıbrıs'ta okudu ama son çocuğumu imam hatibe veremedim, hâlâ içimde ukdedir. İmam hatip bir ayrıcalık değil elbette. Çok özür dilerim, söylemek için bazı şeyler hazırladım ama şeyin akışı beni oraya getirdi.

Neticede Sayın Cumhurbaşkanımız "dindar nesil" dediği zaman ben onu anlıyorum çünkü o da bir imam hatip mezunu fakat ben olayı şöyle tercüme etmek istiyorum: "Dindar nesil" demek "dini dar" nesil demek değildir arkadaşlar. "Dini dar" ile "dindar"ı ayırmak lazım, ben ayırıyorum. Çünkü malzememiz insan, millî eğitimin ana gayesi insanı eğitmek; hayvan eğitmek değil, eşya eğitmek değil, robot eğitmek değil, bilgisayar eğitmek değil. İnsan psikolojik bir varlık. Bir doktor psikolog arkadaşım vardı -aramızda psikiyatrist arkadaşımız da var Mehmet Bekaroğlu, katılır mı bilmiyorum ama- o meslek taassubundandı herhâlde, bana bir gün dedi ki: "Hoca, hoca tıp psikiyatridir, gerisi veterinerliktir." "Ne demek istiyorsun?" Dedi ki: "Tıp, insanla uğraşır, insan psikolojik bir varlıktır, gerisi veterinerliktir." "Anlamadım." dedim. "Kalp koyunda da var ama insanın kalbi ile koyunun kalbi farklıdır." dedi. Şimdi, doğru yanlış tartışılır ama millî eğitimin preparatı, neyse, malzemesi, hedefi insan. İnsanı eğiteceğiz. Hükûmetimiz, hadi Hükûmeti bir tarafa bırakın, devletimiz... Ben bildim bileli AK PARTİ Hükûmetlerinin bu 18'inci bütçesi, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin de 2'nci bütçesi. Her bütçede en büyük payı oran olarak, bu sene azda olsa azalsa da -sizin dediklerinize ben de katılıyorum, bunu şartları, sebepleri var ama- eğitime ayırıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – S400...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bakın, önümdeki rakamları tekrar etmek istemiyorum ama 1 trilyon 95 milyarlık bütçenin 956 milyar gelir elde edeceğiz ama 1 trilyon 95,5 milyar gider yapacağız arada 139 milyarlık açık var, borçlanacağız bunu, o da sonuç böyle gelirse. Buradan da 177 milyarını arkadaşlar eğitime ayırıyoruz. Bu paralar milletin parası, bu paralar milletimizin verdiği vergiler, dişimizden tırnağımızdan artırarak eğitime veriyoruz. Eğitimde akşamdan sabaha sonuç alamıyoruz, çocuklarımıza da hepimiz yıllarca para harcıyoruz, mesai harcıyoruz ama neticeyi yirmi sene, yirmi beş sene sonra görmeye başlıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İşsiz kalıyorlar.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdi, devlet de milletten topladığı vergilerin yüzde 17'ye yakını -yüzde 16,1'ini, 16,2'sini, her neyse- eğitime ayırıyor. Biz, Millet Meclisi olarak bu bütçeyi kabul edeceğimiz, yetkiyi Sayın Bakana, Hükûmete vereceğiz ama aynı zamanda bunun da nereye gittiğinin, kör kuruşun hesabını önce Bakanlığımız ve bizler takip etmek zorundayız.

(Oturum Başkanlığına Sözcü Şirin Ünal geçti)

BAŞKAN – Sayın Vekilim, iki dakikanız kaldı, toparlayalım yavaş yavaş.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Paşam, bırakın konuşayım böyle yarım saat desem mümkün değil ama bana da birkaç dakika verirseniz toparlayacağım.

Dolayısıyla, Sayın Bakanım, ben sizin iyi bir eğitimci olduğunuzu biliyorum. Geçen yıl açıkladığınız o 2023 Eğitim Vizyon Programı'nda ben de vardım, bir eğitimci olarak sizi izledim. Hatırlarsınız, çıktınız, herkes bekliyor, orada binlerce insan var, dediniz ki: “Bana öyle bakmayın, bana elinde sihirli bir çubuğu olan sihirbazmışım gibi bakmayın.” Ben öyle hatırlıyorum, bu meyanda bir konuşma yaptınız ve ben etkilenmişim. Evet, size öyle bakıyoruz. Hakikaten bir sihirbaz değilsiniz, elbette değilsiniz ama 1 milyonun üstünde eğitim çalışanının, camiasının başındaki kişisiniz. Sizi Sayın Cumhurbaşkanımız seçti, getirdi. 300'e yakın milletvekili olmasına rağmen AK PARTİ Grubunda, dışarıdan, bu işin bilenini olarak, tecrübeli birisi olarak getirdi sizi. Dolayısıyla size güveniyor, biz de size güveniyoruz, böyle bir sorumluluğunuz var.

Niyetinizin iyi olduğunu biliyoruz, tahmin ediyoruz, ona inanıyoruz. “Niyet hayır, akıbet hayır.” derler. İnsanımızı eğitsek, eğitebilirsek biz insanlığa, Türkiye'ye en büyük hayrı yapmış oluruz. Dolayısıyla malzememiz insan ama insan robot değil, insan bilgisayar değil. İnsan, ruhuyla insan. Onun için, elbette arkadaşlarımız farklı düşünebilir ama din eğitimi, doğru din eğitimi bu topluma lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Eğer biz bunu vermezsek merdiven altı din eğitimi verilir ki sonuçlarını hep beraber gördük, bunu gördük.

Pozitivizm ne diyordu? “İlim dini yenecek.” diyordu, 19'uncu yüzyılın ilk yıllarında. Ama görüldü ki yenmedi. İşte Sovyetler dağıldı, ilk açılan müesseseler kiliseler oldu. Din bir ihtiyaçtır. Ben katılıyorum, vicdan önemli ama vicdan hiçbir zaman dinin yerini tutmaz. Bunu filozoflar tartışıyor, Schopenhauer'in meşhur tezi var “Vicdan dinin yerini tutabilir mi?” diye. Ama Jean Jacques Rousseau diyor ki: “Din eğitimi şarttır çünkü ilk insan aynı zamanda ilk peygamberdir.”

Ben sözü şöyle bağlamak istiyorum: Ben Müslüman'ım, saygı duyuyorum, Garo Hristiyan. Ben inanıyorum ki Hristiyanlık da Müslümanlık da Musevilik de tüm dinler de insanlığın hayrı için var. Benim Peygamberim diyor ki: “Müslüman -insan demiyor bak- kimdir?” diye sorulduğunda elinden ve dilinden insanların emin olduğu insandır.” diyor. Eğer insanlık benim elimden ve dilimden emin değilse benim Müslümanlığımdan şüphe etmesi lazım.

BAŞKAN – Sayın Öztürk, teşekkür ediyoruz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum. Bütçenizin, bütçemizin bereketli olmasını diliyorum.

Hepinize tekrar hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN – Sayın Katircioğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın üyeler, Sayın Bakan, sayın başkanlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, ben, genel olarak Millî Eğitim bütçesi yerine YÖK üzerinde konuşmak istiyorum çünkü uzun süre üniversitede çalışmış bir insan olarak, YÖK’le ilgili sadece benim değil, sanıyorum birçok üniversite mensubunun da rahatsız olduğu konular var. Bunları da bir anlamda, YÖK Başkanı burada, kendisine de iletmış olayım.

Şimdi, efendim, bir kere “YÖK niye var?” sorusu bence sorulması gereken bir soru. Bu soru geçmişte çok sorulurdu. YÖK’e karşı, diyebilirim ki özellikle sol cemahta bir iddia vardı YÖK’ün kaldırılması yönünde. İlginçtir, Adalet ve Kalkınma Partisi de esasında, siyasete soyunduğunda, hatırladığım kadarıyla, YÖK’e karşı bir pozisyonu vardı, YÖK’ün kaldırılması gerektiğini söylüyordu. Fakat hayat öyle gelişmedi bildiğiniz gibi, YÖK var ve var olmaya da devam ediyor. Üstelik de YÖK, bir regülasyon kurulu olması gerekirken, onun çok ötesine geçmiş, çok ciddi bir devlet kurumu hâline gelmiştir.

Şimdi, tabii ki yükseköğrenim dediğimiz zaman bir kamu hizmetinden bahsediyoruz ve kamu hizmeti, özellikle bir koordinasyon ihtiyacındadır üniversiteler bağlamında düşündüğümüzde. Hele hele özel üniversitelere izin verildiği bir ortamda regülasyon çok daha ciddi bir konu hâline geliyor. Çünkü sonuç olarak kamu hizmeti yapılmakta ve özel vakıf üniversiteleri gibi -ki bunu da konu edeceğim birazdan- bence ticari olan bu kuruluşların verdiği eğitimlerin, verdiği diplomaların kontrol edilmesi, en azından regüle edilmesi gerekiyor. Onun için de YÖK’ün bu kadar büyük bir kuruluş olması gerekmiyor ama bir regülasyon kurulu olarak kalmasında büyük yarar var diye düşünmüştüm.

Peki, ne demek istiyorum? Şunu demek istiyorum: YÖK şu anda, bildiğim kadarıyla, neredeyse bir üniversitede bir hocanın alacağı asistanın bile sınavını yapıyor ve tercihlerini belirliyor.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Yok.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – O zaman, değiştirdiniz bunu. Ben üç yıldır yokum.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – On beş senedir yok o, yok.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Yok, öyle değil. Kusura bakmayın, benim bilgilerim öyle değil. Konuşuruz, peki.

Şimdi, dolayısıyla da esasında yani şöyle söyleyeyim: YÖK’ün varlığı, YÖK’ün olması gerekliliğiyle ilgili olarak bir sıkıntım yok ama YÖK’ün koordinasyon, regülasyon sağlayan bir kurum olması lazım ki bunun da bu kadar büyük bir teşkilatı, bu kadar büyük bir bütçeyi gerektirmediği kanaatindeyim. (Uğultular)

BAŞKAN – Değerli milletvekillerimiz, biraz sessiz olun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, ben şöyle bir anekdotla derdimi anlatmaya çalışayım: Şimdi, geçenlerde -kaç ay oldu hatırlamıyorum ama- buradan bir üniversite kurma kararı çıktı, bir torba yasanın içinde bir üniversite kurma kararı çıktı, İstanbul Galata Üniversitesi diye bir üniversite kararı. Şimdi, Galatasaray Üniversitesi varken ve Galata’yla ne ilgisi olduğunu da tam anlayamadığımız bir biçimde bir Galata Üniversitesi önümüze geldi. Biz de dedik ki burada: “Peki, kim bu insanlar? Yani biraz tanıyalım.” Sorduk, kimse gelmemişti. Yani Galata Üniversitesini kuran, kuracak olan insanlarla hiçbir biçimde herhangi bir doğrudan iletişim kuramadık. Ama buradan geçti yani bildiğiniz gibi, çoğunluk oylarıyla geçti ve birkaç gün sonra da Genel Kurula gitti. Şimdi, Genel Kurulda ben bu soruyu gündeme getirdim. “Galata Üniversitesi kimdir, nedir, siz biliyor musunuz? Şimdi birazdan oy vereceksiniz ama bunların kim olduğunu bilmeyeceksiniz, bilmiyorsunuz çünkü, siz de bilmiyorsunuz.” dedim ve arkadaşlar, dediğim gibi oldu, ellerimizi kaldırdık, bir Galata Üniversitesi

kuruldu. Bana söylenen şu, 1'inci partiden tanıdığım arkadaşlar dediler ki: “Ya, YÖK izin verdi. Yani YÖK izin verdiğine göre bir sıkıntı yok.” Fakat ben de o zaman şunu sordum: “Ya, YÖK esasında, daha sonra FETÖ'cü olduğu söylenen 15 tane üniversiteye de izin verdi. Yani bu üniversitenin, kurulan üniversitenin FETÖ'cü veya başka bir cemaate ait bir üniversite olmadığını nereden bileceğiz biz?”

Tabii, bunun bir kısmı bizim burada kanun yapma sürecine ilişkin bir eleştiridir ama bir kısmı da YÖK'e ilişkin bir eleştiridir çünkü burada, en azından bu üniversitenin kuruluş kanunun onaylanacağı gün YÖK'ün de burada bir yetkilisinin olması lazımdı, kurulacak olan üniversitenin bir yetkilisinin burada olması lazımdı ve bizim sorularımıza cevap bulmamız lazımdı. Ama maalesef böyle olmadı ve bu üniversite kuruldu bildiğim kadarıyla yani nedir son durumu bilmiyorum.

Dolayısıyla da buradan bir noktayı altını çizerek belirtiyim ki üniversite kurmak hakikaten bizde... Yani siyaset maalesef üniversiteyi bir yükseköğretim kurumu, meslek kurumu, meslek eğitimi gibi düşündüğü için “Her ilde 1 tane kuralım.” diye bir anlayışla bir üniversite kuruyoruz. Yani biraz eğitimle ilgisi olanlar bilirler ki bu iş böyle olmaz, olmamalı, dünyada da böyle bir şey yoktur zaten.

Kaldı ki birazdan vaktim elverdiğince değineceğim başka konulara da vakıf üniversiteleri konusuna da ama ondan önce bir barış akademisyenleri meselesini de gündeme getirelim. Şimdi, bir ülkede üniversiteler dediğimiz ortamlar özgür ortamlardır, özgür olması gereken ortamlardır, her türlü fikrin tartışılabildiği ortamlardır; öyle olması lazımdır. Ama ben üniversitedeyken de bu doğru dürüst yoktu, daha sonra öğretim üyesi olduğum zaman da gördüğüm kadarıyla küçük küçük belki bazı üniversitelerin fakültelerinde sağlanabilen bir şeydi bu ama genel olarak baktığımızda YÖK'ün her şeye karıştığı bir şey yaşadık. Ben bir özel vakıf üniversitesinde oldukça uzun bir süre yöneticilik yaptım. Biz üniversite olarak örneğin, başörtülü kızlarla ilgili olarak YÖK'ten gelen, emirleri diyeyim... Siz yoktunuz o zamanlar, üzerinize alınmayın. YÖK bize “Başörtülü öğrenci alınamayacak.” talimatları gönderiyordu o zamanlar. Biz de üniversite kurulu olarak buna karşı tavır aldık ve gerçekten, bizim üniversitemizde başörtülü öğrenciler rahatlıkla girip derslerini dinleyebiliyorlardı. Arkadaşlar, ne oldu, biliyor musunuz? Adlarını vermeyeyim ama medyada, gazetelerin en ünlü yazarlarından birisi o zamanlar, üst üste, neredeyse iki günde bir “Ya, bu üniversite Türkiye’de mi, değil mi? Nasıl oluyor da bu üniversitede başörtülü kızlar eğitim yapıyor?” diye bizi eleştiren yazılar yazıyordu. Biz bu yazılardan sonra da her seferinde YÖK'ten bir şamar yiyorduk “Ne yapıyorsunuz siz? Kendinize gelin.” diye. Dolayısıyla da benim gördüğüm kadarıyla üniversiteler böylelikle... Yani o zamanlar öyleydi, daha sonraki zamanlarda, Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidara geldiği zamanlarda da, YÖK'ü kaldırmayı düşünen, öneren bu parti maalesef YÖK'ü daha da güçlü hâle getirdi.

Ben şuraya getirmek istiyorum: Ben bir akademisyenim ve barış akademisyeniyim yani ben de imzacıyım. Biliyorum ki benim gibi insanlar bir savaş hâlinin olduğu bir ülkede bir tepki çıkarmak istediler haklı olarak çünkü sonuçta bizler gençlerle eğitim yapıyoruz ve bir süre sonra o gençler gidiyorlar, dağlarda ölüyorlar. Biz buna karşıyız ve Türkiye’de barış olsun isteyen insanlar ve onun için de “Barış olsun.” diyen bu insanlar imza attılar. Arkadaşlar, bu insanlara yapılanlar yenilir yutulur işler değil. Bakın, ben size şunu söyleyeyim: Bu 1402'likleri hatırlarsınız, 12 Eylül'den sonra, orada, çok önemli, daha sonra Türkiye'nin medarîfiharı sayılabilecek hocalar 1402'lik olmuştu o tarihlerde. Aynı şeyler şimdi de oldu. Birçok akademisyen, çok değerli akademisyen sadece oraya imza attı diye bu ülkede senelerce yargılandılar arkadaşlar, işlerinden oldular. YÖK bunlara karşı herhangi bir şey söylemedi. Onun için burada eleştiriyorum sizi. YÖK eğer yükseköğrenimle ilgili olan bir kurumsa YÖK çok rahatlıkla şunu söyleyebilirdi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Katırcıoğlu, tamamlayalım lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) - ...“Bu bir özgürlük kullanımıdır. Dolayısıyla bunlara dava açılması hak ihlalidir.” diyebilirdi. Nitekim, yıllar sonra, üç buçuk, dört yıl geçti, Anayasa Mahkemesi bunların hak ihlali olduğunu kabul etti ve şimdi bütün davalarda bu arkadaşlarımız beraat ediyorlar, şimdi de göreve gelmek istiyorlar ama göreve getirilmeleri konusunda da yine YÖK’ün –bildiğim kadarıyla, bilmiyorum başka nasıl bir mekanizma var- engelleriyle karşı karşıyalar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz engellemiyor musunuz yani? Destekliyor musunuz?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Birçok şeyi yaptığımızı yeni öğreniyoruz.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Şimdi, söyleyeceklerimi de lütfen, çok az kaldı ama...

Vakıf üniversitelerinin birer ticarethane olduğunu bilmemeniz mümkün değil. Yani, ben diyorum size neredeyse on beş yıl bu üniversitelerde çalıştım, bunlar resmen “vakıf” adıyla kuruluyor, “vakıf” adıyla kurulduğu için vergi vermiyorlar ve fakat inanılmaz kârlar elde ediyorlar. Bakın, Bilgi Üniversitesi 90 milyon dolara satıldı. Ki resmî rakam olarak kaçta satıldığını da bilmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, bir iki dakika daha lütfen...

Arkadaşlar, bizim bu vakıf üniversiteleri meselesindeki aldatmacaya son vermemiz lazım. Bu bir.

İkincisi, vakıf üniversiteleriyle ilgili iki şey daha söyleyeceğim. Vakıf üniversiteleri kendi aralarında bir birlik kurdular, biliyorsunuz “Vakıf Üniversiteleri Birliği” diye bir birlik kurdular. Bunun dışında da TOBB’un içinde bir meclisleri var. Bunlar ne yapıyorlar arkadaşlar? Bana kalırsa bunlar resmen 4054 sayılı Rekabeti Koruma Kanunu’na aykırı iş yapıyorlar. Yani birçok şeyi orada, fiyatları, öğretim üyesi fiyatlarını belirliyorlar, bir tür kartel gibi iş yapıyorlar. Bunu da biliyoruz ve bunu da bildiğimiz hâlde onlar orada duruyorlar.

Sayın Başkan, alınmayın, sizi kırmak istemem ama tabii ki siz, YÖK’ün başındasınız, daha çok siyasilerin buna karar vermesi lazım ama bizim YÖK gibi, şu anda bu kadar büyük bir bürokrasisi olan, ağır bir mekanizmaya sahip olan ve dolayısıyla da üniversitelerimizi homojenleştirmeye çalışan -ki üniversiteler ne kadar homojen olursa o kadar kötü olurlar- böyle bir kuruma ihtiyacımız yok ama siz başındasınız, bunu değiştiremeyeceksiniz belki ama lütfen, bir, bu vakıf üniversiteleri meselesini ele alın. İkincisi de barış akademisyenleriyle ilgili olarak biraz daha farklı bakmaya çalışın lütfen.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Çünkü bu insanlar, emin olun bu insanlar Türkiye’nin iyiliğini isteyen insanlardır ve hepsi çok birikimli insanlardır. Ben bunların çoğunu da tanıyorum. Genç yaşlarında işsiz kaldılar şu anda ve dolayısıyla üniversiteye geri dönmelerini sağlamaya çalışırsanız çok memnun oluruz.

Bütçenizin hayırlı olmasını dilerim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ersoy...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Sayın Başkanım, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri, muhterem milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunumunuz için teşekkür ediyor, başarılar diliyorum. Bakanlığınızın ardından geçen yaklaşık bir buçuk yıllık süreç içerisinde sorunları tespit ve çözüme yönelik uygulamalarınız için sizi kutluyorum.

Sayın Bakanım, notlarda öğretmen sayılarının artırıldığından bahsedildi. Burada dikkat çekmek istediğim birkaç husus var. Bildiğiniz üzere, son yıllarda özellikle de vakıf üniversitelerinin sayısının artmasıyla eğitim fakültesi mezunlarında epey artış oldu. Mezun olan genç öğretmenimiz çok ama maalesef atama sayısı çok az. Sunumlarda öğretmen sayılarının artırıldığı beyan ediliyor fakat maalesef bu rakamlar hâlâ öğretmenlerimizin yarasını saracak oranda değil. Büyük umutlarla okullarından mezun olduktan sonra atama ümidini yitiren ya da maddi külfet altında kalan öğretmenlerimiz hayatlarını devam ettirebilmek için ücretli öğretmenliğe yönelmektedirler. Bu arkadaşlar tüm gün diğer meslektaşlarıyla aynı işi yapıp aynı kurumda, aynı öğretmenler odasında çoğu zaman yok sayılmakta, ezilmekte ve dahası bir güç savaşında ast üst muamelesine maruz kalmaktadırlar. Üstelik emekleri karşılığında aldıkları ücreti, hiçbir özlük haklarının olmamasını söyleyemiyorum bile.

Bir diğer kanayan yaramız ise sözleşmeli öğretmenlerimizin yaşadığı sıkıntılar. Sayın Bakanım, bir eğitmeni olarak sizin de çok iyi bileceğiniz üzere öğretmenlik mesleği özel ihtisas gerektiren bir meslektir. Asli ve sürekli kamu hizmetinin öncelikli olarak kadrolu memurlar eliyle görülmesi esastır. Yine, ücretli öğretmenlikte olduğu gibi burada da bir adaletsizlik söz konusudur. Aynı iş yerinde, aynı unvanla, aynı görevi yapan kişilerin sadece atanma yılından kaynaklı bir farkla farklı statülere ve özlük haklarına sahip olmalarını adil bulmamaktayız. Bu ayrım çalışma barışına da aykırıdır. Ayrıca birçoğunun evlilik çağındaki bireylerden oluştuğu bu grup zorunlu görev süresi şartından dolayı kültürümüzde toplumumuzun yapı taşı olan aile bütünlüğünü sağlayamamakta, birçok gencimiz yuva kuramamaktadır. Söz konusu uygulamanın ihtiyaçtan kaynaklı olarak uygulamaya konulduğundan şüphemiz yoktur fakat bunları yine kadro mantığı içerisinde çözmemizde fayda olacaktır diye düşünmekteyim.

Sayın Bakanım, maarif müfettişlerimize de değinmek istiyorum. Teftiş, girdisi ve çıktısı insan olan eğitim sektöründe kalitenin artması ve yaşanabilecek olumsuzlukların önüne geçilmesi adına göz ardı edilmemesi, baştan savma uygulamalarla yapılmaması gereken önemli bir alandır. Bu denli önemli sorumluluğu olan Millî Eğitim Bakanlığı teftiş sistemi son sekiz yılda 4 kez değiştirilmiş ancak bir türlü doğru yapıya kavuşturulamamıştır. 2016 yılında yapılan son değişiklikle müfettişler arasından mülakatla seçilen 475 müfettiş Bakanlık maarif müfettişi olarak atanmış, kalan müfettişler ise şahsa bağlı kadrolarda illerde bırakılmıştır. Şahsa bağlı kadroyla illerde bekletilmekte olan 1.500 maarif müfettişinin de ivedilikle diğer meslektaşları gibi Bakanlık maarif müfettişliği kadrolarına geçirilmeleri gereklidir. Bakanlık teftiş sisteminin de bir an önce istikrarlı bir yapıya kavuşturulması şarttır. Eğitimde eşitliğin birçok kez altını çizen siz Değerli Bakanımın bu ikiliği ortadan kaldırmak için atacağı adımları sabırsızlıkla bekliyoruz.

Eğitime öğrencilerimiz gözünden baktığımız zaman özellikle de ikili eğitim uygulamasının yavrularımızın verimini düşürmekte olduğunu görüyoruz. Sabah yedide başlayan dersler sabahçı öğrencilerimizin derslere uykusuz gelmesine sebep oluyor. Öğleden sonraki öğrencilerimizin okul çıkışı ise akşam saat sekizi bulabiliyor. Yaz saati uygulamasının da devam ettiğini düşündüğümüzde sabah karanlıkta okula giden ve akşam karanlıkta okuldan çıkan öğrencilerimizin okul yolunda yaşayabileceği zorlukları dikkate almamız gerektiğini düşünmekteyim. Ayrıca bu uygulamayla tenefüs saatleri kısaltmakta ve öğrencilerimizin temel ihtiyaçlarını gidermeleri için yeterli vakit maalesef kalmamaktadır. Eğitimin kalitesinin düşmesine sebep olan bu uygulamaya son verilmesi gerektiğini düşünmekteyim.

Bahsetmek istediğim bir diğer konu ise meslek liselerimizle alakalı. Tüketen ülke olmaktan çıkıp yeniden üreten bir toplum olma noktasında temel adımlardan birinin meslek liselerini güçlendirmek olduğunu düşünmekteyim. Ekonomik kalkınmanın gerçekleşmesi için sanayicinin aradığı elemanların yetiştirilmesi noktasında, son dönemde 2023 Eğitim Vizyon Belgesi doğrultusunda ciddi adımlar atılmıştır. Özellikle ülke genelinde esnaf ve sanatkâr odaları, ticaret ve sanayi odalarıyla imzalanan iş birliği protokolleri sayesinde sanayicinin ihtiyaç duyduğu aranan eleman ihtiyacı karşılanmaya çalışılmaktadır. Protokol kapsamına alınan mesleki okullarda sanayicilerin desteğiyle ilgili mesleki alanda iyileşmeler görülmekle birlikte, protokollerin dışında kalan okullarda mağduriyet devam etmektedir.

Mesleki teknik liselerin ödenek konusunda ciddi sıkıntıları mevcuttur. Özellikle son üç senedir Millî Eğitim Bakanlığınca ödeneklerde kısıtlamaya gidilmiştir. Bu kısıtlamalar, mesleki okulların, gündemi ve teknolojik gelişmeleri yakından takip etmesini zorlaştırmakta ve hatta çoğu zaman imkânsız hâle getirmektedir.

Önerilerimiz:

- 1) Meslek liselerine öğrenci başına temrinlik ödeneği gönderilmesi.
- 2) Meslek liselerine yarışma, AR-GE ve projeler için ödenek gönderilmesi.
- 3) Teknik öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinin yaygınlaştırılması.
- 4) Ulusal ve uluslararası fuarlara ve etkinliklere düzenli olarak ziyaretler için yasal ve mali düzenlemelerin yapılması.
- 5) Makine ve atölye imkânlarının iyileştirilmesi için donatım ödeneklerinin gönderilmesidir.

Sayın Bakanım, sözlerime sizin bir beyanınızla devam etmek istiyorum. Sizin de söylediğiniz gibi, bizim davamız gerçekten eğitim ve gelecek davasıdır. Kullandığımız bu kucaklayıcı dilin millî eğitimin her kademesine hâkim olması ve başarılarınızın katlanarak devam etmesi bizim en büyük dileğimizdir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu başarı için taşın altına elimizi koymaya hazırız. Lakin dönüp rakamlara ve uygulamalara baktığımız zaman, Millî Eğitimin en önemli meselesi olan liyakat problemi hakkında soru işaretleri hâlâ devam etmektedir.

Seçim bölgem olan Kayseri iliyle ilgili rakamlara baktığımız zaman, sadece örnek olsun diye, ilimiz genelindeki proje okullarında görevlendirilen eğitimcilerin oranını vermek istiyorum: Yüzde 95'inin aynı sendikaya, sadece yüzde 5'inin farklı sendikaya mensup olduğunu görmekteyiz. Burada bir liyakat problemi mi vardır? Sayın Bakanım, yorumu ve takdiri size bırakıyorum.

Sözlerime son verirken Saygıdeğer Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, bürokratlarımız, bütçenizin hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sağol Sayın Vekilim.

Sayın Karabıyık...

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın YÖK Başkanı, Sayın ÖSYM Başkanı, değerli Komisyon üyeleri; 2020 bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Çok söyleyeceğim şey var ama zamanım süresince birkaç noktaya değinmek istiyorum sadece.

Sayın Bakan, millî eğitim kısmında, Millî Eğitim Bakanlığında tarikatlar, vakıflar çok ön plana geçti gibi görülüyor. Sayın Bakan, neden bu kadar tarikatlara olanak sağlandı, sosyal etkinliklere kadar artık okullar içerisine girdiler? Daha “şu sözleşme” “bu anlaşma” bunları saymak istemiyorum ama sadece bu kadar ifade edeyim.

Diğer taraftan, ülkemizde 43.959 okulsuz yerleşim bölgesi var ve taşınan okul var, bu yatılı ilköğretim bölge okulları da yüzde 74 azaldı 2002 yılından bu yana ve bu çocuklar ne yaptılar? Maddî durumları elvermeyenler, aslında yurt da olmayınca ya ev tutabildiler, tutamadılarsa tarikatların kucagina düştüler. Burada kesinlikle pansiyonlu okulların, yurtların yapılmasının çok büyük önemi olduğuna bir kez daha dikkat çekmek istiyorum. Sayın Bakan, bebedsiz köyler var yani bu kadar köy okulunun kapatılmasının -bir, köylerin tarımdan dolayı kazanamadığı için göç etmesi, bir de okul olmadığı için- sosyolojik boyutlarının da incelenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Diğer taraftan, üniversiteler konusunda söylemek istediğim bir şey var. Az önce Sayın Vekil de değindi, bu vakıf üniversitelerinde işini gerçekten çok iyi yapanlar var ama hepsi böyle midir? Maalesef değil, yani izliyoruz, duyuyoruz, görüyoruz. Bunların hepsinin bir kere bir masaya yatırılması lazım; ne kazanıyorlar, nereye yatırım yapıyorlar, ne yapıyorlar? Mesela, onlara birtakım bağışlar veya yerler veriliyor. Bu verilen yerler... Mesela, iki gün önce, Sayın Bakan, aşağıda ben bir üniversitenin bu konudaki bir uygulamasını eleştirdim -üniversiteye bağışlanan yerleri ve açılış şeklini- kıyamet koptu aşağıda. Şimdi, ben bunların hepsinin masaya yatırılmasını istiyorum. Tabii ki üniversitelere, vakıf üniversitelerine yer verilebilir ama bir fayda maliyet analizi yapmak lazım. Yani onlara verdiğimiz yer ne kadar kıymetli bir yer, bunun karşılığında devlet üniversitesi, yurdu yapılırsa ne kadar daha çok öğrenciye, yoksul aile çocuğuna fayda sağlar ya da bu yerler verildi diyelim, mevcut üniversiteler kaç kişiye burs veriyorlar; bunları standartlara bağlamak lazım. Madem kendisine bir imkân tanınmış, onun da yoksul öğrenciyi okutabilmesi lazım.

Şimdi, ben stratejik planınızda şöyle bir cümle görüyorum Sayın Bakan, diyor ki: “Özel öğretim kurumlarına devam eden öğrencilerin oranını artıracak çalışmalar yapılması.” Yani ilköğretimde de bu tür özel eğitime geçeceksek gerçekten o zaman parası olanın eğitimi farklı, olmayanın farklı olacağı bir uygulamaya geçmiş oluyoruz. Bana göre, bütün millî eğitim sistemini Bakanlık ele almalı yani yurtları da yapmalı, devlet okullarını da yapmalı. Bu nedenle vakıf üniversiteleri için de aynı şeyi söylüyorum. Yani fayda maliyet analizi yapılarak ne kadar buraya bir kaynak aktarılıyor, ne kadar kıymetli bir yer veriliyor, usullü mü, usulsüz mü, bunların yönetiminde kimler var, siyasiler var mı, yok mu, nasıl devrediliyor, bir saat içinde mi devrediliyor, bir haftada mı devrediliyor, altında yatan başka olaylar var mı, bunların çok iyi incelenmesinin ve bu vakıf üniversitelerinin öğrencilere de burs verme limitlerinin son derece artırılmasının önemine bir kez daha işaret etmek istiyorum.

Diğer taraftan, üniversiteler... Vakıfların ya da cemaatlerin ya da tarikatların her yerde olduğu bilgilerini duyuyoruz. Zamanında eleştirdik, o zaman bizim iddialarımız eleştirilmişti ama haklı çıktık.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, tamamlayalım lütfen.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Peki.

Sayın Bakan, biz tabii ki üniversitelerin özerkleşmesini isteriz ama özerk bir üniversitede de rektör kendi tarikatına, kendi cemaatine göre hareket ediyor, kadroları onlara dağıtıyor, ona göre yönetiyorsa bu da yanlış. Yani tarikatlar olabilir tabii ki ama üniversitelerin içinde ne işi var ya da bakanlıkların içinde ne işi var, okulların içinde ne işi ne var? Bunların bir kez daha gözden geçirilmesinin önemli olduğunu düşünüyorum.

Sayın Bakan, bir de Kur'an kurslarının denetiminin kesinlikle Millî Eğitim Bakanlığına bırakılması gerektiğini söylemek istiyorum.

Teşekkür ediyorum, hayırlı olsun.

BAŞKAN – Sağ olun Sayın Vekilim.

Sayın Yılmazkaya...

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Eğitim, bir toplumun en önemli unsurudur. Bir ulusun geleceğini bitirmek istiyorsak ilk yapılması gereken o toplumun millî eğitimini bitirmektir. Evet, eğitim, ülkemizde de maalesef bitmeye doğru gidiyor.

Sayın Bakanım, geçen yıl başarı hikâyeleriniz, hayalleriniz ve söylemleriniz nedeniyle size çok güvendiğimizi söylemiştik, gelecek için gözlerimiz parlamıştı, hatta ben size inşallah sizi kaçırmazlar, dayanabilirsiniz demiştim ama maalesef Sayın Bakanım, değişen bir şey olmadı ve umutlarımız tükenmek üzere. Bu zamana kadar çok söz söylendi, anlatıldı ancak söylenecek daha çok söz var; doluluk oranı ne kadar zorlasanız da yüzde 50'yi geçmeyen imam-hatip okullarımız, mahallerde FETÖ okullarından devşirdiğiniz imam-hatip okulları sayısı arttıkça çocuklarını normal okula göndermek isteyen halkın çektiği sıkıntılar mı dersiniz... Bölgesinde kalmadığı için çocuğunu şehrin diğer ucundaki Anadolu lisesine göndermek zorunda kalan veliler ve onların yaşadığı zor şartları biliyor musunuz? En son, karma eğitim yasada var iken İstanbul Kadıköy İmam Hatip Okulunda fiilen sonlandırıldığını, takkeli eğitimin başladığını, sevap puan kartı dağıtılıp aylık sevapları puan olarak çok olana ödül verildiğini biliyor musunuz, doğrusu merak ediyoruz.

Sayın Bakanım, millî eğitimin en önemli unsuru öğretmenlerimiz. Öğretmenlerimiz mutsuz, umutsuz; tükenmişlik, yorgunluk sendromları artmış, psikolojik yıkım içindeler. Bazı eğitimsiz veliler ve şımarık öğrenciler, aile içinde verilemeyen görgü, terbiye eğitiminin öğretmenlerden beklenmesi, beklentileri almayan velilerin öğretmenlerimize karşı sert davranışları, idarecilerimizin siyasilerden gelecek baskı ve "Aman şikâyet olmasın." korkuları sonucunda velilere karşı öğretmenleri koruyamaması ve daha neler var. Öğretmen ve idareci mutlu olmaz ise öğrenci ve eğitim de düzgün olmaz, bunu siz de çok iyi biliyorsunuz. En son, kendi ilimde, Saadet Öğretmen, müdür ve müdür yardımcıları, belki de velilerin mobbingine de dayanamayıp canına kıydı ve bunun sonu gelmeyecek Sayın Bakanım, biliyorsunuz.

Gelelim okullara, bakın Gaziantep ilimizde 80'e yakın okulun inşaatı bütçe yetersizliğinden durduruldu. On beş bin nüfuslu Şahinbey Ertuğrul Gazi Mahallesi'nde ilköğretim okulu yok. İnsanlar çocuklarını uzak okullara büyük servis masraflarıyla götürebiliyor, oysa daha yeni, Gaziantep'te, 1 milyar liradan fazla bütçeyle millet bahçesi projesi onaylandı. Sayın Bakanım, aranızda hiç konuşmuyor musunuz, bürokratlarınız sizi uyarmıyor mu "80'den fazla okulun inşaatı durmuşken, yapılmayan, okulu olmayan yerler varken millet bahçesinin ne acelesi var?" diye doğrusu merak ediyorum.

Taşınmalı eğitim, geçen yıl 2 milyar 847 milyon, bu sene bir o kadar daha ve böyle gidecek gibi... Oysa bu sistemi yavaşlatıp yerinde eğitimin planlanması neden yapılmıyor? Ömürlük bir eğitim ortamı neden sağlanmıyor? Bu soruyu hiç sormuyor, tartışmıyor musunuz?

Hazır YÖK Başkanı buradayken ben özel bir konuyu da anlatmak istiyorum. Sayın Hocam, bu doçentlik kriterlerini değiştirin lütfen. Bakın, sadece bilimsel yayınlardaki yeterlilik, 100 puan almayla doçent olunmaz. Özellikle tıp fakültelerinde, tıp alanında yeterince eğitim ve ustalık olmadan insanlar doçent ve sonra profesör oldular. Doçentlik için mutlaka ikinci şart olarak ilgili branşın dernekleri

veya ilgili kuruluşlarından alınan deneyim ve yeterlilik belgesi olmadan insanlara doçentlik vermeyin Hocam çünkü insanlar doçent olunca her şeyi yaparım, bilirim zannediyor, bu da hastalar için kötü, geri dönüşümü olmayan sonuçlara neden olmaktadır.

En son olarak ÖSYM'ye gelince, âdeta devletin para toplama veznesi. Toplamda en fazla 25 lirayı dahi geçmeyen sınav maliyetine rağmen 75 TL gibi ücret alınmakta, işe girmek için 3 sınava girmek isteyen aday, 225 TL gibi paraya zorlanmaktadır.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, tamamlayalım lütfen.

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) - Bitiriyorum.

Bu konu bize oldukça sık iletildi, lütfen, bu miktarı değiştirmenizi ve azaltmanızı rica ediyorum.

Sayın Bakanım, umutlarımız tükenmek üzere ancak iyi niyetimizle diyoruz ki: Çıkmamış candan umut kesilmez.

2020 yılı bütçesinin başta veliler olmak üzere, öğrenciler ve öğretmenlerimize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sağ olun Sayın Vekilim.

Sayın Sunat, buyurun.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayın Bakan, Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri ve Millî Eğitim Bakanlığımızın çok değerli bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, Sayın Bakanla biz öğretmen yetiştiren bir akademisyen olarak senelerce aynı kurumda hocalık da yaptık. Eğitimin bitmek bilmeyen sıkıntılarını yıllardır yaşıyoruz. Sayın Selçuk göreve geldiğinde herkes gibi biz de çok sevindik, Sayın Bakan, sizin için kredimiz hâlen devam ediyor. Bir şeyler yapmaya çalışıyorsunuz, inşallah daha güzel şeyler yaparsınız, biz de elimizden gelen desteği veririz İYİ PARTİ olarak.

Evet, yaşam hakkından sonra biliyoruz ki en kutsal haklardan biri de eğitim hakkıdır. Tabii, eğitimin kazandırdıkları da öne çıkıyor, biraz önce sizin ifade ettiğiniz gibi, altına imza atacağımız şekilde. Ama çağdaş dünyanın referansı tabii ki başta eğitim, bilim ve fen. Hani Atatürk'ümüz "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir." demiştir. Aynı zamanda "İlim Çin'de de olsa gidip alın." diyen bir dinî görüşün de mensupları olarak maalesef ihmal ettiğimiz konunun daha çok bilim olduğu kanaatindeyim.

Evet, 100'üncü yıla doğru gidiyoruz, mutlaka ve mutlaka fabrika ayarlarına dönmemiz gerektiğini ve günümüzün değerleriyle de bunu harmanlamamız gerektiğini bir kere daha ifade etmek istiyorum.

En önemli konu, her geçen gün eğitimde fırsat eşitsizliğinin giderek artması. Bunu bir şekilde ortadan kaldıracak uygulamaları yapmak zorundayız. "En iyi okul en yakın okul." dediniz, doğrudur, aslında öyle olması gerekir ama bu söylemin karşılık bulabilmesi için eğitimde kaliteyi her okulda aynı şekilde uygulayabilmemiz gerekiyor.

Sayın YÖK Başkanımız aramızda. Evet, üniversite öğrencilerinin sayısı 8,5 milyona dayandı, 2,5 milyon üniversite öğrencisi de kapılarda. Almanya'ya bakıyoruz, üniversite öğrenci sayısı 3 milyon ve onların bizim gibi iş sorunu yok, mezun oldukları alanlarda çalışıyorlar, bizimkiler ise ne iş bulurlarsa veya işsizler. Yani Türkiye'de gençlerdeki işsizlik oranının büyük kısmını yüksek tahsilliler meydana getiriyor. Onlar mesleki eğitime ağırlık veriyor, bizler de oyalama taktiği yapıyoruz yani işsizliği de bir şekilde ötelediğimizi zannediyoruz ama önümüzde çok büyük sıkıntı olarak duruyor.

İnsan gücü planlaması; en önemlisi o. On yedi sene oldu, bakın, koalisyon hükümetlerinde bunlar zor olabilir, tek başına iktidar olan AK PARTİ'nin hâlen bir insan gücü planlamasının olmadığını -üniversitelerde fotokopi gibi- ve hiç durmadan, neredeyse ayda bir açılan üniversiteler göz önüne alındığında bir planlamanın olmadığını görüyoruz. Bakın, yabancı ülkelerde, mesela, Almanya'da en son üniversite otuz veya kırk yıl önce açılmış ama bizde hemen hemen her sene bir üniversite açılıyor. Doktora ve yüksek lisans her üniversiteye münasip değil gelişmiş ülkelerde, bizde ise üç yıl öğretim devam ettiren üniversitelerde "master" ve "doktora" şeyi açılıyor. Bunların üzerinde durmamız lazım.

67 hukuk fakültesinin 19'unun dekanı hukukçu değil. Biraz önce sayın hatipler ifade ettiler, hukuk fakültelerindeki hocalar bile, hukuk ayaklar altında çiğnenirken asla ve asla görüş bildirmek durumunda kalmıyor.

Birçok konuyu arkadaşlarımız dile getirdi, Sayın Bakan, ben açık öğretim lisesi konusunu değerlendirmek istiyorum. Zorunlu eğitim çağındaki öğrenciler için örgün eğitimin bir alternatifi hâline gelmiş vaziyette. Yani 2017-2018 eğitim öğretim yılında 1 milyon 395 bin açık öğretim liseli var. Bu da hoş bir şey değil, örgün eğitimden bir şekilde uzaklaştırıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Efendim, bir dakika...

Efendim, bu "4+4+4" modeli tutmadı, lütfen, bunu bir kere daha değerlendirin, bundan vazgeçmek durumundayız.

Evet, ders kitaplarını dağıtıyorsunuz, çok güzel bir proje ama bu ders kitapları maalesef değerlendirilemiyor sınav sistemleri yüzünden, yine sınav sektörü kazanıyor. Adı değişti, dersane değil ama uygulama şeyleri var, böylelikle yine ailelere çok büyük sıkıntılar yaratılıyor.

Tabii, söyleyeceğim çok şey var ama beş dakikada ancak bu kadar oluyor, Sayın Başkan da dakikayı vermemek için zorluyor. Tabii ki değerlendirmeleriyle birlikte, biz millî eğitime bir siyaset olarak bakmadığımız için, millî eğitim bu ülkenin geleceği olduğu için polemiklere girmek istemeden, elimizden gelen desteği vermeye hazırız diyorum.

Bu bütçenin millî eğitime hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Altıntaş...

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, YÖK Başkanım, değerli bürokratlar, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Sayın Bakanım, çalışmalarınızı dikkatle takip ediyoruz. 2023 Eğitim Vizyonu çalışması, müfredat, mesleki teknik eğitim, öğretmen yetiştirme gibi konularda yaptığımız atılımları çok beğeniyoruz, destekliyoruz. Bazı eleştireceğimiz şeyler var ama onlardan şimdi bahsetmek istemiyorum, orada da daha dirayetli bir tutum takınacağımızı bekliyoruz.

Ben Bilkent Üniversitesinde otuz yıl hocalık yaptığım için daha çok YÖK hakkında konuşmak istiyorum. Bildiğiniz gibi YÖK, 12 Eylül darbesinden sonra üniversiteleri disiplin altına almak amacıyla kuruldu. Bu nedenle, uzun yıllar, özellikle, özgür üniversite talep eden her kesimin eleştirilerine maruz kaldı. En çok eleştirenlerden birisi de AK PARTİ'ydi ancak ilerleyen zaman içinde iktidar YÖK'ü teslim alarak kullanmaya başladı ve iktidar açısından özgür üniversite talebi de bitti. 15 Temmuz darbe girişiminden sonra ise üniversiteler YÖK'ten çok Cumhurbaşkanlığına bağlandı. Rektörlüklere doğrudan Cumhurbaşkanlığı tarafından atama usulü getirildi. Liyakat ve akademik yetkinlik yerine, siyasi

iktidara yakınlık ve biat etme öne çıktı. Hatta, öyle ki bir ara, rektör olmak için profesör olma şartı kaldırıldı, iki ay sonra tekrar kondu. Bir gün birileri Sayın Cumhurbaşkanımızı ikna etti “Yardımcı doçentliği kaldırın, dünyada örneği yok.” dedi. YÖK çıkıp da “Amerika’da buna asistan profesör denir, her üniversitede vardır.” diyemedi. Onun yerine “Acaba ne yapsak da Sayın Cumhurbaşkanımızı razı etsek?” diye formül üretmeye çalıştı. Sonuçta, yeni bir isim bulundu “doktor öğretim üyesi” denildi, sadece adı değişmiş oldu.

Kolayca izin verilen vakıf üniversitelerinin pek çoğuya -üstü kapalı- özel üniversitelere dönüşmüş durumda. Sayın Cumhurbaşkanı bile 18 Ekim 2019’da yaptığı konuşmada “Adı vakıf ama ticari gibi çalışıyorlar.” dedi. Ama bu üniversitelerinin pek çoğunda iktidara yakın isimlerin vakıf müteveli heyetlerinde olduklarını söylemedi. Bu yüzden bu üniversiteleri denetlemekle görevli YÖK’ün gücü yetmiyor.

Sayın Cumhurbaşkanına sesleniyorum: Lütfen, YÖK’e ve üniversitelere siyasilere müdahale etmesine, ağırlık koymasına müsaade etmeyin; siz de müdahale etmeyin. YÖK’ü tamamen yetkin akademisyenlere bırakın, onların rahat çalışmalarının yolunu açın, onlardan hesap sorma hakkınız olsun Sayın Cumhurbaşkanım; aksi hâlde, 18 Ekimde yaptığınız konuşma gibi, kendi yaptıklarınızı kendiniz de beğenmez duruma düşersiniz. Sayın Cumhurbaşkanım, sadece siz değil artık veliler de, öğrenciler de uyandı. Öğrenciler kendilerine faydalı olmayacak, kendilerini meslek sahibi yapmayacak, bitirince iş bulma olanağı vermeyen bölümlerde okumak istemiyorlar. Dünyada üniversitelerin en övündükleri husus, mezunların okulu bitirdikten sonra iş bulma istatistikleridir; bizde öyle bir istatistik maalesef yok. YÖK’ün yaptırdığı ankete göre de öğrencilerin üniversite tercihlerinde rol oynayan birinci faktör, istihdam imkânları çıktı. YÖK, mezunları iyi yetiştirmeyen, iş bulamayan bölüm ve fakülterlere bugüne kadar ne yaptırım uygulamıştır? Kontenjanlar boş kalınca rektörlerimiz ve yeni YÖK dâhiyane bir yol keşfettiler, yabancı öğrenci kotalarını kaldırdılar. Dünyanın her ülkesinden neredeyse herkesi üniversitelerimize doldurmanın yolu açıldı yeter ki lise diplomalı olsunlar. Nasılsa üniversitelerimiz çok çok ucuz, kalanını fakir halkımız vergileriyle ödüyorlar; eğitim kalitesi kaygımız da yok, hesap soran da yok.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, tamamlayalım lütfen.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) - 14 yaşından beri TÜBİTAK’tan burs ve destek almış, TÜBİTAK’ta bilim ödülleri jürisinde bulunmuş bir akademisyen olarak vakıf üniversitelerindeki değerli hocalarımızın yeşil pasaport bile alamadıklarını ifade etmeyelim.

Çok değerli vakıf üniversiteleri hocaları Avrupa Birliği projelerinde yoğun çalışıyorlar ama onları vize kuyruklarında bekletiyoruz, sonra da Avrupa Birliği projelerinde yeterince geri dönüş sağlayamadığımızı söylüyoruz. YÖK’ün bu konuda hiçbir girişimde bulunmamış olmasını hayretle karşıyorum. Topu topu 3-4 bin doçent ve profesör kadrolu akademisyenden bahsediyoruz.

2020 yılı için 127 devlet üniversitesine ayrılan 6 milyar dolarlık bütçe Amerika’da doktora yaptığım üniversite bütçesinin altındadır, sadece 1 üniversite bütçesinin altındadır. Dolayısıyla bu bütçenin maalesef çok yetersiz olduğunu ifade ediyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım bize öğretmenlerden çok iletme geliyor, size iletmiş olalım; malum, biliyorsunuz, size de çok geliyordur, 60 bin öğretmen ataması konusunda yoğun bir talep var. Yine, özel eğitim kursları sertifika veriyor ve bu da lisansı bitirmiş öğretmenlerin önünü kesiyor, bu da çok önemli bir sıkıntı.

Sözleşmeli öğretmenler büyük sıkıntılar yaşıyor. Erzurum Karaçoban ilçesinde Hayriye Şen isimli bir öğretmenin mobbinge uğradığını ve her tarafa sürüldüğünü söylerken, bunun intihara dönüşmüş versiyonu, Gaziantep'te sözleşmeli öğretmenlik yapmış olan Saadet Harmancı'yı anmak isterim.

Yine, sizinle de birebir görüştüğümüz çalışma izinleri konusu hâlen çözülmüş değil. Bir buçuk yıldan beri uğraştığımız bir konu. Üç buçuk yıldır 20 bin öğretmenin çalışma izni iptal edilmiş durumda ve bir gelişme yok. Geçen yılın eylül ayında, beraat edenlerin çalışma izninin iade edileceğini soru önergeme cevap olarak belirtmenize rağmen -bir yılı da aştı- bu konuda ciddi bir gelişme olmadı. Bütçe görüşmelerinde Mecliste bir söz vermiştiniz ve ardından bu konuyu valiliklere havale ederek bitirdiniz. Şu anda da konuyu takip ediyorum. Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü Muammer Yıldız Bey de buradadır, onunla da defalarca görüştüm. Valilikler işi çok savsaklıyor ve herhangi bir gelişme olmuyor. Binlerce öğretmen mağdur, aç, susuz bir şekilde öğretmenliklerini yapamıyorlar.

Yine, KHK'li öğretmenlerin çoğu çok basit nedenlerden dolayı KHK'li olmuşlar. Kimisi çocuğunu bir okula gönderdiği için, kimisi başka nedenlerden ve iade edilmiyorlar hâlen. Bırakalım, bu insanlar özel okullarda çalışsınlar diyoruz. Doktorlar özel hastanelerde çalışabiliyorlar ama her nedense -anlamak mümkün değil- KHK'li öğretmenler özel okullarda çalışmıyorlar. 35 bin KHK'li öğretmen var ve bu, ülkenin bilimine vurulmuş büyük bir darbe oldu. 20 bin çalışma izni iptal edilmiş öğretmen, 6 bin de akademisyen. Türkiye'de OHAL döneminin en büyük mağduru eğitim sektörü oldu maalesef.

Güvenlik soruşturması konusunda da çok büyük sıkıntılar yine devam ediyor. Hatta, ağustos ayında ataması yapıp hâlen görevine başlamayan birçok öğretmen var.

Yine, nitelikli okul sorunu çok fazla. 8'inci sınıf öğrencileri bu sene artmış durumda.

Okullarda para toplama konusu yine devam ediyor maalesef.

Sözleşmeli öğretmenler konusuna yine döneceğim, çok sıkıntılı. Özlük haklarının engellendiğini, çok mağdur edildiklerini söylüyorlar.

Yine, Gaziantep'te basın açıklamasından dolayı açığa alınan 2 öğretmenin durumunu gündeme getirmek istiyorum. Furkan Vakfı olarak yaptıkları bir basın açıklaması sonrası, ufacak bir ifade özgürlüğü haklarını kullanmalarından dolayı açığa alınan 2 öğretmen ne olacak? Türkiye'de öğretmenler, ifade özgürlüğünü en çok da kullanması gereken öğretmenler ve bunu öğrencilerine öğretmeleri gereken öğretmenler en ufak bir basın açıklamasından dolayı görevlerinden olacaklar mı?

Beraat alanların atamasının yapılmadığını biliyoruz, davası olan kişilerin ve süren davası olanlarda da yine atamalarda sıkıntı var.

Rehabilitasyon öğretmenleri çok sıkıntılı. Binlerce rehabilitasyon öğretmeni bize başvuruyor. Özlük haklarının çiğnendiğini, asgari ücret aldıklarını, tatillerinin olmadığını, iş garantilerinin olmadığını hep söylüyorlar.

Yine, mülakat mağdurları çok fazla.

Yüksek lisans yapan ve uzman öğretmen olan kişilerle ilgili uygulamalar iptal edildi, Bakanlık bu noktada önemli bir engel çıkarıyor.

Yine, Millî Eğitim camiasına biraz da sağlık açısından baktığımız zaman, obezitenin yayıldığını, hiperaktivite sorunu olan öğrencilere yetecek öğretmenin çok fazla olmadığını görüyoruz.

Yine, OHAL KHK'siyle kapatılan okullara ta 2016'da ücret ödeyen veliler hâlen bu ücretlerini geri alabilmiş değiller maalesef. Bu olacak bir şey değil, üç buçuk yıldır insanların paraları rehin edilmiş durumda.

Ara tatiller verdiniz ama Antalya gibi sıcak yerlerde eylülde ve haziranda ne olacak diye sormak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Son olarak da yine şunu söyleyeyim, bize gelen özel bir şikâyet: Doğa Kolejiyle ilgili sanırım önemli bir sıkıntı var. Velileri bize ulaşıyor, okulun hâli felaket. Bu sıkıntı nereye varacak?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler.

Sayın Bakan, öğrenci affı konusunda bugün net bir açıklama yaparsanız... Binlerce öğrenci bunu bekliyor çünkü üniversitelerde ön lisans, lisans bölümü dâhil 2014'ten beri bir öğrenci affı çıkmamış. Çıkacak mı çıkmayacak mı, net bir bilgi verirseniz... Ben bu konuda kanun teklifi de verdim. Eğer "kanun teklifi" dersiniz Mecliste bekliyor.

Sayın Bakan, öğretmen odalarına yeni bir düzenleme getirmenizden dolayı öncelikle teşekkür ediyorum. Umarım, dilerim, tüm ülke genelinde öğretmen odalarında öğretmenlere yakışır düzenleme yapılır. Yalnız, Sayın Bakan, bu öğretmen odasına girince öğretmenlerin kılık kıyafetinden ücret durumunu anlamak olası. Kadrolu, sözleşmeli, vekil, ücretli, geçici, ders başı gibi tanımlı öğretmenler okullarda görev yapıyor. Sunumunuzda tümünü "öğretmen" olarak tanımladığınız hâlde öğretmenler arası maaş ve kadro ayırımı had safhaya erdi. Sözleşmeli öğretmenlerden sınırlı sayıda kadro bekleyenlere neden kadro verilmedi? Engelli öğretmenlerin atama beklentileri karşılanmadı.

Sonra, okul görevlisine bakıyorsunuz, kadrolu, toplum yararına çalışan, aile birliği adına çalışan, gönüllü, geçici hizmetler var. Geçmişte "hizmetli", "hademe" diye tanımlanırdı ama öğretmen kadar öğrenciyle ilgili, bahçede onların oyunlarından bahçe düzenine kadar takip ederlerdi, baba, ağabey gibiydiler. Hatta o yıllar uyuşturucu okullara kadar inmişti ama sigara içenleri dahi uyaran, yol gösteren hizmetliler vardı.

Ucuz iş gücüyle, daha düşük maaşlı öğretmenlerle eğitim kalitesi yükselir mi? 80 bin kişiyi Toplum Yararı Projesi'yle işe alıp on ay sonra işten çıkarıp eğitim dönemi başında yeniden işe almanız hakkaniyete sığar mı? Kıdemsiz, ihbarsız, güvencesiz, örgütsüz, tam bir köle anlayışıyla çalışanlardan ne kadar çok verim alınabilir ki? Geçinemeyen, mutlu olmayan insanla huzurlu bir eğitim ortamı yaratılabilir mi?

Sayın Bakan, taşınmalı eğitim tam bir facia. 1 milyon 300 bin öğrenci taşınarak eğitim alıyor. Köylerde milyarlık okullar çürümeye terk edildi. Bir köyden yola çıkıp kilometrelerce uzağa taşınan öğrenci var, sabah uyanamıyor, yemek sorunu var; okul, aile ilişkisi kopuyor. Özellikle kız çocukları eğitimden uzaklaşıyor.

Niğde'de Elmalı köyü okulu kapalı, 2 öğrenci 7 kilometre öteye okumaya gidiyor. Acaba aileleri okul olan köyle taşıyıp onları sabah akşam tarlaya taşımak daha mı doğru olur dedim. Bu taşınmalı eğitimde öğrenci sayıları belli sayıya indiğinde okul kapanıyor. O genelgeye göre öğrenci sayılarıyla ilgili bir düzenleme yapılıp okulların bu yolla açık kalması sağlanabilir.

Sayın Bakan, bu taşınmalı eğitim gerçekten vahim durumda, bu konuda bir değerlendirme yaparsanız... Sizden önceki sayın bakan “Bunu düşüreceğiz.” demişti ama bakıyorum, köy okullarının yarısından fazlası daha kapanmış. Bir okulun açık kalması için 30 kişi gerekiyor, onu 15’e kadar indirsek orada eğitim devam eder.

Atanamayan öğretmenler var ama 90 bin boş öğretmen kadrosu duruyor. Atamaları ne zaman sağlanacak? Sözleşmeli öğretmenlerle ilgili 900 bin aralığında olduğu söylenen bu kişilere kadro verecek misiniz?

Rehabilitasyonda çalışan öğretmeni her anlamda 657’ye tabi tutuyorsunuz, kimlik anlamında ise öğretmen saymıyorsunuz. 657’ye tabi kıldığınız bu öğretmenleri neden öğretmen tanımına alıp da Millî Eğitimin öğretmenleriyle eş değerlendirmiyorsunuz?

Teknik meslek liselerinde matematik ve yabancı dil eğitimi o kadar yetersiz ki çocuklar bu okullardan çıktıktan sonra üniversitelere giremiyorlar. Ara elaman mantığıyla eğer bu okullara bakılıyorsa çocuklar okula girmeden orada belirtilmeli. Ben endüstri meslek lisesi mezunuyum, gittim sonra endüstri mühendisi oldum. Bizim dönemde verilen eğitimde endüstri meslek liselerine girmek bile bir özellik gerektiriyordu. Oraya giren kişi farklı sınavla alınır ama şimdi meslek liselerinde öğretmenler dertli, öğrenciler dertli. Eğitimde kalite düşmüş, yalnızca teknik anlamda eğitim veriliyor, ona itirazım yok çünkü ben kendi çocuğumu da o okula verdim ama mezun olduktan sonra matematik ve yabancı dil olmadığı için mühendis olabilecek düzeyde bir sınavı kazanma şansına sahip değil.

Sayın Bakan, bir de ÖSYM’de sınav ücreti alıyorsunuz, KPSS’ye girenden de sınav ücreti alıyorsunuz. Zaten 10 bin kişi, 20 bin kişi girecek. Girenlerin tümünden aldığınız parayı ÖSYM’nin dönmesi için gerekli bir bütçe olarak tanımlıyorsunuz. Geçenlerde Kamu Denetçiliği Kurumu Başkanıyla bu konuyu konuştum, o dedi ki: “Tavsiye kararında bulunduk, bu parayı almasınlar.” Siz de bize yazılı cevap veriyorsunuz: “Biz bunu almazsak sınav yapamayız.” Koskoca Türkiye Cumhuriyeti devleti işsiz güçsüz adamdan ya da sınava giren üç kişiden aldığı parayla sınav yapar duruma düştiyse bu da vahim bir durum. Bununla ilgili de bir düzenleme getirmek gerekir. Hem işe sokmuyorsunuz, binlerce insan işsiz kalıyor ya da okula giremiyor hem de onlardan para alıyorsunuz. Böyle bir adalet sistemi de olmaz. Bu konuyu da değerlendirirseniz memnun olurum.

Bizim süremiz bu kadar, diğerlerini de yazılı olarak ileride sorar yanıtını almaya çalışırız.

Sağ olun Başkanım.

BAŞKAN – Çok sağ olun.

Sayın Osmanağaoğlu...

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Bakanlığımızın kıymetli personeli, çok değerli ÖSYM Başkanı, YÖK Başkanım ve değerli basın mensupları; hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Sözlerime Başöğretmenimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün şu sözleriyle başlamak istiyorum: “Eğitimidir ki bir milleti ya özgür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk hâlinde yaşatır ya da esaret ve sefalete terk eder.”

Sayın Bakanım, bu sebeple sizlerin sorumluluğu, çalışma arkadaşlarımızın üzerindeki yük gerçekten büyüktür. Göreviniz esnasında ortaya çıkan heyecanı okullarda hissetmek, samimiyetiniz, öğretmenlerimizin ve diğer Millî Eğitim camiasının sorunlarına ciddiyetle eğildiğinizi görmek gerçekten takdir ettiğimiz bir gelişmedir. Uzun zamandır öğrenciyi ve öğretmenleri aynı hedef etrafında birleştiren bir anlayışı hâkim kıldığımız için ayrıca teşekkürlerimi sunuyorum.

Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; seçim bölgesi İzmir’de Temel Eğitim Programı’nda tanınmış okul sayımız 52’dir. İnşaatı tamamlanan okul sayısı 30 iken inşaatı devam eden okul sayımız ise 22’dir. Yapımına devam edilen okulların tamamlanabilmesi için 193 milyon ödeneye ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca yıkım kararından dolayı toplam 13 okulumuzun 2020 yılı il yatırım programına dâhil olması gerekmektedir. Bunun için de 115 milyon ödeneye ihtiyaç duyulmaktadır.

Aliağa ilçemizde Aliağa Bilim ve Sanat Merkezi binası olarak tahsis edilen binanın tespit edilen zaruri ihtiyaçlarının karşılanması için tahmini olarak gereken bütçe 267 bin TL’dir.

Aliağa ilçemizde yapılması planlanan fen lisesinin yer tahsisi için gerekli yazışmalar yapılmıştır. Bu sürecin hızlandırılması konusunda sizlerin de destek vereceğinize inancımız tamdır.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; İzmir’imizde 2019-2020 eğitim yılı için 30 ilçemizde hâlâ temizlik ve güvenlik hizmetlerinin karşılanması için personel ihtiyacı bulunmaktadır. Bu ihtiyacın karşılanması adına kadro tahsisi için de hassasiyet göstereceğinize inanıyorum.

Diğer yandan, hepimizin üzerine titrediği evlatlarımızın eğitim gördüğü özel program ve proje uygulayan okullarımıza atanan öğretmen ve yöneticilerin atanmasındaki keyfiliklerin ortadan kalması için atama kriterlerinin belirlenmesi gerekmektedir.

Yine İzmir’imizde okullarımızın en çok öğretmen ihtiyacı olan alan din kültürü ve ahlak bilgisi branşlarıdır. Bu alanda ihtiyaç kadar kontenjanın verilmesi de beklentilerimiz arasındadır.

Bergama ilçemizde 58 üstün yetenekli öğrencimiz bulunmaktadır. Çiğli BİLSEM merkezine belediyenin tahsis etmiş olduğu bir araçla her gün 200 kilometrelik bir yolculukla gidiyorlar. Bergama’da bir BİLSEM açılmasıyla ilgili vereceğiniz bir müjde Bergama ilçemizdeki bu öğrencilerimizi ve ailelerini bahtiyar edecektir.

Sözleşmeli öğretmenlerimizin mensubiyet şuuruyla kendilerini ait hissettikleri Millî Eğitim Bakanlığımızın kadrolu personeli olma talepleri görmezden gelinmemelidir.

Öğrencilerimiz tarafından çeşitli sebeplerle tercih edilmeyen, gün geçtikçe misyonlarının dışına çıkan fizik ve biyoloji gibi bilimin bel kemiğini oluşturan bölümlerin öğrencilerimiz için daha cazip hâle getirilmesi hususunda ilgi ve alakanız çok önemlidir.

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Vekilim.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Öğrencilerimizin dil gelişimini sağlayacak Türkçe eğitiminde dinleme, konuşma, okuma, yazma becerilerini arttıracak daha önemli bir eğitim anlayışı hayata geçirilmelidir.

Bilim üretme merkezi olan üniversitelerimizin sadece nicelik bakımından değil, nitelik bakımından da gelişmesi sağlanmalıdır.

Öğretim üyelerimizin girdikleri ek derslerden aldıkları ücretlere uygulanan verginin kaldırılması, öğretim görevlilerimizin beklentileri arasındadır.

Ayrıyeten, vakıf üniversiteleriyle ilgili bir değerlendirmede bulunmak istiyorum: Vakıf üniversitelerinden adını bildiğim birisinin bilime ayırdığı bütçe 3 milyon, reklama ayırdığı bütçe 16 milyondur. Bu, bilime verdiği değeri göstermektedir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Selamlayayım Başkanım.

Tüm bu beklentilerimizi önemseyeceğinizi ve önerilerimizi dikkate alacağınıza inanıyorum.

2020 yılı bütçemizin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Filiz...

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Sayın YÖK Başkanı, Sayın YÖK Kalite Kurulu Başkanı, sayın Bakanlık mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben üniversitelerle ilgili bir konuşma yapacağım ve sözlerime Einstein’ın “Bir ülke iyi eğitilmiş gençleri kadar güçlüdür.” sözüyle başlamak istiyorum.

Gençlerin iyi eğitilmesi, onların bilim ve teknolojiyi anlayacak, içselleştirecek, gerekli donanımına sahip olmaları demektir. Üniversiteler bilim ve teknolojileri üretmeleri yanında, özgür düşünceyle gerçeğin arandığı, sorgulamanın, tartışmanın, eleştirel düşünmenin öğretildiği, bilimsel düşüncelerin ortaya konulduğu çok önemli kurumlarımızdır. Üniversitelerimiz saydığım fonksiyonları yerine getirebiliyorlar mı, tartışılması gereken bir konudur.

“Times Higher Education” adlı bir kuruluş 92 ülkeden 1.300’ün üzerinde yükseköğretim kurumlarını araştırma etkisi, uluslararası görünüm, endüstri bağlantıları ile öğretim kalitesi kriterlerine göre sıraladı. Bu yıl da dünyanın en iyisi Oxford olurken, onu Kaliforniya Teknoloji Enstitüsü ve Cambridge takip etti. MIT, Harvard Princeton bunları geçiyorum, bizim ülkemizde Çankaya ve Sabancı ilk 401-500 bandında; Bilkent, Hacettepe, Koç 501-600 bandında; Boğaziçi, İTÜ, ODTÜ 601-800 bandında yer aldılar. Bu yıl hiçbir üniversitemiz ilk 400 e giremedi.

2020 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi içerisinde yükseköğretime ayrılan bütçe 36 milyar 140 milyon TL yani bugünkü kurla 6 milyar 341 milyon dolardır. Bu miktarın yüzde 83’ü personel ve Sosyal Güvenlik Kurumu primleridir, geriye kalan 1 milyar 80 milyon doların 127 üniversiteye dağıtılmış olması durumunda AR-GE faaliyetlerinin ne kadar kısıtlı bütçeyle yürütüleceği çok açık bir şekilde görülmektedir.

Üniversitelerimizin bütçelerinin yanında ilave sorunları vardır. Öğretim elemanlarının özlük hakları sorunları var, öğretim elemanlarının yine ders yükleri yine alabildiğine fazladır. Özellikle taşra üniversitelerinde inanılmaz derecededir. Sayın Başkanımızın da mutlaka bildiği gibi, öğretim elemanları haftalık on-on iki saat ders yüklerine ilave olarak yirmi saat ek derse girmektedir. Yani öğretim elemanları günde yaklaşık beş ya da altı saat derse giriyorlar, bir de ikinci öğretim varsa günlük ders sayısı elbette artmaktadır. Bu şartlarda araştırma geliştirme çalışmaları nasıl yapılabilir?

Üniversitelerimizin bir kısmı mevcut hâlleriyle maalesef meslek kültürü edinilen yerler olmaktan çıkmış, sıradanlaşmış, âdeta birer meslek edinme kursuna ya da yüksek liseler görünümüne bürünmüştür. Yükseköğretim sistemi için vizyoner bir makroplan yapıldığını düşünmüyorum. İhtiyaç olmadığı hâlde, mezunlarına ihtiyaç duyulmadığı hâlde, bir furya şeklinde aynı bölümler farklı üniversitelerde açılmış, arz-talep dengeleri yönetilememiş ancak sonuçta kaybeden ülkemiz, gençlerimiz olmuştur. Bu yüzden de 1 milyon 80 bin işsiz üniversite mezunu gencimiz bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üniversitelerin misyonu, kendine güvenen, araştırmacı, kendini iyi ifade eden, 1 yabancı dili bilen, ilk defada doğruyu yapan liyakatli mezunlar vermek olmalıdır. “İlk defada doğruyu yapan” dedim, bu çok önemli bir kavram, her alanda sıkıntılarımızın başlıca sebebi ilk defada doğru yapamamaktır.

Sayın Bakanım, size de arz etmek istiyorum, öğrencilerimiz, sınıflarda bir elde silgi, bir elde kurşun kalem yazıp siliyorlar. Yani ilk defada doğruyu maalesef yapamıyorlar. “Kamuda en rahat girilebilen yerler üniversitelerdir.” kanaati yaygınlaşmıştır. Yüksek lisansını bitiren herkes kendisini üniversitelerde akademisyen olabilecek potansiyelde görmektedir. Yetenekli ve çalışkan öğrencilerimiz ise gelecek göremedikleri için üniversitede kalarak bilim insanı veya araştırmacı olmayı tercih etmemektedir.

(Oturum Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım efendim.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) - Önemli bir kısmı yurt dışına gitme eğilimindedir, fırsat bulanlar da gitmektedirler.

Sayın Başkan, üniversitelerde atamalarda, özellikle rektör atamalarında liyakat esas alınmalıdır. Eğitim öğretim programları hem lisans hem de ön lisans programlarında güncellenmelidir. Üniversitelerde yapılan tezler de gözden geçirilmelidir. Tez konularının seçiminde ülke ihtiyacı ve kalkınma stratejileri göz önünde bulundurulmalıdır.

Sayın Başkan, eğitim ciddi bir iştir, ülkemizde nitelikli eğitim şarttır. Nitelikli eğitim yapamayan bölümler, fakülteler ve üniversiteler kapatılmalıdır. Eğitim ticaret...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum efendim.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Başkanım, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Farklı muamele yapamıyoruz ya, herkese beş dakika veriyoruz.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Olumlu bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Bir cümlelerinizi alalım, bitirelim efendim.

Buyurun.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Yani eleştirdim, tenkit ettim, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Bir cümlelerinizi alalım.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – YÖK’ün başlatmış olduğu yükseköğretimde çeşitlilik çalışmasını olumlu bulmaktayım. Bazı üniversitelerin buldukları illerde bölgesel aktör olmaları yönünde atılan adımlar doğrudur. Ancak yine de eğitim öğretim programlarının mezunlarının istihdam konusu göz ardı edilmemelidir. Çok özel alanlarda ilk mezunlar iş bulabilmekte ancak sonraki yıllarda istihdam sorunu çıkmaktadır. Bunun altını çiziyor, bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Keven, buyurun lütfen.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Bakanlığımızın sevgili bürokratları, saygıdeğer basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Başöğretmenimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, isimlerini millî eğitim sistemimize altın harflerle yazdırmış Necati Bey'i, Hasan Ali Yücel'i, İsmail Hakkı Tonguç'u, Fakir Baykurt'u ve yüz binlerce eğitim emekçisini saygıyla selamlıyor ve anıyorum. Gaziantep'te uğradığı yıldırma sonucu intihara sürüklenen Saadet Öğretmenimize rahmet diliyorum. Sayın Bakan, acaba bahsedilen bu okul idarecileri hakkında bir müfettiş görevlendirdiniz mi, merak ediyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin toplam bütçedeki oranı 2018 yılında yüzde 12,1 iken 2019'da yüzde 11,8; 2020'de ise 11,4 olmuştur yani öğrenci sayımız artarken bütçeden alınan pay devamlı azalmaktadır. Yani Bakanlığımızın bütçesi bu yıl da faize ayrılan bütçenin altında kalmıştır Sayın Bakanım. Millî Eğitim Bakanlığı 2018 yılı kesin hesabına bakarsanız, 2018 başlangıç ödeneği 92 milyar 528 milyon liraydı. 2018 sonunda toplam harcama 99 milyar 448 milyon lira olmuştur, hazineden aktarılan ödenek ise 70 milyar lira civarındadır. Yükseköğretim kurumlarının bütçeden aldığı paya bakınca 2018'de yüzde 3,6 idi, 2020'de bu oran yüzde 3,3 olmuştur. Üniversite sayısı ve öğrenci sayısı artmasına rağmen bütçeden aldığı pay azalmaktadır. Üniversite sayısının Almanya'dan fazla olduğuyla övünmek sanırım çözüm olmasa gerek. Sarayın eğitime verdiği bu bütçeyle işiniz zor olsa gerek Sayın Bakanım. Eğitime ayrılan toplam bütçe 176 milyar lira olup toplam bütçedeki oranı yüzde 16'dır. 2018 eğitim bütçesi 134 milyar 7 milyon liraydı yani yüzde 17,6 idi. Eğitime ayrılan bütçelerin oranı gitgide azalmaktadır Sayın Bakanım, işinizin zor olduğunun farkındasınız sanırım. Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü 2020 bütçe teklifi 15 milyar 939 milyon liradır. Bir önceki yıla göre yüzde 8 artmıştır. Din Öğretimi Genel Müdürlüğü 2020 bütçe teklifi 9 milyar 904 milyon liradır, bir önceki yıla göre yüzde 14 artmıştır. Özel Eğitim Kurumları Genel Müdürlüğü 2020 bütçe teklifi 4 milyar 498 milyon liradır, bir önceki yıla göre yüzde 9 azalmıştır. Kolejlere yapılan teşvik uygulaması için ilk başvuru artık alınmıyor, sadece önceki öğrencilere mezun olana kadar teşvik verileceğini duyurmuşsunuz, özel meslek liselerine verilen teşvik ise devam etmektedir. "Özel meslek liseleri" adında bir uygulama çıkardınız. Bu, AKP iktidarının eğitimin kamusal yanını mahvettiğinin, her şeyi özele devretme anlayışının bir göstergesidir. Uygulamanın başladığı 2014 yılından bugüne toplam 4 milyar lira kolejlere aktarılmıştır. 2020 bütçesi teklifinde ise 329 milyon lirası kolejlere, 475 milyon lirası özel meslek liselerine olmak üzere 804 milyon lira teklif edilmektedir. Bu parayla daha donanımlı meslek liseleri açabilirsiniz, daha fazla öğrenciye burs verebilirsiniz diye düşünüyorum. Organize sanayi bölgeleri özel meslek liseleri açıyor. İşsizlikle boğuşan bir topluma güvencesi verilmeyen iş vaatleriyle pembe bir tablo çiziliyor. Sonuç: Veliler harcadıkları parayla kalıyorlar, devlet ise milyarlarca lira akıtıyor bu özel okul sahiplerine. Hâlihazırda özel sağlık meslek liselerinden mezun olan öğrencilerin kaç bir hastanede işe girmiş veya atanmış, bakarsanız bahsettiğim gerçeği görebilirsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen konuşmanızı tamamlayınız efendim.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Tamam Sayın Başkanım, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Sayın Bakanım, açtığımız okullarda öğretmenlerimizin asgari ücretlerle çalıştıklarını biliyor musunuz? Çünkü 2018'de 440 bin öğretmen KPSS Eğitim Bilimleri Sınavı'na girdi, umudunu kesmiş öğretmenleri de eklerseniz 600 bine yakın atanmayan öğretmenin olduğu bir tablodan söz ediyoruz. Bu öğretmenleri ne zaman atayacaksınız, soruyorum. İnanın asgari ücretle çalıştıklarını söylediklerinde ben utanıyor, dinliyorum. Özel sektörde çalışan öğretmenler için tıpkı mühendisler gibi asgari bir ücret belirlenmesi için çalışma yapılmalıdır. Sayın Bakan, siz kolej sahiplerine milyonlar dağıtıyorsunuz ama onlar meslektaşlarımızı asgari ücretle çalıştırıyorlar. Öğretmenlerimiz ne yazık ki sömürü koşullarında intihara sürükleniyor.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım efendim.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Öğretmenlik meslek yasası acilen çıkarılmalıdır. Bu yasayı çıkarınız ki öğretmenlerimiz intihar etmesin Sayın Bakanım.

Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyor, bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum efendim.

Değerli arkadaşlar, şimdi şöyle bir sıralamayı okuyacağım, ona göre arkadaşlarımız kendi hazırlıklarını yaparlarsa...

Şimdi Sayın Adıgüzel'e söz vereceğim. Daha sonra Sayın Bülbül'e, Sayın Erel'e, Sayın Özdemir'e, Sayın Topal'a ve Sayın Ceylan'a söz vereceğim. Sıralama bu şekilde.

Sayın Adıgüzel, buyurun lütfen.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli bürokratlarımız, sevgili YÖK Başkanımız; hepiniz hoş geldiniz.

Tabii, burada beş dakika içerisinde bütün bir eğitim meselesini konuşma şansımız yok. O yüzden, diyaloga açık bir Bakan olarak, yıl içerisinde peyderpey daha da diyalogu artırıp bunları peyderpey iletiriz size. Belli başlı konulara ben burada değinmek istiyorum.

Özellikle bu engelli öğretmenler konusunu çok önemsedik, daha önce birkaç kez de konuştuk. Zaten 1.200 engelli öğretmen kaldı. Aslında bir taşla iki kuş vuracağız. Hem bir işin tamamını bitirmiş olacağız hem de şu engelli öğretmen açığını kapatmış olacaksınız. Yani artık bunu bitirelim Sayın Bakanım. Yani ben Engelli Öğretmenler Platformu temsilcisinin bana yazdığı bir mektup var, bunun hepsini okumak istemiyorum ama son cümleyi burada okumak istiyorum: “Komisyondaki öğretmen vekillerimiz, en iyi siz bilirsiniz ‘Ölmeden öğretmen olsaydım keşke.’ sözünün anlamını.” Başka bir şey söylemiyorum.

BİLSEM meselesi var. Bu BİLSEM'deki sınavlarda bazı endişeler var. Aileler bundan emin değiller çünkü yazılı sınav sonrası mülakata sadece bir tane öğretmenle çocuk giriyor. Onun ne kaydı var... Bunların daha bir ekip hâlinde ve tutanak altında, kayıt altında olmasında fayda var. Soru işaretleri giderilmiş olur.

Uyuşturucu meselesi çok önemli. Türkiye'de bir yıl içerisinde yakalanan madde miktarı tüm Avrupa Birliğine eşit ve uyuşturucudan ölümler de 2003'te 232; 2017'de 941 yani dört yılda tam 4 kat artmış ve Türkiye Avrupa 1'incisi ve bunlardan ilaç kullanmanın yüzde 35'i 15-24 yaş aralığında yani eğitim çağındaki gençlerimiz. Yani buna çok özel önem vermemiz lazım. Sizler Bakanlık olarak, biz de Millet Meclisi olarak... Daha önce bunda, iktidar partisi hariç herkes –MHP dâhil- önerge verdi, hepsi reddedildi. Biz MHP'nin daha önce verdiği önergede yine yanında durup birlikte davranırsak buradan bir araştırma önergesi çıkarabiliriz diye düşünüyorum.

Sevgili YÖK Başkanım, bu mesai saati dışında muayenehane meselesiyle ilgili şu anda bir karmaşa var. Yani daha önce hak elde etmiş olanların hakkı devam ediyor fakat daha sonrakiler bu haktan yararlanamıyor, buna Anayasa Mahkemesi de dâhil oldu ama yani burada hocalarımızın kafasının dingin olması çok önemli yani onlar sadece profesör değiller, aynı zamanda profesyoneller. Yani mesai saatleri dışında... Geçmiş dönemde eğitimde hiçbir aksama olmadığı gibi şu anda sırf bu yüzden üniversitelerden ayrılıp kadroları boşaltan ve eğitimde aksamaya yol açılan durumlar var. Burada bir hak kaybını gidermek lazım.

Yine, Ordu Üniversitesiyle ilgili bir şey söylemek istiyorum. Tıp Fakültesi hastanesinden, tıp fakültesinden son bir yılda 20'yi aşkın öğretim üyesi ayrıldı. En son çocuk kardiyoloğumuz ayrılmak zorunda kaldı. Şu anda ilde başka çocuk kardiyoloğu kalmadı. Bu da hem kadro hem de hastane eksikliği; gecekondular gibi bir hastanede on yıldır eğitim vermeye çalışılıyor. Bu konuda hem Millî Eğitim Bakanlığı hem YÖK'le ilişkili olarak Sağlık Bakanlığıyla birlikte davranmak lazım.

Ne geldiyse bu 12 Eylül'den başımıza geldi. 12 Eylül askerî darbesi, 12 Eylül referandumu, bir de 12 Eylül 2019'da bir yönetmelik çıkarıldı, sosyal etkinlikler yönetmeliği, yapılan değişikliklerle tarikat, cemaat, vakıf ve derneklerin okullara girebilmesinin kapısını açtınız 1'inci ve 2'nci maddeyle. 7'nci maddede de şöyle bir değişiklik yaptınız: "Toplumsal cinsiyet eşitliği" ibaresini çıkarttınız yani Türkiye'de toplumsal cinsiyet sorunu tamamen giderildi mi? Giderilmediğini ben size kendi Bakanlığınızdan örnek vereceğim. Okul öncesi öğretmenlerin yüzde 95'i kadın, ilkokulun yüzde 62'si kadın, ortaokulun yüzde 58'i kadın -sizin kendi verilerinize göre söylüyorum, Strateji Geliştirme Başkanlığınız- Ocak 2018'de Millî Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel, lütfen tamamlayınız.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – ...sadece yüzde 38'i kadın, 81 il müdüründen sadece 2'si kadın, 815 ilçe müdürünüzden sadece 8'i yani yüzde 1'i kadın, okul müdürlerinizden de 29.050'den sadece yüzde 8'i kadın yani öğretmen aşamasındaki bu kadar yüksek kontenjan maalesef yönetim kademelerine gitmiyor.

Okul masraflarının, okula başlama maliyetlerinin oldukça arttığını söylemem lazım. İlkokul öncesinde 1.200 lira, ilkokulda 1.900 lira, ortaokulda 2 bin, lisede 2.500 gibi çıkıyor bu; bu ülkede karşılanabilecek şeyler değil. TÜİK verilerine göre yüzde 12 artıştan bahsediyoruz.

Daha çok konu var, bunları da peyderpey ileriki günlerde yazılı olarak isteriz.

Teşekkür ediyorum, hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Adıgüzel.

Sayın Bülbül, buyurun lütfen.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hoş geldiniz, herkesi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle bir öğretmen olarak yaklaşan Öğretmenler Günü nedeniyle programınızın, planınızın, öğretmenlik mesleğini ve öğretmenlere dönük çalışmalarınızın ne olacağını bilmek isteriz. Geçen yıl Öğretmenler Günü'nden önce bir müjdeniz olduğunu söylemiş ama bu konuda herhangi bir şey yapmamıştınız.

İkincisi: 3600 ek göstergeyle ilgili olarak iktidar, muhalefet, bizler, en az 6.666 kere dile getirdik ama bu 3600 ek göstergeyle ilgili maalesef bir gelişme söz konusu değil.

Üçüncüsü: Sizin cümlenize "Bilimsel ve pedagojik gelişmeler dikkate alınmalı." aynen katılıyorum, eğitim biliminin temelini teşkil eden bir vurgudur. Fakat size şu an söyleyeceğim bir nefret suçu sistematik olarak eğitim ortamında işlenmektedir. İsim veriyorum: Adıyaman Gölbaşı ilçesi Belören Çok Programlı Anadolu Lisesinin müdürü Alevi öğrencileri namaz kılmaya zorlamakta, camiye götürmeye zorlamaktadır. Bu bir nefret suçudur. Bu, inancı dışında başka bir şeye zorlamadır. Bu sistematik olarak okullarda zorunlu din derslerinde yapılıyor. Zorunlu din dersinin Millî Eğitim Bakanlığındaki uygulaması maalesef Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararına göre değil, daha çok Diyanetin fetvalarına ve benzeri anlayışlara göre yapılıyor. Zorunlu din dersi kapsamında zorunlu

din dersinin içeriğine dâhil edilen Alevilikle ilgili okuma parçaları, materyaller, görseller, Alevilik inancıyla alakası olmayan kişilerin vermiş olduğu şeylerdir maalesef. Vekilimiz Sayın Garo Paylan sizi bir azınlık okuluna davet etti, ben de sizi bir cemevine davet ediyorum. Lütfen, bir cemevine gelip Alevi toplumunun inancını ve erkânını görmeyi, bu farktan hareketle Alevi öğrencilere farklı yaklaşım olması gerektiğine kani olmanızı düşünüyorum.

Bakınız, 3 Haziran 2012 tarihinde Alevi açılımı, Roman açılımı, Kürt açılımı diye başlanılan ve sonra buharlaşan süreçler neden buharlaşmıştır? Bunun bir iyi niyet gereği olarak, örneğin Alevi açılımıyla ilgili olarak Hacıbektaş ilçesine Hacı Bektaş Veli doğa ve toplum bilimleri üniversitesi kurmak ve burada tüm inançlarla birlikte Alevi inancının tarihini ve erkânını da işlemek olmaz mı, yine, Doğubeyazıt'a, Ahmedi Hani halk bilimleri üniversitesi kurmak ve bu üniversitede eğitimi Kürtçe yapmak ve yine burada tabii ki farklı kültür ve dilleri de işlemek olmaz mı?

Eğitim programında "Değerler Eğitimi" adı altında bir başlık var fakat bu değerler içerisinde çok değerli olan ve değersiz olan değerler var. Biz Alevilerin değerleri burada değerli değerler arasında maalesef gösterilmiyor, ıskalanıyor, öteleniyor, iteleniyor, rencide ediliyor. Küçük bir çocuğun inancı nedeniyle yaşadığı ızdırabı bir eğitim bilimci, bir psikiyatrist, bir psikolog, bir eğitim insanı olarak tahmin etmeniz gerektiği kanısındayım, tahmin ettiğinizi de düşünüyorum.

Yıllarca eğitim sistemine, eğitim ortamına öğretmen olarak hizmet etmiş, ders kitabı yazmış, sizinle çalışma olanağı da bulmuş bir kişi olarak -sizin şahsınızı ben çok iyi tanıyorum- bakınız ilk toplantıda "Bakan değil, gören olacağım." dediniz, bizim Alevi dilinde "Gören gözlere aşk olsun." derler ama Sayın Bakan, üzülerek söylüyorum ki bazı şeyleri görmekte eksik kahyoursunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım Sayın Bülbül.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Tamamlıyorum, teşekkür ediyorum.

Şu anda üzerine konuştuğumuz eğitim sistemi, eğitim programı, Bakanlığınızın yürütmüş olduğu tüm faaliyetler baştan sona sorunludur, tekçidir, inkârcıdır ama katılımcılığın bir gereği olarak, ama vekilliğin bir gereği olarak, ama makama saygının bir gereği olarak biz taleplerimizi ifade etmek ve beklentide bulunmak durumundayız.

Kolaylıklar diliyorum, başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bülbül.

Sayın Erel, buyurun lütfen.

AYHAN EREL (Aksaray) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, irfan ordusunun çok kıymetli bürokratları; bütçemizin Türk milletine, devletimize, eğitim camiamıza hayırlı olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

Rakamlar konusunda bu işin üstatları gerekli konuşmaları yaptılar ama bu bütçeye katılacağımlı duyan öğretmen adaylarından on binlerce mesaj geldi. Ben onları sürem yettiğince size aktarmak istiyorum.

Bir kere, Türkiye'de tarım planlaması yapılmadığı gibi bir öğretmen planlaması niye yapılmıyor? Yani rakamlar ortada; ortaokul, ilköğretim, lise çağındaki öğrenciler, derslikler belli, müfredattaki ders saati belli. Bunlar dikkate alınarak Türkiye'nin bir on yıllık, on beş yıllık, kısa vadeli, uzun vadeli öğretmen planlaması niye yapılmıyor? Yani ben tarih öğretmenliği yaptım, daha sonra hukuku bitirdim. Ben dört sene Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesinin Tarih Bölümünde öğretmen olma

hayaliyle okuyorum, dört sene bunun üzerine hayat hikâyeleri, türküler yakıyorum, okulu başarıyla bitiriyorum ama Millî Eğitim Bakanlığı diyor ki: “Hayır, sen öğretmen olamazsın.” O zaman beni niye okutuyorsunuz? Dört senemi niye çalışıyorsunuz? Benim hayallerimi, düşlerimi niye öldürüyorsunuz? O zaman almayın, deyin ki: “Kardeşim, benim öğretime ihtiyacım yok, eğitim fakültelerine öğrenci almıyorum.” 700 bin atanamayan öğretmenin binbir türlü çilesi var, derdi var. Sabahleyin anasının, babasının yüzünü görmemek için yedide onlar kalkmadan evden çıkıyor, gece saatlerinde eve geliyor. Artık harçlık isteyecek durumu da yok. Almayın eğitim fakültelerine öğrenci artık. Hiç olmazsa gelecek neslin hayallerini öldürmeyin, düşlerini öldürmeyin Sayın Bakanım, yazık günah bu gençlere. Yani 250 bin vatan evladı Çanakkale’de Türkiye Cumhuriyeti’nin ön sözünü yazmak için kendisini heba etti, feda etti, şimdi günümüzde 700 bin, 1,5 milyon, 2 milyon genç yok yere heba oluyor, almayın üniversitelere. Yani her ile üniversite açmak marifet değil ki. Buradan mezun olan öğrencilere iş bulamazsanız, onları istihdam edemezseniz üniversitenin ne anlamı var, yazık günah değil mi? Bakın, el sanatları öğretmenliğine geçen sene 1 öğretmen almışsınız ama hâlâ orada öğretim gören öğrencilerimiz var. Ne yapacaksınız bunları, yazık günah değil mi? Bir planlama yapalım ve almayalım, kapatalım. YÖK Başkanı nereye gitti? Yapsın bir planlama, almasın eğitim fakültelerine öğrenci. Yazık günah değil mi? Yani şimdi, bir de atanamayan öğretmenler “tweet” attılar geçen, 1 milyona yaklaştı. Kaç öğretmen alacaksınız? Bu bin de olabilir, 10 bin de olabilir, 60 bin de olabilir, 100 bin de olabilir. Bunlar, gençler ümitlerini bu rakama bağladılar, kendilerine göre bir sıralama yapmışlar, o sıralamaya göre bekliyorlar. Bir açıklama yapın Sayın Bakanım, deyin ki: “10 bin kişi alıyorum, 20 bin kişi alıyorum, 30 bin kişi alıyorum.” Onlar da geleceklerini buna göre tayin etsinler. Evlenecek evlenemiyor, başka bir işe bakacak bakamıyor. İç güveyi olarak Fransa’ya gidecek seçim bölgemden, ya bir ümit “Öğretmen olarak atanabilir miyim?” diye gitmiyor. Şu rakamı Allah aşkına bir açıklayın artık, açıklayın da onlar da önlerine baksınlar.

Diğer bir problem, Cumhurbaşkanlığımızın 15/8/2018 tarihli kararnamesiyle “Öğretmenlerin KPSS’den aldıkları puan iki yıl geçerli olacak.” deniliyor. Şimdi, 2018’deki KPSS puanı ile 2019 KPSS puanının hesaplanmasında farklılıklar oluşmuş. Şimdi, 2018’de puan alanlar ile 2019’da puan alanların kafasında binbir türlü çelişki dans ediyor. Neye göre öğretmen alacaksınız? Yani 2018 puanlarına göre mi, 2019’un puanlarına göre mi? Nasıl yapacaksınız? Bunları açıklayın, çocukların kafası artık karmakarışık, saçlarına ak düşmüş, geceleri uyuyamıyorlar. Siz bir öğretmensiniz, bunları çok iyi anlayan bir insansınız Sayın Bakanım. Siz öğretmenleri anlamazsanız hiç kimse anlamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız efendim.

AYHAN EREL (Aksaray) - Biz yıllar sonra öğretmen kökenli bir Bakan olmasına çok sevindik. İşinizin zor olduğunu biliyorum yani 1 milyona yakın öğretmenin problemlerini sırtınızda taşıdığınızı biliyorum. Son zamanlarda saçlarınızda yıldızların çoğaldığını da görüyorum. Allah yardımcınız olsun ama söylediğim rakamları lütfen açıklayın ama 10 kişi, ama bin kişi ama 50 bin kişi; çocukların kafalarındaki bu çelişki gitsin. Bir de 2018-2019 KPSS puanlarını neye göre halledeceksiniz? Bu çelişkileri ortadan kaldırın diyorum. Sürçülisan ettiysem bağışlayınız.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim, sağ olun nezaketiniz için de.

Sayın Özdemir, buyurun lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Teşekkür ediyorum Sayın Bakan sunumunuz için.

Açıkçası, gerçekten bu Hükümet döneminde, son on yedi yıldır en çok değişen Bakanlık ve en sorunlu ve şüphesiz en önemli Bakanlık sizin Bakanlığınız. Burada, tabii, fırsat eşitliği temeli olan bir Bakanlık. En önemli olduğu nokta tabii ki bu eğitim alanı. Ama baktığımız zaman gerçekten fırsat eşitsizliğinin de giderek açıldığı bir süreci görüyoruz. Özellikle özelleşmenin ağırlığının olduğu ve bir kamusal alandan da uzaklaştığı bir yapı var. Çünkü genel olarak sistem, açıkçası gelir dağılımındaki adaletsizlik ile ailelerin harcama kalemleri içerisinde eğitim harcamalarının durumu, bu yansıyor doğal olarak. Yani yüksek gelir yüzde 20 ile en düşük arasındaki fark son, 30 katı aşmış Sayın Bakan.

Şöyle bir tablo var son gördüğümüz yapı: İyi eğitim almış bir azınlık ile iyi eğitim imkânlarından yararlanan ya da böyle –tırnak içinde söylüyorum- bir çoğunluk arasında ikiye bölünmüş bir yapı. Ve bu kesimin hepsi aynı değerlendirmeye tabi, aynı sınav sistemine tabi. Aslında temel bir sorun bu.

Vakıf eğitim ilişkisi gerçekten çok dikkatlice tartışılması gereken bir konu. Aslında niceliksel bakış açısından uzaklaşmanız bizi sevindiriyor çünkü buraya gelen ve bugüne kadar eğitimde özellikle niceliksel sorunlar hep ve bir 2002 takıntısı. Bundan artık uzaklaşalım ve siz gerçekten son on yedi yılın en temel niteliksel sorunlarını sıraladınız ve bunları belli projelerle yapmaya çalışacaksınız ama yatırım bütçesi hızla düşüyor. Bu da ciddi bir sorun. Bunlar nasıl olacak? Gerçekten temel sorun alanlarında eğitimde, bütün toplum bunlarda hızlıca bir çözüm bekliyor. Ama baktığımız zaman, sizin anlattığınız konular gerçekten uzun vadeli sonuç alacağımız konular. Bu konularda ne düşünüyorsunuz, nasıl değerlendiriyorsunuz?

Teftiş konusu. Değinen konulara açıkçası değinmek istemiyorum. Teftiş sisteminde ciddi sorunlar var. Yeniden yapılandırmaya yönelik çalışmalar var ama hâlâ teftiş ve rehberlik hizmetlerinde aksamalar var, niteliksel sorunlar var ve şahsa bağlı kadrolar var hâlâ burada. Nasıl bir değerlendirme olacak? Birçok ilde hâlâ teftişlerle ilgili eksiklikler var. Bunu da bilginize sunmak istedim.

Sunumunuzda üretim, istihdam ve eğitim üçgenine değinmeniz önemli ama sizin eğitim dışındaki diğer iki ayak gerçekten bu iktidarın muazzam derecede başarısız olduğu iki alan. Bu entegrasyonu nasıl yapacaksınız siz?

Bugün istihdam rakamları açıklandı Sayın Bakan. Genç işsizliğimiz hızla artıyor. Hayat boyu eğitime önem verdiğinizi söylediniz. Ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerimiz hızla artıyor. Genç işsizlik gerçekten belki de bu dönemin, bu bütçenin en temel çözüm bulması gereken sorun alanı olması gerekiyor.

Değerli Yekta Hocamız burada değil ama sunumunda önemli değerlendirmelerde bulundu. Şöyle ki: “Bağımsız kurumsal yapı Kalite Kurulunun kurulması.” dedi ki ben de Meclisteydim bu yasa görüşülürken. Gerçekten bir mutabakatla ve bir bilgi paylaşımıyla bu yasayı geçirmeye çalıştı.

Şu dönemde YÖK’ün bağımsız kuruma devretmesini yetkilerini çok değerli buluyorum çünkü biz, bir bir bütün bağımsız kurumlarımızı bir tek yere bağlama çabasıdayız ve bütün kanunlar da bununla ilgili. Burada YÖK’ün bu bağımsız kurula yetkisini devretmesi önemli.

Şöyle: Gerçekten üniversitelerimizin ciddi sorunlarını değerli akademisyen hocalarımız belirttiler. Burada yönetim kadrosu... Aslında topyekûn Bakanlıkta sizin çizdiğiniz vizyon ve misyonun tamamen uzağında yönetim kadroları var. Üniversitelerin rektörlüklerinden başlayıp ilçe, il, milli eğitim, okul müdürleri burada o misyondan uzakta, sığ bakış açısına sahip.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayınız.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - İşte rektör atamaları, evet, Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle her gece üniversitelere rektörler atanıyor ve bu rektör atamalarıyla birlikte kadrolarda liyakat yapısından da doğal olarak uzaklaşıyor.

Rektörlük seçimlerinin gerçekten özerk bir yapıya kavuşturulması gerekiyor. Üniversitelerde, akademisyenlerin ya da eğitim kadrosunun, idari kadrolarının değerlendirmesi gereken bir süreç.

Yakın ve akraba ilişkileriyle atamalar maalesef hâlâ var. Her gün yansıyor, bunlarla karşı karşıya kalıyoruz.

Vakıf üniversiteleri gerçekten en önemli sorun alanlarından bir tanesi. Buna değinildi.

Burada, Şehir Üniversitesi -Bekaroğlu'na atıf yapmak istiyorum- Sayın Başkanım, bu konuda nedir durum?

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım efendim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Son bir dakika çok özür dileyerek.

Burada vakıf üniversitelerinin gerçekten altyapı... Değerlendirme raporu yayınladınız, teşekkürler, önemli ama oradaki değerlendirmeler çok ciddi Sayın Başkanım. Onlarla ilgili ne tür bir düzenleme yapılacak?

Az evvel de söyledim, bu vakıf eğitim ilişkilerinin ciddiye değerlendirilmesi gerektiğini, tekrar vurgulamak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet çok teşekkür ediyorum efendim, sağ olun.

Sayın Özdemir, Hocamla hemen yanına oturup biraz konuşabilirsiniz eğer varsa ilave söyleyeceğiniz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Hocamla sık sık konuşuyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim efendim.

Sayın Topal, buyurun lütfen.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; hepinize saygılarımı sunuyorum.

Açıkçası, on yedi yıllık AK PARTİ iktidarının en başarısız olduğu konulardan biri ekonomi diğeri de eğitim. Bugün onu konuşuyoruz, diğer milletvekili arkadaşlarımız, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi arkadaşlarımız gerekeni konuşacaklar ama ben genel bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Millî Eğitim Komisyonunda bulunduğum ve sizi de yakından tanıdığım, bildiğim için ve açıkçası gözlemlediğim kadarıyla siz gerçekten –bunu samimi söylüyorum- iyi bir insansınız. Öğrendiğim kadarıyla da iyi bir eğitimcisiniz, hatta siz Bakan olduğunuzda bütün eğitim camiasında, bütün Türkiye’de büyük bir heyecan yaşandı, bir heyecan yaratıldı. Ancak, gördüğüm kadarıyla o “iyi eğitimci” sıfatınızı Bakanlık döneminizde gerçekten, bürokrasinin çarkları sizin elinizi kolunuzu bağlamış olacak ki şu anda hepimizin de gördüğü kadarıyla o heyecan şu anda söndü. Gerçekten eğitimde on yedi yılda 7 bakan ve her gelen bakanın bir önceki bakanın sistemini değiştirmesiyle bir türlü sistem oturtulamadı.

Şimdi, tarihte şöyle bir şey var Sayın Bakanım, 1533 yılında doğan –bildiğim kadarıyla- Montaigne’inden iki yüz elli yıl sonra doğan bir yazar var Pierre Jean de Béranger, Fransız; Montaigne için şunu söylemişti: “Şu Montaigne denen adam ne çok fikir çalmış benden.” diye. Şimdi, burada, her bir bakanın bir önceki bakanın sistemini değiştirmeye çalıştığını hepimiz çok iyi biliyoruz. Arada yetmiş üç yıl var, 1946 Hasan Ali Yücel, gerçekten o kadar çok sorun var ki eğitimde, ben de şunu

söylüyorum: Gelin Hasan Ali Yücel'in fikirlerini birlikte çalım ve gerçekten de Millî Eğitim Bakanı dendiği zaman akla nasıl Hasan Ali Yücel geliyorsa akla Ziya Selçuk gelsin. Bunu bütün samimi duygularıyla söylüyorum yani Millî Eğitimin hangi... Mesela FATİH Projesi ne oldu, bitti mi bitmedi mi onu bilemiyoruz. Sözleşmeli öğretmen arkadaşlarımızın sıkıntıları devam ediyor. Kadrolu olmaları gerekiyor, bunu defalarca dile getirdik, hatta aile birliklerinin korunması babında 3+1'e düştü, onda da yine sıkıntılar devam ediyor. Mesela ücretli öğretmen arkadaşlarımızdan 929-930 öğretmen arkadaşımız var, onların sorunları çözülmedi. Ayrıca atanamayan öğretmen arkadaşlarımız...

Şimdi, ben "Ekonomi kötü." dediğimde bazı AK PARTİ'li arkadaşlarımız reddediyor, şunu söylüyor: "Ekonomi çok iyi." Madem ekonomi çok iyi... 2002 yılında eğitime ayrılan bütçeyi bugün ayrılan bütçeyle kıyasladığımızda ekonominin kötü gittiğini hepimiz çok açık ve net bir şekilde görebiliyoruz. Mesela Danıştayın yürütmeyi durdurma kararına rağmen Ensar Vakfının okullarda etkinlik yapmasına neden izin veriliyor? Yani taşınmalı eğitim sorunları devam ediyor, öğretmen arkadaşlarımıza 3600 ek gösterge, bu arada şeye de bakıyorum... Bir de en önemli sorunlardan bir tanesi, mesela eğitim, hani OECD'nin yürüttüğü PISA testi sonuçlarına göre -hepimiz çok iyi biliyoruz- en son 540 bin öğrenci katılmıştı 15 yaş grubu ve orada maalesef Türkiye 50'nci sırada. Gerçekten, yani bir eğitimci olarak ben buna üzülüyorum.

Sayın Bakanım, burada çok sorun var, onu ileriki süreçte de yine konuşacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Topal, buyurun, lütfen tamamlayınız.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Çok teşekkür ediyorum.

Mesela, liselerin nitelikli veya niteliksiz olması... Bu kabul edilebilir bir durum değil değerli arkadaşlar. 4+4+4 sistemi çıktı, lisede dördüncü yıla ilgili müfredat hâlâ tam olarak belirlenmiş değil. Bu konuyla ilgili çok sıkıntılar, çok şeyler var ama son olarak şunu söylemek istiyorum: Sayın Cemal Öztürk'ün konuşmasını dikkatle izledim, orada politizmin başarılı olmadığını, orada JeanJacques Rousseau'nun şeyini de söyledi, ancak çok güzel bir konuya değindi: "İnsanı doğru eğitmek lazım." dedi. Evet, biz de bunu düşünüyoruz fakat bunu uygulamak gerekiyor. Nasıl uygulamak gerekiyor? Az önce de dediğim gibi, gelin birlikte, gerçekten, bu, bizim millî meselemiz olan eğitim meselesini birlikte masaya yatıralım ve reform yapalım ve bir komisyon üyesi olarak da Sayın Ziya Selçuk'u alkışlayalım. Ben bunu söylüyorum.

Çok teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Topal.

Sayın Ceylan, buyurun lütfen.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Sayın Bakana, kıymetli hazırım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan köklü bir geleneğe sahip Millî Eğitim Bakanlığının günümüzde geldiği durum maalesef çok üzücüdür. Sayıştay raporunda yer alan eğitim yönetiminden teftişe, okul pansiyonlarından taşınmalı eğitime, maarif müfettişlerinin görevlendirilmesinden eğitim planlarının değiştirilme sıklığına kadar faaliyet alanlarındaki tespit edilen eksiklikler Bakanlığımızın kötüye gidişini çarpıcı bir şekilde ortaya koymaktadır.

Sayıştay raporunun dışında, hepimiz eğitim kalitemizin her geçen gün kötüye gittiğini görmekteyiz. Ülkemiz öğrencilerinin uluslararası verilerde ortaya çıkan başarısızlıkları bu kötüye gidişi ispatlar nitelikte. Peki, bu kötüye gidişin nedeni ne? Bunun pek çok nedeni var ama şu anda belki de en önemlisi

okul idarecilerimizin ve il, ilçe idarecilerimizin liyakate dayalı olarak görevlendirilmemesi. Maalesef yalnızca belli bir görüşe sahip sendikaya kayıtlı idarecilerle doldurduğunuz okullarımız özgür, bilimsel eğitimin olmadığı, her gün çarpıcı olayların yaşandığı kurumlar hâline geldi.

Daha yeni yaşadık, Amasya’da, liyakatsiz idarecilerin 42 otizm spektrum bozukluğu olan çocuğumuza yaşattıkları kabul edilebilir bir şey değil.

Yine, ilim Çanakkale’de son dönemde ayyuka çıkan bir aymazlık var. İlçe Millî Eğitim Müdürlerinden fen lisesi öğretmenlerine kadar uzanan bir listede, sistematik olduğu algısı yaratan laiklik karşıtı ve Atatürk düşmanı uygulamalara tanık olmaktadır. Son olarak Bayramiç ilçemizde bir densiz, 10 Kasım Atatürk’ü Anma Haftası nedeniyle düzenlenen “Atatürk ve Uygarlık” konulu yarışmalarının ödül törenine ilişkin resmî yazıda 10 Kasım için “bayram günü” ifadesini kullandı. Bu yetmezmiş gibi, 10 Kasım’da Ata’mızın anıldığı saat ve dakikalarda, yine aynı ilçemizde ilçe Millî Eğitim Müdürlüğüne büyük bir saygısızlığa imza atıldı. Soruşturma başlatıldı, idarecilere hiçbir şey olmadı. Soruşturmanın selameti açısından, bir suçu olmayan sunucu öğretmen açığa alındı. Asli sorumlu ilçe Millî Eğitim Müdürü ve Şube Müdürü hâlâ görevinin başında. Üstelik aynı ilçemizde 29 Ekim kutlama töreninde de benzer bir saygısızlık daha yaşanmasına rağmen görevlerinin başındalar Sayın Bakanım.

Çanakkale cumhuriyetin kuruluş yoludur, burada Atatürk’e, cumhuriyete karşı her türlü faaliyet mutlaka karşılarında bizi bulacaktır.

Sayın Bakan, bugün veli mutsuz, öğretmen mutsuz, öğrenci mutsuz. Altı yıl ailesine hasret bırakılan sözleşmeli öğretmen, politikalarınız yüzünden 50’si intihar eden, atanamayan öğretmenler mutsuz. Asgari ücretin altında maaşla yazın üç ay parasız gezen ücretli öğretmen mutsuz. Lise son sınıfta sözde kapattığınız dershanelere mahkûm edilip okula gitmek istemeyen çocuğuna çözüm arayan veli mutsuz.

Hükûmetiniz elinden gelse tüm eğitimi özel sektöre devretmek niyetinde. Parası olanın okuyabildiği, fırsat eşitliğinin olmadığı bir sistem yaratıyorsunuz. İhtiyacımız olan planlama. Herkes mühendis, herkes doktor, herkes öğretmen olacak diye bir şey yok. Doğru planlamayla mesleki eğitim-istihdam ilişkisini kurmalı, Bakanlık, YÖK, sanayi, ticaret ve esnaf odaları temsilcilerinin katılımıyla müfredat hazırlanmalı. Ara eleman yetiştirmeyi başarmak zorundasınız.

Sunumunuzda eğitim bilimini tanımlarken ayırt edici bir özelliği atlamışsınız gibi gözüküyor. Eğitim, en kısa tanımıyla planlı davranış değişikliğidir. Eğitimin her kademesinde planlı eğitim uygulamaları esasında müfredat hazırlanmalıdır. Ancak on yedi yıllık AKP iktidarlarının plansız millî eğitim politikaları yüzünden, bugün sarayda oturan devrin Başbakanının övüne övüne attığı “Artık her ilimizde üniversite var.” sloganları kulaklardan silinirken meydanlar işsiz üniversite mezunlarına kalmış durumdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız, buyurun.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Ülke ihtiyaçlarının geleceğe dönük olarak planlanmaması ve plansızca yürütülen üniversite ve alan kontenjanı açma süreçlerinin sonunda bugün yüz binlerce üniversite mezunu öğretmen, mühendis işsizdir ve bunun sorumlusu AKP iktidarındır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ceylan.

Sayın Tiryaki, buyurun lütfen.

MEHMET RUSTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Bakanlığın ve kurumların sevgili başkanları, sevgili bürokratlar; hoş geldiniz.

Türkiye tarihinde hiçbir siyasi parti on sekiz yıl üst üste iktidar olma şansı elde etmedi. Belki dünyada da bunun örneği yok. Tam on sekiz yıl. Bu on sekiz yılda neler yapılamaz ki. Evet, bu Hükümet bazı şeyler yaptı. “Çok şey yaptık.” diyen bu Hükümetin gerçekten yaptıklarının ne anlama geldiğini ancak karşılaştırarak, benzer durumda, benzer seviyedeki ülkelerle karşılaştırarak anlayabiliriz. Bunu bir gün bu çatı altında anlatacağım ama bugün değil.

Evet, on sekiz yılda yüz binlerce öğretmen atadınız. Evet, binlerce okul açtınız. Evet, tablet dağıttınız, akıllı tahtaya geçtiniz, yeni spesifik meslek liseleri açıyorsunuz, birkaç bilim sanat merkezi daha açacaksınız. Peki, ne oldu? PISA’da hâlâ son sıralardayız. En iyi 500 üniversite arasına 2 tane vakıf üniversitesi bazen ya giriyor ya girmiyor. 8’inci sınıfa gelmiş her 6 öğrenciden 1’i yani yüzde 16’sı 4 işlemi bilmiyor. PISA sonuçlarını biliyoruz, üniversite sınavlarında bazı alanlarda doğru sayısı 1’i bile bulmuyor, fizik gibi alanlarda. Bunu çokça uzatabiliriz. Ama bence sokaktaki herkesin bir değerlendirmesi var. Bu Hükümetin en başarısız olduğu alan, hiç kuşkunuz olmasın, eğitim.

Sürem çok kısa, bütün sorunları anlatmaya yetmeyecek herhâlde ama birkaç başlık hâlinde söylemek istiyorum. Bir tanesi, şu kadrolu, sözleşmeli, ücretli öğretmenlik uygulamasından gerçekten vazgeçin. Anayasa 128 çok açık; eğitim devletin asli ve sürekli görevleri arasında, dolayısıyla memurlar eliyle yürütülmesi gerekiyor. Şimdi “ücretli öğretmen” derken sakın bunların eşit ücret aldığı falan da düşünmeyin. Girdikleri ders sayısı kadar ücret alıyorlar ve otuz gün üzerinden SGK primleri de yatırılmıyor. Aynı eğitim kurumunda, aynı üniversiteden mezun, nitelikleri arasında fark olmayan kişilerin bu biçimde çalıştırılması, öğretmenler odasında bile huzursuzluk yaratıyor. Bir de öğretmenleri -yetmiyor- bunun üstüne sözlü sınava alıyorsunuz -yüzlerce sınavdan başarıyla geçmiş olan kişi- seçme yeterliliği kuşkuyla kişiler, beş dakikalık bir sözlü sınavla kimin öğretmen olup olamayacağına karar verecekler. Bir de yetmiyor, üstüne güvenlik soruşturması yapıyorsunuz, amcası, kardeşi, dayısı, kuzeni bilmem ne deyip öğretmen olmasını engelliyorsunuz.

Şimdi, bu kadar çok eğitim fakültesi açılmasının doğru olmadığını düşünüyorum. Bir de sınırlamış da olsanız, bunu biliyoruz sınırladığımızı, fen edebiyat fakültesi mezunlarına da pedagojik formasyon aldıkları takdirde öğretmen olma şansı veriyorsunuz. Buna şans denirse tabii. Sonuç ne? Ataması yapılmayan 700 bin öğretmen, ataması yapılmayan. Böyle giderse birkaç yıl içerisinde 1 milyon öğretmen olacak. Eğitimini almış, atanmamış 1 milyon öğretmen.

Daha önce de söyledim, TÜİK diye bir kurum var ve bu, nüfus projeksiyonu çıkarıyor. Bir yıllık, beş yıllık, on yıllık, yirmi beş yıllık projeksiyonlarla gerçekten bu ülkenin öğretmen ihtiyacını tespit edebilirsiniz; buna göre eğitim fakültesi açabilirsiniz, buna göre öğretmen adayı alabilir, seçebilirsiniz ve böylece yüz binlerce insanın hayaliyle oynamamış olursunuz.

Önemli bir şey daha var: Şimdi, Hükümet ısrarla diyor ki: “Her şehre üniversite açtık.” Nedir üniversite? Bir yere bir bina açtığınız zaman orası gerçekten akademi, üniversite oluyor mu? Bakın, yardımcı doçentlik kalktı ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUSTU TİRYAKİ (Batman) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

MEHMET RUSTU TİRYAKİ (Batman) – ...yüzlerce bölüm başkanı vardı yardımcı doçent olan, yüzlerce bölüm başkanı. Tek doğru düzgün akademik çalışması yok. Bazı akademisyen arkadaşlarımız bu üniversitelere, bu fakültelere ne diyorlar biliyor musunuz? “Yüksek lise.” İçinde olanlar -ben yüksek lisans için taşraya gitmiş arkadaşlarımla konuştum- “Lisans düzeyinde eğitimleri yok ve bana ‘Gel yüksek lisans düzeyinde eğitim ver.’ diyorlar.” diyor. Bu, büyük sorun.

Ayrıca, mezun olunca da bir çözüm olmuyor. Genç işsizlik yüzde 27’lerde yani mezun her 4 üniversite mezunundan 1’i işsiz. Herkes söyledi ama bakın, 2547 sayılı Yasa ne diyor? Diyor ki: Üniversitenin temel amacı, hür düşünce gücüne, geniş dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı öğrenci yetiştirmek. Doğru mu? Üniversitenin amacı bu mu? Düşünceleri nedeniyle yargılanan, akademi den ihraç edilen öğretim üyeleri varken kalanların böyle bir öğrenci yetiştirmesi mümkün olabilir mi? Diyorlar ki: “İşte, terörle mücadelemize karşı çıktılar.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Son cümlem, bitiriyorum.

Herkes Edward Said’in başına gelenleri araştırmayı öneriyorum. İsrail’de Filistinlilerle beraber taş attığı için, sadece taş attığı için Amerika’daki akademi den ihraç edilmesi istendi ve Amerika’da görev yaptığı üniversite Edward Said için dedi ki: “O bir akademisyen, düşüncesini bu şekilde ifade ediyor.”

Anlatacak çok şey var, ben çok az kısmını anlattım, Mecliste de anlatmaya çalışacağım.

Tekrar söylüyorum: Çok eksikliği var, umarım bu bütçe hayırlı olur.

Ayrıca söylüyorum: Bütçenin bu kadar düşürülmesini, 2’nci sıraya düşürülmesini hiçbir vekil doğru bulmuyor, her şeye rağmen 1’inci sırada olmalıydı diyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tiryaki.

Değerli arkadaşlar, şimdi Sayın Erim’e söz veriyorum.

Sayın Erim, buyurun lütfen.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Başkan, kıymetli üyeler, kıymetli Sayın Bakanım, kıymetli bürokratlar ve değerli basın; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben Sayın YÖK Başkanımızın sunumunda bahsettiği, üniversitelerde biraz daha branşlaşma mı diyeyim, yoksa yöresel... Yanlış anlamadıysam bölgenin yöreleriyle ilgili eğitimi pratikleştirme... Ben onunla ilgili birtakım şeyler aktaracağım.

Şimdi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi 1993 yılında kurulmuş, Arkeoloji bölümü var. Aydın’da 21 tane antik kent var. Ben göreve geldiğimde Sayın Turizm Bakanımıza dedim ki: “Bu kazılar on iki ay sürsün.” O da bunu uygun buldu, kendisinin de fikri o yöndeymiş, bu yıl için 20 yerde başlatıldı. Aydın’da kazılan 7-8 tane antik kent var, bir tanesi Magnesia, otuz sekiz yıldır kazılıyor, bu hızla üç yüz yılda bitecek. Hocası Erzurum Üniversitesinden geliyor, başka bir üniversiteden.

Tralleis’e gelelim, Tralleis Aydın’ın dibinde, Adnan Menderes Üniversitesinin kampüsüyle de komşu parsel. Erzurum’dan hoca geliyor -Orhan Hoca mıydı, Nurettin Hoca mıydı; yanlış hatırlıyor olabilirim- hocaya “Gelsin.” dedi Rektör Hoca, ben de “Gelsin, olmaz böyle, on iki ay kazınsın.” dedim. Niye on iki ay kazmıyor? İşte, “Uzakta.” Uzaktaysa gelsin buraya, işte dibinizde Arkeoloji Bölümü var mı? Var. Diğer hocalar ayağa kalkmış, 5 hoca, Bölüm Başkanı Suat Hoca. Gittim ben, Rektör Hocayla

toplantı yaptık, çağdırdık, dedik ki: “Siz dışarıdan geleni istemiyorsunuz, o zaman niye kazmıyorsunuz?” Dediler ki: “Kazacağız.” Şimdi, 5 hoca 5 tane kazı yapacak Aydın’da, önümüzdeki sene başlayacak. 500 tane talebeleri varmış “Öğrenci kaç tane?” dedim “500 tane.” dedi Rektör Hoca.

Şimdi, bu gençler mezun oluyor, ya uzman çavuşluk ya bekçilik ya polislik yani... Şimdi “Dört duvar arasında öğrenemezler bunlar, mutlaka sahada öğrensinler bu işi, sahada yapsınlar.” dedim. Neyse, o işi hallettik, Arkeoloji Bölümünü.

Gelelim Ziraat Fakültesine ve Veterinerlik Fakültesine. Rektör Hocam dedi ki bana: “İşletmesi var.” Dedim ki: “Ya, bir şeyler yapalım.” Sümerbank için, Nazilli Sümerbank Basma Fabrikası. “Nazilli basmaları Nazilli’de dokunur.” diye türküsü de var, tarihe mal olmuş bir fabrika; boş duruyor, Adnan Menderes Üniversitesine ait. Demek istediğim, ekmek ağzımızda, yiyen yok yani. Neyse, 42 bin metrekarelik kapalı alan. Rektör Hoca dedi ki: “Burada Torqu modeli yapalım.” “Tamam, Torqu’ya gidelim.” dedim. Veterinerlik Fakültesi Dekanı, Ziraat Fakültesi Dekanı gittik minibüsle, yolda konuşuyoruz, dedim ki: “Ziraat Fakültesinin arazisi ne kadar?” “3 bin dönüm.” “İşliyor musunuz?” “İşte, bin dönüm kadarını.” Geri kalanı atıl. “Bir şeyler üretiyor musunuz?” “Üretiyoruz, yumurta, tavuk falan ama geliştirmek lazım.” Neyse, gittik orayı onlar da gördü, ben de gördüm. Orada bir Recep Hoca var, takdir etmek lazım, 42 tane kooperatif, 65 tane şey, on beş, on altı senede çok büyük, 70 bin kişilik bir iş gücü var. Bir de üniversite kurmuş, Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi. Gördük, takdir ettik. Akşam dönüştü Rektör Hocama dedim ki: “Sümerbankta bu iş olmaz -bak, 3 bin dönüm araziniz varmış- Ziraat Fakültesinde olur. Torqu modeli yani süt kısmı, et kısmı, entegre et tesisi ve süt tesisi. Bunlar Ziraat Fakültesinde olur.” Orada öğrenciler çalışır, üretir, ürettiğini gördüğü zaman kendine güveni gelir, yarından sonra da iş aramaz, belki kendi girişimcilik ruhu gelir. Kendisi pratik yaptığı için, işi bildiği için kendi işini kurar. Bu yönde veyahut da deneyimli olur, en azından işi bilen bir kişi olur.

Sümerbank için de dedim ki: “Tekstil fabrikası, bu tekstili tekrar yapalım. Burası pamuk memleketi. Hem yörenin ürünü...” Dedi ki: “Hocam, orayı birine verelim yani çalıştırın.” “Yok.” dedim, biz çalışacağız. Üniversitenin işletmesi mi var? İşletmesi var. “Biz çalıştıracacağız.” dedim. Şimdi orası için fizibilite yapılıyor, ben de bir taraftan ilgileniyorum. Yani demek istediğim, orada yalnız tekstil bölümü değil, tekstil makineleri bölümü de olur, mühendislik bölümü de olur, yazılım bölümü de olur. Yani çok yönlü, orada hem üretim yapar hem de mühendis üretir. Yani çıkan kişi artık kendi işiyle ilgili iş arar veya kendi işini kurar. Böyle düşünüyorum. Ben de o konuda destekliyorum.

Şimdi gözümün içine bakıyorlar bitir diye. Aslında konuşacak çok şey var ama çok teşekkür ederim. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Erim, çok teşekkür ediyorum, özellikle zaman açısından hassasiyetiniz için de teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım, Sayın YÖK Başkanı, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, burada öğretmen çok, hocalığı olan çok. Genellikle de 2020 bütçesinden, sorunlarından, kendi yaşadıklarından bahsettiler. Ben onun için o konulara girmeyeceğim artık bu kadar hoca varken ama biliyorsunuz, 2018 yılını da denetliyoruz aynı zamanda.

2018’de 99 milyar liralık bir harcama yapmışsınız Millî Eğitim Bakanlığı olarak. Buna döner sermaye gelirleri dâhil değil. 99 milyarlık bir harcama yapmışsınız. Konuyla ilgili Sayıştay güzel bir rapor yazmış. 13 bulgu söz konusu. Önemli olanlar var, bunlara bakılması lazım Sayıştay raporunda.

Mesela okul pansiyonlarının doluluk düzeyi düşük olmasına rağmen önceliğin taşınmalı eğitime verilmesini eleştirmiş Sayıştay. İç kontrol sistemini yetersiz bulmuş, aynı paralelde bakanlık teftiş sisteminin istikrarlı bir yapı ve işleyişe kavuşmamasını da eleştirmiş. Bu konuda cevap vermişsiniz ama verilen cevaba rağmen Sayıştayın eleştirileri var. Biliyorsunuz, Millî Eğitim müfettişleri eskiden çok popülerdi. Şu anda çok etkili olmamaları, bilmiyorum, pek doğru değil herhâlde, sıkıntılar da söz konusu.

Türkiye Maarif Vakfı Denetim Kurulunda Maliye Bakanlığı ve Millî Eğitim temsilcisinin olmamasını da eleştirmişler. Yasal olarak sadece zorunlu ve istisnai hâllerde değiştirilebilecek yurt dışı eğitim planlarının geçerli gerekçelere dayanmaksızın defalarca değiştirilmesi de sürelerin ve maliyetin önemli ölçüde artmasına yol açıyormuş, böyle bir eleştirileri de var.

Sayın Bakanım, şimdi bu Sayıştay raporunu dikkate almamız lazım. Bu da sizin Millî Eğitim Bakanlığı olarak 2018 yılı kesin hesabınız. Buradan benim 2018 yılında gelirlerinizi, geçici mizanınızı, kesin mizanınızı görmem, gelirlerinizi görmem lazım, varsa tabii ki.

Buna bakıyorum, birçok giderinizi tespit edemedim. Ne var mesela? Fatih Projesi'yle ilgili giderlerinize baktım, tek tek bütün Genel Müdürlüklere bakıyorum, hiçbir şekilde bulamadım. Fatih Projesi'yle ilgili yapılan harcamalar nedir, ne kadardır, hiçbir şekilde bulamıyorum.

Bakın, bazı şeyleri tespit ediyorum. Tümü değil ama kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferler, hane halkına yapılan transferler, yurt dışına yapılan transferler, yurt dışı sermaye transferleri, bunlarla ilgili birçok bulgum var ama bazı konularda detayını bulamıyorum. EBA'yı FATİH Projesi'yle birlikte ele alınması gereken. Hangi genel müdürlük bünyesinde buna harcama yapılmış, ne kadar yapılmış, hiçbir şekilde ne geçici ne kesin mizanda bununla ilgili bir bulgum yok.

Sayıştay raporuna bakıyorum. Sayıştay raporunda bazı tespitler var, buradaki mali tabloların detayını veriyor. Hizmet alımları 7 milyar 473 milyon lira ama bunun tam detayını bulamadım hizmet alımlarıyla ilgili olarak. Hane halkına yapılan transferler 2 milyar 361 milyon lira. Tam detayını bulamadım ama hiç bulamadığım bir konu döviz mevcudunun değerlendirilmesiyle oluşan olumsuz kur farkı 397 yani aşağı yukarı 400 milyon lira. Siz paranızı dövizde mi tutuyorsunuz? Nasıl oldu bu olumsuz kur farkı? Yani bu biraz garip geldi bana. Sayın Başkan, 400 milyon liraya yakın olumsuz kur farkı söz konusu. Yani biz dolarizasyona uğradık ekonomik yönden ama Millî Eğitim Bakanlığı da mı parasını dövizde tutuyor da böyle bir düşünüş söz konusu oldu, ki 2018 yılı içerisinde düşüştün ziyade yükselme söz konusu olması lazım. Bir yanlışlık mı var?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – PICTES'le ilgili uluslararası bir fon var Suriyelilere yönelik olarak. Bu fonu zaten döviz olarak tutmak zorundayız. Yani biz paramızı dövize çevirip de...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – AB fonu mu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – AB fonu evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hangi genel müdürlük bünyesinde, onu şeyden de...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı PICTES.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Orada da göremedim.

Mesela Maarif Vakfına 240 milyon lira aktarılmış. Bunun da detayını bilemiyoruz. Maarif okullarına, Türkiye Maarif Vakfı ve Türk Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesine kaynak aktarımında kullanılmak üzere 2018 Yılı Merkezî Bütçe Kanunu'yla bu tertibe 250 milyon lira ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde aktarmalarla 240 milyon lira gerçekleşmiş. Bunun ne kadarı Maarif Vakfının, hangi ülkelerde, mesela böyle bir detayı da yakalayamadık.

İzlemeye alınan 12 konu var geçen yıllardan Sayıştayın tespit ettiği. 12'siyle ilgili olarak da olumlu yani gereken yerine getirilmiş, onun için tebrik ediyorum bürokrasinizi. Teşekkür ediyorum.

Bir de Sayıştayın Bakanlığınızla ilgili sermaye işletmeleriyle ilgili bir raporu var, o da güzel bir rapor: "Bakanlığa bağlı tüm döner sermayeli işletmelerin tahsis edilen toplam sermaye tutarı 111 milyon lira olup işletmelerin konsolide edilmiş 2018 mali yılı toplam ciroları 1 milyar 403 milyon liradır. Toplam kârları ise 128 milyon liradır. Mevcut olan 947 döner sermaye işletmesinden 836'sı kâr etmiş, kârları toplamı 155 milyon liradır, zarar eden işletme sayısı 42'dir. 70 döner sermaye işletmesi de faaliyette bulunmamıştır." Bilmiyorum neden bulunmuyor, daha fazla da olması lazım. Önemli meblağlar var bu döner sermaye işletmelerinde yani 1 milyarın üzerinde bir kâr söz konusu. Daha iyi bir şekilde, daha rantabl bir şekilde buralar işletilebilir, yararlanılabilir, öyle görüyorum.

Yine, 2 bulgu var bu konuyla ilgili, öğretmenevinin bir bölümünün gelir gider dengesini sağlayamaması, mali tabloların ilgili yıldaki tüm giderleri içermemesi nedeniyle kurumların kârlılık düzeyi hakkında yanıltıcı bilgi sunması. Bunlar kayıtlara geçsin diye özellikle söylüyorum.

Bir de kâr eden öğretmenlerinin bütçesinden mali açıdan yetersiz öğretmenlerine katkıda bulunulmasının bu kurumları teşvik etmediği, olumsuz sonuç doğurduğuyla ilgili bir tespiti var Sayıştayın, bu da önemli diye düşünüyorum.

Yine, okul aile birlikleriyle ilgili bir rapor var, bu da önemli. Orada da çok önemli meblağlar toplanılmış. Şimdi, okul aile birliklerinin 2018 yılında TEFBİS üzerinden beyan ettikleri toplam gelirleri 1 milyar 76 milyon, giderleri ise 1 milyar 37 milyon; bayağı yüksek meblağlar bunlar. Bunlar sizin teftiş heyetinize ve iç kontrol biriminize muhakkak denetlenmesi gereken birimler ama her ikisi de iç kontrol birimi de teftiş heyeti de yeterli çalışmıyor, iyi durumda değiller maalesef.

FATİH Projesi'nde çok büyük bir rezalet yaşadık. Siz, tabii, o dönemi dışarıdan biliyorsunuz muhakkak çok iyi bir şekilde. Burada bende hâlen duruyor sunumlar. Çağın en büyük projesi olarak anlatıldı. Fatih'ten daha da yüceltildi FATİH Projesi ama çok büyük bir skandal ortaya çıktı maalesef. Bunun en önemli sebebi, teftiş kurulunun, iç kontrol sisteminin olmamasıydı, büyük sıkıntılar doğurdu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu konuda size güveniyoruz, siz hassasiyet gösterirseniz olumlu sonuçlar alacağımıza inanıyorum.

Burada da birkaç tespiti var Sayıştayın, doğru tespitler. Performans raporuyla ilgili olarak da önemli tespitler var ama "Bütçenin yüzde 79,36'lık kısmının performans hedefleri ve performans programıyla ilişkilendirilmemesi..." diyor, bu önemli bir tespit. Yüzde 80'i performans programıyla ilişkilendirilememiş maalesef, bunu da dikkate almamız lazım.

Sayın Bakanım, bugün sizin sunumunuzdan önce usulle ilgili söz aldım, bir hususa dikkatinizi çektim. Biliyorsunuz, bu 2020 Bütçe Kanun Teklifi ve bağlı cetveller. Bu cetveller arasında E cetveli var. Şimdi, sizin 2020 için 2 milyar 623 milyon liralık bütçe usullerinin dışında, mevzuatımızın dışında, İhale Kanunu'nun dışında, bütçe harcama prosedürünün dışında harcama yetkiniz bu, Cumhurbaşkanının ve sizin. Bu, Cumhurbaşkanı tarafından bütçeden size aktarılıyor, siz kullanıyorsunuz bunu, 2 milyar

623 milyon lira, çok önemli. Ders kitabı alımı, bastırılması vesaire bunlar ihalesiz olarak ya da farklı usullerle yapılabilecek. Taşınabilir öğlen yemeği için 1 milyar 15 lira, özel eğitim için de 785 milyon lira ayrılıyor. Bu rakam 2018 için 1,5 milyar liraymış Sayın Bakanım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bağlıyorum Sayın Başkan.

Bunlarla ilgili hiçbir bilgi yok, bu harcamalarla ilgili hiçbir bilgi yok.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Bunların hepsi İhale Kanunu'na tabi, affedersiniz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kanuna tabi ama bütçe usulleri dışında, ihale usulleri falan daha farklı olan bir şey ama şöyle, bunların nasıl harcandığıyla ilgili hiçbir şekilde bilginiz yok, eksik olan bu. “Ben herhangi bir istismar, yolsuzluk var.” demiyorum, “Yoktur.” da demiyorum, “Bilginiz yok.” diyorum, bilginizin olması lazım. Yani önemli bir meblağ, birçok bakanlığın bütçesinden çok daha fazla ama bu konuyla ilgili hiçbir bilginiz yok. Ne yapıldı, nasıl harcandı? İhaleler yapıldı mı, kimlere verildi? Önemli meblağlar bunlar, yeniden böyle bir yetki alıyorsunuz ama eskiyle ilgili de hiçbir bilginiz yok. Bunu belirtmek istedim.

YÖK'le ilgili olarak da 11 maddelik güzel bir eleştiri, bulgu var denetim raporunda, dikkate alınırsa memnun oluruz. Vaktim olmadığı için girmiyorum diğer raporlara da.

Bütçelerinizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım, müsamahanız için.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, estağfurullah Sayın Kuşoğlu.

Sayın Keşir, buyurun lütfen.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, çok değerli bürokratlar; ben de çok kısa anlatmak istiyorum merakımı. Öncelikle tabii, tereciye tere satacak değilim ama biz çocuklarımızı niye okula gönderiyoruz yani ben de bir veli olarak söylüyorum bunu. Bir: Ekonomik kalkınma, ülke kalkınması hedefimiz. İki: Sosyal ve beşerî sermayenin güçlendirilmesi. Bir diğeri de -benim en çok önemseydiğim, kendi hikâyemde de önemseydiğim bir konu- en önemli fırsat eşitliği aracıdır eğitim. Hem bölgeler arası hem cinsiyetler arası, onun için hani eğitim şart dediğimiz bana göre bu üç önemli hususla bunu ifade etmek lazım.

Tabii, bütün konuşmacılar bahsetti, sizin Bakan olduğunuz dönemdeki beklentiyle ilgili ama hakikaten zor bir Bakanlık çünkü pek çok parametresi var. Ve sihirli bir değnekle hani bina yaparsınız bayındırlıkla ilgilidir mevzu, yaparsınız, iki sene sonra binayı, o yolu görürsünüz ama eğitim dediğimiz şey böyle bir şey değil. Hem iç, dış göç yoğun hem nüfus artışı gibi ve dünyada değişen dengeler, değişen gelişmeler, trendler bütün bunları çoklu parametrelerle öngörüp orta ve uzun vadeli bir planlama... Ben inanıyorum ki bugün bir-bir buçuk yıldır yaptığımız, bizim on yedi yıldır yapmaya çalıştıklarımız belki beş altı sene sonra, on sene sonra kendini gösterecek. Tabii ben bu arada rahmetli Erol Güngör'ü anmak isterim. Özellikle onun nesil yetiştirme hususundaki ifadelerini burada kayda geçirmek istiyorum. Özellikle özel yeteneği olan ve performansıyla bir adım öne çıkan gençlerin mutlaka devlet yanında olmak zorunda. Sporcu olabilir, sanatçı olabilir, uluslararası düzeyde bir müzisyen çıkabilir, mühendis, kamu yöneticisi ama yaygın eğitim tek başına bir nesil yetiştirme aracı değil. Özel yetenekli ve özel performanslı çocukları seçebileceğimiz mekanizmaya gerçekten ciddi ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum.

Tabii, on yedi yıldır bütçeniz, Eğitim Bakanlığının bütçesi biraz amiyane olacak ama bütçeden aslan payını alan bir Bakanlıksınız. “Şimdi bize rakamları karşılaştırmayın 2002 öncesi, 2002 sonrası diye.” çok on gündür konuşuyoruz bunu ama şu rakamı nasıl karşılaştırmayayım? 2002’de Millî Eğitim Bakanlığının bütçesi 7,5 milyar, bugün 177 milyardan bahsediyoruz. Aslında net, karşılaştırmamam lazım çünkü kıyas kabul edebilir bir ölçüde değil, o kadar yükseltmişiz eğitimin bütçedeki payını.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Reeli konuşun ama siz de.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Diğer yandan EBA sisteminizi çok önemsediyimi ifade etmem lazım. Beş yıl önce milletvekili olduğumda ilimle ilgili eğitim parametrelerimizi çektiğimizde, ilimizle ilgili o dönem önemli bir eksikliğimizin öğretmenlerimizin EBA sistemini kullanmayışı olarak görmüştük. Bunun dünya ölçeğinde bir eğitim portalı olduğunu buradan tekrar ben de kayda geçirmek isterim. Bazı notlarımı atlıyorum.

Evet, şimdi, şunu çok önemli buluyorum. Siz de verdiniz az önce bir veri, öğretmenlerimizin yüzde 65’i 40 yaş altı diye. 2002’den bu yana yaklaşık 650 bin öğretmen atadık. Şu an 1,1 milyon öğretmenin -kaba söylüyorum rakamları- olduğunu öngörürsek aşağı yukarı yüzde 50’sinden fazlasını yani Millî Eğitim Bakanlığının eğitimi kadrosunun yüzde 50’sinden fazlasını biz on yedi yılda AK PARTİ olarak atadık. Bunu buradan tekrar kayda geçirmek lazım ama burada şunu da söylemem lazım. Eğitim fakültelerinin planlanması da aslında öğretmen ataması sorununuzla paralel giden bir sorun. Diğer milletvekilleri bu konuya değindiği için çok detaylı girmeyeceğim ama yine öğretmen atamalarına ilişkin ikinci bir konu, özellikle kaynaştırma öğrencileri için gölge öğretmen konusu. Tabii ki bunlar hani imkânlarla ilgili ölçülü bir konu ama gölge öğretmen konusunun artık kaynaştırma öğrencileri için ve öğretmen atamaları için gündemde olması gerektiğini düşünüyorum.

Hızlıca, öğretmen yetiştirmek yani sizin işiniz, Ziya Selçuk olarak da işiniz, uzmanlık alanınız ama bütün bu konuştuğumuzun konuların en başında geliyor aslında. Ve bu şu an -yanlışım varsa ne olur düzeltin- öğretmenlerin bir meslek kanunu yok yani nasıl yetişecekler, nasıl atanacaklar ve özlüklerini tamamen kapsayan bir meslek kanununa ihtiyaç var. Eğer bu konuda bir çalışma varsa gerçekten bunu bilmekten mutlu olurum. Çünkü Şeyh Edebalı’sız bir Osman Gazi, Akşemsettin’siz bir Fatih olmayacağı gibi bizim bu öğretmenlerimiz olmadan da biz rahmetli Erol Güngör’ün dediği o nesli yetiştiremeyiz, bizim o öğretmenlere gerçekten çok ihtiyacımız var.

2023 vizyon belgenizi gerçekten heyecan verici buldum ve heyecanla takip ettiğimi ifade etmem lazım.

Hızlı hızlı konuşuyorum çünkü notlarım var. Özellikle benim ilim de deprem bölgesi ve benim ilim ve İstanbul başta olmak üzere bu deprem gerçeği Millî Eğitimin bana göre en önemli fiziki sorunlarından biri çünkü sabah çocuklarımızı oraya gönderiyoruz ve gün boyu -evlerinden daha çok belki de- o binalardalar, bu konuyla ilgili eğer soru-cevap kısmında varsa çalışmalarınız tekrar bilgi verirseniz çok sevinirim.

Bir konu daha var: Aile Bütünlüğü Araştırma Komisyonu Başkanlığı yaptım, o dönemde çıktıklarımızdan bir tanesi, bir sürü çıktı vardı eğitimle ilgili ama, burada hızlıca söylemek istediğim için onu not aldım, doktora öğrencileriyle ilgili rakamlarımız gayet medeni rakamlar. Ama şu var: Evlilik yaşı çok hızla ilerliyor yani çocuklar doktorayı bitirecekler, meslek sahibi olacaklar ve evlenecekler. Bizim o zamanki Komisyon çıktımızda da vardı, özellikle doktora öğrencileri için, belki karı koca doktora öğrencisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – ...evlenirlerse burslarını en az 2 kat oranında artırmakla ilgili bir şey yapabiliyor muyuz? Yani bu çocuklar aslında 30’lu yaşların ötesine atıyorlar evlilikleri, belki böyle teşvik etmiş ve evliliği çok ulaşılmaz bir hedef olmaktan çıkartmış oluruz diye düşünüyorum.

Yaygın öğretimi önemsiyorum ama tekrar söylüyorum yaygın öğretimle nesil yetiştiremeyiz. Toplam kaliteyi belki bir parça yukarı çekeriz ama nesil yetiştiremeyiz. Ama yaygın öğretimin bir parçası da medyanın sosyal öğrenme aracı faktörü. Yani siz Milli Eğitim Bakanlığı olarak -bizim kamuda ne yazık ki piramidal bir yapılanmamız var- diğer kurumlarla birlikte özellikle bu medyanın gençler üzerindeki sosyal öğrenme etkisi göz ardı edilemeyecek bir etki. Sizin belki okullarda, bizim evlerde aileler olarak yıllarca veremeyeceğimiz bir konuyu, bir dizi, popüler bir dizi 2 bölümde çocuğun zihnine mış gibi çakıyor. Yaygın öğretimde bu konunun biraz iş birliği içinde gitmesi gerektiğini düşünüyorum.

İki konuyu da hızlıca söyleyip bitireceğim: Eğitimci değilim ama 3 çocuk yetiştiriyorum, 3 çocuk velisiyim ve bu konuyla ilgili romantik bir idealizimim var hâlâ ama Türkçe ve matematik konusunu çok önemsiyorum Sayın Bakanım. Dile hâkim olmazsa düşünce dünyası da gelişmiyor gençlerin. 300 kelimeyle konuşanın, 300 kelimelik bir zihin dünyası oluyor. Türkçeyi bu anlamda çok önemsiyorum. Bir ikincisi, analitik düşüncenin hangi alan olursa olsun yani bir ilahiyatçı da yetiştirecekseniz, bir coğrafya hocası da olacaksa analitik düşünceye sahip olması gerekiyor, sosyal bilim alanları için dahi söylüyorum. Onun için Türkçe ve matematiğin... Bugünlerde takip ediyorum ben de, matematik öğrenmekle ilgili çok popüler, sempatik mecralar açıldı. Belki bu mecraları okul hayatının da içine yedirmek küçük yaştan itibaren ki matematiğe olan o soğuk bakışı öğrencilerimizin aşalım. Çünkü gerçekten analitik düşüncenin gelişmesine çok ihtiyacı var gençlerin.

Hızlıca, şehrimle ilgili bir hususu söyleyip bitireceğim. Mali tablonun farkındayım onun için yani burada hayali bir şey söylemek istemiyorum ama üç konu bizim için önemli ilimizde. 16 Ekimde Sayın Bakan Yardımcımızla geldik, 30 Ekimde de sizin bize kahvaltılı yaptığımız toplantıda ifade ettim, ilimde üç konu, biri yüzde 78, biri yüzde 85, biri yüzde 80 gerçekleşmiş üç konu var. İki okul, biri de engelli merkezinin bahçesindeki rehabilitasyon havuzu. “Havuz” deyip geçmeyelim ne olur, bahçenin ortasında bir kara bina şu an inşaat hâlinde ve yüzde 80’i bitmiş. Bir diğeri, şehrin en klasik hani eski taş mektep tarzında en klasik ilkokulu, onun da fiziki gerçekleşmesi yüzde 85, Namık Kemal İlkokulumuz. Bu üç konu zaten sizlerin bilgisinde, bunu yakından takip ediyor, bu konuyu özellikle dikkatinize çekmek istiyorum. Tekrar bütçeniz hayırlı olsun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Keşir.

Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Bakan, sayın kurum başkanlarımız, değerli bürokratlarımız, değerli vekil arkadaşlarımız, basınımızın değerli emekçileri; öncelikle hoş geldiniz, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Ancak Sayın Bakanımız sanırım biraz dışarıya çıktı, bir cümle söyleyecektim, o cümleyi geldikten sonra söyleyeceğim kendisine. Şöyle, öncelikle bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Genel olarak eğitimle ilgili konulara geçmeden önce tabii 2018 yılı kesin hesabı ve bütçeyle ilgili birkaç noktaya değinmek istiyorum. 5018 sayılı Kanun’un “Ödeneklerin Kullanılması” başlıklı 20’nci maddesinin 1’inci fıkrasının (d) bendinde şöyle der: “Kamu idareleri bütçelerinde yer alan ödeneklerin üzerinde harcama yapamaz.” Bunun devamı var, tabii, çok uzun olduğu için devamını okumayacağım.

Şimdi, bu açık olan mevzuat hükmüne rağmen, Milli Eğitim Bakanlığı 32 milyar TL ödenek üstü harcama gerçekleştirmiştir. Bu da başlangıç ödeneğinin yaklaşık yüzde 34,64’üne denk geliyor.

Şimdi, bu noktadan hareketle 2020 eğitim bütçesine baktığımız zaman, 2020 eğitim bütçesinde de bu yüksek harcamaların olmuş olmasına rağmen -bunların tabii sebepleri ayrıca tartışılır- yeterli bir artış olmadığını da Bakanlık bütçesinde görüyoruz; her ne kadar Sayın Bakan artmış olduğunu söylese de her ne kadar geçen yılın bütçesine oranla bir artış oranı görüle de.

Şimdi, eğitim bütçesinin gayrisafı yurtiçi hasıla ve merkezî yönetim bütçesine oranına baktığımız zaman, orada bir düşüş ortaya çıkıyor. Merkezî yönetim bütçesi yatırım ödeneğine -2002'yle hep kıyaslıyoruz ya, 2002'yle kıyaslıyorum ben de- ayrılan pay yüzde 22,34 iken 2020'de yüzde 16,10'a düşmüş. O zaman rakamlar üzerinden değil, oranlar üzerinden değerlendirmemiz gerekiyor. Merkezî bütçeden ayrılan pay düşmüş diyebiliriz Millî Eğitim bütçesine. Millî Eğitim bütçesinin kendi içinde -birçok arkadaşımız da dile getirdi ama konuşmamın da çerçevesi nedeniyle değinmek istiyorum- eğitimlere ayrılan payın ne kadar düşük olduğu görülüyor. 2002'de yüzde 17,18; 2020'de yüzde 4,65. Şimdi, bu rakamlar çerçevesinde aslında bütçemizi ve bu bütçeyle neler yapılacağını, nasıl hizmetler verileceğini değerlendirmemiz gerekiyor. Buna geçmeden önce, çok kısa, bu bütçe kısmını kapatmak için Sayıştay raporlarından da birkaç noktaya değinmek istiyorum. Sayın Kuşoğlu çok detaylı Sayıştay raporlarıyla ilgili bilgi verdi. Ben onun üzerine, tekrara gitmeden birkaç noktaya değineceğim. Sayın Kuşoğlu Maarif Vakfına ayrılan bütçelerin yüksekliğinden bahsetti, Sayıştay raporunda belirtilen.

Bir konu daha var, tekrar burada tekrar edeyim, Vakfa üç yıl içerisinde 498.200 TL aktarılmış. Ayrıca, "Türkiye Maarif Vakfı Denetim Kurulunda, kanunla öngörülmesine rağmen Millî Eğitim Bakanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı temsilcilerine de yer verilmemiştir." deniyor Sayıştay raporunda. Tüm bu yasal zorunluluklara rağmen Vakfın denetim kuruluna, Millî Eğitim ve Maliye Bakanlığı temsilcileri dâhil edilmemiş. Bunun nedenini de bir sormak lazım.

Yine, Sayıştay raporunda bir tespit var: "Lisansüstü eğitim amacıyla yurt dışına gönderilen bursiyerlerin yurda döndükten sonra, iki ay içinde, adına eğitim gördükleri kuruma göreve başlamak üzere başvurularından itibaren işe başlatılamamaları hâlinde üç ay süreyle ödenmesi gereken yurt dışı aylıklarının yarısı oranındaki tutarın, bu kişiler henüz yurda dönmeden ve kurumlarında görev talebinde bulunmadan ödenmeye başlandığı görülmüştür." Bunun da bir açıklaması... Sayın Bakan Sayıştay raporlarıyla ilgili bazı açıklamalar yaptı konuşmasının başında ama bu konuya değinmedi dikkat ettiğim kadarıyla. Bu konuyla ilgili de bir açıklama yapılırsa çok iyi olur.

Yine, "Yurt dışında eğitim gören öğrencilerin bazı giderlerinin yasal düzenlemelerle getirilen sınırlamalara uyulmaksızın ödendiği ve yasal dayanağı olmayan birtakım giderlerin de bütçeden karşılandığı görülmüştür." Bunlar doğru işler değil, bunun altını çizmek lazım yani bütçe hakkının, vatandaşın bütçe hakkının kullanılması noktasında.

Şimdi, değerli başkanlarımız diyeyim, Bakan henüz gelmediği için. Tabii bu cumhuriyet kuruluş döneminde ve sonrasında gerçekleştirdiği kalkınmasını yani başlatılan eğitim seferberliğiyle başarıya ulaştırmıştır. Halkın okuryazarlığı, toplumun ileriye taşınması, aydınlanması noktasında kurulan millet mektepleri ve köy enstitülerinin payının çok yüksek olduğunu söylemek zorundayız. Ancak o günden bu güne eğitimin yazboz tahtasına döndüğü bir sürece geldik.

Sayın Bakan hoş geldiniz. Konuşmama başlarken size bir cümle söyleyecektim, şu an onu söyleyerek devam etmek istiyorum çünkü bazı arkadaşlarımız sizin ilk göreve geldiğiniz zaman size çok ümit bağlandığını, toplumun sizden çok umutlandığını söylemişti. Her ne kadar bu bir yıl içerisinde yapılan bazı şeyleri beğenmesek de ben hâlâ umutluyum sizden, bunun altını çiziyorum ve bundan sonra söyleyeceklerimi de bu çerçevede değerlendirmenizi diliyorum. Umarım seneye de aynı şeyi söyleyebiliriz.

Şimdi, eğitime ayrılan finansal kaynaklara baktığımızda ben şöyle bir veriyle girmek istiyorum. Ülkeler için öğrenci başına yapılan harcamalar her bir öğrenci için yapılan yatırımın niteliğini gösterir tabii ki, bizde de bu çok önemli, eğitime ayrılan harcamalar. OECD ortalamasıyla karşılaştığımızda ilköğretim, ortaöğretim ve ortaöğretim sonrası yükseköğretim öncesi dönemde eğitime ayrılan pay dolar bazında OECD ülkelerinde 9.357'yken Türkiye'de 4.505. Yükseköğretimde de çok büyük fark var, OECD ülkelerinde 15.556 iken bizde 10.519. Tabii burada eğitime ayrılan pay, bizim eğitime nasıl yaklaştığımızı da, bütçeyi nasıl kullandığımızı da çok etkiliyor. Yine en zengin yüzde 20'lik dilim ile en yoksul yüzde 20'lik dilimde bulunan ailelerin eğitime ayırdıkları payda 2017 yılında 23 katlık bir fark oluşmuş. Yani 2018 yılında bu fark 32 kat olmuş ve ayrıca 2017 yılına göre 2018'de ailelerin eğitime yaptığı harcamanın yüzde 19,86 oranında arttığı görülmüş. Yani geçtiğimiz yıla göre hane halkı ve özel, tüzel kişilerin harcamaları artarken devlet harcamaları azalmış. Ona baktığımızda da oransal olarak devletin yaptığı eğitim harcamaları yüzde 74,36'dan yüzde 68'e düşmüş. Sayın Bakan, özelleşiyoruz, görünen o, rakamlar onu da gösteriyor. 2003 yılında 218.854 öğrenci yani yüzde 1 öğrencimiz özel okullara giderken 2019 yılında bu oran 8 kat artmış, yüzde 8,2 olmuş bu oran; parasız eğitimden gittikçe uzaklaştığımızı görüyoruz. Burada ailelerin özel okulları imkânları çok arttığı için tercih etmiş olabileceği gibi bir yorum yapabiliriz, çıkarabiliriz ama bu yorum çıkmaz. Ülkenin şu ekonomik koşullarında insanların, ailelerin gelir seviyesinin düştüğü, alım gücünün düştüğü, çocuklarının eğitimine ayıracakları kaynakların bu kadar düştüğü bir süreçte eğer özel eğitime giden pay yüzde 8,2 olmuşsa o yorumu çıkaramayız bundan.

Şimdi, bunun yanında birçok arkadaşımız değindi, yine OECD rakamlarıyla karşılaştırdı, ben bunlara çok girmeyeceğim çünkü zaman o kadar hızlı akıyor ki söyleyeceğim bir sürü şeyi söyleyemedim. Üniversiteye yerleşme oranları çocuklarımızın çok düşmüş. 2017 ve 2019 kıyaslamalarında Anadolu liseleri, sosyal bilim liseleri, tüm meslek liselerinde. Bunlar ciddi veriler ve üzerinde durulması gereken veriler.

Şimdi, bir konuya değinmek istiyorum. Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği Sayın Bakan. Millî Eğitim Bakanlığı 12/9/2019 tarihinde Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nde bir değişiklik yaptı. Yönetmeliğin 1'inci ve 2'nci maddesinde yapılan değişikliklerde kamu kurum ve kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarının her tür ve seviyedeki resmî ve özel örgün ve yaygın eğitim kurumlarında sosyal etkinlik yapılmasının önü açılmış oldu. Aslında bir anlamda Millî Eğitim Bakanlığı bazı yetkilerini vakıf ve derneklere bu yönetmelik değişikliğiyle devretmiş oldu. Tarikat, cemaat ve vakıf derneklerinin okula girmesinin önü açıldı. Birçok arkadaşımız tabii önceki konuşmalarda bu konuya da değindi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir saniye efendim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Başkanım, Bakan Bey burada olmadığı için biraz daha tolerans rica ediyorum, konuşmamın başında olmadığı için.

BAŞKAN – Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Şimdi, Sayın Bakan, biraz önce dedim ki sizden umutluyuz, hâlâ daha umudumuzu kaybetmedik ama bu tür değişiklikler gerçekten bizim biraz umudumuzun kaybolmasına neden oluyor. Çünkü çocuklarımızı nasıl bir eğitime, kimlere emanet ediyoruz? PISA sonuçlarına bakıyoruz, çocuklarımızın eğitimde elde etmiş olduğu başarı sonuçlarına bakıyoruz. Bu başarı sonuçları acaba bu tarikat, cemaat ve vakıflarla yaptığınız iş birlikleriyle mi düzelecek? Böyle bir şey olmayacak. Zaten Sayın Cumhurbaşkanının dindar nesil yetiştirme ve imam-hatip sayılarını artırma gibi bir vizyonuyla eğitim tamamen o yöne yönelmişken biz uluslararası düzeyde

başarılı çocuklar nasıl yetiştireceğiz, bunu nasıl başaracağız? Bu soruyu ben cevaplamanızı gerçekten istiyorum. Detayına girmeyeceğim ama yönetmeliğin 7'nci maddesinde bulunan "toplumsal cinsiyet eşitliği" ifadesi de madde metninden çıkarıldı. Neden çıkarıldı bu madde? Niçin bu madde çıkarıldı, gerçekten bunun da açıklanmasını istiyorum. Çünkü toplumda cinsiyet eşitliğiyle ilgili, kadın-erkek eşitliği, karşılıklı olarak birbirlerine bakış açılarının gelişmesi noktasında bu tür kavramların bulunması çok önemli. Bakın, ülkede çocuklarımız yurtlarda tacizlere uğruyor, kadınlar şiddet cinayetlerine maruz kalıyorlar. Bugün ciddi bir sorun var, bu sorunları biz nasıl çözeceğiz? Değerler eğitimi ya da birtakım bu tarikat, cemaatlerle yapılan anlaşmalarla, sözleşmelerle bu işler olmaz Sayın Bakan. Biz nasıl ilerici bir eğitim sistemiyle bu işleri becereceğiz, çok merak ediyorum.

Öğretmenlerimizle ilgili konu da çok önemli. Öğretmenlerin farklı statülerde atanıyor olması çok ciddi bir problem gerçekten. Ücretli, sözleşmeli, kadrolu öğretmen, uzman ve başöğretmen gibi konular en önemli sorunlardan bir tanesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım efendim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

Kurumuna bu öğretmenler ne kadar aidiyet hissedebiliyorlar, bunun cevabını biliyor musunuz? Bu kadar farklı statüde aynı sınıfta aynı görevi yapıp, farklı ücretler alıp farklı statülerde emekli olan bu öğretmenler acaba ne kadar aidiyet hissedebiliyorlar. 1 milyondan fazla öğretmen adayımızın öğretmen olmayı beklediği bir süreçte şunun da başlık olarak altını çiziceğim, arkadaşlarımız değindiler: 3600 ek gösterge verilmediği takdirde siz köy okullarını da açmazsanız... Ciddi anlamda köy okullarında bir azalma oldu. Çocuklarımızı ha bire taşıyoruz okullara ama nedense bölge yatılı okullarımızı azaltıyoruz, pansiyonlarımızı azaltıyoruz. Birleştirilmiş sınıf uygulamasından vazgeçmezseniz, taşınmalı eğitime de son vermezseniz, hadi son vermek belki çok ütöpik şu an için, belki bir yıl içinde, iki yıl içinde ama azaltmazsanız bu oranları atamaları da ne yapacaksınız, onu da merak ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkürler.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkan, çok şey var aslında ama neyse ki o konulara...

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bir konu var hiç değinilmedi.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız, lütfen, lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Öğretmenlerden gelen bir sorun. Şimdi, 2019 KPSS'ye giren öğretmen adayları geçen yıllarda örneği yaşanmamış bir sıkıntılı süreç yaşadıklarını söylüyorlar, bu sorunu bize de iletiler. 2019 KPSS'ye girenler tek bir atama görememişken önlerine daha önce 40 bin atamada giremeyen yüzlerce kişinin geçtiğini ifade eden bazı yazılar bize gönderdiler. Yani 2018 ve 2019 bazı branşlar örnek puan ve sıralamalarında bu soru sayılarının yükseltilmesi, bir yıllık sürecin iki yıla çıkarılması gibi sebeplerle ilgili bir çözümünüz var mı? Bu öğretmenler gerçekten cevap bekliyorlar, bugün bunun da cevabını burada bize verirseniz çok seviniriz.

Ben bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi Sayın İbrahim Aydemir'e söz vereceğim.

Sayın İpekyüz, söz alacak mısınız?

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Yani hazırlanıyorum, bitirmek üzereyim.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın Şener, siz?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bekliyorum.

BAŞKAN – Bekliyorsunuz, peki.

Sayın Aydemir, buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, sizin ve Bakanımızın şahsında bütün heyete saygı sunuyorum.

Ben Akif'in çok hususi bir öğüdü var, onunla başlamak istiyorum; zaten rakamlara filan girmeyeceğim, kardeşlerim, arkadaşlarım söylediler, Sayın Bakanımız aktardı. Genel, kısa bir değerlendirme yapacağım.

“Çünkü milletlerin ikbali için evladım / Marifet, bir de fazilet; iki kudret lazım.” diyor Akif ve ekliyor: “Marifet kudret olmazsa bir ümmette eğer / Tek fazilette teali edemez, zaafa düşer.” Sonrasında da çok böyle küresel, evrensel bir kayıt düşüyor: “Unutmayın şunu lakin; zaman, zamanı ulum.” Yani ilim zamanı, bilgi zamanı diyor.

Biz Akif'in ahlakıyla tebarüz etmiş yüksek bir milletiz. Dün Kültür Bakanlığı bütçesinde altını çizdim, Türk milletini tarif eden en mühim hususiyet ahlaklı olmamızdır. Ahlak öncelikle neyi gerektiriyor? Hak teslimini gerektiriyor. Hakkı teslim edeceğiz ve buna ısrarla hemen hemen her bütçe konuşmasında vurgu yapıyorum.

Şimdi, ara ara sathi bilgilerle yani künhüne ermeden, çok yüzeysel, duyduklarımızla, gördüklerimizle hüküm cümleleri kuruyoruz. Mesela, bunlardan bir tanesini söyleyeceğim, Necdet Hocam'la paylaştım ben ama bunu düzeltmek lazım çünkü sadece bugün konuşulmadı, öncesinde de söylendi. Bakınız, aynen şöyle bir ifade var: “Bir hoca elinde telefonla oturuyor, eşi de kek getiriyor, kocasının yüzüne bakıyor, kocası yüzüne bakmıyor, sonra çay getiriyor, kocasının yüzüne bakıyor, kocası yüzüne bakmıyor.”

Sayın Bakan, işte böyle bir videoyu Diyanet İşleri Başkanlığımız yayınlatabiliyor. Oysa arkadaşlar, bu arkadaşımızın kötü niyetli olduğunu söylemiyorum ama söylediğim şey bu: Yüzeysel olmamak lazım, sathi olmamak lazım, hakikaten künhüne erip sonra hüküm vermek lazım. Videonun tamamını izlediğinizde Diyanet İşleri Başkanlığımız bir eğitim, bir farkındalık çalışması yapıyor, diyor ki, arkadaşlar, aynen şöyle video biterken: “Telefonun değil, eşinin yüzüne bak.” Yani bir tenkit geliştiriyor orada, görsel bir eğitim yapıyor. Siz bunu bu hâle getirirseniz, tahrif ederseniz ahlaki kodlarımızı da bozmuş olursunuz. Benim kardeşim Uğur Aydemir'in ifade ettiği dindarlığın çerçevesi bunu ihata ediyor, bunu kuşatıyor zaten.

Bakin, biz buradan çıktık, dindarlık mevzusu tartışıldı, cuma namazına gittik, orada hutbede hoca aile hayatının ehemmiyetine vurgu yaptı ve eşlerin birbirlerinin hukukuna riayet etmelerinin olmazsa olmaz olduğunu söyledi. Evlatların, karı kocanın, karı koca kavramına da şimdi tepki verirler de, korkuyorum bir şey söylemeye hakikaten... Şimdi, böyle bir milletiz ve Millî Eğitim Bakanlığımız da diğer bakanlıklarımız gibi bu hâl üzere hayata geçiriyor programlarını, projelerini.

Bakın, bir hak teslimi daha yapacağım ben burada. Allah, gani gani rahmet eylesin, mekânı cennet olsun. Rahmetli Alparslan Türkeş bir hususi hedef koyuyor yani vatansızlara hedef koyuyor, vatansızlığın miyarını, ölçüsünü koyuyor, diyor ki: “Biz, öyle bir gayret koyacağız, öylesine bir çalışma yapacağız ki çok kısa zaman içerisinde çağlar üzerinden milletimizi aşırıp muasır medeniyetler seviyesine getireceğiz.”

Hak teslimi dedim ya, şimdi, kıyas yapmak da aslında hep söylüyorum, bir metod, tarif metodu Erol Hocam, başka türlü olmuyor ki. Önceyle şimdiyi kıyaslayalım, hatta hatta bir yıl önceyle bir yıl sonrası kıyaslamak durumundayız, zaten bütçeler de bunu öngörüyor, bunu tarif ediyor. Bizim için bütçe ne anlama geliyor? Şunu söyleyelim: 2002’de... Bu, 2002’den önceki hükümetleri tenkit anlamına da gelmiyor arkadaşlar, oradaki gayret koyanlara da saygımız var bizim. Ben, o hükümetlerin de hakikaten canhıraş mücadele vermiş, çok vatansız insanlar olduğunu biliyorum. Ama, eğer bir dirayet koyamıyorsanız, bir liderlik koyamıyorsanız, bir öngörü yüksekliği, bir hedef oluşturamıyorsanız mesafe alamıyorsunuz. İşte, Sayın Cumhurbaşkanımızın farkı burada ortaya çıkıyor; hedefler koydu ve eşsiz bir ak kadroyla o hedefleri elhamdülillah her gün çok daha ileri seviyelere getirdik. On yedi yılda rahmetli Türkeş’in hedefini yani on yedi yılda yüz yetmiş yıl, böylesine bir mesafe ki bu çok mütevazı da bir tespittir, dahasını yaptık biz. İnşallah, bunun da fevkinde gayretlerimiz olacak, çalışmalarımız olacak. İşte, bütçemiz 200 milyara doğru gidiyor.

Demin bitirmeden, Gergerlioğlu Hocam bir şey söyledi, özellikle “Erzurum” ifadesi geçince Erzurum Milletvekili olarak hemen aradım Karaçoban’ı, “Nedir mobbingten dolayı bu hoca gitsin?” diye hakikat şu: Bu hanımefendi -Karaçoban 200 kilometre mesafede Erzurum’a, oysa Horasan 70-80 kilometrelik mesafede- Horasan’a gelmiş, kendisi de Karaçobanlı değil ve mobbing falan söz konusu değil.

Bir başka şey Ömer Hocam, bir başka şey, onu söyleyeyim. Şimdi, ara ara kamuoyuna yansıyor Değerli Bakanım. “Efendim, şu öğretmen kendisine uygulanan, reva görülen yöntemden mutazarrır olduğu için intihar etti.” Bir hakikatine ulaşıyorsun, künhüne varıyorsun ki hiç alakası yok. Ailevi meseleler olabiliyor. Bunları Bakanlık açıklayamayabilir arkadaşlar. Bu o kadar önemli ki.

Dolayısıyla hep bunu söylüyorum Sevgili Bekaroğlu Hocam, cansın.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hiçbir şey anlamadım söylediklerinden, henüz bir şey anlamadım!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben biraz burayı açmıyorum, burayı açmıyorum, ilgilileri anlaşılar diye söylüyorum. Yani “Biri, efendim, şu sebepten dolayı şu zulme uğramış.” Hiç alakası yok. Hak teslimi, hak teslimi, hak teslimi arkadaşlar. Hakkı teslim ediyorum, ak kadroların her sahada ülkemizi çağların üzerinden aşırtdığını, zirvelere, doruklara taşıdığını bir daha vurguluyorum.

Değerli Bakanım, Bakanlığımızın bütçesi hayır, uğur getirsin inşallah. Allah’ın izniyle çok bereketli olacak.

Saygı sunuyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Aydemir, ekonomi uçuyor!

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bakan yardımcılar, Millî Eğitim Bakanlığımızın değerli bürokratları, basın mensupları ve çok değerli misafirlerimiz; ben de öncelikle verimli bir bütçe olmasını temenni ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bütçe kalemlerini incelediğimizde Millî Eğitim Bakanlığına ayrılmış bulunan bütçenin toplamda 177 milyar 605 milyon civarında olduğunu görebiliyoruz. Yani bu Millî Eğitim Bakanlığı yönünden yeterli mi dersek? Yeterli değil. Nereden görebiliyoruz? Geçtiğimiz yıl bütçe kalemlerini incelediğimizde Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin aslında son dört beş yılda giderek düştüğünü görmekteyiz oransal ve rakamsal anlamda.

Şimdi, Sayın Bakanım, tabii, para her şeyden önemli yani bir bütçe olduğu takdirde güzel işler yapılır, bu bir gerçektir çünkü yatırımlar özellikle parayla olmakta ancak millî eğitimde paradan çok daha önemli hususlar var yani parayla bina yapabilirsiniz, parayla araç gereç alabilirsiniz, parayla ihtiyaçları karşılayabilirsiniz ancak millî eğitimde farklı olan bir husus var ki o da zihniyet yani önce zihniyetimizin millî eğitimde ne olduğuna bakmamız lazım.

Biraz önceki konuşmacı arkadaşlarımızın çoğunluğu sizden umutla bahsederken yani Bakanlığa ilk geldiğinizde “Sayın Bakan, sizden umutluyuz.” denildiğinde sizin geçmişteki başarılarımız ve özellikle de millî eğitime çağdaş bir anlayışla yaklaşabilmeyi tahmin ettikleri için umutla bakmışlardı. Eğitim politikası bize göre en önemli konudur. Eğitimimizde çağdaş medeni ülkeler arasına girecek bir eğitim politikası olması gerektiğine inanıyorum. Gençlerimiz –ki okul öncesi eğitimden başlayarak- verilen eğitimle dünyaya açılan, dünyadaki gelişmeleri izleyebilen, çağdaş medeniyet seviyesine ulaşabilecek bir şekilde yetiştirilen gençler olmalı çünkü gençler geleceğimizdir. Ancak biraz önce ifade ettiğim bu umudumuz çocuklarımızın, özellikle okul öncesi çocukların bilhassa devlet dışında “vakıf” adı altında, “dernek” adı altında faaliyette bulunan bazı yapılara teslim edilmesi veya en azından oralarda daha yoğunlukta bulunması açıkçası bizi kaygılandırmaktadır. Öncelikle, Sayın Bakanım, sizlerden istediğimiz, okul öncesi eğitime bu anlamda biraz daha dikkat etmeniz ve küçük çocuklarımızın daha küçük yaşlarda farklı amaçlı yapıların eline geçmesini önlemenizdir.

Devlet okullarının fiziksel yapıları malum, hepimiz biliyoruz. Özellikle Anadolu’umuzda, hatta Antalya’da dahi birçok okulun fiziksel anlamda ciddi sıkıntıları olduğunu ifade etmek istiyorum.

Yine, geçen yıl uygulamaya başlanan bir proje vardı, “proje okulu” meselesi. Bakın, bu “proje okulu” meselesiyle örneğin Antalya’da ilk 10’a giren yani 400 ile 500 arasında puan alan çocukların gittiği okulların bir kısmı -şu an 4 tanesi- proje okul şeklinde devam etmekte; gerisi de mahalle okulu vasfına dönüştürüldü. Böylelikle ne oldu, biliyor musunuz Sayın Bakan? Böylelikle, esasen eğitimin kalitesini, okullardaki başarıyı artırmamız için bu projeleri önermeniz gerekirken, eğitim kalitesi yüksek okulları daha aşağı çektiniz. Bakın, Antalya’da sadece 4 tane -ki bunlardan 2 tanesi çok yüksek puanla öğrenci alan okullardı- ancak diğer okullara da örneğin her yıl yaklaşık 180-200 kişilik kontenjanla öğrenci alırken 400’lere, 500’lere çıkardınız ve böylelikle 300-350 bandında olan öğrencilerin bu okullara gitmesini sağlayarak okulun eğitim kalitesini artırma yerine düşürme durumu doğdu. Bence sadece adrese dayalı eğitimle çocukların okula kaydı tek başına çare değil; bu anlamda, daha farklı çareler aramanız gerektiğini düşünüyorum.

Yine, özellikle üniversite hastaneleri yönünden bir hususa değinmek istiyorum, Sayın YÖK Başkanımız da burada. Üniversite -ki üniversitelerimizin zaten içler acısı durumları var, onu ayrıca ifade edeceğim- hastanelerimizin borç içerisinde olduğunu hepimiz biliyoruz, bunu saklamaya gerek yok; özellikle tıp fakültesi birçok yerde malzeme dahi alamıyor Sayın Bakanım ve Değerli Başkan, siz de bu konuda zaten bilgi sahibisiniz. Bu nedenle de önce hasta yakınlarına hem malzeme aldırılmaktalar hem de hastaneler sarf malzemesini “Nasıl olsa parası bir sene sonra ödeniyor.” diye yüksek rakamlı paralara almak zorundalar. Bu anlamda, tarafımdan bir kanun teklifi hazırlandı ve sunuldu; eğer siz de destekçi olursanız, özellikle hastanede taşeron olarak çalışan personelin... 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 127’nci maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’ye eklenen geçici madde

kapsamında taşeron işçi olarak alınan işçilerin 657 sayılı Kanun'un 4/d maddesi kapsamında sürekli işçi kadrosunda çalışan personellerin maaşları -sayıları 30 bin civarında- üniversite sağlık işletmeleri döner sermaye tarafından da ödenmekte. Üniversite hastaneleri için ödenen bu maaşlar maliyeti yükseltmekte. Döner sermaye üzerinden yüklerin hafifletilebilmesi için ve verimli bir şekilde sağlık hizmeti sunulabilmesi için... 657 sayılı Kanun'un 4/d maddesi kapsamında istihdam edilen personelin her türlü özlük haklarıyla ilgili ödemelerin üniversite bütçesine aktararak ödenmesi yani genel bütçeden aktararak döner sermayenin rahatlatılması hâlinde üniversitelerin rahatlayacağı ifade edilmektedir. Bu anlamda da başta sizler ve üniversiteler destek verirse üniversite hastanelerinin rahatlayacağını ifade edebilirim çünkü bu şekilde de en azından hastaneler kendi çarkını döndürebilir hâle gelir.

Sayın Bakanım, bir zihniyetten bahsettik yani gerçekten önemli olan, burada bir anlayış. Yani bu anlayışı da özellikle Millî Eğitimde her ne kadar arkadaşlar bunu farklı bir şekilde sunmaya çalıştılsa da... Bakın, şöyle, idarecilerinize hiç bakıyor musunuz Sayın Bakanım? Yani illere gittiğinizde, ilçelere gittiğinizde idareci profilinden memnun musunuz, hiç bunlara bir bakıyor musunuz? Yani bu idarecilerin profili size bir şey hatırlatıyor mu? Yani onların bıyıklarından tutun, duruşlarından tutun, bir yapıya mensubiyeti hissettiriyor mu size? Siyasallaşmış bir yapı izlenimi veriyor mu size? Millî Eğitim ki eğitim kalitesinin yükseltilmesi amacını güden bir kurum olması gerekir ama görüyoruz ki sadece ve sadece siyasallaşmış bir yapıya hizmet etmenin ötesine geçememe durumu var.

Sendikalar, idareci atamasında etkin. Geçtiğimiz yıl da çok sıcak bir şekilde gündeme gelmişti. Bir sendika temsilcisinin, WhatsApp grubundan "İdareci olmak isteyen varsa bana müracaat etsin." şeklinde bir mesajı vardı ve ben bunu sizlere bildirdim. Örneğin ne yaptınız? Bu konuda sendika temsilcisine ne yaptınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, toparlıyorum.

(Oturum Başkanlığına Kâtip Şirin Ünal geçti)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

CAVİT ARI (Antalya) – Yani onun talebi üstüne idareci ataması gerçekleşti mi? Örneğin bunu çok merak ediyorum. Bakın, sendikalar, müdür, müdür yardımcısı atanmasında etkili olduğu müddetçe Millî Eğitim siyasetin emrinden kurtulamaz. Atamalarda liyakat esasına önem vermenizi özellikle istihdam ediyorum.

Ayrıca, Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri de Millî Eğitime gerekli desteğin verilmeyişi ve ayrıca giderek de sadece özel okul yapılanmasına doğru giden bir anlayışınız olduğunu görebiliyoruz. Oranları söylemeyeyim, zamanımız darlaştı ama sizin bir beyanınız var, bana göre de çok vahim bir beyan bu, sunduğunuz kitapta var. "2014-2015 eğitim ve öğretim yılında Bakanlığımızın başlatmış olduğu eğitim ve öğretim destek uygulaması, devlet okullarındaki ikili eğitim ve yükünün derslik başına düşen öğrenci sayısının azaltılmasına katkı sağlamıştır." cümlesi. Sayın Bakanım, Millî Eğitim okullarında yani resmî, devlete bağlı okullardaki sorunun çözümünü özel okulların artırılmasında mı arıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Vekilim, teşekkür ederiz.

CAVİT ARI (Antalya) – Toparlıyorum.

Onun yerine keşke gerekli kaynakları devlet imkânları olarak kullansak da eşit eğitim alabilen, ücretsiz eğitim alabilen çocuklarımızın bu okullara gitmesini sağlasak. Çareyi özel okullarda aramayın diyorum.

Yine 2000’li yıllardan bu tarafa üniversite sayısının arttırıldığından bahsetmişsiniz ve orada da güzel bir kelime kullanmışsınız “niceliksel” kelimesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturum Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

CAVİT ARI (Antalya) – Yükseköğretime ulaşımında mevcut durum itibarıyla niceliksel olarak belli bir aşamaya geldiğinizi yani büyüdüğünüzü ifade etmişsiniz ama niteliksel anlamda bugün üniversitelerin durumunun ne olduğunu hepimiz biliyoruz. Maalesef üniversitelerde büyük sıkıntı var. Yani kadro yetersizliğinden tutun... Belli bir puan aranması gereken üniversitelerde dahi bugün her isteyen, neredeyse, o okullara girebilir hâle gelmiş durumda.

Sonuç itibarıyla, bizler Milli Eğitim Bakanlığının başarılı olmasını arzulayan kişileriz çünkü bu ülkenin gelişmesi eğitimle olacaktır diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Evet, Sayın Çelebi, buyurun lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Milli Eğitim Bakanlığımızın çok değerli bürokratları, basınımızın güzide mensupları; bugün hepimiz için ayrı bir öneme sahip olan ülkemizin gücüne güç katmak üzere istikbalimizin teminatı çocuklarımıza ve gençlerimize çok daha güzel bir gelecek hazırlamak için çalışan Milli Eğitim Bakanlığımızın 2020 yılı bütçesini görüşüyoruz. Bu vesileyle bütçemizin milletimize ve devletimize hayırlı olmasını Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, on yedi yıllık AK PARTİ iktidarları boyunca birçok alanda olduğu gibi, eğitim alanında da çok yenilik yapmıştı ve yapmaya da devam ediyor Sayın Bakanımızla birlikte. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ve eğitim sahasında görev alan herkesin olağanüstü katkılarıyla okullaşma oranları, derslik sayısı, okul binaları, eğitim materyalleri, fırsat eşitliği, teknoloji kullanımı, öğretmen istihdamı başta olmak üzere, eğitime dair nicel verilerimizde çok ciddi bir gelişme sağlanmıştır.

Yine, son on yedi yıllık dönemde uygulanan politikalar sayesinde örneğin özel eğitimde dünyanın en iyileri arasına girmeyi başardık ve gerçekten Sayın Bakanımızın özellikle bu konudaki çalışmalarını da çok takdirle karşılıyorum, bunu da belirtmek istiyorum. Özel eğitimin payı, dünya ölçeğinde ideale yaklaşmış durumda. Eğitimin her bir başlığı altında uluslararası standartlarda, hatta onları da aşan iyi örneklerimiz tüm dünyada konuşulmaktadır.

Yine, bilimsel faaliyetin merkezi olan üniversitelerimizin sayısındaki artışla doğru orantılı olarak akademik çalışmaların kalitesi de yükseltilmektedir. Bu gelişmeyi en bariz şekilde, millî ve yerli teknolojide ulaştığımız gururumuzu, bu özellikle son yıllarda eğitim alanında olsun veya askerî alanda -SİHA’lar vesaire, o anlamda- olsun burada da belirtmek istiyorum.

Yine, biz eğitimde Türkiye’yi kesinlikle bir üst lige taşıdık. Bu dönemde ağırlıklı olarak eğitimin fiziksel boyutuna eğilmemizin temel sebebi, uzun yıllar boyunca ihmal edilen okul binaları, derslik, kitap, teknolojik donanım gibi eğitim sahasındaki temel fiziksel ihtiyaçların karşılanması ve 2000’li

yılların başına kadar oluşan açığın kapatılmasıdır. Hatırlarsınız, yıllar boyunca –herhâlde bugün bir İYİ PARTİ genel başkan yardımcısı da değindi- bu konuda özellikle son bir yıldır Sayın Bakanımızın hem kitapta hem teknolojik anlamda yapmış olduğu yenilikleri burada kendileri de belirtti. Ben bir daha Sayın Bakanımıza burada teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, aslında bu verileri vereceğim ama Sayın Bakanımız da bugün sabah bunları açıkladı ama ben de bir kez dahi olsun bunu tekrarlamak istiyorum. 2002’de Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesi 7,5 milyardı, YÖK, ÖSYM, KYK hepsi buna dâhildi ama şu anda -hepsi birlikte toplam eğitim bütçesi 10 milyardı daha doğrusu- bugün toplam eğitim bütçemiz 178 milyar TL’ye yaklaşmıştır. Toplam eğitim bütçemizi on yedi yılda 18 kat artırmışız.

Değerli milletvekilleri, dünya, eğitimde yeni bir çağa giriyor. Dünyanın yazılımı da donanımı da yenilenmektedir. Yeni çağda Sayın Cumhurbaşkanımızın, Millî Eğitim Bakanlığı görevini tevdi ettikleri Sayın Bakanımız Değerli Profesör Doktor Ziya Selçuk Hocamızın oluşturduğu yeni atmosferin özellikle altını bir yıldır gerçekten çizmek istiyorum. Bugün sabah da -yine Garo’ya belki biraz takılacağım ama- kendileri söylemişti hayallerle ilgili. Evet, Hocamızın -geçen sene de Ağrı iline geldi-dokunduğu hayalleri, çocuklara vermiş olduğu hayalleri gerçekten insan takdir etmek istiyor çünkü niye? Daha önceki donanımı ile bu donanımı -şimdi bir Millî Eğitim Bakanı olarak buna yansıttığı için- çocuklarda çok daha farklı bir hayal oluşturuyor. İnanın, biz lisenin açılışına gittik. Bunu bütün samimiyetle söylüyorum. Bakın, benim ikinci dönem milletvekilliğim ve birçok Sayın Bakanımızı da gördük, geçmişteki hizmeti olan herkese de teşekkür ediyorum, hiçbir parti ayrımı da yapmaksızın bunu söylüyorum ama şudur: Bazen insanlar karşısındaki algıyı kendisinde rehber olarak... Çünkü Millî Eğitim Bakanları, siyasetçiler ve benzeri rol modellerdir. O rol modeli de Ziya Hocamızda gördükleri zaman -insan hani nasıl bir babasına sarılır gelir veya ağabeyine sarılır, bütün samimiyetle söylüyorum- o çocuklar gözlerinin içi gülererek gelip de Hocamıza sarılıyorlardı. Dolayısıyla şudur; daha bu hayaller yeni yeni filizleniyor. Yani hocamız sabah kendileri de belirttiler, bir beş yıllık programları var, bu beş yıllık programlar neticesinde Türkiye inşallah çok daha iyi bir yere gelir, bundan kesinlikle eminim.

Ben çok fazla vaktinizi de almak istemiyorum işin açıkçası Sayın Başkanımızın da söylediği gibi ama şunu arz etmek istiyorum: Özellikle Sayın Bakanımıza ve Sayın YÖK Başkanımıza geçen sene de ilimizi teşrif ettikleri için burada teşekkür ediyorum. Tabii, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde AK PARTİ hükümetlerinden önce çok büyük derslik açığı vardı, gerçekten çok büyük de öğretmen açığı vardı. Sabah da kendileri söylediler, şu anda bizim o bölgede istihdam edilen öğretmen sayımızın oranı neredeyse yüzde 98’i buldu.

YÖK Başkanımız Sayın Saraçoğlu, geçen sene ilimizi teşrif ettiler ve ilimiz ve gerekirse ilçelerimizdeki üniversitelerimizde –ben burada huzurlarınızda kendilerine de teşekkür ediyorum- Patnos ilçesine de verdiği katkılardan dolayı, şu anda Sultan Alparslan Fakültemizde 196 öğrencimiz var ve inşallah bir dahaki dönemde de bunun 300’e ve en azından önümüzdeki yıllarda da bine ulaşmasını hedefliyoruz. Çünkü özellikle bölgelerimizde çocuklar yerinde okuduğu zaman -büyük şehirlere elbette gelecekler- büyük şehirlerde de kendi illerimizden transfer edilen çocuklar geldiklerinde olay çok daha farklılaşıyor. Ben, YÖK Başkanımızı da burada bulmuşken şöyle bir ricamı da Millî Eğitim Bakanımızla birlikte kendilerine arz etmek istiyorum: Yani öğrencileri biraz daha Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesine özendirilebilmek için acaba Kredi Yurtların da veya... Hani bir farkındalık olabilir mi bizim özellikle burs konularında? Diyelim ki –bu, belki batı milletvekillerine farklı gelebilir ama- doğu bölgelerinde ya geriye dönük olarak bunları almalıym veya bir yüzde 50’lik bir dilim artırabilir miyiz? Bunu da takdirlerinize sunuyorum.

Ziya Hocam kişiliğiyle gerçekten çok pozitif biri –şimdiye kadar çok da rahatsız etmişim ve sunmuş olduğu 3-4 konferansına da katıldım- Türkiye'nin gelecek yıllar içerisinde de kendisinin donanımı çerçevesinde özellikle Millî Eğitim Bakanlığının da yine aynı şekilde veriler üzerine, bilgisayar, iletişim, bilişim sisteminde çok daha uygun bir yere geleceği kanaatindeyim. Ben de personelci olduğum için bilirim, yıllarca Millî Eğitim Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı karşı karşıyaydı. İnanın, Adalet Bakanlığı UYAP sistemine geçtiği zaman Millî Eğitim Bakanlığında belki o zamanlar daha yeni yeni bilgisayarlar geliyordu ama özellikle bir yıl içerisinde Millî Eğitim Bakanlığında -Ziya Hoca'mın getirmiş olduğu modüllerde çok daha farklılıklar gördüm- bu beş yıllık çizilen perspektifte, yapılan modülleme çalışmalarında Sayın Bakanımızın devletimize, Türkiye'mize çok daha farklı şeyler vereceğine inanıyorum.

Ben 2020 yılı bütçesinin de hayırlara vesile olmasını diliyorum ve hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Değerli YÖK Başkanımız, milletvekillerimiz, bürokratlarımız, basın mensupları; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Her şeyden önce Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK bütçesinin önümüzdeki dönem için, 2020 yılı için ülkemize, gençlerimize, bütün eğitim camiasına hayırlı olmasını, faydalı olmasını diliyorum.

Gerçekten bir ülkedeki eğitimi planlamak, doğru bir şekilde programlamak ve iyi bir şekilde uygulamak son derece önemlidir. Ülkenin ihtiyaçları nedir? Bu ihtiyaçlara cevap verecek eğitim nasıl olmalıdır, hangi branşlara ağırlık verilmelidir; bu, son derece önemli.

Vaktiyle 2006 veya 2007 yıllarında İstanbul'da bir gençlik programına katılmak için gitmiştim, salonun bulunduğu binayı görür görmez şaşırđım; Sosyal Bilimler Lisesi yazıyordu. Hemen ertesi gün Bakanlar Kurulu toplantısı vardı, Millî Eğitim Bakanımıza sormuştum: “Nereden çıktı bu sosyal bilimler lisesi?” diye. O da üstelik zeki, çalışkan, ortalaması yüksek öğrencilerin oraya yönlendirildiğini söyleyince daha fazla moralim bozulmuştu.

Yani eğitimin bileşimi ne olacak, neyi öğreteceğiz, nasıl yetiştireceğiz? Kendini ve etrafındakileri sorgulayan, karşılaştığı sorunlara çözüm üretebilen; dünyayı, küreselleşmeyi, küresel rekabeti anlayan, rekabeti sadece sınıftakileriyle değil, dünyanın dört bir tarafındaki yaşlılarıyla yaşadığını anlayan bir eğitim sistemimiz mi olacak, yoksa kendi içimizde hapsoldüğümüz; isteklerimize, tutkularımıza göre dersleri dağıttığımız bir yapı mı olacak? Yani sosyal bilimlere mi ağırlık vereceğiz yoksa dinî bilimlere veya din eğitimine mi ağırlık vereceğiz, fen bilimlerine mi ağırlık vereceğiz? Bunun ölçüsü nedir?

Eğer doğru ölçü koymazsanız, eğitimi doğru planlamazsanız, şu anda İslam dünyasının, içerisinde bulunduğu duruma düşersiniz. Toplam 57 ülke var –birkaç kere söyledim, tekrar ediyorum- İslam İşbirliği Teşkilatına üye. Bu 57 ülkenin ihracatı, sadece Almanya'nın ihracatı kadar değil, Almanya 1,3 trilyon dolarlık ihracat yapıyor, 57 İslam ülkesi 1,2 trilyon dolarlık ihracat yapıyor. Üstelik bunun içinde Allah'ın verdiği doğal gaz var, petrol var. Buna rağmen ısıkalıyor. Millî gelirene bakıyorsunuz 57 ülkenin millî geliri, bir yılda ürettiği değer sadece Japonya kadar, Çin'in yarısı kadar yok, ABD'nin üçte 1'i kadar yok. Yani bu yapı çözümlenmesi gereken, aşılması gereken bir yapıdır ve bunu aşabilmek için de millî eğitimin gerçekten iyi kurgulanmış ve iyi oluşturulmuş olması lazımdır.

Şimdi bakıyorum, arkadaşlar bazı rakamlar verdiler, ben de bakıyorum rakamlara; 2013-2014 eğitim öğretim döneminde 135 bin öğrenci, üniversitelerde kaydını dondurmuş veya sildirmiş. Bu, büyük bir rakam. “Bu rakam, yılbaşında Millî Eğitim Bakanlığının verdiği rakamlardır.” diye basına yansımıştı. Bir sonraki yıl, 2014-2015 eğitim öğretim yılında ise 161 bine çıkıyor. Bir sonraki yıl, 2015-

2016’da eğitim öğretim yılında 197 bine çıkıyor. 2016-2017 eğitim öğretim yılında 212 bine çıkıyor ve 2017-2018 eğitim öğretim yılında ise 408 bine çıkıyor. Yani geçen sene 408 bin üniversite öğrencisi, ya kayıtlarını dondurmuş veya sildirmiş. Yani niye eğitimine ara veriyor? Ailesi, kendisi ömrünü bir fakülteye girebilmek için, bir yüksekokula girebilmek için vakfemiş, ideal oluşturmuş, başlıyor ve sonra bırakıyor. Burada bir sorun var demektir, bu sorunu aşmamız lazım. Geçen sene ile bir önceki sene arasındaki fark da yüzde 92 civarında. Henüz bu senenin rakamları verilmedi ama 2018-2019 eğitim öğretim yılına baktığımızda bunun çok daha korkunç olduğunu zannediyorum. Yani aynı oranda arttıysa bu sene –bu sene dediğim geçen öğretim yılında- 800 bin öğrencinin dondurmuş olması lazım. Burada bir sorun var.

Bu sorunu mutlak surette tartışmak ve aşılması için ne yapılması gerektiğini konuşmak lazım, kolektif aklı devreye sokmak lazım ama bunun en önemli sebepleri elbette Milli Eğitimle veya YÖK’le ilgili bir soruna dayanmıyor. Şimdi, bugün işsizlik rakamları verildi, önceki ay da işsizlik rakamları verilmişti, bu ay biraz daha kötüleşmiş işsizlik rakamları. Bakıyoruz, en fazla işsizlik yüksekokul mezunları arasında. Yani siz okuyan öğrencilere bir iş umudunu veremediğiniz zaman eğitimin kalitesi de bozulur, öğrencinin eğitime ilgisi de bozulur. Bunu çözmek lazım. 15-24 yaş arasındaki genç nüfusun yüzde 27’si işsiz ama sorun bu kadar da değil, şu anda çalışıyor, işi var olarak görünen nüfusun yüzde 36’sı, hiçbir sosyal güvenlik kurumuna üye değil yani emeklilik hakkı yok, sağlık sigortasından yararlanmıyor ve biz bunları işi olan insanlar olarak sayıyoruz. İkisini topladığımız zaman yani yüzde 60’a geliyor neredeyse, 65 gibi; nüfusun üçte 2’si Yüksekokul mezunu olanların da ona yakın bir kısmı işsiz kalıyorsa veya işinden asla tatmin olamayacağı şeylerle uğraşmak zorunda kalıyorsa bu motivasyonu nasıl sağlayacağız? Bana kalırsa bu, temel bir sorundur. Bu sorun aşılmadığı sürece “Şu kadar üniversitemiz vardı, sayıyı bu kadar artırdık...” Bu üniversitelerin pek çoğu zaten Batı standartlarında üniversite de sayılmıyor yani üniversite niteliğinde görülüyor ama iyi üniversitelerimiz de var, zaman zaman dünyadaki ilk 500 sıralamasına giriyor, bazen hiçbiri görünmüyor ama mutlak surette eğitim ile piyasanın birbiriyle uyumlu hâlde gelişmesi lazım. Bunu sağlamak için çaba harcamak gerekir diye düşünüyorum.

Basit gibi görünecek ama bir başka konu var, o başka konu: Aile, bir toplum için, bir ülke için, bir millet için her şeyden daha önemlidir. Ben üniversite bitirdim, doktora yaptım, işte doçentlik aldık falan, eğitimin hiçbir safhasında ailedeki bireylerin birbirleriyle ilişkilerinin nasıl olması gerektiğiyle ilgili tek bir cümle duymadım eğitim hayatım boyunca. Şimdi, var mıdır bilmiyorum. Yani, anne ne demek, baba ne demek, ebeveyn, çocuklarını hangi motivasyona göre nasıl eğitmeli, onlara nasıl davranmalı, sevgiyi nasıl göstermeli, bir şeye özendireceği zaman nasıl özendirmeli? Bununla ilgili mutlak surette ortaöğretim kurumlarından itibaren derslerin olması gerekiyor. Ders koyduğunuz zaman her şeyin çözüleceğini de zannetmiyorum. Derse girenler zaten dünyayı anlamamış tipler olduğu takdirde yanlış şeyler söyler. O konuda yeterli donanımlı eleman bulmakta da zorluk var çünkü eğitim kurumlarımız ona göre kendisini adapte etmiş değil ama mutlaka bunun verilmesi lazım. Yani içimizde kaç kişi vardır çocuklarıyla ilgili bazı davranışları nedeniyle “Öyle yapmasaydım.” demeyen? Belki burada bazı endişeler var. “Geleneklerimize aykırı şeyler söylenmesin.” Kardeşim, gelenek her şey değil; ülkenin menfaatidir gelenek, insanımızın geleceğidir gelenek, küresel rekabette güçlü olmamızdır “gelenek” dediğiniz şey. Yoksa bazı şekilsel görüntüler zamanla elbette değişecektir, bu değişimden korkmamak, ürkmemek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Su gibi aktı.

BAŞKAN – Su gibi aktı. Demek ki çok akıcı bir konuşma yaptınız.

Buyurun efendim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Veya çocuklara bunu öğretirsek bu sefer “Anne babalarını eleştirmeye başlarlar.” diye korkuyorsak ondan da korkmoyalım bence. Anne baba bu davranış kalıplarını öğrenmediyse çocuklarından öğrensin. Bu da son derece önemlidir diye düşünüyorum.

Eğitimle ilgili, elbette, Sayın Bakan da YÖK Başkanımız da iyi şeyler olsun istiyorlar, bununla ilgili çalışmalarını devam ediyordur mutlak surette. Ama gerçekten, orta yaş fırsatı denilen bir şey var dünyada. Genç ve orta yaş sorunu oluşmaya başladı bu işsizlik nedeniyle. Yani ülkenin bir enerjisi, bir dinamizmi, kalkınma dayanağı olacak nüfus, Türkiye’de maalesef bir yük, bir sorun hâline gelmeye başlamıştır. Bu, sadece eğitimle çözülecek bir şey değil, piyasayla bağlantısı var ama herkesin bu konu üzerinde yoğunlaşmasında fayda var diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Şener, çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, 2 konuşmacımız kaldı, Sayın Güneş ve Sayın İpekyüz. Hanginin önce konuşmak istersiniz?

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Fark etmez Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın İpekyüz.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, öncelikle sabrınız için teşekkür ediyoruz. Gerçekten siz ve ekibiniz bizi böyle dikkatlice dinliyorsunuz. Arkadaşlarımız daha çok hem Türkiye genelinde yaşadıklarını hem kentlerde yaşadıklarını sizlerle paylaşmak istediler; bir kısmı bütçenin ana rakamlarıyla ilgiliydi, bir kısmı da sahada yaşanan sorunlardı ve biraz da çözüm odaklı, bu problemlerin çözülmesi için...

Gerçekten incelediğimizde bütçe çok az. Geçenlerde Down sendromuyla ilgili Meclis adına, bütün siyasi partiler adına sizin yanınıza geldiğimizde, orada da konuşmuştuk. Bütçeye baktığımızda da daha çok, çalışan arkadaşlara bir bütçe ayrılmış oluyor hem kendilerine... Ve çalışan arkadaşların, biliyorsunuz, özlük hakları konusunda da çok büyük sitemleri ve şikâyetleri var, beklentileri var yani başta öğretmenler olmak üzere. Ama sanıyorum yüzde 86, yüzde 87 oraya gidiyor ve kalan kısımdan da bütün Türkiye sizden eğitim bekliyor. Bu eğitim, okul öncesinden başlayıp yükseköğrenime kadar, sanıyorum, arkada da arkadaşlar var; eskiden Halk Eğitim diyorduk, şimdi “hayat boyu öğretim” deniyor, onu bile kapsayacak bir şey. Eğitim derken sadece “abc” okuryazarlık da değil, bütün şeyi kapsıyor; çevreyi, süreci. Ama ana başlık yani öğrenci, öğretmen, okul diye anılıyor.

Bu “hayat boyu öğretim” dediğimiz eğitim süreci, aslında sadece sizinle ilgili değil, işin “abc” kısmı değil, biraz da kolektif şey. Yani bir ülkede yoksulluk varsa, işsizlik varsa, eşitsizlik varsa, eğitimi oturtabilmek de çok çok zor bir şey. Yani dezavantajlı kesimlerden biraz avantajlı olanlar her zaman daha şanslılar. Yani buna dikkat etmek lazım. Belki de en büyük görev Bakanlıkta, daha çok dezavantajlı olanlara ulaşabilmek; daha yoksula, daha işsize, zor ulaşabilene ulaşmak. Bir çaba var; taşınmadan tutun, dönem dönem beslenmeye destekler var. Yeterli mi? Bir çaba var ama yeterli değil ki bir kısmı da suistimal ediliyor. Yani diyelim ki taşıt şeyi yapıyorsunuz, insanlar bunu kötüye kullanabiliyor; bir standart getiriliyor, kötüye de kullanabiliyor. Burada da denetime görev düşüyor, denetim bizi de ilgilendiriyor. Fakat en büyük problemlerden birisi de... Yani bizim mesela öğretmen dediğimizde bir Mahmut Hoca figürü var Hababam Sınıfı’nda. Yani bir taraftan “abc”si var, hatta karnelerimizde hâlâ daha var. Bir karnenin sol tarafında işte matematik, fen filan; bir de sağ var. Aslında belki bu dönemde en çok sağa bakmak lazım. Yani karnenin hâl ve gidişat gibi... Yani ayrımcılık konusunda, kin konusunda, nefret konusunda, şiddet konusunda ne düşünüyor? Bunun şiddete eğilimi mi var? Nasıl görüyor? Kadın meselesini nasıl görüyor, hak meselesini nasıl görüyor? Biraz da buraya belki

de yoğunlaşmamız lazım; bu zor dönemde, birlik beraberlik döneminde. Ve biraz da sivil toplumu katmak lazım. Nasıl? Burada yoklar. Aslında mesela kadın meselesi konuşuldu, yani YÖK Başkanımız da buradaydı, hâlâ bir tartışma... Keşke ilköğretimden başlasak, kadın meselesini kadın sivil toplum örgütleri anlatsa. Yani ilköğretimden anlatsa. Okul öncesi eğitimi veren, gönüllü veya profesyonellerle buluşsalar, kadın meselesi nasıldır? Keşke Türkiye’de insan hakları kurumları, dernekleri, insan hakları alanında yani yılda bir gün, bir saat bir şeyler anlatsa hakla ilgili. Buna ihtiyaç var. Bizim Mahmut Hocalar dışında yakın bir şey var, ben onu anımsatmak istiyorum.

Van’da Tuşba’da seçimler oldu. Yüksek Seçim Kuruluna başvurulmuştu. Yüksek Seçim Kurulu, kazanan arkadaşı görevden aldı -tartışmaya girmek istemiyorum, o tartışılan Yüksek Seçim Kurulu üyemiz burada, çok şey oldu-2’nci adaya verdi. 2’nci adaya verince 2’nci aday gidip oturdu. Emekli bir öğretmen, belki de öğretmenlikten ayrılmış. Ve 1’inci encümen... Bizim partide “eş başkanlık” diye bir sistem var. Arkadaşımız gitti, otururken dedi ki “Öğretmenim sen bana silgi çalmamayı öğretmiştin, kalem çalmamayı öğretmiştin ve ben senin sayende buralara geldim. Sen bugün burada oturduğunda ben utanıyorum.”

Böyle bir sürece geldik işte kayyum meselesinde filan. Biz o öğretmenlerle ahlak dediğimiz, sevgi dediğimiz bir süreçle bugünlere gelmeyi düşünüyoruz. Ama bugün ne oldu? Evet, okullar var fakat maalesef hastaneler, sağlık kurumları gibi işletmeye dönüştü. Başvuran veli veya aile müşteri gibi görülüyor. Öğrenci değil de öğrencinin şartları, kalitesi, ölçümü... Okullar şöyle tanıtım yapıyor: “İşte yüzme havuzumuz var, kapalı spor salonumuz var, şuyumuz var, buyumuz var.” ve maşallah -bütün vekillerimiz burada- sınav sonuçları açıklandığında bütün Türkiye’de hep birinciler var, hangi şeye baksanız hepsinde de bütün okullar birinci yani onları toplasanız belki yüzde 5-6 eder. Peki, bu yüzde 70-80’ler ne oluyor?

Biliyor musunuz bazı rakamlar vereceğim. Üniversite mezunlarının dörtte 1’i işsiz. Bu yıl 2019’da sınava giren yeni lise mezunlarından sadece dörtte 1’i yerleşebildi, yeni mezunlardan. Bunların oranlarını çıkartabilirsek çok oran çıkabilir. Açık liselere başvuru yüzde 65’lere ulaştı. Ya bu insanlar niçin açık liseye gidiyorlar? Açık lise dışında ne yapıyorlar, çırak mıdırlar, usta mıdırlar, mevsimlik işçi midirler? Veya biz niye başarısız oluyoruz bunlar okuyamıyorlar, biraz da buraya yönelmek lazım.

Bu öğretmenlerin mobbing veya buna benzerlerine girmiyorum. Zaten Sayın Bakanım, öğretmen kavramına baktım, yani kadrolu öğretmen var, sözleşmeli var, geçici sözleşmeli var, vekil var, ücretli öğretmen var yani bu kurumda gerçekten işiniz çok zor. Yani onun bütçesini ayarlayabilmek, kim ücretli, kim geçici, bunlar çok zor. Okulların nitelik ve niceliğine de bakmak lazım yani onu ölçmek lazım. O karnenin sağı solu gibi bir taraftan da gerçekten de başarısı nasıldır? Çünkü bizim geleceğimiz yani uyuşturucuya girmiyorum, başka konulara girmiyorum, bu şiddet ve kutuplaşmaya girmiyorum.

Geleceğimiz gerçekten yeni nesilde ve siz ne güzel dediniz ilk 100 öngörümüz var herhâlde, 100 başlık dediniz. İşte robotik meseleler dâhil, elektronik dâhil yani belki de geleceğimizi hazırlarken de bugünkü sorunlardan yola çıkmamız lazım. Yani benim sizden istirhamım en başta bu televizyonlarda, haberlerde, tartışmalarda, sporda, her şeyde şiddet kavramı var, biraz sevgiye yönelik eğitimler verelim. Dayanışmaya yönelelim, paylaşmaya yönelelim, kaynaşmaya yönelelim, farklılıklarımızın zenginlik olduğuna yönelelim yani buna yönelirsek müfredat çok daha iyi olabilir.

Bir okul işletmeye dönüştüğü zaman Sayın Bakan, ne oluyor biliyor musunuz? Sağlıkta ben yaşadım, sağlık çalışanıyım. Giderek destek verdik, teşvik verdik, Bakanlık, devletin olanaklarını verdik, olması da gerekiyordu ama sonra bunlar rekabet ortamında iyi bir organizasyon yapamadı, iflas

ediyorlar, başaramıyorlar. Başaramayınca ne oluyor? Ya satışa çıkacaklar ya da diyecekler ki: Tekrar kamu alsın ama bu arada öğrenciler açıkta kalıyor, öğretmenler açıkta kalıyor, bir yığın problem çıkıyor ve kalitesi düşüyor.

Bizim bir diğeri, şimdi -Cemal Hocam burada yok- dil yarasından söz edildi, dil yarası ve bıçak yarasından. Bu ana dili mevzusu çok konuşuluyor fakat Millî Eğitim Bakanlığı, geçtiğimiz günlerde de sizin yanınıza geldiğimde ben söylemişim. Ben seçilmeden önce bir sivil toplum örgütünde bir yöneticiydim. Bir çalışma yapmıştık, Mardin'deki bir öğrencinin velisi demişti ki: "Biz deyim yerindeyse eğer eğitim bir süreçse bir sıfır mağlup başlıyoruz." Çünkü ilk başladığımız gibi farklı bir dille karşılaşıyorsunuz, matematiği, feni filan hepsini beraber öğreniyorsunuz. Fakat iyi şeyler de oldu, "Şimdi arkadaşlarımız dönem dönem diyorlar, cezaevinde artık insanlar Kürtçe konuşabiliyor anneleriyle babalarıyla." ama onun dışında Kürtçe televizyon açıldı, -YÖK Başkanı burada- Yaşayan Diller Enstitüsü açıldı, Kürtçeye ilgili Zazacayla ilgili, başka dillerle ilgili bunlar da yapıldı. Dönem dönem çok cüzi de olsa sıkıntılar oluyor fakat bu sonradan bu üniversitenin tartışması da oldu. Bir kısım öğretim üyelerinin orada işlerine son verildi, fakat bütün bunlara rağmen artık dünyada ana dilinde -ana dilde değil- çok dilli eğitimler konuşuluyor ve bu zarar değil, geliştiriyor. Bakın, "Türkiye'de televizyon yayın yaparsa kıyamet kopar." hiçbir şey olmadı. "Üniversite açılınca kıyamet kopar." hiçbir şey olmadı. Sayın Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanı dedi ki: "Q harfi, w'yu, artık klavyelere özgürlük getiriyorum." Kıyamet kopmadı, hiç kıyamet kopmadı, güzel oldu. Bununla ilgili bir çalışma başlatılsın. Bakın şu anda Sayın Süleyman Soylu her yerde konuşuyor, -ben tanıyıyım o dönem ben Tabip Odası Başkanıydım- Mardin'de ve TV8'de "Ana dilinde eğitim öğretim anne sütü gibi helaldir. Ben Karadenizli olarak bunu duyduğumda babama bile anlatmakta zorluk çekiyorum, bunu hep beraber aşmamız lazım." Şimdi Sayın Cemal Bey, dil yarası "dıl" yarası dedi. "Dıl" yarasını ben diyorum ama bunu hepimiz bilelim. İşte Yaşar Bey burada, belki İbrahim Bey de biliyor, Kürtçede aynı zamanda yürek yarası diye bilinir, "yürek" demektir. Yani bunu hep beraber el ele tutuşalım, çözelim yani kıyamet kopmuyor, biraz bu konuya çaba harcayalım. Bunları yapmadığımız zaman daha beter sorunlar artıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir saniye efendim.

Sayın İpekyüz, lütfen tamamlayın.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Toparlıyorum müsaadenizle.

Şimdi, YÖK'le ilgili gerçekten söylenecek çok şey var yani bu barış akademisyenlerinden tutun, öğrencilerin mezuniyetlerinde taşıdıkları flamaya, pankartlara kadar -kolluk güçlerinin giderek okulun içinde derse de girecek kadar düzeye gelmeleri- fişlenmeleri, sonra mezun olduklarında öğretmen, doktor, neyse atanacaklarında o fişlenmelerin başlarına bela olduğu... Fakat gerçekten bu "vakıf" dediğimiz "vakıf" kavramı Türkiye'de ta Osmanlı'dan bugüne kadar, biraz böyle bir şey gibi yani sahipsizlere yardım eden, koruyan bir anlam taşıyor ve bu vakıflar şu andaki yasalarımıza göre kâr amacı gütmeyen kurumlar fakat hepimiz biliyoruz ki -yani Sayın Başkanım, siz denetleseniz- hepsi de kâr için çalışıyor. Yani şimdi diyor ki "Tıp fakültesi dış hekimliğine giren şu kadar verecek, hukuka giren şu kadar verecek, hemşireliğe giren şu kadar verecek." sonra diyor ki "Yabancı dil şarttır." Gidip kaydını yaptırıyorsun, yabancı dildeki, tıptaki, dış hekimliğindeki, hukuktaki, hemşirelikteki şey hepsi kendi harcına göre ücret veriyor ve aynı eğitimi alıyorlar. Yani hiç mi bunu denetlemiyorsunuz, hiç mi buna bakmıyorsunuz? Yani mademki vakıf, kâr amacı gütmeyecek, mutlaka denetim var ama bununla ilgili ciddi bir çaba harcamamız lazım.

Şimdi, Türkiye’de çıksak dışarıya, Türkiye’de özel üniversite var, aile diyor ki: “Özel üniversiteye gönderdim.” Kimse “Vakıf üniversitesine gönderdim.” demiyor. Kendi kendimizi kandırmayalım. Burada bir düzenleme yapalım. Bir de yani arkadaşlarımız söyledi, şehir hastanesi gibi her şehre üniversite gitmez; meslek yüksekokulu gidebilir, fakülte gidebilir, o kentin ihtiyacı vardır. Ben Batman Vekiliyim, Batman’da petrolle ilgili, tekstille ilgili siz açtınız da teşekkür ediyoruz o konuda ama keşke size refakat etseydik, beraber gitseydik. Bunların olması lazım ama her kente üniversite açarsanız bir yığın problem de çıkıyor. Sonra başka, her kente tıp fakültesi diyecek, her kente hukuk diyecek, bunun sonu yok. Bir taraftan eğitimlerinizin de öğretici olması lazım, bir koordinasyon lazım. Şimdi, bu, sizlerden bağımsız. ÖSYM Başkanımız burada yani kendisiyle ben ilk defa karşılaşıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlar mısınız.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Yani ismini -olumsuz anlamda değil- “ölçme, seçme, yerleştirme, analiz ve araştırma merkezi” koymak lazım. Yani kaç yıldır bu kadar bir yığın şey var. Biraz önce bu ana dili meselesiyle ilgili konuşurken...

Bunu size iletebilirim, bu lise, tabii, bunu Millî Eğitim Bakanlığı yapmış; son sıralardakilere baktınız mı Bakanım veya size bilgi verildi mi? En sondaki iller Hakkâri, Şırnak, Ardahan, Ağrı, Artvin. Ben buradaki Türkçe oranlarına baktım, Türkçedeki başarıya, hiçbirisinin başarısı yok. Ya ben bunu kendi kendime ana dilime mi yorardım, eğitimin yetersizliğine mi yorardım, başka bir şeye mi yorardım, yoksulluğa mı yorardım. Yani bu kadar veri var, gerçekten analiz etmek lazım. Yani şimdi bir taraftan dışarıdan birisi bizi izlese, ÖSYM burada öğretmen alımı için “yerleştirme” koymuş ismini, belki de artık “yerleştirme” değil “yarıştırma” demek lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım efendim; Sayın İpekyüz, lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Tamamlıyorum.

Yani bunu değiştirmemiz lazım ve gerçekten bakın, artık bu kavramı, eğitim hepimizi ilgilendiren ve geleceğimizi... Uyuşturucusuna girmiyorum. Geçen hafta burada biz depremle ilgili konuşuyorduk, Çevre ve Şehircilik Bakanı dedi ki: “Bütün okulların alanları deprem toplanma alanıdır.” Ama mesela bir deprem olduğunda da okulları kapatıyoruz, tatil ediyoruz yani bir koordinasyon lazım.

Bütçe az. Bütçenin gerçekten, çalışanlar dışında biraz eğitim ve geleceğe ayrılması lazım.

Hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın İpekyüz.

Sayın Şahin, buyurunuz lütfen.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, geçen yıl yine burada birlikteydik görüşme esnasında, o zaman vizyon belgesini açıkladınız, oldukça heyecanlı olarak gördüm sizi ve muhalefet partilerinden de tam destek almıştınız. Üzülerek ifade etmek isterim ki bu yılki sunumunuzda bu heyecanınızı kaybettiğinizi görüyorum. Sizlerden çok umutluyduk hatta ben tutanakları da çıkarttım, şöyle bir ifade kullanmıştım: “Ben bir tıp eğitimi aldım. Tıp eğitiminin iki basamağı vardır. Biri teorik basamağı, diğer pratik basamağı. Sizin de teorinizin çok iyi olduğunu, sunumlarınızın, söylemlerinizin çok iyi olduğunu ama ameliyat masasında bekleyen bir eğitim sistemi olduğunu ve buna bir neşter vurmanız gerektiğini, eğer burada başarılı olursanız yani teorinin kadar, pratiğinizi de uyuşturabilerseniz tarihe geçebilecek bir Millî

Eğitim Bakanı olabileceğinizi ifade etmiştim. Geçtiğimiz bir yıllık sürede maalesef pratiğinizin yeterli kadar ileri derecede olduğunu göremedik. Sizi ben geçen yılki sunumunuza göre değerlendireceğim; gerilemiş olarak görüyorum açık ifade etmek gerekirse ve bizlere milletvekili olarak Milli Eğitim Bakanlığının çalışmalarıyla ilgili pozitif yönde bir ilerleme kaydetmediğinize dair veriler de geliyor. Örnek vermek gerekirse mesela, Anadolu lisesine girmek istiyor öğrenci ama deniliyor ki “Kontenjan dolu, gidemezsin.” “Efendim, istediğim liseye gitmek istiyorum.” “Yok, orası dolu, şurada açık var, oraya gideceksiniz.” Neden kontenjanları ona göre, vatandaşın isteğine göre ayarlamıyorsunuz? Bu hâlâ çok büyük, derin bir yara.

Bakın, biraz önce diğer milletvekili arkadaşım ifade etti “Neden açık lise öğrencilerinin sayısı artıyor?” Çünkü kontenjanları ona göre ayarlamıyorsunuz, devamlı imam-hatip lisesinin kontenjanları artıyor ama kontenjanlar dolu değil. Bize gelen bilgileri ben size aktarıyorum yani bir ön yargı olarak ifade etmiyorum ama Anadolu lisesine gidemiyor öğrencilerimiz.

Diğer bir nokta ise yine, YÖK Başkanımız da burada, ben çok teşekkür ediyorum, geçen yıl da ifade edecektim ama Sayın Başkan, geçen yıl, çok erken ayrıldı, bu görüşmelerde bulunmadı YÖK Başkanı. Şimdi, efendim, üniversitede niçin bir gelecek vizyonu ve planlaması yapmıyorsunuz? 2040 yılında, 2050 yılında bizim kaç tane tıp fakültesi öğrencisine ihtiyacımız var, kaç tane hukuk fakültesi, kaç tane makine mühendisi? Yani kontrolsüz bir şekilde üniversite açıp üniversite kontenjanlarını şişiriyorsunuz.

Baktığımız zaman da Sayın Başkanım, üniversite mezunlarındaki işsizlik oranı yüzde 27, TÜİK rakamları. Yani bu, YÖK’ün de planlama eksikliğidir, sizin de eksikliğiniz. Eğer bir öğrenci üniversiteye giriyorsa ki büyük bir umutla okuyor, ailesi ona büyük bir emek harcıyor, sonunda geliyor elinde diploma ve işsiz bir şekilde evde oturuyor. Hiç olmazsa ülkemizin ihtiyacı ölçüsünde bir kontenjan belirlerseniz de üniversiteye giren öğrenci “Ben hiç olmazsa bu sıkıntıları yaşıyorum ama üniversiteyi bitirdiğim zaman da işim olacak, elim ekme tutacak.” gönül ferahlığıyla bu şekilde okumuş olsa.

Atanamayan öğretmen sizin suçunuz. Neden atamayacaksınız aldınız, kontenjanları dolduruyorsunuz? Atanamayan ziraat mühendisi, atanamayan gıda mühendisi... Sayın YÖK Başkanım, dudağınızı büktünüz ama bakın, bunları da biz yaşıyoruz, yaşıyoruz bunları, lütfen ayarlayın. 207 tane üniversitemiz var. Üniversite öğrencileri boş boş gezdikten sonra ne faydası var bana? Hiçbir faydası yok. Her taraf, her taraf işsiz üniversite mezunu dolu. Tıp fakültesini de bu derece artırdınız, yakında tıp fakültesi mezunları da işsiz dolaşacak, yakın da bu da olacak. Lütfen, planlayın, bu, sizin gelecek nesillere ait bir borcunuz, planlama yapmak durumundasınız yükseköğrenim kurumu olarak. Yani dağın başına üniversite açarak Türkiye hiçbir yere varamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Şahin.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Bakanım, size geçen yine bir öneride bulunmuştum, onu tekrarlamak durumundayım bir veli olarak, bir öğretmen eşi olarak bunu söylüyorum. Tam gün öğretim yapan okullarda çocuklarımız maalesef aç ve susuz eğitim yapıyor Sayın Bakanım. Bakın, sabahleyin saat sekizde öğrenci gidiyor okuluna, akşam üç buçuk, dörtte dönüyor, öğle arasında ne yemek var okulda ne su var, okulun suları içilmiyorsa çocuk susuz kalıyor ve parası da yok cebinde. Sayın Bakanım, bakın, bu çok önemli. Çocuklarımız aç, susuz eğitim almak durumunda kalıyor. Hiç olmazsa okullarda bir tetkik yaptırırsanız da çeşme suyundan içilemeyen okullara bir su imkânı tanısanız, fakir fukara çocuklara bir kumanya imkânı tanısanız. Bunu yapmak durumundayız bizler. Çocuklar inanın, susuz ve aç şekilde eğitim yapıyor. Çok uzak değil, bakın, hemen şu yukarıdaki okula gidelim, orada göstereceğim size. Geçen yıl da söylemiştim, çok önemli Sayın Bakanım bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Son kelimemi bir tamamlayabilir miyim Sayın Başkanım, müsaade ederseniz lütfen.

BAŞKAN – Buyurun.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Son olarak da efendim, manevi değerleri güçlü nesiller yetiştirmek istediğinizi ifade etmişsiniz geçenki vizyon belgesinde ve o zaman şu soruyu yöneltmiştim: “Andımız’ın okunmasını neden sağlamıyorsunuz ve bunun gerekçesi nedir?” diye ve tekrarlıyorum, neden Andımız okunmuyor okullarımızda? İstiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yavuzyılmaz, buyurun lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Bakan, ben, emekli öğretmen bir...

BAŞKAN – Bu arada hayırlı uğurlu olsun efendim, yeni evlenmişsiniz, hayırlı olsun efendim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Allah, mesut ve bahtiyar eylesin, uzun ömürler versin sizlere sağlık sıhhat içerisinde.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Çok teşekkür ederim. Sağ olun.

Süreden gitmiyordur ümit ediyorum.

BAŞKAN – Yok, canım. Sana bugün ekstra süre vereceğiz.

Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Bakan, ben emekli öğretmen anne babanın bir çocuğu olarak bugün karşınızdayım. Size üç tane sorum var. Bunlardan birincisi: Zonguldak’ta kız meslek lisesinin hemen yanında yapılmakta olan hastanenin otoparkı nedeniyle yıkılacağı konusunda çok ciddi bir huzursuzluk var halkımızın arasında. Bunu AK PARTİ’li milletvekilleri dile getirdiler. Ben dile getirdiklerinde aslında gerçek anlamda eğitim hayatından, köklü okulların kültürlerinden ve geçmişle olan bağlarıyla kendi şehirlerine kattıkları o vatan sevgisi, millet sevgisi ve Atatürk’ün özellikle de kadın istihdamıyla birlikte yaratmak istediği Türkiye Kalkınması Projesi’nin en güzel örneklerinden biri olan kız meslek lisesiyle ilgili bu gibi düşünceleri söylemesini gerçekten çok yadırgadım ve aynı zamanda tekrar burada da kınıyorum. Çünkü ben de bir mühendisim, yakın bölgede otoparklar yapmak mümkün, böyle alanlar da var. Aynı okulu başka yerde inşa etmekle aynı ruhu katamaz. Bu noktada sizden destek istiyoruz.

İkinci bir konu: Gökçebeş ilçemizde daha önce depreme dayanıklılığı olmadığı gerekçesiyle bir okulumuz yıkılmıştı Gökçebeş Ortaokulu ancak aradan geçen iki üç yıl nezdinde hâlâ bir çalışma yapılmadı. Bu öğrenciler Gökçebeş Atatürk İlkokuluna kaydırıldı. Öğrenci sayısı bine çıkınca da hâliyle ikili öğretim yapılmaya başlandı. Sabahın karanlığında çocuklar okula gidiyor, akşamın karanlığında çıkıyorlar. Geçtiğimiz aylarda da ilkokul öğrencileri, ortaöğrenim öğrencileri birlikte eylem yaptılar “Okul istiyoruz.” diye. Hâlâ bu konuda bir çözüm üretilmedi.

Bir diğer konu: Zonguldak Atatürk Anadolu Lisesi, Fen Lisesi ve Başöğretmen Anadolu Lisesinin bulunduğu -hemen komşular- bu okullar bölgesinde herhangi bir kapalı çok amaçlı spor salonu bulunmuyor. Dolayısıyla 2 bin öğrenci hiçbir şekilde spor ve sanat anlamında etkinlikler yapamıyorlar, katılamıyorlar. Özellikle kötü alışkanlıklar, sigara ve alkolden, dijital iletişim araçlarını kullanma baskısından onları kurtarabilmemiz için bir an önce buraya bir spor salonu yapılması gerekli. Bu

doğrultuda biz örnek proje oluşturduk, Millî Piyango İdaresi Genel Müdürümüzle görüştük. Kendisi bu doğrultuda katkı sağlayabileceklerini ifade etti ancak tabii, bir prosedür var. Bu doğrultuda Vali Bey de konuyla yakından ilgileneceğini ve bir talep oluşturacağını söyledi. Nihayetinde konu size gelecek, sizden bu doğrultuda, ben, 2 bin öğrenci velileri ve gelecekte de orada okuyacak olan öğrenciler adına bu talebi olumlu karşılamanızı ve süreci de hızlandırmanızı talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Güneş, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkanım, çok Değerli Bakanımız, YÖK Başkanımız, bakan yardımcılarımız, çok değerli milletvekillerimiz, değerli bürokratlarımız ve basın mensuplarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, 2020 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. Bu konu üzerine konuşmadan önce, sabah sözü geçen bir konu hakkında kendi fikirlerimi ifade etmek istiyorum. Burada Diyanet İşleri Başkanımız daha çok ülkemizde gerçekleşen evliliklerin yaklaşık dördte 1’i, beşte 1’i boşanmayla sonuçlandığı için eşlerin birbirine daha fazla değer vermesi anlamında bir video yayınladı. İnsanların daha çok birbirine hürmet etmesi gerektiği, saygı göstermesi gerektiği anlamında yorumlanması gerekirken daha çok kadının erkeğe hizmet etmesini ön plana çıkararak eleştirdiler. Tabii, bizim toplumumuzun bir gerçeği var, âdetleri var, örfü var.

Bizim arkadaşımız Deniz Bey yeni evlenmiş, Allah mesut etsin. Şimdi sormak lazım: Deniz Bey, kızımızı mı istemiş yoksa kızımız, Deniz Bey’i mi istemiş veya diyelim ki Deniz Bey, kızımızı istemeye gittiğinde kahveyi kızımız mı yapmış?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Birbirlerini istemiş olamazlar mı?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bu açıdan bakmak lazım gerektiğini düşünüyorum ben tabii. Yani, buralarda bir örf ve âdet var, mutlaka kahveyi Deniz Bey yapmamıştır; bu pencereden bakmak lazım.

Diğer taraftan da Sayın Cumhurbaşkanımız “Dindar bir nesil yetiştirmek gerekir.” derken... Şimdi, tüm semavi dinler insana ne öğretir? Ahlakı öğretir, vicdanı öğretir, namusu öğretir, dürüstlüğü öğretir, doğruluğu öğretir; burada kastedilen de budur. Yani “dindar bir nesil” demeye siz “Sadece Müslüman olsun veya -diyelim ki- benim taraftarım olsun.” gibi bir pencereden bakıyorsunuz ama Sayın Cumhurbaşkanımızın kastettiği de bu: İnsanlar maneviyatını bilen, düzgün... Tabii, bunun içinde diğer dinlere mensup olan insanlar da düzgün insanlardır, bunlar düzgün değildir demiyoruz.

Diğer taraftan, bütçeye gelince, tabii -Sayın Bakanımız da gitmiş ama- eğitim gerçekten de zor bir süreç; kolay bir süreç değil. Aşağı yukarı 17 milyon 800 bin öğrencinin eğitilmesi, bu hizmetin büyük bir kadroyla da verilmesi ve bu eğitimin 69 bin tane okulda verilmesi konusunda hükümetlerimiz döneminde gerçekten de çok büyük gayretler sarf edildi; bunu takdir edersiniz etmezsiniz, tabii, onu bilemiyoruz ama vatandaşımız olanları görüyor. Bu pencereden baktığımızda, gerçekten de 315 bin tane dersliğin yapılmış olması, diğer taraftan da yaklaşık 650 bin öğretmen atanarak mevcut öğretmenlerin yüzde 69’unun oluşturulması ve derslik başına düşen öğrenci sayısının ilköğretimde 24’e, ortaöğretimde 20’ye düşürülmesi; yine, öğretmen başına düşen öğrenci sayısının ve diğer taraftan da kadro doluluk oranlarının yüzde 90’a ulaştırılmış olması; akıllı tahtaların getirilmiş olması; bunlar tabii ki önemli. Tabii, son yıllarda her ilde bir üniversite açılmasıyla beraber, 2006 yılında -yanılmıyorsam- 78 olan üniversite sayımızın 207’ye yükselmesi ve üniversitelere gidebilme imkânının artmasıyla da gençlerimizin büyük bir kısmının üniversiteye yönelmiş olması...

Diğer taraftan, tabii ki 28 Şubat sürecinde sırf imam-hatiplerin önünü kesme adına meslek liselerinin tamamının önünün kesilmesiyle eğitime büyük bir sekte vurulmuştur. Tüm bu yaraların sarılması, tekrardan ara elemanların geliştirilmesi anlamında Sayın Bakanımız gerçekten de doğru teşhis koyarak -ben “Hiçbir şey yapmadınız.” diyen arkadaşlara katılmıyorum yani bunlara katılmak mümkün değil; eğitim, bir de, bugünden yarına sonuç verebilecek bir işlem değil ki, yıllar gerektiren bir işlem- bu yönde başarılı çalışmalara imza atmaktadır. Yine, tasarım becerileri atölyelerinin kurulması ve diğer taraftan da endüstri meslek liselerini cazip hâle getirecek programların uygulanması çok önemli. İşte, ASELSAN Meslek ve Teknik Anadolu Lisesi, İstanbul Teknik Üniversitesi Mesleki ve Teknik Lisesi, diğer taraftan da otellerde kurulan turizm meslek liseleri; bunlar gerçekten de yarınlar için, bizim için çok ümit verici. Bundan sonra, insanlar da kısa yoldan meslek sahibi olup işe girebilecek. Buradaki esas problemimiz: Tabii ki bir ülkenin ekonomisi ne kadar güçlü olursa ve işsizlik oranı ne kadar az olursa, eğitime ayırdığı katkı payı ne kadar fazla olursa o ülkelerde eğitim o derecede daha iyi bir hâle gelecektir.

Diğer taraftan, biz bir taraftan “Hayat Boyu Öğrenme”yle de gerçekten bu fırsatı kaçırmış olan insanlara çok büyük fırsatlar vermekteyiz. Halk eğitim merkezlerine gittiğimizde şunu gördük: Orada herkes kendine yer bulabiliyor, toplumumuzun yüzde 6’sı buradan istifade etmekte. Yani, fırsatı kaçırnlara okuma olsun, meslek edinme olsun, herhangi bir hobi olsun bu alanlarda çok güzel hizmetler veriliyor; hem Bakanımıza hem de Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürümüze çok teşekkür ederim.

Ayrıyeten, bir ülkede ekonomik refah düzeyi ne kadar yüksekse dezavantajlı kişilerin topluma verilen hizmetlerden ve sunulan imkânlardan faydalanma oranı o derecede artar. İşte, bizim dönemimizde de gerçekten dezavantajlı gruba daha önce sağlanmayan çok çeşitli eğitim fırsatları; bu, taşıma olabilir, özel eğitim olabilir veya özel yeteneklerini geliştirme olabilir; bu gibi alanlarda Hükümetimiz çok büyük gayret ve çaba sarf etmektedir.

Diğer taraftan, sabah arkadaşımızın biri işte, yurt dışı öğrencilerden bahsedince “Bunların çoğu Suriyelidir.” diye kastederek bir imada bulundu. Ben baktım, Uşak Üniversitesinde 2.780 öğrenci var. Bunlar nereden geliyor diye baktığımızda, en büyük kısmı Türkmenistan’dan geliyor, ondan sonra da Azerbaycan’dan geliyor. Yani Afganistan’dan, Almanya’dan -24 kişi yani bunlar Türk vatandaşı da olabilir, onu bilemiyorum tabii- Bulgaristan’dan geliyor, Çin’den geliyor, Danimarka’dan geliyor, Fildişi Sahilleri’nden geliyor, Gabon’dan geliyor, Gürcistan’dan, Hollanda’dan, Irak’tan yani aklınıza gelebilecek her türlü ülkeden, yaklaşık 58 tane ülkeden eğitim almaya geliyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayalım Sayın Güneş.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi, diğer taraftan, Sayın Bakanım, tabii ki atanamayan öğretmenleri arkadaşlar dile getiriyorlar. Burada tabii ki problemin esasında, çok fazla öğretmen yetiştirilmesi olduğunu geçen sene konuşmuştuk. Bunun üzerine siz de yaklaşık yüzde 10 civarında eğitim fakültelerinde bir azalmaya gittiniz, bununla ilgili bir planlama yapıyorsunuz ama bu, kısa sürede çözülebilecek bir sorun değil.

Diğer bir konu da yani size, öğretmenler arasındaki eşitliği, eğitimdeki eşitliği sağlamada hem bölgesel hem kırsal, kentsel anlamında çok büyük yükler düşmektedir. Gerçekten de kendini iyi yetiştiren, günün şartlarına uyduran, sık sık yenileme yapan öğretmenlerimiz ile diyelim ki kendini hiç yenilemeyen öğretmenleri birbiriyle buluşturma adına da çok büyük çalışmalar yapıyorsunuz. Allah kolaylıklar versin.

Burada bir şeyi dile getirmek istiyorum. Öğretmenlerimizin bazı talepleri var Sayın Bakanım. Bunlardan bir tanesi, uzun süredir yapılmayan uzman öğretmenlik eğitimiyle ilgili talepleri. Bize dediler ki: “Bu, uzun süredir yapılmıyor. Bunu Sayın Bakanımıza iletirseniz memnun oluruz.”

Diğer bir konu da efendim, şöyle bir şey var: Bu eş durumundan dolayı tayin olmuş ancak daha sonra, ileriki yıllarda boşanmış insanların boşandıktan sonra geldikleri yere geri gitmesi gerekiyor. Bunu bazı bakanlıklarda beş yılla sınırlandırıyorlar. Diyelim ki siz eşinizden dolayı bir şehre geldiniz ve beş yılı geçtikten sonra boşansanız dahi o ilden gitmiyorsunuz. Böyle bir kolaylık sağlanmanızı temenni ediyorlar.

Diğer taraftan, şunu da ifade etmek isterim, biraz önce unuttum: Sayın Cumhurbaşkanımız, dindar nesil yetiştirelim ama kindar nesil yetiştirmeyelim... Bizim kimseye karşı bir kinimiz yok. Biz, 82 milyonu kucaklıyoruz, tüm insanları kucaklıyoruz. Gerçekten de geriye dönüp baktığımız zaman bizim kadar yumuşak kalpli, bizim kadar misafirperver olan bir millet yoktur.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, yapma Allah’ını seversen!

CAVİT ARI (Antalya) – Ayırtırdınız milleti, ayırtırdınız. Toplumı böldünüz karpuz gibi.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şöyle ifade edeyim: 1991 yılında Körfez Krizi olduğunda yaklaşık Kuzey Irak’tan 500 bin Kürt vatandaşı geldiğinde bunları kim kabul etti? Türkiye kabul etti. Yine, Bulgaristan’daki olaylardan dolayı gelenleri kim kabul etti? Yine Türkiye. Halepçe olaylarında kim sahip çıktı? Yine Türkiye. Mesela Ayn el Arap’ta olan olaylarda kimden medet umdunuz? Yine Türkiye’den. Yani ben şunu söylüyorum: Gerçekten de Türkiye, kendisine hainlik etmeyen insanların tümünü kucaklar ama kendisine hainlik eden, kendisine düşmanlık eden insanların asla gözünün yaşına bakmaz diyorum.

Ben bu 2020 yılı bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Başarılarımızın devamını diliyorum.

Saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Ekonomik kriz var.” diyen bile terörist oldu. Berat Albayrak bunu böyle açıkladı.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, böylece Bakanlık ve Yükseköğretim Kurulu üzerindeki müzakereler tamamlandı.

Şimdi, soru cevap bölümüne geçiyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkanım, benim adım geçti de... Kısa bir şey söyleyebilirim.

CAVİT ARI (Antalya) – Cevap hakkı doğdu Başkanım, cevap hakkı doğdu.

BAŞKAN – Ya, lütfen, bakın şey yapmayalım.

Çok teşekkür ediyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yok, yok, hayır, sataşma kesinlikle yok. Sadece bir durumla ilgili...

CAVİT ARI (Antalya) – Ben ne diyeceğini biliyorum Başkanım, sorun yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkanım, bir otuz saniye...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Devam edelim Başkanım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dışarda anlaşılır.

BAŞKAN – Dışarda konuşun.

Evet, soru-cevap bölümüne geçiyorum değerli arkadaşlar.

Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Şahin'den başlıyoruz,

Buyurun.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Bugün söz hakkını hep ilk veriyorsunuz, yakalanıyorum.

Sayın Bakanım, şunu sormak istiyorum: Bu sanatta yeterlilikle ilgili bazı branşlarda sınavın kaldırıldığına dair şikâyetler geliyor, güzel sanatlar lisesi öğrencilerinden serzenişler var. Neden böyle bir yola gittiniz? Velilerin ve öğrencilerin istediği sanatta yeterlilik sınavının devam etmesi konusu üniversite sınavına girerken.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Başkanım, bir sorum daha olacak efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın YÖK Başkanımızla sabah konuştuğumuz zaman efendim “Yabancı öğrencilerin dağılımı nedir?” diye sormuştum, o zaman cevaplama fırsatınız olmamıştı. Yükseköğrenim Kurumundaki yabancı öğrencilerin yüzdesi, dağılımı, sayısı nedir; bu konuyu da rica edeceğim.

Bir de öğretmenler arasındaki statü farklılığını kaldırmayı düşünüyor mu Millî Eğitim Bakanlığı? Çünkü bu öğretmenler arasında büyük bir rahatsızlık yaratıyor. Bu konuda bilgi rica edeceğim. Ben yine bütçenin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Ben teşekkür ediyorum, sağ olun Sayın Başkan.

Sayın Keven...

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ücretli öğretmenlere 5 bin öğretmen ataması yapılmıştı ancak koşullardan biri olan 540 gün prim günü şartı adaletsizliğe sebep oldu çünkü bazı millî eğitim müdürlüklerinin otuz gün üzerinden sigorta yaptıkları, bazılarının ise on beş gün üzerinden sigorta yaptıkları ortaya çıktı. Bu mağduriyet için bir çalışma yaptırmanızı ve bunu telafi etmenizi bekleyen binlerce öğretmen var. Ücretli öğretmenler içinden 5 bin öğretmen ataması daha yapılmasını planlamakta mısınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Özel rehabilitasyon merkezlerinde çalışan deneyimli öğretmenlerin 5 bin atama talepleri var. Bu taleplere yönelik bir çalışma yapılabilir mi?

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Efendim, benim sorum şu: Yabancıların Türk üniversitesine girebilmesi için bir minimum standart var mı, varsa bunun üniversiteler mi belirliyor? Bu şunun için önemli: Çünkü yabancı üniversiteler diğer ülkelerden öğrenci kabul ettiğinde standartları çok yüksek, en iyileri alıyorlar ve orada araştırma merkezlerine vesaire koyuyorlar. Dolayısıyla onların diplomasının dışarıda itibarı son derece yüksek oluyor. Acaba bizim üniversitemizden alınan diplomalar bizim üniversitemizin dışarıdaki itibarını artıracak mı? Bu son derece önemli bir şeydir diye düşünüyorum

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

YÖK Başkanımıza sormak istiyorum: Özlük haklarını vakıf üniversitelerindeki raporla olumlu karşıladığımı çünkü bizim söyleyeceğimiz bütün vakıf üniversiteleri gerçekliğini bu rapor ortaya koyuyordu Sayın Başkanım. Ama vakıf üniversitelerinde çalışan akademisyenlerin özlük haklarıyla ilgili -evet biliyorum Meclisten bir çalışma ama- sizin bir değerlendirmeniz bu rapor dâhilinde nedir?

Bir de Maarif Vakfı var Sayın Bakanım. Bu vakıf gerçekten kanunla kuruldu, ben de o komisyondaydım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – İzninizle özür dilerim.

Gerçekten bir “kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transfer” adı altında 400 milyonluk bir bütçe aktarılacak ama ilk kuruluş aşamasında da ciddi bir bütçe aktarılmıştı, topladığı bağışlar var. Denetim Kurulunda MEB’den hiç kimse yok yani MEB’in yetkilerini alan MEB’e paralel bir yapı gibi o zaman da epey eleştirmiştik. Bu konudaki görüşünüz nedir?

BAŞKAN – Arkadaşlar soruyu alalım, Sayın Özdemir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Bakan, bir de 4+4+4 sistemi bir kaos ve büyük bir talep var. Beş yıllık temel eğitime çıkarılması noktasında bir revizyon olacak mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle gayretleriniz, başarılı çalışmalarınız ve Türk millî eğitimine katkılarınız için teşekkür ediyorum.

Bir İstanbul Milletvekili olarak en çok karşılaştığım sorulardan birini sormak istiyorum. Okul müdürlerinin, şube müdürlerinin, ilçe millî eğitim müdürlerinin seçimi konusunda kurumsal bir yapı var mı? Mülakatların azaltıldığını biliyoruz, bunu memnuniyetle karşılıyoruz ancak bu konuda kurumsal, daha köklü bir çalışma yapılacak mı?

On Birinci Kalkınma Planında şöyle bir şey var: Okul yöneticiliğinin profesyonel bir meslek hâline getirileceği ve yönetici eğitimi akreditasyon yapısı oluşturulacağı ifade ediliyor. Bu konu bunlarla ilgili bir şey mi yoksa bambaşka bir şey midir?

Bir de YÖK Başkanımıza bir sorum olacak. Üniversitelerde özellikle profesör ve doçent kadrolarının hak ettiği hâlde alınmadığına dair ciddi şikâyetlerle karşılaşılıyor. Burada bir keyfi tutum var mı rektörler tarafından yahut üniversite senatoları tarafından? Hâl böyleyse YÖK olarak sizin bunlara karşı bir müeyyideniz oluyor mu?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Altıntaş, buyurun.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – YÖK Başkanına soruyorum.

Sayın Hocam, eminim çok iyi biliyorsunuz, üniversiteler yıllandıkça kökleşir ve değerlenir. Buna rağmen neden köklü üniversiteleri bölerek, yeni isimler vererek müktesebatını sıfırlıyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, azınlık okullarının varlıklarını sürdürmesi için ne tip tedbirler almayı düşünüyorsunuz?

Ana dili temelli çok dilli eğitim modelini uygulayabilir miyiz?

Yine, azınlık okullarının statüsünün olması için bir çalışmanız var mı?

Kaç öğretmen açığımız var Sayın Bakan ve gelecek yıl kaç öğretmen atamayı düşünüyorsunuz?

Öğretmenlere verilen 3600 ek gösterge sözünü tutmayı düşünüyor musunuz; gelecek yıl bütçenizde var mı, 2020 yılı bütçesinde?

Üniversitelerin gelecek yıl kendi bütçesini savunmasını siz de destekler misiniz Sayın Bakan?

Bir de çok yaygın olan ve intiharlara dahi yol açan mobbing konusunda ne tip tedbirler almayı düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Katircioğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de sorularımı Sayın YÖK Başkanına soracağım.

Birinci soru şu: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesi 2019’da kaldırıldı, durduruldu daha doğrusu ve Tutum Belgesi de web sitesinden kaldırıldı; neden buna ihtiyaç duyduunuz?

İkincisi: YÖK olarak vakıf üniversitelerine destek veriyor musunuz, veriyorsanız bunlar ne tür desteklerdir?

Üçüncüsü: Biliyorsunuz Sayın Erdoğan rektör seçimlerini kaldırdı. YÖK olarak bu konuda sizden görüş alındı mı, alındıysa nasıl bir pozisyonunuz oldu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

En son 2014’te, beş yıl önce yapılan 19’uncu Millî Eğitim Bakanlığı Şûrası’nı tekrar yapmayı planlıyor musunuz?

Vakıf ve derneklerle yapmış olduğunuz protokolleri ne zaman iptal etmeyi düşünüyorsunuz?

Bir de Danıştayın yürütmeyi durdurma kararına rağmen Ensar Vakfı’nın okullarda etkinlik yapmasına neden izin veriliyor?

Son olarak da Kur’an kurslarının denetim yetkisi Millî Eğitim Bakanlığında değil, bu yetkiyi alma yönünde bir çalışmanız var mı?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaya, buyurun.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Bakanım, öncelikle soruşturması tamamlanamayan öğretmenlerin soruşturma sayısı ne kadardır; ne zaman bitecek?

Kanun hükmünde kararnameyle mesleğinden ihraç edilmiş ama hukuksal olarak aleyhinde bir karar olmayan öğretmenlerin göreve iadesini düşünüyor musunuz?

Sayın YÖK Başkanına soruyorum: Öğrenci affı çok sık talep edilmektedir; bu konuda bir çalışmanız var mı?

Bir de son on yedi yılda kaç köy okulu kapatıldı, ülke genelinde birleştirilmiş sınıflı kaç ilkokul bulunuyor?

Bu konulara yanıt verirsiniz sevindirir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakanım, sunumunuzda “İlköğretimde 24, ortaöğretimde 20 öğrenciye indirdik sınıfları.” dediniz; bu, Türkiye’de mi; onu sormak istiyorum. Örneğin Antalya’da hâlâ 30 ve üzerinde sınıf mevcudu.

2003 yılından bu yana 51.912’si hayırseverlerden olmak üzere 315.884 toplam derslik sayısı ifade edildi. Son iki yıldaki sınıf sayısını ve özellikle hayırsever desteğini öğrenmek istiyoruz.

Bütçenin yüzde 84,4 oranı personel ve SGK giderlerini karşılamakta, geriye kalan kısım mal ve hizmet ve yatırımlara dâhil edilmiş durumda. Bu durumda bütçenizde atama bekleyen 700 bin öğretmene yer olmadığı görülmekte.

30 büyükşehir bütünşehir oldu ve burada özel idarelerin yüzde 20’lik ciddi bir yatırım payı vardı. Özel idarelerin bu yüzde 20’lik payını nasıl telafi ettiniz, bu konuda bir çalışma yaptınız mı; onu sormak istiyorum.

Yine, imar planında okul yeri olarak ayrılmış olan yerlere son dönemlerde özel okulların inşaatlarının yapıldığını görmekteyiz. Bu imar planında okul yeri olarak ayrılan yerleri satıyor musunuz, kiraya mı veriyorsunuz, tahsis mi yapıyorsunuz? Bir uygulamanız varsa bu haksızlık yaratmıyor mu diğer okullar açısından?

Son sorum; Sayıştay raporunda fiilen ders görevi bulunmayan öğretmenlere çeşitli gerekçelerle ek ders ücreti ödendiğine dair bir ifade var. Bunlar hangi öğretmenler? Derse girmediği hâlde niye ödeme yapılmış ve bu öğretmenler hakkında ne gibi işlem yaptınız? Bu öğretmenler belli bir sendikaya bağlı öğretmenler mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Sındır...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Bakanıma önce sormak istiyorum: Stratejik Plan’ın 7 no.lu amacında (7.1) hedefinde özel öğretim kurumlarının güçlendirilmesi hedefi var. Özel eğitim kurumlarını güçlendirme çabanız daha nitelikli eğitim veriyor ve bu konuda devlet okullarının o niteliğe ulaşamaması gibi bir neden mi vardır? Bunu merak ediyorum.

Öğretmenlerin 3600 ek gösterge talepleri dışında -bunu da ifade ettik ama- maaşlarında ciddi bir artış öngörülüyor mu?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, 2019 KPSS’den alınan sonuçları görüp eşitsizliğe sebebiyet veren bir uygulama olduğu için yönetmelikte değişikliğe gittiniz ve karma atama uygulamasına son verdiniz. Peki, bu mağduriyeti yaşamamak adına size seslerini duyurmaya çalışan 2019’lu adaylar için ürettiğiniz çözüm nedir? 2018-2019 puanlı adayları soru sayısının bile farklı olduğu iki sınavla karma atamaya aldığınız takdirde büyük bir mağduriyet yaşanacaktır. Kimseyi mağdur etmeden nasıl bir çözüm üreteceksiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Yavuzyılmaz...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Bakan, Tios Antik Kenti’nin bulunduğu Zonguldak’taki Bülent Ecevit Üniversitesinde arkeoloji bölümü ve dünyada yayımlanan uluslararası makaleler bakımından bölüm olarak Türkiye’nin 3’üncüsü harita bölümü öğrencisizlik nedeniyle kapanma durumuyla karşı karşıya. Bu doğrultuda önlem almayı ve öğrenci sayısını artırmayı planlamakta mısınız?

Aynı zamanda Sayın Vekilim, evlilikle ilgili bana atfen bir konu söyledi. Bu doğrultuda evdeki iş bölümünü açıklamak durumundayım: Yemek ve çamaşır ortak, çaylar ve ütü bende diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Tiryaki, buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, eğitim yöneticilerini belli koşulları taşıyanlar arasından öğretmenler ve diğer eğitim çalışanlarının oylarıyla seçmeyi düşünüyor musunuz?

FETÖ kadrolarını tasfiye diyerek bitme noktasına getirilen eğitim ve ilköğretim müfettişliğini güçlendirmeyi ve sayılarını artırmaya düşünüyor musunuz?

Bu eğitim öğretim yılında Bakanlığın vakıf, dernek veya özel teşebbüslerle imzaladığı protokol sayısı kaçtır?

Defalarca dile getirdiğimiz ana dilde eğitim konusunda Bakanlığın herhangi bir çalışması var mıdır?

Şimdiye değin Kürt dili ve edebiyatı bölümünden kaç öğrenci mezun oldu, bunlardan kaç öğretmen olarak atandı?

800 bin öğrenci üzerinde denendiği söylenen zekâ testi yapılmasının amacı nedir?

Son olarak, OHAL KHK’leriyle ihraç edilen öğretmenlerin özel okullarda çalışmasına izin vermeyi düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – YÖK Başkanına sorayım: Vakıf üniversitelerine verilen teşviklerin bütçede yer almaması konusunu soruyorum.

YÖK Başkanım, şehir üniversitesiyle ilgili gündeme getirilen konu hakkında ne yapacaksınız, bu siyasi bir baskı değil mi?

BAŞKAN – Siz daha çok yayına konsantre oldunuz onun için soramıyorsunuz.

Buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Evet.

Özel okul öğretmenlerin maaşları konusu sanırım önemli. Özel okul öğretmenlerinin maaşı ile kamudaki öğretmenlerin maaşı arasında uçurum oluşmaya başladı.

Bir mahalledeki okulla ilgili şikâyet var. Adana ili Çukurova ilçesi Karahan Mahallesi uzun süredir okul talebinde bulunulmasına rağmen okul yaptırılmadığını söylüyor.

Yine, Diyarbakır’da depreme dayanaksız diye boşaltılan Nazime Tatlıcı okulunun binası hâlen metruk bir hâlde, hiçbir şey yapılmıyor. Böyle Millî Eğitime bağlı çok bina olduğu söyleniyor. Yeni yapılıyor, daha sonra depreme dayanaksız diye orası terk ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yine mesleki eğitim konusu önemli. Dört gün sanayide çalışıyor öğrenciler, bir gün okulda. Şimdi, bu yönetmelikle, dersler akşam veya hafta sonuna alınmaya başlandı. Burada da bu öğrencilerin okulla bağlantısı hemen hemen kesilmiş durumda. Bu konuda açıklama talep ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ceylan...

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Bakan, Çanakkale için 2020 yılında planlanan eğitim yatırımları nelerdir?

Köylerimizde yer alan eski köy okulları taşınmalı sistem nedeniyle boş ve viran durumdadır. Bu okullar için bir şey yapılacak mı? Çanakkale’de kaç okulda ikili eğitim yapılmaktadır? Taşınmalı eğitim ve öğrenim gören öğrenci sayısı kaçtır?

Meslek liselerinin doluluk oranı nedir?

Yine, Çanakkale genelinde hangi branşlarda öğretmen açığı bulunmaktadır? Görevli sözleşmeli ve ücretli öğretmen sayısı kaçtır?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakanım, son üniversite sınavında kaç öğrenci 1’inci oldu? Bu 1’inci olan öğrencilerden kaç devlet okulundan, kaç özel okuldan mezun oldu? 1’inci olanlara siz veya Bakanlıktan herhangi bir yetkili veya il millî eğitim veya ilçe millî eğitimden herhangi birisi arayıp da kutlama yaptı mı? Yaptıysa hepsine yapıldı mı, bir ayırım yapıldı mı?

BAŞKAN – Sayın Keşir...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sayın Bakanım, özellikle meslek eğitimi konusunu sormak istiyorum. Meslek eğitimi ve istihdam bağlantısı noktasında çalışmalarınız nelerdir, onu öğrenebilir miyiz?

İkincisi: 2013 yılında Otizm Eylem Planı imzalandı. Biliyorsunuz, otizm, erken tanı, eğitim ve rehabilitasyonla topluma entegre olunabilen bir durumdur yani ilaçlı tedavisi olan bir durum değil spektrum bozukluğu. Bu konuyla ilgili 2013’te imzalanan eylem planıyla ilgili Bakanlığınızın şu anki olduğu durum nedir? O konuda bilgi alabilir miyiz?

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakanım, birçok kamu kuruluşlarında, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerine kıdemli memurlar ikinci kez şark görevine gönderiliyor. Acaba bu tür deneyimli öğretmenleri özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesine gönderme imkânımız olabilir mi?

İkinci bir sorum şöyle: Bazen staj yapmak isteyen öğrencileri bazı kamu kuruluşları kabul etmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Öğrenciler, tabii, dava açıyorlar. Bu da anladığım kadarıyla Millî Eğitim Bakanlığına da bir yük getiriyor. Buna ilişkin bir düzenlemeniz olur mu?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Katırcıoğlu, konuşma mı yapacaksınız?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hayır, bir şey atladım.

Efendim, ben barış akademisyenleriyle ilgili soruyu atlamışım. Ne düşünüyorsunuz, üniversiteye dönebilecekler mi?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Sordunuz efendim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Tekrar ediyorum, konuşmamda sordum tabii.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, okulların depreme dayanaklı hâle getirilmesi için 2020 yılı bütçesinden ne kadarlık kaynak ayrıldı? Bu kaynak yeterli midir Sayın Bakan? Eğer yeterli değilse Sayın Bakan, eminim, bu Komisyon o bütçeyi ayıracaktır çünkü bunun vebali çok büyük. Her an deprem olabilir Türkiye'nin Van'ında da İstanbul'unda da. Bu bütçe eğer yetersizse lütfen talep edin, hep beraber bu bütçeyi ayıralım.

BAŞKAN – Son kez Sayın İpekyüz'e vereceğim ve kapatacağım.

Kusura bakmayın, tam iki katına çıktık soru-cevap süresinin.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ben sadece şunu merak ediyorum: Son beş yılın üniversite sınavlarındaki en başarısız illeri hangileri?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, her birinize çok teşekkür ediyorum, sorularınız, görüş, öneri ve eleştirileriniz için.

Önce Sayın Bakanımıza söz vereceğim, daha sonra da Yükseköğretim Kurulu Başkanına söz vereceğim çünkü ona yönelik de sorular vardı.

Cevaplandıramayacağınız soruları yazılı olarak zaten sizden talep ettik. Bir haftalık bir süre içerisinde -bugünden itibaren- Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığıımıza göndermenizi talep ediyoruz ve her bir Komisyon üyemize de bunları göndereceğiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Cevaplandıramayacağınız.” dediniz.

BAŞKAN – Ne dedim ben?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Cevaplandıramayacağınız.” dediniz.

BAŞKAN – “Cevaplandıramayacağınız” mı dedim? Cevaplandırmadığınız veyahut süresinde cevap veremeyeceğiniz sorulara lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi toparladınız.

BAŞKAN – Evet, şimdi düzelttik efendim.

Kusura bakmayın Sayın Kuşoğlu.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Zor olduğu için değil yani.

BAŞKAN – Yok efendim yani doğru söylüyorsunuz.

Süreniz içerisinde eğer cevaplandırma imkânınız olmazsa lütfen yazılı olarak bunları bize aktarınız.

Düzeltiltim herhâlde değil mi?

Buyurun Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyeleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Yani benim not aldığım 200’ün üzerinde soru var. Bu, aslında güzel bir şey; ben bunu olumsuz bir şey olarak görmüyorum. Çünkü sizin milletle olan temasınız neticesinde karşılaştığınız durumların çözümünü burada Meclis adına sormanız, Meclis adına sorgulamanız kadar tabii bir şey olamaz. Bu, bize sadece mutluluk verir.

Esasen, hani özgeçmişim itibarıyla hem üniversitede teorik çalışmalar yapan birisi hem de özel sektörde de pratik olarak hem öğretmenlik pratiği sınıfın içerisinde, yöneticilik olarak da üniversite kurma tecrübesi olan, birçok konuda bürokraside çalışmış birisi olarak, bu meseleyi çok yönlü değerlendirmeye gayret ediyorum.

Bizim tabii baktığımız mesele iki eksen üzerinden yürüyor; birincisi, küresel eksen; ikincisi de millî eksen. Dünya belki Göbeklitepe’den beri, son on iki bin yıldır, on üç bin yıldır son derece kritik bir döneme giriyor ve belki tarım toplumu, sanayi toplumu ve bilgi toplumundan sonra Batılıların, Anglosaksonların “tekillik çağı” dediği “singularity age” dediği bir çağa doğru gidiyoruz ve bu 2040’ın başında geliyor. Yani biyolojik olanın, dijital olanın ve fiziksel olanın aynı bedende bedenleneceği bir çağ geliyor. Robotlarda organik yapıların olduğu, insanlarda dijital yazılımların olduğu, beyne yazılım yüklenen bir döneme doğru geliyoruz. Bugün ilkökulda olan çocuklar da bunların ilk temsilcileri olacaklar.

Yani bizim meselemiz aslında küresel anlamda çok çok daha büyük bir mesele ve Ankara’nın New York’la arasındaki mesafe, Ankara’nın Tokyo’yla arasındaki mesafe, Ankara’nın Paris’le arasındaki mesafe nedir? Çok temelde bizim evrensel bir bakış açısına dayalı olarak bir arayış içerisinde olmamız da doğaldır.

Burada en çok sorulan sorular arasında bir sıklık çetelesi düzenledim. “Meslek Kanunu” “3600” “sözleşmeli” “tazminat” “engelli” “ücretli” kelimeleri en sık kullanılan kelimeler oldu buradaki konuşmalar içerisinde. Bunların içerisinde finansmanla ilgili olmayan bir tane yok yani bu şunu getiriyor: 3600 de deseniz, Meslek Kanunu da deseniz yaklaşık 5,2 milyarlık bir bütçesi var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Atama” da var dedik, öğretmen atamasını da çok dedik.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Atama da çok dediniz, şeyle ilgili... Zaten, evet “atama” da var burada.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Bakan, 3600’ün maliyeti ne kadar dediniz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – 3600’den bahsetmedim, Meslek Kanunu’ndan bahsettim; 5,2 milyar civarında. Bununla ilgili her türlü hazırlığımız mevcut. STK’lerden ya da ilgili kurum ve kuruluşlardan, uluslararası kuruluşlardan aldığımız, yararlandığımız bir çerçeve de var. Çok

temelde “atanamayan” ya da “atanan” “atama” kelimeleri üzerinden başlarsak... Aslında Türkiye’nin Devlet Planlama Teşkilatı çerçevesinde bir planlama tecrübesi ve bununla ilgili bir özgeçmiş var. Bugün dünyanın bütün ülkelerinde yani sosyalist bloklar da bir dönem denemeye çalıştı ama dünyanın bütün ülkelerinde üniversiteye insanlar giderler, mezun olurlar ve ne kadarı işe girecekse o kadarı üniversitelere alınmaz yani böyle bir kural yok. Benim bildiğim yok çünkü dünya eğitim sistemleri üzerinde çok çalıştım uzun yıllar. Bizim yüzbinlerce işletme, iktisat mezunu, iletişim mezunu çocuklarımız var, gençlerimiz var. Fakat öğretmenlerle ilgili de yaklaşık 600 küsur bin civarında belli bir formasyon işte alıp “Ben de öğretmen adayım.” diyen çocuklarımız, gençlerimiz var. Bizim Sayın YÖK Başkanımızla bununla ilgili bu sene başlattığımız eğitim fakültelerinin kontenjanlarını yüzde 10 azaltmakla ilgili bir çalışmamız var ve bunu her sene yapacağız. Ayrıca pedagojik formasyon kursunu kaldırdık yani üniversiteler yüz binlerce gencimize “formasyon alırsanız öğretmen olursunuz” şeklinde imalı bir bakış açısıyla bir sunumda bulundular. Biz şunu söyledik, dedik ki: Siz öğretmenlik sınavını kazanın, biz size ücretsiz olarak pedagojik formasyonu vereceğiz yani kaideyi değiştirdik ki aşağıdan gelenleri azaltmak. Nasıl azaltmak? Eğitim fakültelerinin kontenjanlarını azaltarak azaltmak. Nasıl azaltmak? Formasyonu kaldırarak azaltalım. Bunun başka şeyleri de var yani tedbirleri de var, şu anda uzatmamak için söylemiyorum.

Benim meseleye bakışım bugün bir şey yapmak şeklinde değil, inanın hani şu olmadı, bu olmadı, bu olmadı meselesi. Ben iyi bir Millî Eğitim Bakanının gelecek tasavvuru ortaya koyması gerektiğini ve geleceğe yatırım yapması gerektiğini düşünüyorum. Yani benim bugün parlatmak için benim bugün cilalamak için birtakım meseleleri öne çıkarmaktan ziyade altyapısını kurarak bir yere doğru gitme zaruretim var.

Bana “Şunları niye değiştirmiyorsunuz diyorlar, mesela LGS niye değişmiyor?” burada da bir soru olarak karşımıza çıktı. LGS’nin değiştirilmesinin bir risk analizi yapıldığında, bir fayda-maliyet analizi yapıldığında bunun bütün parametreler içerisindeki simülasyon çerçevesinde bizim istediğimiz bir yararı getirmeyeceği yani sadece değişiklik olacağı şeklinde bir sonuç ortaya çıktı. Bununla ilgili birtakım mühendislik modellemeleri var, bunların 3 tane senaryosunu çıkardık ve 3 senaryoda da bu tür bir değişikliğe şu an ihtiyaç olmadığını yani meselenin çoklu nedensellik içerisinde ele alınması gerektiğini gördük. Bu bağlamda da eğer biz bütün meselelerimizi veriye dayalı olarak düşünürsek mesela 5 yaş zorunlu olsun okul öncesi eğitimde ama bunun için 17 bin derslik lazım, 21 bin yeni öğretmen lazım, şu kadar finansman lazım, eğitim fakültelerinin okul öncesi bölümlerinin şöyle planlanması lazım. Yani 15-16 parametrede bir değişiklik gerekiyor, eğer bir karar alacaksak bunun için bizim altyapısını kurarak gitmemiz lazım yoksa değişiklik yapmak için değişiklik yaptığımızda bugünkü çözümlerimiz yarınki problemlerimiz olur. Yani benim, bugün çözüm üretirken muhakkak surette yetimin hakkını dikkate alan bir bakış açısına ihtiyacım var.

Eğer dersenez ki niye bir senede bir şey olmadı? Emin olun, oldu yani neler olduğundan belki... Çok somut bir tanesini örnek vereyim, mesleki eğitimi örnek vereyim: Mesleki eğitime baktığımızda illerdeki bütün sektörlerin SEGE analizlerine baktık yani sosyoekonomik gelişmişlik analizlerine ve bütün illerdeki sektörlerle o illerdeki okulların alan ve dallarına, bölümlerine baktık, örtüşme yüzde 20’nin altında. Şimdi, bakın şöyle düşünürseniz: Bizim eğitimle ilgili bütün düşüncemiz, değişim ihtiyacımız zamanın ruhuyla ilgili yani “geçmişte şu yapılmamış, bu yapılmamış” meselesi değil. Geçmişte ben hep ne yapıldığına odaklanırım ve tuğla koyana teşekkür ederim, ödevimi yaparım, başka bir şeyle ilgilenmem. Bu anlamda eğer şöyle düşünürseniz: Mesela mesleki eğitimde biz 53 sektörün 53’üyle de bireysel ben görüşme yaptım, hepsiyle de çalıştaylar düzenledim. Gördüğüm şey şu: Eleman arayanlar ile iş bulamayanlar arasında bir regülasyon boşluğu var yani bir regülatif politika ihtiyacı var. Bunu nasıl yapabiliriz diye baktığımızda şunu gördük. Bazı sektörlerde mesela plastik sektöründe yıllık

10 binin üzerinde eleman ihtiyacı var ama mezun sayısı 300 civarında; o zaman bunun okulunu açmak lazım. İthalat analizine baktığımızda ahşap oyuncak ithal ediyoruz ama 1 tane okulu yok, okulunu açtık 4 tane. Turizm sektöründe bizim okullarımız var ama buranın mezununu lüks oteller, büyük oteller beğenmiyorlar bizim mezunlarımızı. O zaman 11 otelin içine okul açtık ve uluslararası standartlarda 3 dil garantisi ve iş garantisiyle okul açtık 11 tane. 192 tane yeni talep var, oteller okul istiyorlar kendi binalarının içine ve hepsi iş garantili bunların, hepsi en az 2 dil öğretme garantili. Bakın, Türkiye’de mikromekanik alanında bin civarında mezun ihtiyacı var her sene ve Türkiye’nin 1 mezunu yok, tek bir mezunu, Bursa’da okulunu açtık. Değirmencilik sektörü 8 milyar civarında ihracatı olan bir sektör, 1 teknisyen mezunu yok. Savunma sanayisinde Türkiye dünya çapında başarılar ortaya koyuyor. Yani bunu başka yorumlarsınız, başka bakarsınız ama lise seviyesinde 1 mezun teknisyeni yok; ASELSAN’ın içine okul açtık. Bakın, teknoparklarda teknisyen düzeyinde eleman gerekiyor. İTÜ’nün içerisine lise açtık, iş garantisi hepsi. ASELSAN da iş garantili ve ASELSAN’a meslek eğitim tarihinde yüzde 0,46’yla öğrenci aldık yani Ankara Fen Lisesine de girebilir, Atatürk Anadolu’ya girebilir ama çocuklar oraya girdiler. Mesele şu: Bu tür durumlarda, mesela hakemlik lisesi açıyoruz, hastanelerin okullar açıyoruz şimdi, yaşlı ve hasta bakımı ve temel Almanca, İngilizce becerisi koşuluyla ve hepsi iş garantili olarak açılıyor bunların ve bunlardan biz yüzlerce açıyoruz şu anda, açtık ama binlerce de açabiliriz çünkü böyle bir regülasyon ihtiyacı var ve bunun yapabiliriz. Bu mesele gündeme geldiğinde mesela bizim meslek liselerimizin mezunlarının yüzde 8’i kendi alanında işe girebiliyor çünkü sektör onları yetkin görüyor, yüzde 92’sini görmüyor. Bizim meslek eğitim merkezlerimizden mezun olanların yüzde 86’sı kendi alanında işe giriyor fakat meslek eğitim merkezini de özel sektör açamıyor. Meclisimiz bir yasa çıkardı dört ay kadar önce, dedi ki “Özel sektör de açabilir.” ve bir ayın içerisinde yüzde 77 artış oldu. Bu ne demektir? Çıraklıkla ilgili altyapımızda büyük bir sıçrama olacak demektir.

Bunun dışında, erkek çocukların askerlik sorunu var, o yüzden meslek lisesine gitmiyorlar, o zaman askerlikte avantajlı hâle getirdik onları.

Bunun dışında, meslek lisesine devam eden, meslek eğitim merkezine devam eden çocuklar “Biz meslek eğitim merkezine gitmeyiz.” Niye gitmiyorsunuz? “Biz oraya gittiğimizde ayrıca bir de açık liseden liseyi bitirmemiz gerekiyor. Niye iki kere okuyalım?” dediler. Mevzuatı değiştirdik Meslek eğitim merkezine devam eden aynı zamanda liseyi de bitirir yani lise mezunu olur şeklinde.

Şimdi bunun gibi, mesela hazine kesintisi var okullardaki üretimde, meslek liselerinin üretiminde, okul üretim yaparsa -ki çocuk üretmezse nasıl öğrenecek- ürettiğinden hazine yüzde 15 kesinti yapıyor ve okul rekabet edemiyor dışarıdaki sektörle. Hazine kesintisini yüzde 15’ten yüzde 1’e indirdik. Dolayısıyla okullardaki üretimde yüzde 277 artış oldu.

Bakın, sadece bu seneyi “Patent ve Faydalı Model Yılı” ilan ettik ve bir yılda 250 patent ve faydalı model bekliyoruz. Yani bizim temel derdimiz şu: Eğitimi ekonomi ve demokrasiyle ilişkilendirmek. Eğer eğitim, ekonomiyle örtüşmezse o zaman demokratik süreçlerde gelişme olmaz yani bizim bu üçünün sacayağını yerleştirmemiz lazım. Bakın, bu meseleyi, inanın –ben her yerde de söylüyorum- bir parti meselesi olarak görmüyorum; bu mesele bir ülke ödevi, bu mesele bir millet ödevi. O yüzden de Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğini çok önemsiyorum çünkü eğitim tarihindeki bütün büyük eğitim reformlarının arkasında büyük bir liderlik var. Bu, inanın Millî Eğitim Bakanlığının kaldıracığı bir yük değil yani ben bunu bütün samimiyetle, kalbimden konuştuğum için söylüyorum, yoksa burada çok resmî 3-5 istatistik söyleyerek de gidebilirim ama derdim bu değil.

Otizmle ilgili benim son beş yıldır dünyanın 6 ülkesindeki otizm araştırmaları konusunda kişisel çalışmam var. Oslo ve New Jersey’deki merkezlerdeki uzmanlarla bir çalışma da yapıyoruz; bu sıra buraya geldiler, Türkiye’ye, bir grup öğretmenimizi eğittiler; devam edeceğiz. İnanın dünyada da otizm

henüz anlaşılamayan ve süreç yönetimi eğitimle ilişkilendirilerek bırakılan bir şey. Öyle ki 3 yaşına kadar çocukların televizyon ve cep telefonuyla ekranla ilgilenmelerinin bile otizmle çok güçlü bir ilişkisi ve beyindeki beyaz madde üretiminin engellenmesiyle ilgili kanıtı dayalı çalışmalar var. Daha dün bir makale okudum “JAMA Pediatrics”te, 4 yaşından önce bunun yapılmasının beyin gelişimine zarar verdiği konusunda. O zaman biz şunu yapacağız: Bunu bir ekosistem olarak görmeliyiz biz, biz bunu sadece sınıfın içindeki bir süreç olarak görmemeliyiz.

Millî Eğitim Bakanlığının 69 bin okulunun 1’inde bir problem olduğunda bütün Millî Eğitimi zan altında bırakan ve “Millî Eğitim Bakanlığı hiçbir şey yapamıyor, hiçbir şeyden haberi yok, hiçbir şeyye gücü yetmiyor.” Evet, gerçekten her bir okulda kimin ne yapacağını ben kestiremiyorum, sadece üzerine gidiyorum, dikkat ediyorum, kontrol ediyorum. Dijital teftişle ilgili bir yapay zekâ altyapısı kurduk. Şırnak’ın İdil ilçesinde herhangi bir iş ve işlem için üç günlük süre verilmişse standartta, dördüncü güne gelindiğinde bizim masamıza uyarı olarak düşüyor yani teftiş sisteminin geliştirilmesine ihtiyacımız var çünkü toplum değişiyor, yapı değişiyor, süreçler karmaşıklaşıyor, bu konuda çalışmalar devam ediyor.

Depremle ilgili bütçeyi sordunuz, 275 milyon TL bütçemiz var. Ayrıca, Dünya Bankasından 300 milyon dolar LIBOR artı 1,5, beş sene ödemesiz, otuz yıl vadeli bir kredi çalışmamız bitmek üzere. Ama şöyle bir şey var: Türkiye’nin 99 öncesi bina stoku çok yüksek ve bunun tümünün değişmesiyle ilgili asgari 50 milyar TL’den söz ediyorum. Yani bu meseleyi biz belli bir sürece yayıp...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakanım, öncelik sıralaması yapmalıyız yani depremde öncelikli...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Elbette yapıyoruz. Zaten bu konuda bir şey olduğunda, Kabinede bunu dile getirdiğimizde, derhâl acil öncelikli olanlarla ilgili ne yapabiliriz, hemen bunun tedbiri konusunda koşturuyoruz.

Müdür ataması vesaireyle ilgili de sorular oldu. Bakın, ben geldiğimde şunu yaptım: Okul müdürü atamasının sınavını Millî Eğitim yapmayacak ve sadece “Falanca müdür olsun.” demek yerine ÖSYM sınav yaptı. Niye Bakanlıkta yapmadık da ÖSYM’de yaptırarak sınavı? Bu konularla ilgili geçmişte belki bazı olumsuz tecrübeler olmuştur. Türkiye’nin elli senedir, altmış senedir konuştuğu şeyler bunlar, belki bazı sıkıntılar olmuştur “O zaman bu sınavı ÖSYM’ye yaptıralım.” 10 bin müdür aldık, 10 bin müdürün belli bir standarda dayalı sınavla ve uygulama temelli bir sınavla alınmış olması bizim yöneticileri nasıl atamaya çalıştığımızla ilgili sanırım bir fikir verebilir. Aynı şey, mülakatlar için de söz konusu.

Fırsat eşitliği konusunda şöyle bir şey planlıyoruz, daha doğrusu yaptık: Türkiye’nin neresinde olursa olsun herhangi bir köydeki, kasabadaki bir çocuk; fizik, kimya, matematik, biyoloji, edebiyat, tarih, coğrafya derslerini en iyi, en başarılı öğretmenlerin anlattığı bir video kütüphanesi kurduk ve bu kütüphaneye göre çocuklar Türkiye’nin istediği yerinden ücretsiz olarak bunları izleyebilirler, 3 gigabyte’a kadar da bunları izlediğinde her türlü dersi Türkiye’nin en iyi hocasından ücretsiz alabilir. Ayrıca, bir yazılım oluşturduk.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Soru soramaz bu arada.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Sorabilir, canlı şeyi var, istediği soruyu sorabilir. Şöyle bir şey var: Bir çocuk soruyu çözerken yapamadığında o soruyu niye yapamadığını, geçen seneki fizik dersinin 3’üncü ünitesindeki bilgi eksikliğinden kaynaklandığını ve o bilgiyi otomatik olarak çocuğun ekranına getiriyor yazılım ve çocuğa özel bir kişisel gelişim planı söylüyor, “Sen bu

hızla gidersen, şu puan aralığında çalışırsın ama şu kadar hızlanırsın, haftada iki saat daha çalışırsın bunu yapabilirsin.” diyor. Çağrı merkezinde çocuklara bu tür bir destek var, ayrıca dijital olarak soru sorabilir, bir cevap alabilir, canlı oturumlar var vesaire vesaire.

Yani şunu anlatmaya çalışıyorum: Fırsat eşitliği konusunda da altyapıyı zenginleştirmeye çalışıyoruz. Bunun ötesinde veriye dayalı yönetimle ilgili olarak okullarda şöyle bir şey yapıyoruz: Okul profili değerlendirme, yaklaşık 120 parametrede her bir okulun fiziksel, sosyal, her ne konu varsa bir okulda hepsinin anlak olarak izlenebileceği bir altyapı kurduk, bunun pilot çalışmaları da bitti. Bununla ne yapmaya çalışıyoruz? Her bir okul, ben iyi okul muyum, iyi okulsam niye iyiyim, hangi alanlarda iyiyim, hangi alanlarda zayıfım; bununla ilgili anlak olarak okula bilgi gidiyor ve biz bunu yorumlayabiliyoruz. Ayrıca, ilçe düzeyinde kurduğumuz öğretmen destek noktalarıyla da, uzmanlık destek noktalarıyla da her okulun bir ihtiyacı olduğunda uzmanlık desteği alabileceği bir örgütlenme yapısı da kurduk. Ankara’da, merkezde 120 kişinin çalışacağı ama bütün illerde de bu uzmanlık grubunun yerleştiği ve her bir okulun istediği uzmanlık desteğini alacağı bir yapı da kurmuş olduk.

Bu özel öğretimle ilgili çok soru geldi. Hani basit bir şey söyleyeyim: 2017’de 16.298... Öğrenci sayısı ile ilgili, 1 milyon 350 bin civarında bir şey var 2017’de. 2019’da 1 milyon 300 küsur yine 1 milyon 400 civarında bir öğrenci var. Yani şunu anlatmaya çalışıyorum: Özel öğretim sektörünü Türkiye’de çok yükseltmek filan gibi, bizim Milli Eğitim Bakanlığı olarak böyle bir hedefimiz yok. Biz bunun kendi tabii mecrasını çok önemsiyoruz yani toplumdaki gelir dağılımının varsayımsal akışı ile özel okulların artış sayısı arasında kendiliğinden, bir spontane ilişki vardır yani biz istesek de bunu birdenbire yüzde 30’a çıkaramayız. Kaldı ki biz göreve geldikten sonra özel öğretimin stabil hâle gelmesi de çok dikkat çekiyor, teşviklerin kaldırılması da buna dâhil olmak üzere. Onu ayrıca ifade etmek isterim.

Bu otizmle ilgili, Aksaray’daki bu hadiseyle ilgili de 7 ayrı soru oldu. O soruların tamamında şunu söyleyebilirim: 2 müfettişimiz, Derya Ağır Hanım ile Celal Sarı müfettişlerimiz burada gereken çalışmaları yapıp, soruşturmanın selameti açısından her türlü tedbiri alıp... Henüz bitmedi, daha devam ediyor.

Maarif Vakfıyla ilgili bir soru oldu. Sanırım biz yeterince bilgilendirmiyoruz yani bizden kaynaklanan bir eksiklik var. Maarif Vakfının yönetim kurulunda bakan yardımcılarımızdan bir tanesi görevlidir. Ayrıca denetim kurulunda Destek Hizmetleri Genel Müdürü İsmail Çolak denetim kurulunda vardır yani Sayıştay raporunda ya da başka yerlerde “Milli Eğitim Bakanlığının Maarif Vakfıyla bir ilgisi yok, orada temsilcisi yok.” denilmesi sanırım bizim bir bilgilendirme eksikliğimizden kaynaklanıyor. Bakan yardımcısı...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayıştay raporunda geçiyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Nasıl?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayıştay raporunda geçiyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Yani başka hususlar da var, Sayıştayın raporunda olup da başka türlü değerlendirilebilecek. Yedek üye, denetleme kurulu üyesi.

Bu şûrayla ilgili bir çalışmamız olacak, hazırlıklar yürüyor. 3600’le ilgili Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi içerisindeki karar süreçleri içerisinde bununla ilgili hazırlıklar da yürüyor. Bu “sanatta yeterlilik” meselesi YÖK’ün bir çalışması çerçevesinde bizim istişari olarak konuştuğumuz da bir mesele. Bununla ilgili şu anda o tür bir problem yok yani çocuklarımız rahat edebilirler. Öğretmenlerle ilgili, bizim rehabilitasyon atanmasıyla ilgili bir çalışmamız yok çünkü biz sınavı kazananın öğretmen

olmasını istiyoruz yani “Biz on sene öğretmenlik yaptık, bizi de atayın.” denildiğinde bunun toplumdaki barışa çok hizmet etmeyeceğini düşünüyoruz yani sınavı kim kazanıyorsa onların öğretmen olmasıyla ilgili bir çalışmamız var.

Bunun ötesinde, Zonguldak’la ilgili bir soru vardı. Orada bir çalışmamız yok yani bir okulun yıkılmasından ve bir çalışmadan söz ettiniz. Bizim bu tür bir çalışmamız yok. Eğer gerçekten varsa da hani şu anda çok net olarak vilayetten aldığımız bilgi bu ama okulun 2020 yılında bitirilmesi ve 2021 yılında da eğitim öğretime kazandırılması, bu Gökçebey Ortaokuluyla ilgili de diğer taraftan onu söylemiş olayım.

Bu zekâ testi meselesi konuşuldu 4 kere. Zekâ testi meselesi... Şimdi, “zekâ” dediğimiz şey bir potansiyeldir ve bunun açığa çıkmış hâline beceri denilir. Biz bir çocuğun becerisini her şekilde ölçeriz. Mesela antropometrik ölçüm yaparız, dikey sıçramasına bakarız. Bu da beceri ölçümüdür. Mesela, çocukta akıl yürütme beceresine bakarız; PISA da buna bakar, TIMSS de buna bakar, PIRLS de dil olarak buna bakar sınavlarda. Dolayısıyla bunun ayrıştırıcı, kim zeki, kim zeki değil meselesi gibi, İkinci Dünya Savaşı öncesindeki bir zekâ testi zaten yok. Biz sadece sanatta beceriye, sporda beceriye “cognitive” işlemlerdeki beceriye bakıyoruz. Bu anlamda bir ayrıştırmayı elbette yapamayız ama Türkiye’nin kendi zekâ potansiyeline de bakması lazım çünkü bunlar sürükleyici güç ve dünyaya baktığımızda şunu söyleyebiliriz: Yani bütün dünya zeki çocukları kendi ülkesine alıp iyi eğitim kurumlarında eğitmeye çalışıyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Bakan, BİLSEM’ler var. BİLSEM’ler için çok erken yaşta sınavlar yapılıyor zaten. Bunu ölçüyorsunuz hem sanatta hem de diğer bilim dallarında.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Biliyorum.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Ayrıca, 800 bin kişiye hangi amaçla yapıyorsunuz? Gerçekten herkes merak ediyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Şundan dolayı yapıyoruz: Bizim “e-portfolio” diye geliştirdiğimiz bir şey var ve... Bakın, 1950’li yıllardan itibaren bütün Millî Eğitim Şûralarında istenen, beklenen, hayal edilen bir şey vardır: “Neden her çocuğun ilgisini, yeteneğini, kişiliğini, mizacını, becerilerini ölçüp de buna göre bir yönlendirme yapmıyorsunuz?” Millî Eğitim Şûralarında bütün şikâyet bu. Bizim, çocukların matematiksel düşünce becerisini ölçmemiz gerekiyor, performans becerisini ölçmemiz gerekiyor; bizim, her bir çocuğun sportif, sanatsal, algoritmik ya da zihinsel olarak hangi beceriyse -bu, empatiyle ilgili bile olabilir- bunlarla ilgili ölçümler yapıp her bir çocuğun başarısına dikkat etmemiz lazım; iyi yönüne, geliştirilmesi gereken yönüne bakmamız lazım. Eğer ben ilgi testi uygulayamazsam çocuğun neye ilgisi olduğunu nasıl öğreneceğim, beceri testi uygulayamazsam hangi alanlara yönlendirilmesi gerektiğini nasıl bileceğim?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bunun adını “zekâ testi” koymak...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Biz koymadık bunu; bunu kamuoyu koydu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bu algıyı düzeltin o zaman yani herkes “zekâ testi” olarak biliyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – İnanın resmi açıklama yaptık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama herkes öyle biliyor, medyada öyle konuşuluyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Televizyonlarda konuşma yaptım, sosyal medyada 2 tane mesaj verdim, televizyonlarda bunu hafta sonu programlarında geniş geniş anlattım, basın açıklaması yaptık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama algı öyle değil Sayın Bakanım. Bizdeki algı böyleyse vatandaştakini düşünemiyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Bakanım, “jenerasyonel yetenek yönetimi” gibi bir şey aslında sanki tanımlıyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Evet, evet. Yani, bu yeteneklere bakmak zorundayız, böyle bir ihtiyacımız var.

Bunun ötesinde, çok hızlıca bir iki şey daha söyleyip bitireyim; uzattığının farkındayım.

Soruşturması tamamlanmayan öğretmenlerle ilgili de iki soru oldu. Orada da soruşturması bir iki hafta içinde bitmek üzere olan yaklaşık bin civarında... Yani, 20 bin öğretmenin içinde bin kadar öğretmenimizle ilgili bazı gecikmeler var ama onları da en geç bir iki hafta içerisinde bitirmeyi planlıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakanım, şu mobbinge de gelin lütfen, bakın, çok önemli.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Mobbinge ilgili...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İntihar yaşandı yani.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Tabii, şöyle bir şey var: Eğer biz mobbingi şöyle tanımlarsak... Bütün ortamlarda -iş yerinde, evde, ekosistemin tamamında, belki Mecliste, belki başka yerlerde, okullarda- her yerde bu tür bir şey olabilir ve bireylerin bu tür bir davranışa olan tepki seti... Yani, bir tepki kütüphanesi var herkesin. Eğer bu tür bir şey varsa biz bunu emin olun... 56 tane şehir dolaştım; her bir şehirde en az 1.500 öğretmenimle, yöneticimle karşılaştık; hepsine, bu tür bir şey olduğunda kesinlikle bizim bir ayırımız gayrimiz olmadığını, bir şey olursa muhakkak bizim bilgilendirilmemiz gerektiğini ve her türlü desteğe hazır olduğumuzu birinci ağızdan tekrar tekrar ifade ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çok yaygın şikâyet var Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Ve bununla ilgili hiç şeyimiz yok yani derhâl gereken soruşturmadır, çalışmadır, bunları yapmaya da gayret ediyoruz. Bu biraz şeyle de ilgili -hani, mesela bazı veliler yuhalamışlar vesaire işte, Aksaray’daki hadiseyle ilgili olarak- aslında toplumun genel damarıyla ilgili.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vicdanla ilgili.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Yani, ekosistemin genel durumuyla ilgili bir konu bu. Ama bu da bizim vazifemiz, yani “Bunu veliler böyle demiş.” diye işin içinden çıkamayız.

Mesela okul öncesi eğitime yönelik bir çalışma hazırlıyoruz, bir kısmını yaptık; “Benim Oyun Sandığım” diye, yaklaşık 25 tane zekâ oyuncağının olduğu, içinde bir yıllık bir takvimin olduğu... Anne-baba her gün çocuğuyla neyi, nasıl yapabilir; bir yıllık takvim var elinde. Okul öncesi kuruma hiç gitmemiş, gitme ihtimali de zayıf olan bütün çocuklarımıza bunlardan binlerce dağıtıyoruz çünkü okul öncesinde güçlü gelsinler ki ilkokulda biz matematiksel düşünceye daha fazla zaman ayırabilim, dil gelişimine daha fazla hizmet edebilelim diye uğraşıyoruz.

Şimdi, sonuç olarak şunu söyleyebilirim: Bütün bu süreçlerin bir mekanizmasını kurmaya çalışıyoruz; yani, öncelikle veri altyapısını, dil altyapısını, iletişim altyapısını kurmaya çalışıyoruz. Bununla ilgili çok büyük mesafe aldık. Benim için aslolan şey, sistemin mekaniğini kurmaktır. Mekanik kurulmazsa kültür üretemezsiniz, kültür üremezse zihniyet dönüşümü ortaya çıkmaz. Dolayısıyla bu

mekanîği kurup okullar arasındaki imkân farkını belli bir baza oturtmaya çalışıyoruz ama bunun ciddi bir finansmanı var ve bizim yaklaşık 5 küsur milyar TL bir yatırım bütçemiz var. Bu 5 küsur milyar TL'nin dışındaki bütün bütçe maaşa gidiyor, burslara gidiyor, efendim, işte, diğer cari giderlere gidiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çok düşük bir bütçe Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Şimdi, böyle baktığımızda, bu meseleyi biraz da maksimizasyon olmaktan çıkarıp optimizasyona doğru götürmeye çalışıyoruz. Yani mevcut kaynak yönetimini geliştirme yolunda da hizmetlerimiz var. Diyelim ki okulların kömür dağıtımını nasıl olmalı, taşınabilir eğitim nasıl optimize edilebilir, YİBO'lar nasıl yeniden yapılandırılabilir, bunların hepsiyle ilgili birtakım modelleme çalışmalarımız var. Ama emin olun, hemen hemen, kolay kolay yarın, önümüzdeki hafta bitiririz gibi işler değil bu işler. Yani ben çok inanarak söylüyorum, içine girdikçe bu işi başarabileceğimize olan inancım artıyor. Bizim sadece bu konuda biraz daha millî bir mutabakata ihtiyacımız var, bizim biraz daha ortak paydanın güçlendirilmesine ihtiyacımız var. Eğer bu olursa millî şuur gelişir, millî bilinç gelişir ve o zaman biz ortak idealler ve hayaller geliştirme konusunda mesafe alırız. O zaman eğitimin gayesi gerçekten sınava adam hazırlamak değil, insan yetiştirmeye dönüşür ve bizim bu çerçevede yapmamız gereken çok iş var, çok eksiklerimiz var. Sizin söylemediğiniz çok eksiklerimiz var, bir ara gelin, söyleyeyim, bir kahvemi için, ama bu şu demek değildir: Bu, bizim ödevimiz yani biz bunu yapacağız. Ne kadar süreyse, nasılsa, biz bunu yapacağız, hep beraber yapacağız. Yeter ki imkânımız olsun, biraz finansal olarak da bütçe olarak da Meclisimiz bize yol açsın yoksa...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Verelim Sayın Bakan. Biz verelim diyoruz.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Size söylüyor.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Biz yetmez dedik zaten.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – O tarafa söyleyin Sayın Bakan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, önerge verdim, birazdan bakalım ne yapacaklar.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Bakanım, Millî Eğitime yol açmazlarsa gideceğim, yatacağım ilgili Bakanlığın önünde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Helal sana!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – İnşallah.

Şimdi, son bir şeyi de söyleyerek...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Daha var vaktiniz Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Var mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Var, on dakika var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Sayın Başkanımızın da bir konuşması olacak da ben vaktinizi almamak için şey yapıyorum.

Sayın Kuşoğlu'nun bir sorusu vardı, çok önemli bir soruydu, 5 kere de söylendi. Bu, bahsettiğimiz bütçe, tamamı sosyal yardım olduğu için ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bütçesinde yer alıyor, toplam 2 milyar 535 milyon TL 2019 yılı için. Dolayısıyla 3 kalemden yani ders kitaplarında, taşınabilir ve özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerle ilgili kalemler var. Bunlar da Aile Bakanlığımızın bütçesi ve oradan bize transfer ediliyor. Dolayısıyla bizim bütçede görünmüyor bu, bize kalem olarak geliyor, biz onu nasıl harcadığımızın dosyasını sunuyoruz sadece. İhale Kanunu'na tabi olduğu için de her şey çok net ama ayrıntılı doküman isterseniz tabii ki biz size ulaştırırız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdiye kadar Sayın Bakanım, hiç görmedik. Bu (E) Cetveli’ndeki harcamalarla ilgili hiç elimizde bir done olmadı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Mesela 2018 de var elimizde, bunu da paylaşabiliriz, 2019 da söz konusu, bunu da paylaşabiliriz. Yani o konuda...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Memnun olunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ana dil temelli, çok dilli eğitim... Geçen sene de sormuştum. Cevap vermediniz. Bir cümle Sayın Bakan...

BAŞKAN – Lütfen, bitirelim.

Arkadaşlar...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Öğretmen sayısı konusunda bir açıklama yaparsanız...

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Karma atamalar Sayın Bakanım, susmuyor telefonlarımız. Şu 2018-2019... Susmuyor telefonlarımız, lütfen...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Aynen, aynen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Sayın Vekilim, bir şey var, deminden beri...

BAŞKAN – “Karma atamalar” diyor.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – 2019 KPSS sınavına giren mağdur arkadaşlar...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Evet, aynı şey.

Şimdi, şöyle bir şey var: Bununla ilgili 3 üniversitemizden akademik görüş istedik. Dedik ki bu bir ölçme değerlendirme sorunudur ve bununla ilgili raporlar gelmeye başladı ve biz burada Millî Eğitim Bakanlığı olarak şöyle karar verdik demek istemiyoruz. Bununla ilgili bunun bilimi ne söylüyor, bilimsel olarak bunun ölçme değerlendirme metodolojisi bakımından burada ne yapmamız lazım; böyle bir kanıtla dayalı olarak karar vermek istiyoruz ve çok kısa zamanda, hemen bir iki hafta içinde de bu kararı vermiş olacağız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ana dil temelli çok dilli eğitim...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Şimdi, ana dil temelli diye beni zorluyor ama inşallah seneye burada olursam bunu konuşuruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Ben teşekkür ediyorum. Sabrınız için teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani ben Sayın Bakanın görüşünü çok iyi biliyorum ama neyse.

BAŞKAN – Yükseköğretim Kurulu Başkanımıza söz veriyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakanım, bakan, özel okullara imar planında ayrılan yerler özel okullara dönüşüyor ya da devrediliyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – O tür bir şey hiç yok, onu kanıtlayabiliriz.

CAVİT ARI (Antalya) – Var efendim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Göstereceğiz, göstereceğiz.

CAVİT ARI (Antalya) – Yok, ben de size gösterebilirim. Evimin önünde inşaat başladı.

BAŞKAN – Sayın Başkan, buyurun.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, siz bundan önce Bakandınız, o zaman ben Başkan olduğum dönemde şöyle bir şey ifade etmişim: “Türkiye’de yükseköğretim sayısal itibarıyla artık doygunluğa ulaştı. Nitelik itibarıyla aynı kelimeleri kullanıyorum. Kalite ve keyfiyet itibarıyla artık büyümesi lazım. Bunu biz dikey büyüme adlandırıyoruz, yatay büyümesini tamamlamıştır.” demişim. Daha sonra da önceliklerimizi sıralamıştık: Birincisi “kalite” demiştik, ikincisine de “kalite” demiştik, üçüncüsü de “şeffaflık ve yetki devri” demiştik. Aynı istikamette gidiyoruz.

Şimdi, burada, beş yıl kadar önce mezun istihdam ilişkisinde de Türkiye’de önümüzdeki dönemde en tehditkâr unsurun üniversiteli işsizler olacağını ifade etmişim. O zaman aksülamel bulmamıştı, şimdi bulmuş olmasından da mutluluk duyuyorum. Ama bulmamış bile olmuş olsa o dönemde biz yine YÖK olarak, bilim insanı olarak bunun tedbirlerini alalım istedik ve bu bizim tek başımıza yönetemeyeceğimiz bir husus olduğundan dolayı da bunun için bütün kamusal kurumların da desteği ve özel sektörün de katılacağı kanuni bir zemini olan bir kurul kurulsun istemiştik ve bu kurul kanunla kuruldu. Geçen sene de ilk defa, bir buçuk sene kadar önce de ilk defa Türkiye’deki kontenjanlar ortak bir akılla, istişareyle ve rasyonaliteye dayalı olarak belirlendi ve bundan dolayı da son senelerdeki hem örgün hem açık hem birinci hem ikinci hem vakıf hem devlet hem MYO’lar -meslek yüksekokulları- hem üniversiteler hem KKTC hem TC’deki en iyi doluluk oranlarını yakaladık.

Şimdi bunu söyledikten sonra ben bunu niye söylüyorum? Çünkü mezun istihdam ilişkisi meselesi sürekli söyleniyor, bu ifade ediliyor, fakat bu sadece bizim altından kalkabileceğimiz bir husus değil, bu bir devlet politikasıyla belirlenecek bir husustur diye düşünüyorum. Yani “Planlama niye yapmıyorsunuz?” deniyor. Yapıyoruz, planlama yapıyoruz fakat bizim başkaca desteklere de ihtiyacımız var, bunu da ifade etmek istiyorum.

Tabii, bir başka husus da “Burada bu planlama yapılıyor ama bu özel üniversiteleri niye kuruyorsunuz?” deniyor. Bir arkadaşımız 3 defa aynı lafı tekrarlardı. Tabii, 16’ncı yüzyılda bir şair söylemiş, şöyle demiş: “Bu âlemi fânide ne mirû ne gedayız/Âlâlara âlâlanınız pest ile pestiz.” 3 defa “Bu üniversiteleri niye kuruyorsunuz? Bu üniversiteleri niye kuruyorsunuz? Bu üniversiteleri niye kuruyorsunuz?” dedi. Ben de 3 defa “Bu üniversiteleri biz kurmuyoruz, bu üniversiteleri biz kurmuyoruz, bu üniversiteleri biz kurmuyoruz, yasayla kuruluyor.” demek istiyorum burada. Bunu ben burada ifade etmek istiyorum Sayın Vekile. Sayın Vekile ben bunu ifade etmek istiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama ferman saraydan geliyor.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Ama sizin görüşünüz olmadan...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – İkinci husus: Üniversitelerin bölünmesi meselesi.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – YÖK’ün görüşü alınıyor burada.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Siz yasayla kurulduğunu söylüyorsunuz, biz “hayır” diyoruz, o taraf onaylıyor.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Üniversitelerin bölünmesi meselesini de ifade edeyim. Üniversitelerin bölünme meselesinde de ben merak ediyorum, o zamanki özellikle Anadolu’daki üniversitelerin bölünmesinde kabul oyu kullanan vekillerimiz kimler, hayır oyu kullanan vekillerimiz ayrı. Hiçbir zaman bir YÖK Başkanı 30 bin öğrencisi olan bir üniversitenin bölünmesini -hani 100 binleri müteceviz bir öğrencisi olan düşünülür, bu ayrı bir husus- savunmaz. Bu ayrı bir husus.

Şimdi, diğer bir konuya gelelim. Yani üniversiteleri biz kurmuyoruz. Bu üniversiteleri Meclis kuruyor, bu bir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Burası önemliydi.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ama kurulurken temsilciniz var.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – İkincisi, bir diğer husus...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan sizin temsilciniz var bu üniversitelerin bölünmesi konusunda.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Bu vakıf üniversiteleri meselesi görüşülürken, vakıf üniversiteleri görüşülürken...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan sizin...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Şahin Bey, bir şey söyleyeceğim.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Ama bakın...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Bakın, bir şey söyleyeceğim: Şahin Bey siz konuştunuz, “Sert bir üslupla dudağınızı oynatıyorsun, büküyorsun, ediyorsun” gibi bir şeyler söylediniz; sustum değil mi? Sustum. Lütfen konuşmamı tamamlayayım.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Ama bakın, biz de milletvekili olarak soru soruyoruz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Şimdi, bir dakika... Milletvekilisiniz ama bir de nezaket var öyle değil mi?

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Evet var.

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Siz bana biraz evvel ne dediniz; eliniz dudağınızda..

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Siz de bir milletvekiliyle konuşuyorsunuz; lütfen... Siz de parmak gösteriyorsunuz bir vekille konuşurken.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Hayır, öyle bir şey yok.

BAŞKAN – Sayın Şahin, sakin olun.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Bir diğer husus; dedim ben size...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Bir vekile parmak gösteremez Sayın Başkan; biz burada soru soruyoruz.

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Ben parmak göstermedim. Ben kimseye parmak göstermem.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Siz YÖK Başkanınızın Üniversiteler kurulurken sizin görüşünüz alınmıyor mu?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Ben ömrümde kimseye de parmak göstermedim ama bu...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Böyle yapıyorsunuz bana!

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Bakın, ben ömrümde kimseye parmak göstermiş değilim; tamam mı? Bu bir. Nerede parmak gösteriyorum? Burada parmağım; tamam mı?

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Bak, böyle yapıyorsunuz bana.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Tamam, ben size böyle yaptım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yanlış anlaşıldı!

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Hayır, soru soruyorum cevap vereceksiniz!

BAŞKAN – Arkadaşlar...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Şimdi, ikinci husus Galata Üniversitesi, Galata Üniversitesi meselesine gelelim.

Tabii ki burası haklı, burada YÖK'ten üyeler olması lazım; onun için var zaten. Galata Üniversitesi kurulurken benim Başkan Vekilim hâlihazırda burada, kendisi vardı, vakıf üniversitelerinden sorumlu Yönetim Kurulundan diğer bir üyem vardı; bunların hepsi profesör ve ayrıca hukuk kısmından sorumlu diğer bir Yönetim Kurulu üyemiz daha vardı, ayrıca diğer birimlerin, bürokratların şeyi ayrı. Biz Yönetim Kurulumuzdaki hocaları hani bürokrat olarak adlandırmıyoruz, bunlar burada vardı.

Dolayısıyla burada başka bir hususu daha ifade edeyim müsaadenizle, burada bizim gönderdiğimiz bazı vakıf üniversitelerinin fakülte ilaveleri, fazlaştırmaları da komisyonlarda oluyor, komisyonlarda oluyor ve ben bunu da burada ifade etmek isterim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, üniversite kurulurken ben çok iyi hatırlıyorum bu soruyu sordum. “Bu üniversite kimdir, nedir, ne amaçla kuruluyor?” dedim, herhangi bir ses gelmedi burada.

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayalım Sayın Başkan.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Bu güzel bir husus. Sayın Başkanım, şöyle bir şey yapalım, şöyle bir şey yapalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Torba yasada bir maddeyle kuruluyor.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Bundan sonra şöyle diyelim mi? Bundan sonra şöyle diyelim isterseniz; bu güzel bir gelişme olacak. Bundan sonra bir vakıf üniversitesi kurulması için teklif gelir ise YÖK olarak diyelim ki onların mütevellisine de Meclis sizi tanımak istiyor; hakları var, yasamayla oluyor bu ve neticede karar veriliyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Torba yasayla kurulmasına karşı çıkıyoruz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – O benim işim değil; torba yasayla, torbasız yasayla... Bu benim işim mi?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ama Meclise YÖK yardımcınız geliyor Hocam.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Şimdi ama bu hususu ben ifade edeceğim; bundan sonra öyle yapacağız.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ –Kürt dili ve edebiyatıyla alakalı bir vekilimiz bir bilgi istedi. 338 lisans mezunumuz var, 1.612 yüksek lisans mezunumuz var bugün itibarıyla, doktordan da –o da güzel bir gelişme- 4 kişi var.

Yaşayan Diller Enstitüsü, tabii o da Bakanlar Kuruluyula kuruldu. Türkiye'nin ihtiyacı olduğundan dolayı Yaşayan Diller Enstitüsü kuruldu ve bunun adımı da koyan benim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Barış Akademisyenlerine bir gelseniz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Bir dakika, oraya geleceğim.

Şimdi gelelim, Kürt dilinin...

BAŞKAN – Sayın Başkan, lütfen tamamlayalım.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Tabii.

Öğrenci affıyla ilgili çalışmamız var mı? Öğrenci affıyla ilgili çalışmamız yok ve bu, zaten yasama gerektirir. Yalnız şu da var Sayın Bakanım; bakın, burada vekiller öğrenci sayısının fazlalığından bahsediyor. En son af 500 bin kişiyi sisteme soktu. Şu kadar daha, 100 bin kişi daha girdikten sonra yine YÖK’e gelip “Ya, bu öğrencilerin sayısı niye bu kadar fazla” mı diyeceğiz?

Eğitim sistemi ilkokul, ortaokul, lise, yükseköğretim diye bir şeye ayrılmaz; tek bir pastadır farklı pasta dilimleri değil. Çikolatalı, meyveli pasta değildir eğitim; tek bir pastadır ve dilimlere kesilmiştir. Eğitimi bizim başarıya endekli bir şekilde kurgulamamız lazım, popülist yaklaşımlarla kurgulamamız lazım dediğimiz için tabii ki yasama yapar biz de onun gereklerini yerine getiririz.

Toplumsal cinsiyet eşitliği niye kalktı sorusuna gelince; içerik, muhteva itibarıyla Değerli Hocam, hiçbir sorunumuz yok. Yalnız benim son beş yılda dikkat ettiğim hususlardan biri şu: Getirdiğimiz her hususun toplumda geniş bir mutabakata zemin teşkil etmesi lazım. Burada farklı algılamalar olduğundan dolayı içerikte bir sıkıntı olmamakla birlikte -ben de Türkoloğum- toplumsal sıfat olarak cinsiyet eşitliği ki bu “gender equality”nin çevirisi ama orada “toplumsal” kelimesi yoktu değil mi? Kim soktu oraya, nasıl girdi, ne etti ve bu toplumda birtakım ayrışmalara yol açtı ama içeriği itibarıyla hiçbir problem yok. Meclisimiz güzel bir tercihte bulunmuş, bir Komisyon kurmuş KEFEK diye mesela, Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu; belki bu başlığı taşımak mümkün ama kelimelerin üzerinden birbirimizi kırmamamız, toplumu birbirine düşürmememiz lazım diye düşünüyorum ama içerik itibarıyla hiçbir kısıntımız yok. O belgeyi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum efendim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Başkanım bir dakika... Şundan dolayı: Biz daha az konuşalım dedik ki cevapları daha net alabilelim. Yani lütfen müsaade edin, on saattir konuşuyoruz, cevap almak için konuşuyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bakın, yaklaşık on dakika süre verdim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama on dakika...

BAŞKAN - İki dakika daha veriyorum.

Arkadaşlar, ben tüm Komisyon üyelerimizin ortak kanaati doğrultusunda hareket etmek durumundayım.

Lütfen iki dakikada tamamlayınız.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Durmuş Hocam, siz “Üniversitelerin yayınları etki faktörü olan şeyleri itibarıyla bir dahaki sene getirin.” dediniz. Biz geçen ay bütün üniversitelerin -devlet de vakıf da- bütün yayınlarının, etki faktörleri ayrıca patentleri diğer hususlar, hepsiyle ilgili karnelerini yayınladık. Başta demiştim, şunu ifade ediyorum: Şeffaflık en iyi denetleyici unsur. Kamuoyunun denetlemesine sunmak için biz bütün verilerimizi hiçbir hususu halı altına süpürmeden yayınlıyoruz. Bunu da ifade etmek isterim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Barış akademileri... Gelmeyecek

BAŞKAN – Evet, son olarak o konuya değinin ve bitirelim.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Peki “barış akademisyenleri konusu” diye adlandırdığınız husus.

Değerli Hocam, şimdi siz “Bir bildiriye imza attığından dolayı ihraç edilen akademisyenler konusu” deseniz ben mesela daha rahat... Ama “barış akademisyenleri” deyince orada da adlandırma... Çünkü o metni ben de okudum, çok ciddi olarak okudum. Metin çok sert, ağır ve suçlayıcı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hocam, Anayasa Mahkemesi “İfade özgürlüğüdür.” dedi.

Şimdi barış akademisyenleri konusuna gelelim. Kamuoyunda “Barış akademisyenleri” diye adlandırılan ama toplumun büyük bir kesimini rencide edip yaralayan, dilhun eden o metinle ilgili birtakım üniversitelerimiz işlemler tesis etmiştir. İşlem tesis eden neresi hocam? Üniversiteler tesis etmiştir işlemleri. Yükseköğretim Kurulu olarak YÖK’ten şu şekilde şikâyet ediliyordu bizden önce: “Niye üniversitelere bu kadar müdahale ediyor?” Şimdi de şikâyet ediliyor bize: “Niye üniversitelere müdahale edilmiyor?” diye.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sizin görüşünüz ne?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Şimdi bu noktaya gelmemiz gerçekten beni çok mutlu ediyor, çok mutlu ediyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - O listeler sizin kontrolünüzden geçti. O üniversitelerin hepsine baskı oldu Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Başkan...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. M. A. YEKTA SARAÇ – Bir de Durmuş Hocamızın sorusu vardı. “Yabancı uyruklu öğrenciler için minimum kriter var mı?” Çok haklı bir soru çünkü bundan yedi sene kadar önce İngiltere Bilim Bakanı dedi ki: “İngiltere yükseköğretimini yabancı uyruklu çöplüğüne döndürüyoruz, onun için birtakım tedbirler aldık.” Şimdi, bizde yabancı uyruklu öğrenci sayısı gerçekten çok hızlı bir şekilde yükseliş gösteriyor. Biz yabancı uyruklu öğrencilerle ilgili üniversitelerde sadece şunu tamim ediyoruz -Hocam, gerçekten biz sürekli bir yetki devri süreci yaşıyoruz, sürekli- orada diyoruz ki: Minimum kriterlerinizi siz tespit edin, yalnız diğer Türk öğrencilerin eğitim kalitesine bu tesir etmesin. Onlara, yabancı ülkelere karşı da bizi mahcup etmeyin ve bunu da sürekli bir başarı analizi yapıyoruz ve açıklıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz efendim.

Değerli arkadaşlar, son söz sayın vekilin diyoruz.

Sayın Cora’ya, iki dakika süre veriyorum.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyeleri; bugün yapmış olduğumuz müzakereler esasında bütçe görüşmeleri esnasında şimdiye dek en naif eleştirilere, yaklaşımlara tanık olduğumuz bir bütçe görüşmesi gerçekleştirdik. Bundan önceki bütçe görüşmelerinde daha hararetli tartışmalar olmuştur. Bunda Sayın Bakanımızın kişiliği, müktesebatı, bilgiye dayalı pozitif yaklaşımının etkisinin çok büyük olduğunu düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesi AK PARTİ iktidarları döneminde her zaman en yüksek oranda olmuştur. Şimdi de Yükseköğretim Kurumu, ÖSYM’yle beraber 177 milyar 605 milyon 504 bin TL olarak öngörülmüştür ve AK PARTİ iktidarı döneminde özellikle eğitimle alakalı olarak birçok şeyi aştık. Her şeyden evvel anayasal hak olan eğitim hakkını, eğitime erişim hakkını tüm vatandaşlarımıza istisnasız olarak ulaştırmış olduk.

Millî Eğitimden beklentilerimiz toplum olarak çok yüksektir ama bunu hep beraber siyasetten ari bir şekilde bir mutabakatla, millî bir mutabakatla beraber gerçekleştirebileceğimizi düşünüyorum, daha çok yol alacağımıza inanıyorum.

Teşekkür ediyorum.

Hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri; ben de Sayın Bakana ve Yükseköğretim Kurulu Başkanına sunuşları ve cevapları için teşekkür ediyorum.

Şimdi sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum:

Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini okutuyorum ancak bununla ilgili bir önerge var, önergeyi hemen işleme alıyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: Millî Eğitim Bakanlığı

Yıl: 2020

ÖDENEK (A) CETVELİ

KURUMSAL				FONKSİYONEL				FİN	EKONOMİK		ÖNERİLEN MİKTAR (TL)
I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	I	II	
											3.000.000.000
13	01	31	62	09	1	1	00	1	01		500.000.000
13	01	31	62	09	1	1	00	1	02		60.000.000.000
13	01	31	62	09	1	2	00	1	01		10.000.000.000
13	01	31	62	09	1	2	00	1	02		5.000.000.000

Gerekçe:

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde atanamayan 200.000 öğretmenin atanabilmesi için personel harcamalarının artırılmasını öneriyoruz.

Garo Paylan

Erol Katırcıoğlu

Necdet İpekyüz

Diyarbakır

İstanbul

Batman

BAŞKAN – İki dakika söz veriyorum efendim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, atanamayan yüz binlerce öğretmen atama bekliyor ve Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde öğretmen ataması için yeterli kaynağın olmadığını düşünüyoruz. Bu çerçevede atanamayan 200 bin öğretmenin atanabilmesi için personel harcamalarının artırılmasını öneriyoruz. Hem okul öncesi eğitim hizmetlerinde özellikle 1 milyar 638 milyonluk rakamın 3 milyara çıkmasını öneriyoruz ciddi anlamda okul öncesinde yatırım yapılabilsin diye hem de ilköğretimde arkadaşlar, 48 milyar lira olan personel giderlerinin 60 milyar TL'ye yükselmesini öneriyoruz.

Bir de arkadaşlar, sermaye giderleri 1 milyar 812 milyon lira. Az önce duyduk Sayın Bakan'dan depreme güvenli binaların yapılabilmesi için yeterli kaynak yok. Bu kaynağın da 5 milyar TL'ye yükseltilmesini öneriyoruz sermaye giderleri rakamlarının. Bu sayede bütün okullarımızı ciddi anlamda depremde öncelikli bölgelerde yenileyebiliriz.

Arkadaşlar, S-400 yerine öğrencilerimize ve öğretmenlerimize kaynak ayırılım diyorum.

Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığı 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Yükseköğretim Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Yükseköğretim Kurulunun 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Yükseköğretim Kalite Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN - Üniversitelerimizin bütçelerini sizlere dağıttığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üniversitelerin B cetvellerini sizlere dağıttığı şekilde oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aynı şekilde, üniversitelerin kesin hesaplarını sizlere dağıttığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üniversitelerin kesin hesap B cetvellerini sizlere dağıttığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün kesin hesabını okutuyorum:

(Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Böylece gündemimizdeki kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

Bütün milletvekillerimize, Sayın Bakana ve tüm bürokrat arkadaşlara çok teşekkür ediyorum.

Değeri arkadaşlar, 18 Kasım Pazartesi günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.17